

ONST
REGU
OMAS

ARCHIVIO

ACM

3

1

39

CASA MADRE

SOMASCA

SOMASCA

ARCHIVIO
ACM
 3
 1
 39
 SOMASCA

PADRI SOMASCHI
 CASA MADRE

ARCHIVIO
 SOMASCA
 CASA MADRE

Ferdinandus Mondez de Villacate
 1788

CONSTITUTIONES
CLERICORUM
REGULARIUM

SANCTI MAJOLI PAPIÆ

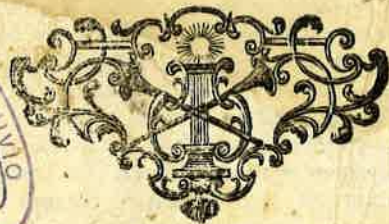
CÖNGREGAT. SOMASCHÆ,

EDITIO TERTIA,

*In qua ita religiose custodita est prior, ut ne verbum
quidem sit additum, vel detractum, aut
immutatum.*

Diverſo tantum caractere iis adnotatis, quæ ex vi re-
centium Sedis Apoſtolice Decretorum in rem præ-
ſentem non ſunt, ut ibi inferenda intelligantur,

Appendice Qua ad calcem adjecta continentur.

VENETIIS, MDCCXLVI.

APUD SIMONEM OCCHI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

D. STEPHANUS COSMUS

PRÆPOSITUS GENERALIS

Clericorum Regular. Congr. Somafchæ

Patribus, ac Fratribus ejusdem Congregationis, qui hanc Regulam secuti fuerint, Pacem, & Misericordiam. Ad Galat. 4. 6.

Librum Vitæ, hoc est, mortalis vitæ religiose ducendæ, atque immortalis strenue comparandæ viam scripto consignatam, nunc iterum in lucem expositam, ac vestris omnium manibus traditam intuemini, Dilectissimi in Christo Filii. Cum enim quinquaginta jam anni effluxerint, ex quo Apostolica auctoritate confirmati Instituti nostri canones in publicum prodire, eo temporis intervallo quod nonnihil eorum ratio immutata cerneretur; & pauca admodum exempla jam reliqua essent; postremis Vicentiæ habitis Comitibus consuere Patres eorundem claritati, atque observationi fore consultum, si in meliorem redacti formam vestris oculis obversarentur. Fit contra Regulam frequenter, aiebat Vir pietate, ac prudentia insignis, quando non legitur Regula. Ileo- que Populo illi, quem legis divinis exaratæ digitis gloria clarum reddidit, præceptum comperimus: Erit quasi signum in manu tua, & quasi monumentum ante oculos tuos. Umb. de Ro- man. Gener. Ord. Præd. Exod. 13. 19.

Secundæ librorum editiones emendatioris esse solent, atque auctiores. Si quando enim prior minus absoluta, atque expolita sit; Auct. r experientia, ac studio doctior alteram meditatatur, suo operi, cum jam novitatis gratiam amiserit, splendido perfe-

Elionis titulo famam conciliaturus. Hac prerogativa se Libellus hic Vobis commendare nec potest, nec debet, cum enim Constitutiones nostrae praestantissimorum hominum suffragio; sint flos delibatus regularis disciplina; si quid optandum, aut perficiendum; non in lege erit, sed in subditis; si quis error, non in codice, sed in moribus; eoque sedior futurus; quo venustior in eo obiicitur religiosae perfectionis idea. Semel atque iterum Decalogi tabulas Hebraeis summus Nature, ac Mortalium Legislator exhibuit. Primo, a Moyse, dum ad pessima agitata consilia Populus exestuasset, confracta. Secundo, feliciori eventu, atque in longam annorum seriem duraturo, conscriptae. At vero, cum annuente Numine, priorem nostrarum legum impressionem consecuta sit exquisita, & sane diligens custodia; in spem erigimur fore, ut altera haec editio adhuc castigatio sit; nempe uberius (in via enim Domini non progredi nefas) egregiae Institutionis vigor efflorescat.

^{Preu.} Describe, charissima Pignora, sacras hasce
^{3. 4.} Praeceptiones, in tabulis cordis vestri, ut quae sancte, ac sapienter a Maioribus nostris constituta sunt, haud degeneres posteris impigre, ac fideliter
^{Exod.} obeatis. Inspecite, ac facite secundum exemplar,
^{25. 40.} quod Vobis beatae recordationis Pater Hieronymus Emilianus in monte Somaescheni proposuit. Nihil prodest inspicere praecleara vivendi documenta, imo plurimum, atque in aeternam perniciem obest, nisi meliori studio vertantur in opera. Nihil turpius, quam sterilem facere sapientiam, quae mater est fecunditatis; ac caelestis d. & rine semina contumacitatis otio corrumpere. Vestros assidue subeat oculos absoluta illa vitae spiritualis imago, humilitatis, rerum omnium despicientiae, orationis, flagrantissimae in Deum, ac proximum Charitatis, quam in Monte

ptif-

piissimus Ductor nobis a terra Aegypti, quae seculum est, ad promissionis terram, hoc est Religionem, advocatis ostendit; ut inde Societati nostrae appellatio, & Moribus norma peteretur. Ea propter gemino illo virtutis acquirendae praesidio instructi, nempe Praeceptis, atque Exemplis, quibus nihil efficacius, sanctitatis, atque iustitiae viam alacriter inite, donec perfecti nis metam attingatis. Unica virtutis laus Actio est. Deus ipse, nempe prima Honesti regula, a rerum initio humanum genus ad hanc veritatem informavit. Subtiliter, ut solet, Tertullianus contra Marcionem notat, saepe in illo nascentis Mundi opificio a Moyse inculcari. Dixit ^{Lib. 2.} Deus, Fiat, Et factum est; Ut tibi, inquit, ^{c. 4.} totus commendaretur Deus, & Dicere, & Facere.

Enimvero nullum aptius poterat legis observandae monitum ingeri, quam illud in Apocalypsi descriptum, quod iubemur Volumen accipere, & devorare. Duplici veluti classe, quae libris traduntur, ^{Apoc. 10. 9.} secerni conspiciamus: altera Scientiae; Leges altera continentur. Egregium vero discrimen scientiam inter, & legem, quod illius propositionem oportet examinatione comminutam, ac veluti praemansam lente admittere; huius, integram deglutire. Os anime intellectus est; ideoque Aeternam Sapientiam ex ore Altissimi prodiisse divina monumenta testantur. Dentis vero sunt indagatio, atque analysis veritatis. Ut Sciamus, necesse est codicem mandere; ut Pareamus, deglutire. Nempe ad religiosum, atque illibatam legis cultum ex SS. Patrum decreto, caeca prorsus obedientia exquiritur; non mentis examen, sed voluntatis obsequium; praecceptum non ratione scrutari decet, sed opere implere. Primi inter mortales criminis occasio fuit lex non devorata, sed demansa. Cur praeccepit Deus, inquit sedulus ille, atque mirabili imponendi artificio praeditus Deceptor:

A 4

ptor: Ea verò Sciendi nota est, non Parendi. Inde in consequentis ævi diurnitatem, præsertim apud sacros Cætus, ex præpostero, atque incondito iustum examine probitatis iactura, lapsusque ab innocentia statu in errorum, atque culparum æstum, & voraginem. Scientia cibus est animæ, quem atteri, mandique oportet, ut in alimentum, succumque abeat. Lex vero, cum sit ars reparatrix naturæ corruptæ, medicamentum offert, quod si manditur, vel non admittitur, vel revomitur; quando voratum ægro salutem attulisset. Sunt enim Præcepta Vitalia (ut Pachomii regulas D. Hieron. nuncupat) quedam veluti pillule, quæ non pravos a ventre humores, sed malos ab anima mores exturbant. Præcla-

Arif. re, ut cætera, summus ille ingeniorum apex, *Vi- 5. Pol.* vere secundum leges est ipsa salus. Quod aureum *c. 9.* pro civili Republica dictum, sed longe verius, ac pretiosius si ad excolendæ pietatis dogmata transferatur, si vestri infixum penitus cordibus hæserit, nihil ad Constitutionum studium firmitus, nihil ad Religionis dignitatem opportunis, nihil ad animarum salutem utilius potest accidere. Quemadmodum legum neglectus turpissima est Congregationis deformatio, animorumque certa perniciēs. Quam memoranda verba Cassiani! Sicut, inquit, immenſa

Lib. de in- stitut. renu. c. 33. gloria fideliter servientibus Deo, ac secundum *Deut. 32-47* Regulæ institutionem ei adhærentibus repromittitur, ita pœnæ gravissimæ præparantur iis, qui tepide eam, negligenterque fuerint executi. Implete igitur, Filii charissimi, universa, quæ scripta sunt legis hujus, quæ non incassum præscripta sunt, sed ut singuli in iis viverent. Inde enim, & labentis, & nunquam interitura vitæ felicitas consequetur.

Tu vero, humani generis Clementissime Conditor, ac Reparator, cujus, Crucem gestantis effigiem hu-
jusce

jusce tuæ inter cæteras postremæ Sodalitatis Inſigne simul, atque Documentum esse voluisti; quando & Verbum Patris, & Brachium diceris; effice, ut salutis verba, quæ in istis Regulis tuo nobis Numine præscribuntur, transferamus in facta; ut religiosa vitæ consulta in mores tranſeant; ac Vitalis hic Liber chirographum decreti, hoc est, æternæ reatum pœnæ deleat, tuæque affigat Crucis; nos autem ejusdem Crucis fructu potitos beatæ adſcribat perennitati.

URBANUS

PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Sacrofanctum Apostolatus officium humilitati nostræ per ineffabilem divinæ sapientiæ providentiam commissum jugiter Nos admonet, ut inter gravissimas, multiplicesque Apostolicæ servitutis curas, illam peculiari studio amplectamur, per quam Christi fideles sub suavis religionis jugo virtutum Domino famulantes sub certis, & provide ordinatis statutis, atque constitutionibus in sanctitate, & justitia, felicioribus in dies proficiant incrementis, ac proinde iis, quæ propterea statuta, & ordinata sunt, ut ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observentur, perpetuaque roboris firmitate subsistant, Apostolicæ confirmationis patrocinio communitus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire. Sanè dilectus filius Joannes Antonius Palinus Procurator Generalis Congregationis Somaschæ, alias Sancti Majoli Papiensis, & Doctrinæ Christianæ Regni Franciæ, suo, & dictæ Congregationis nomine nobis nuper

ADRU
expo-

exponi fecit, quod pro felici, & prospero ejusdem Congregationis regimine, atque gubernio, nonnullæ Constitutiones, diversis temporibus factæ, novissime vero per Venerabiles fratres nostros Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales negotiis Regularium præpositos recognitæ, & in unum volumen compilatæ fuerunt tenoris subsequenti, Videlicet.

IN-

INDEX CAPITUM

LIBRI PRIMI.

- Cap. I. **D**E Congregationis sine, institutis, & personarum varietate.
- II. De legitima Capituli Generalis convocazione, & de ratione ejusdem celebrandi.
- III. Quam Capituli Generalis Vocales sint, quæque ad illud convenire debeant.
- IV. De tempore, ac loco Capituli Generalis, & precibus pro eo fundendis.
- V. De electionibus in universum, ac de suffragiis ferendis.
- VI. De ratione eligendi Præpositum Generalem.
- VII. De electi ne majorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragii in ipsa.
- VIII. Qualis esse debeat Præpositus Generalis.
- IX. De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.
- X. De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.
- XI. De munere, & auctoritate Vicarii Generalis.
- XII. De qualitate, & munere Consiliariorum.
- XIII. De qualitate, & munere Visitorum.
- XIV. De munere, & auctoritate Provincialis Gallicæ.
- XV. De qualitatibus, & munere Definitorum.
- XVI. De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.
- XVII. De qualitate, & munere Cancellarii.
- XVIII. De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

XIX. De

- XIX. De gradibus dignitatum, & ordine sedendi.
- XX. De Definitorio, ejusque munere.
- XXI. De aggregandis ad Religionem.

LIBRI SECUNDI.

- Cap. I. **M**onita ad interiorem cultum, & spirituales profectum pertinentia.
- II. De Constitutionibus univèrse.
- III. De Horis Canonicis.
- IV. De Missarum celebratione, & Mortuorum exequiis.
- V. De Ecclesiis, & earum suppellectili.
- VI. De Cantu, & ejus usu.
- VII. De Oratione mentali.
- VIII. De peccatorum expiatione, & sacra Communionem.
- IX. De obedientia, & reverentia erga Superiores, & Seniores.
- X. De Castitate.
- XI. De Paupertate.
- XII. De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.
- XIII. De Concionatoribus, & Lectoribus.
- XIV. De castigatione corporis per jejunium, & verberationem, & de ciborum qualitate, & quantitate.
- XV. De Silentio, & Modestia.
- XVI. De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.

Libri Tertii.

De iis, quæ spectant ad personarum, & Domorum gubernationem.

- Cap. I. **Q**uales esse debeant Superiores nostri, & de illorum munere, ac facultate.
- II. De

- II. *De Vicepæpſtis, Proreſſoribus, & Procuratore domus.*
 III. *De aliis Officialibus, ſen Miniſtris, & primo de Aedituo, ſeu Sacriſta.*
 IV. *De Bibliothecario.*
 V. *De Janitore, & aliis Miniſtris.*
 VI. *De admittendis ad noſtrum habitum.*
 VII. *De Novitiarum institutione.*
 VIII. *De Novitiis ad profeſſionem admittendis.*
 IX. *De promovendis ad Ordines.*
 X. *De ratione ſtudendi, ad ſtudia admittendis, & Præceptoribus.*
 XI. *De habitu Clericorum, & Laicorum.*
 XII. *De Fabricis erigendis, ubi etiam in fine de clauſura.*
 XIII. *De Aegrotantium cura.*
 XIV. *De egredientibus domo, atque honeſta animi remiſſione.*
 XV. *De Viatoribus, & Hoſpitibus.*
 XVI. *De epiſtolis ſcribendis, & earum inſcriptionibus.*
 XVII. *De otio vitando.*
 XVIII. *De Triclinio, & Menſa.*
 XIX. *De Seminariorum, & Convictorum regimine.*
 XX. *De cura, & regimine Orphanorum.*
 XXI. *De Puellis Orphanis regendis.*

LIBRI QUARTI.

- Cap. I. **D**E Culpis, & pœnis.
 II. *De Pœna levi.*
 III. *De Pœna media.*
 IV. *De Pœna gravi.*
 V. *De Pœna graviori.*
 VI. *De Pœna graviffima.*
 VII. *De quibusdam pœnis ſpecialibus.*

LIBER PRIMUS

DE CONGREGATIONIS FINE,
inſtitutis, & perſonarum varietatē.

C A P. I.

1. Lericorum Regularium humilem hanc Congregationem Pater Hieronymus Æmilianus B. recordationis Patricius Venetus in Dei Eccleſia, divino afflante numine, ſtrenuam, quæ Chriſto militaret, veluti aciem excitavit anno ſalutis MDXXVIII. Huic a Somascha exiugo pago, ubi primum illius fundamenta ſunt jacta, nomen eſt.

2. Eum autem finem ardentiffimus ille noſter parens ſibi, & ſuis commilitonibus propoſitum eſſe voluit, ut contemplaticem vitam ſimul cum actuoſa conjungerent; maxime vero proximo adjuvando, quibuſcunque piis divinæ charitatis operibus poſſent, ferventiſſime conſulerent. Quo factum, ut priſcis illis temporibus operum, & pauperum Patres primum noſtri vulgo nuncuparentur. Itaque varia, eademque in Eccleſia Dei admodum utilia charitatis, ac pietatis plena inſtituta Summorum Pontificum aſſenſu a prima uſque origine complexa eſt. Nam ante omnia eorum, qui fortunis deſtituti, & parentibus orbatu Orphanu appellantur, curam tum in iis, quæ ad animæ, tum in iis, quæ ad corporis cultum pertinent, ſuſcipit.

3. Deinde adoleſcentes, & in Seminaris ex Sacri Concilii Tridentini decreto inſtitutis, & in publicis Gymnaſiis, & in nobilium Collegiis, vel Academiis, ad Chriſtianam pietatem, doctinarumque ſtudia excolere nititur.

4. Poſtremo ne, dum alienæ ſaluti invigilat, propria indormire videatur, clauſtralia Collegia, veluti propria domicilia tanquam palæſtras habet, ubi ab omni reum, & negotiorum cura vacui, & liberi, piis vitæ contemplaticis exercitationibus, uni Deo addicti, ad ſpiritualem ſe ſe pugnam, & profectum inſtruunt, majoraque in dies

ad proximorum etiam salutem subsidia derivare contendunt. Nam, & Sacramentis ministrandis, & Missarum sacrificiis celebrandis, & sacris concionibus, lectionibusque habendis, atque aliis piis operibus exercendis Christiano populo prodesse conatur, præcipue vero fidelibus in doctrina erudiendis: * Ideoque Paulus Quintus felic. record. Pontifex Maximus cum Congregatione nostram unio-
app. n. i. nem fecit Patrum, quos vocant Doctrina Christiana in Gallia, ubi peculiari studio Patres illi publice in viis, plateis, Ecclesiis in hoc opus incumbunt, ut nos quoque in Italia præstamus.

5. Omnium autem, ex quibus universa hæc Congregatio constat, duæ sunt quasi classes, altera Sacerdotum, & Clericorum: altera eorum, qui ad servendum destinati Laici professi, vel Aggregati nuncupantur. Cæterum communis est nostra vivendi ratio, & ejusmodi, ut non difficile sit cuilibet eam complecti, quippe quæ nec magnam austeritatem, neque severiorem corporis afflictationem inducat: sed per veram humilitatem, perfectam obedientiam, abnegationem, abdicationemque propriæ voluntatis in via Christi Domini nostros ad bravium perfectionis perducit. Quamobrem cum primum fructuosus Christi Domini Ecclesiæ incrementis cœpit adolescere, eam Sanctiss. Pontifex Pius V. anno salutis nostræ MDLXVIII. octavo Idus Decembris, Pontificatus anno tertio in Religionum numerum cooptavit, & sub regula Sancti Patris Augustini reposuit. Tum sequens annus sexagesimus nonus, nuncupatis a primis nostris Patribus solemnibus ritibus professionis votis, tertio Kal. Maii, Sancto Petro Martyri, & Catharinæ Senensi sacro die, Deo bonorum omnium auctore feliciter annuente, felix, ac faustus natalis illuxit Congregationi. Quam cæteri deinde Summi Pontifices, quotiescunque tulit occasio, auctoritate sua comprobant, & confirmant, nec non gratiis, ac privilegiis quamplurimis exornant.

De legitima Capituli Generalis convocacione, & de ratione ejusdem celebrandi.

C A P. II.

1. Quoniam singularia quicquid habent boni, & quod sint, & quod conserventur; causis universalibus ferunt acceptum, ideo ab ipso Congregationis nostræ Capitulo Generali, a quo cætera omnia, quæ ad bonum, & rectum regimen pertinent, quasi formam; & subsistentiam capiunt, initium sumere operæpretium erit.

2. Capitulum igitur Generale sive a Præposito Generali, sive ab alio id juris, & facultatis obtinente, publicis impressis literis, & ad locorum Superiores omnes in Italia, ad Provinciales, vel Provinciales, si plures esse contigerit extra Italiam, missis indicendum erit, & hac ratione Vocales omnes legitime vocati intelligentur. Ad illud singuli iidem convenire studebunt. Si vero statuto tempore non omnes advenisse compertum fuerit, illi, qui præsentibus erunt, dummodo antea absentes legitime, ut dictum est, vocati fuerint, totum Capitulum representent, & quicquid ab eis in eo peractum fuerit, tanquam ab omnibus factum nemo impugnare audeat.

3. Ad Capitulum Generale nullus accedet, nisi Vocales, & Socii, & si qui disputationis, aut concionis gratia a Præposito Generali accesserint.

4. Quilibet tam Vocalis, quam Socius die Dominico; quo inchoabuntur Comitia, Præposito Generali pecunias, vel earum notam fideliter tradere teneatur, nec aliquid donare, emere, aut cum alio permutare possit, durantibus Comitibus, sine Præpositi Generalis licentia, sub pœna proprietatis ipso facto incurrenda; sancita in nostris Constitutionibus.

5. Consilarii, & Cancellarius una cum Præposito Generali feria quinta, Vocales, & Socii Sabbato præcedente eundem Dominicum diem, aderunt omnino. Eorum unusquisque cœta, si fieri possit, via in accessu, & recessu proficietur. Præpositus Collegii, ubi Comitia habebuntur, una cum altero ex Consiliariis duos, seu etiam

plures Sacerdotes Sacrario, & Missis dicendis præficiet: Janitori focium alterum adjuget: aliis cibariorum curam demandabit: Patribus adventuris cubicula constituet, affixis præforibus eorum nominibus, quibus destinata sint: Laicis, & Clericis ejusdem familiæ injungetur, ut Patribus advenientibus perhumaniter serviant, pedes abluant, cubilia quotidie sternant, & alia hujusmodi munia, magna cum charitate, & humilitate impendant.

6. Præpositus Generalis quatuor ex Vocalibus ad confessiones Vocalium, & Sociorum audiendas nominabit: unum, aut alterum Monitorem, qui curet ad præscriptum Constitutionum omnia fieri, & cæremoniis præsit: unum, qui horas præscriptas cujusque actionis ineunda indicet: duos ex collegialibus, qui Capituli janitores sint: indicem, in quo prædictorum, & aliorum officialium nomina descripta sint, manu propria subscriptum Capituli valuis affigi jubebit.

7. Dominico die, quo erit Comitorum initium, Missam de Spiritu Santo solemni ritu celebrabit idem Præpositus Generalis, vel ex primoribus quispiam alius, cui intererunt cuncti Vocales, & Socii in re sacra facienda non occupati: ante, vel post Missam concio habeatur, & orationi, ac sacrificiis devote peragendis eo ipso mane vacabunt universi.

8. Eodem die duabus post prandium horis tintinnabulo de more pulsato Præpositus Generalis, cæterique Vocales, & quicumque in eodem Collegio quavis ex causa aderunt, ad Chorum convenient, ibique ad semihoram orationi mentali operam dabunt pro felici Capituli Generalis progressu; qua elapsa, is cui temporis cura demandata est, petita benedictione, ad nutum Præpositi Generalis Litanias Beatæ Virginis Mariæ inchoabit, quibus recitatis idem Præpositus Generalis, vel Vicarius, aut is absentibus, qui majori dignitate est insignitus, prosequetur preces, prout infra.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Ore-

Oremus. Defende quasumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitius tuere clementer insidiis. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

9. Qui orandi modus a prandio, & vespere toto Capituli tempore idem profus erit.

10. Oratione absoluta, signo campanulæ Vocales, & Socii ad ingrediendum Comitium convocentur, qui statim cum silentio ad illud se conferent, quod religioso ornatu apparatus esse debet: quo ubi pervenerint, ante sanctissimam Jesu Christi Crucifixi imaginem mensæ superpositam omnes flectant genua, & Præpositus Generalis sublevatis in Cælum oculis dicat.

V. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit Cælum, & terram.

V. Benedicite.

R. Deus.

V. Dominus nos benedicat, & ab omni malo defendat, & ad vitam perducatur æternam; & fideliū animam per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.

11. Deinde fiat confessio generalis alternatim, & absolute, ut sit in Choro ad Completorium.

Confiteor Deo Omnipotenti, &c. Misereatur, &c. Indulgentiam, &c.

Tum Vicarius Generalis, vel eo absente, Vocalis professione antiquior Præpositum Generalem, vel si is non adsit, primarium absolvat hac verborum formula.

Auctoritate Omnipotentis Dei mihi licet indignissimo per Sedem Apostolicam virtute privilegiorum Mendicantium, vel alio quovis titulo concessa, ego te absolvo ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & quibusvis aliis sententiis, censuris, & pœnis: & tecum super quavis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possim, & tu indiges, ad hoc tantum, ut quacunque per te fiene in Congregationibus præsentis Capituli habendis, rata, & firma sint. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Mox Præpositus Generalis reliquos absolvet his verbis.
Auctoritate Dei omnipotentis mihi licet indignissimo per

sedem Apostolicam virtute privilegiorum Mendicantium, vel alio quovis titulo concessa, ego vos omnes hic congregatos, & etiam omnes alios, durante hoc Capitulo, nobiscum congregandos ab omni vinculo excommunicationis, suspensionis, interdicti, & a quibusvis aliis sententiis, censuris, & penis absolvo, & cum iisdem super quavis irregularitate, & impedimento dispenso, quatenus possum, & vos, & illi indigetis, ad hoc tantum, ut omnia, quæ in Congregationibus præsentis Capituli peragentur, rata, & firma sint. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Post hæc subjiciet Hymnum. Veni Creator Spiritus, &c.

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renovabis faciem terra.

V. Cor mundum crea in me Deus.

R. Et spiritum rectum innova in visceribus meis.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus. Omnipotens sempiternæ Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstare super famulos tuos, & super congregationes illis commissas spiritum gratiae salutaris, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

12. His peractis sedeat suo quisque loco, ut capite de ordine sedendi dicetur. Præpositus Generalis gravem aliquam, & pastorem cohortationem rebus peragendis accommodatam habebit, simulque ad Dei gloriam procurandam, ad pacem, & veram concordiam amplectendam, ad modestiam domi, forisque toto Comitiorum tempore observandam, ad incumbendum orationi omnes excitabit: monebit, ne quis literas alicui dare, vel ab aliquo accipere audeat sine licentia, ne quis aliorum cubacula frequentet, nec ambitus suspensionem aliis ingerat.

ne

ne quis egrediatur e claustris sine benedictione, & assignato comite, ne prandere, cenare, aut comedere extra commune triclinium, multo minus extra collegium aliquis præsumat: ad silentium statis horis, & inter discumbendum præsertim religiose servandum adhortabitur, & ut ad obedientias campanulæ signo prænotatus præsto sint omnes: tandem quisque iterum moneatur resignare pecuniam, si non resignaverit.

13. Quoniam vero ad constituenda legitima Comiticia plurimum refert non mediocrem diligentiam adhibere in prospiciendo, qui jure ad eligendum concurrere possint, & qui non item: idcirco Præpositus Generalis, vel eo absente, aut alias impedito, Vicarius indicet, ut si quis quempiam ex congregatis quoquo nomine suffragii jure privatum noverit, ad Capitulum referat prius, quam ad ea, quæ in Capitulo decernenda sunt, deveniatur, Cancellario legente sequentia verba. Ego N. Cancellarius de mandato M. R. P. nostri Præpositi Generalis admoneo, & omnibus notum facio, si quis noverit quempiam ex congregatis, aut congregandis quoquo nomine suffragii jure privatum esse, ad Capitulum referat, antequam ad ea, quæ in præsentis Capitulo sunt decernenda, deveniatur. In quorum fidei, &c. Si quæ propterea difficultates oriantur, Definitorii Patres pro sua prudentia, vel eas discutient, vel si res ita fuerint dubiæ, ut multum temporis requirant, admitti poterunt universi, hac contestatione permissa, quam Cancellarius voce elata, ita ut ab omnibus exaudiri possit, omnium nomine recitabit.

Ego N. Congregationis Somaſcha, totiusque Generalis Capituli Cancellarius omnium nomine, ac vice, protestor, ac moneo omnes, ac singulos, qui huic Capitulo interfunt, ut si aliquis adest excommunicatus, suspensus, interdictus, aut alio quovis titulo inhabilis ad electionem tam activam, quam passivam, vel ad alia Capitulo definienda secundum canonica instituta, privilegia, & consuetudines, aut quacunque alia ratione, Capitulo illico exeat: quoniam alii nullo modo intendunt jus, & facultatem eligendi ipsi communicare, atque ita expresse protestantur, & de hac protestatione postulant per me Cancellarium prædictum fieri decretum. Insuper omnium nomine protestor, quod, si electio-

B 3

nes

nis faciendæ, vel aliqua ex ipsis ob aliquod vitium, defectum, vel ignorantiam juris, aut facti, vel alio quovis prætextu nulla declarentur, (quod absit) in omni casu, nullo prorsus excluso, jus, & potestas eligendi, aliæque definiendi ad nos, & Capitulum pleno jure, & sine aliqua diminutione revertatur. Et hanc protestationem volunt haberi pro repetita toties, quoties opus fuerit, vel expedierit, & de dictis protestationibus pariter requirunt per me Cancellarium fieri decretum.

Qua præmissa contestatione omnes cujusque generis defectus, quibus quoquo modo Capitulum vitari, aut oppugnari possit, omnino sublatis censeantur.

14. Tum Cancellarius nomina Vocalium, & Sociorum omnium tam absentium, qui scilicet ad dictam diem venire, aut neglexerunt, aut non potuerunt, illorum literis, si quas habebit, publice perlectis, quam præsentium, alta voce recitabit: ex quo Comititia legitime congregata esse cognoscantur.

15. Post hæc accersendi erunt, qui in numerum Vocalium cooperti prima vice capitulare munus sunt initiuri, qui omnes coram Præposito Generali, & Consiliariis, flexis genibus professionem fidei emittent, & jurabunt in hanc formam.

Ego N. testem invoco Deum, quod ea omnia, quæ in Comitibus generalibus instantibus, & futuris agentur, quæ in totius Congregationis, aut persona alterius quoquo modo præjudicium vergere possint, sub sigillo secreti continebo.

16. Ubi Vocales religionis congratulationibus a cæteris fuerint excepti, Socii sese obstringent juramenti vinculo, omisso verbo, (& futuris.)

17. Et statim Præpositus Generalis, necdum sigillo deposito, in medio Comitii ante Crucifixi imaginem summa cum animi humilitate, & corporis submissione proprias exteriores culpas Deo, & Patribus genuflexus finire confitebitur, omnibus detecto capite stantibus. Mox illo ad propriam sedem reverso, idem Vocales omnes præstabunt, & Socii; Cancellario interim singulorum culpas adnotante: deinde propria repetent loca.

18. Culparum confessione absoluta, tria legentur capita Constitutionum, scilicet, *De electionibus in universum;*

sum; De ratione eligendi Præpositum Generalem; & Qualis esse debeat. Quibus lectis Præpositus Generalis serio omnes admonet, ut sub sigillo secreti ea omnia diligentissime custodiant, quæ in Comitibus tractabuntur, ita ut nunquam dicere, vel alia quacunque ratione significare permillum sit, aliquem tali decisioni, decreto, aut electioni consensisse, aliquem dissensisse, aut quæ in electionibus acta fuerint, vel disputata, & similia. Tandem in posterum diem novi Præpositi Generalis creatio indicetur.

19. Singulis diebus mane, & a prandio Vocales in Comitium convocabuntur, donec quæcunque ad Capitulum Generale spectant, sint peracta: ante cujus ingressum semper campanulæ signum præmitti debet ab eo, cui a Præposito Generali fuerit demandatum. Definitorium postea cogetur, in quo observentur ea omnia, quæ *Cap. de Definitorio, ejusque munere* traduntur.

20. Postremo loco Vocales rursus erunt convocandi, & de aliis inter Vocales aggregandis agatur, tum si quid forte in superioribus sessionibus prætermisum fuerit, si quid occurreret definiendum, approbandum, sive etiam reprobandum a Capitulo Generali, id proponetur a Cancellario, & audicis primum omnium sententiis, statim secretis suffragiis definietur. Tandem Præpositus Generalis brevi cohortatione universos inflammabit ad animorum conjunctionem etiam in locorum disjunctione invicem, & præsertim cum capite servandam, ad obedientiam prompte amplectendam, ut animo sint in Congregationem nostram bene propenso, & charitatem in omnes exerceant: Tum Cancellarius loca cuilibet dumtaxat Vocalium deputata, iisdem audientibus, alta voce denuntiabit.

21. His actis, dato campanulæ signo, in Ecclesiam se conferent Vocales, & Socii, & quicumque ex Nostri in dicto Collegio adfuerint cantando *Te deum laudamus, &c.* ibique januis clausis nomina Superiorum omnium, & subditorum a Cancellario perlegentur. Tum Præpositus Generalis Itinerarium incipiet, alii prosequentur. Eo dicto, & pacis osculo invicem de more dato, Comititia dimissa censeantur,

22. Ad locum sibi ab obedientia destinatum quisque, accepta prius a Præposito Generali benedictione, & pa-

rentibus literis, si fuerit Superior, proficietur. Unicumque discessuro tempus itineris præfigatur, nec præterire illud liceat, seclusa infirmitatis occasione.

Quinam Capituli Generalis Vocales sint: quique ad illud convenire debeant.

C A P. I I I.

1. **C**um totius Congregationis utilitas omnis a Generali Capitulo dependeat, quod totum illius sustinet onus, in Vocalibus eligendis, & admittendis matura opus erit consideratione, ut scilicet publicæ consulatur salutis, non privato alicui commodo. Ea propter solum eos adscribendos studebunt, qui vita, & moribus cæteros antecellant: quique prudentia, & consilio, & scientia valeant in rebus arduis consulere: qui item per aliquot annos fuerint in Religione probati; elapsamque fuerit ad minus sexennium post emissam professionem: quique ætatis suæ saltim trigessimum annum attigerint. Sciant vero in numerum Vocalium neminem cooprandum, qui vel apostataverit, vel qui in aliquo delicto fuerit deprehensus, vel de quo probabiliter dubitetur, ea, quæ in Comitibus tractantur, secreto minime retenturum ex evidentibus indicibus, qui denique sanctæ Inquisitionis iudicio pœnam aliquam dederit commissi delicti: sicut etiam, si quis ex Patribus jam inter Vocales adscriptis aliquod prædictorum delictorum commisisse fuerit convictus, hic ex numero Vocalium expungatur, neque unquam rursus inter eosdem adscribatur.

2. Eligendorum Vocalium erit modus. Præpositus Generalis iubebit a Cancellario congregatos in Capitulo Patres præmoneri in sequenti sessione novos Vocales creandos esse (id vero fiet, si in præterito triennio eorum aliqui decesserint, vel perpetuo impedimento detineantur) qui debeant sufficere in locum eorum, qui desiderantur ad explendum numerum *quadragenarium* * quod si

App.
n. 2.

præstandum erit, sessione sequenti legetur ante omnia ab eodem Cancellario totum hoc integrum caput. Postea tres Scrutatores ad vota colligenda assumantur per sortem, qui statim ad mensam accedent, Consiliarii ad-

pro:

propria loca interim abeuntibus. Pater vero Generalis a proprio loco paululum se subducet, iubebitque Cancellarium alta voce esse ferre.

In nomine sanctissimæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, unusquisque vestrum accedat ad nominationem & suffragia ferenda pro electione novorum Vocalium præmissio iuramento.

Pater Generalis primus omnium iurabit in hæc verba.

Ego N. N. Præpositus Generalis Cler. Reg. Congreg. Somascha, & Doctrinæ Christianæ in Gallia; restem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod in creatione novorum Vocalium illos eligam, quos secundum veritatem conscientie mee, pensatis circumstantiis, probiores, & magis idoneos iudicavero.

Idem fiet ab Electoribus omnibus, prius tamen a Scrutatoribus, qui addent solita verba, *& me fidelem in hoc Scrutatoris munere, ac sine dolo præstabo.*

3. Quo peracto Pater Generalis, tum Scrutatores, mox reliqui Vocales, professionis ordine servato, ad mensam accedentes, schedulam unam tantummodo, in qua nomen, & cognomen unius scriptum, injicient in cadi-scum mensæ impositum. Scrutatores schedulas extrahent, & numerabunt, in quibus si plures reperientur nominati, quam sint nominantes, Scrutator professione senior Patres admonebit de errore, & schedulis abjectis iterum ad nominationem devenietur, quod si secunda vice idem irreperit error, Pater Generalis præcepto sanctæ obedientiæ obstringet Electores, ut singuli unum tantummodo nominent. Schedulis perlectis, nominatos omnes describent Scrutatores, & pronuntiabunt, atque iterum professionis ordine servato, omnium nomina rescribentur, quod si in suffragatione aliquis contingeret error, quoad professionis ordinem, electiones nihilominus sint validæ, nec ex ipsa nominatione jus ullum quoad electionem oritur.

4. Suffragatio incipiet ab ordine professionis, & omnes nominati subjicientur calculis, nec interim pronuntiabitur a Scrutatoribus, quem suffragiorum numerum quisque tulerit: describent tamen singulorum nomina, & numerum votorum, quem quisque obtinuerit: finita suffragatione pronuntiabuntur, qui omnium suffragiis fuerint

rint electi, si qui erunt, & isti cæteris præferantur: similiter electi pronuntiabuntur, qui plura vota supra dimidium, & supra alios respectivè fuerint sortiti, usque ad supplementum numeri * *quadragenarii* inclusivè. Quod *App. n. 3.* si inter plura vota habentes aliqui reperientur pares numero, & adhuc non esset expletus numerus * *quadragenarius*, tunc ii professionis ordine servato subdantur calculis, & cui illorum plura deinde suffragia, ut supra, cesserint is censeatur electus: verum si in ista suffragatione adhuc pares essent, senior professione pronuntietur electus, & inter æquales professione senior ætate.

Quod si casus ferat, ut aliqua difficultas, seu controversia (quod in hujusmodi negotiis interdum evenire solet) oboriatur, Capitulum Generale cum majori votorum numero rem totam definiet, & cæteri acquiescent.

Si ex electis aliqui præsentés essent in illo Collegio, electionibus publicatis, advocentur in Capitulum, & servatis, quæ supra sancita sunt recipiantur.

Si vero in illa Civitate sunt, illorum absentia nihil officiat rebus tunc peragendis.

5. Numerus eorum, qui Capitulo Generali interesse debebant cum utraque voce, * *nullo modo excedat numerum quadragenarium: liberum tamen sit eidem Capitulo temporis progressu, si Congregatio nostra, quod Deo favente speramus, majus incrementum capiet, prædictum numerum augere, parce tamen, & moderate, & non nisi cum duabus votorum partibus id decernatur.*

6. Ut autem clariùs innotescat Electoribus, quænam scientia, prudentia, seu consilium requiratur in iis, qui tempore electionis novorum Vocalium proponi poterunt, quo inter Vocales adscripti rebus in arduis consulere possint, & ut strenuè laborantes in vinea Domini dignis afficiantur præmiis: in posterum nullus, vel proponatur, vel adscribatur in numerum Vocalium, nisi vel per decem annos methodice scientias speculativas docuerit, vel Concionibus, aut lectionibus cum animarum fructu, & Congregationis laude per annos decem operam dederit; vel per annos duodecim, seu rhetoricam, seu literas humaniores fructuose docuerit; vel in aliquo ex nostris Collegiis

giis disciplinæ regularis amantissimus in Sacramentorum administratione laudabiliter se se gesserit per annos quindecim, dummodo in conscientiæ casibus multum sit verfatus; vel qui per annos decem in instruendis Novitiis tam primi, quam secundi novitiatus, sive professorii, congregationi inservierit, vel demum qui egregiis operibus componendis incubuerit, vel qui a secretis adm. Rever. Patri nostro Generali fideliter, ac diligenter per annos duodecim adfuerit.

7. Prædictarum autem qualitatum, & laborum perfunctorum, ut supra, attestations debite factæ a Superioribus, & Visitatoribus cum eorum juramento deferentur ad singula Capitula Generalia, ut describantur in libro peculiari asservando in Collegio S. Majoli, qui ad Capitulum deferetur, ut a Cancellario eæ omnes legi possint, antequam ad singulorum suffragationem deveniantur.

8. Verùm quia contingere potest aliquem non per statuta hæc temporis spatia ceptum munus continuare, interruptio meritis alicujus non officiat, sicut nec si quis diversis ex prædictis muneribus obeundis totum præfixum tempus respectivè consumpserit, hac prærogativa erit indignus, quod totum judicio eorundem Patrum reatitatur, qui personarum, & laborum habita ratione, gradus, & honores cum summa æquitate benemerentibus impertient, ut ad vitæ, & morum integritatem, ac bonarum artium, & regularis disciplinæ studium, & observantiam omnes excitentur.

His nisi servatis legibus in numero Vocalium Capituli Generalis nemo unquam vel esse censeatur, vel sibi juris esse aliquid arbitretur.

Provincialis item Gallia, & illius Socius, quem Provincia eadem elegerit, cum utroque suffragio Capitulo Generali intererunt, nec se Comitio subducet, nisi dimissis Comitibus, licet in Provincialis locum alius etiam absens esset subrogatus.

9. Præter hos Vocales ad Generalia Comititia accedent Socii, seu Discreti ex Italia locis, ut infra, eligendi, qui voce tantùm activa gaudentes in omnibus majorum dignitatum, seu Officialium, videlicet eorum, qui totum

tum Definitorium constituunt, *Provincialis etiam Gallie* & Scrutatorum electionibus suffragium ferent, illis autem factis, Capitulo egredientur, nec aliarum rerum tractationi, aut definitioni adesse poterunt. * *Hi octo numero erunt donec Capitulo Generali pro temporum, & locorum varietate aliud statuere visum fuerit.*

10. Socii, seu Discreti munere nemo fungi valeat, qui ætatis trigessimum tertium, professionis decimum annum non compleverit, & qui legitimis natalibus non fuerit ortus, nisi legitimam dispensationem super hoc impedimento obtinuerit: qui ab obedientia adeo se subtraxerit, ut extra claustra, nulla habita facultate ad mensam vixerit, aut grave aliquod, atque enorme delictum perpetrasset convictus, vel denique sanctæ Inquisitionis iudicio, ac pœna canonica multatus fuerit.

Vocalis Capituli Generalis nullo modo in Socium eligi possit.

11. Socios eligendi ratio hæc erit Superioris cujusque domus ad Socium eligendum destinata, vel eo impedito, Vice superioris partes erunt Conventuale Capitulum congregare, idque a festo Sancti Lucæ Evangelistæ die, videlicet XVIII. Mensis Octobris, post evulgatam indictionem Capituli Generalis anno proximè sequenti celebrandi (nisi casus aliquis inopinatus aliud tempus requireret statuendum cum voto Confiliariorum ab eo, qui Capitulum indicet, usque ad vigesimam quintam diem ejusdem mensis inclusive, non prius neque postea. Superior diem statuet ad Socium eligendum, & omnibus, qui eidem electioni interesse debent, per literas significabit, & nisi omnes convenerint, electionem differat usque ad ultimam diem, quo tempore nisi advenerint, electio nihilominus fiat, nec absentia alicujus, aut mora ullo pacto eam impediatur, aut vitiet. Superiores tamen prospiciant, quantum fieri poterit, ne electio in ultimam diem differatur, & si rationabili causa differenda esset, ut inchoetur matutino tempore ultimi diei.

12. Huic Capitulo intererunt omnes, & singuli professi sacris ordinibus initiati, dummodo suffragii jus habeant, tam in assignata domo, quam alibi intra Civitatem eandem, vel extra ad sex milliaria commorantes.

Præ-

Præter hos accedent Procuratores, si qui erunt missi in locis subordinatis Domui electionis ad præscriptum imprefsi edicti, cujus exemplar ad calcem Constitutionum adnotabitur.

Scrutatores tres in electione Sociorum eligentur per vota secreta: colligent vero schedulas, & vota in Scrutatorum electione, Superior, & duo professione majores ex Electoribus ipsis.

Electores singuli singula pagellas habeant eodem characterè conscriptas, in quibus eorum locorum, quæ ad hujusmodi electionem concurrere possunt, Vocalium nomina, & cognomina sint adnotata, eorum videlicet, qui eas conditiones habuerint, quæ in Brevi super hoc edito continentur. Tum loci Superior, mox Scrutatores, deinde reliqui servato professionis ordine, præstito prius juramento de non eligendo se ipsum, sed probiorem, & magis idoneum, schedulam a se electi, prout infra de electionibus Capituli Generalis præscribitur, in cadiscum mensæ impositum injicient. In quem plura suffragia consenserint supra dimidium, is electus declarabitur. Quod si nullus debitum suffragiorum numerum tulerit, calculis juxta professionis ordinem supponentur omnes, in schedulis nominati, & qui plures calculos supra dimidium habere comperientur, Socius ille pronuntiabitur.

13. Nemo vero suffragii passivi jure in Sociorum electione gaudebit, qui non sit in numero earum familiarum, quæ ad eum eligendum Decreti præscripto conveniunt.

14. Quod si alicui alienæ familiæ diuturnis, & publicis negotiis ab obedientia Superiorum auctoritate sibi impositis detento, eo loco adesse contigerit, ubi Socii electio fiet, is suffragiium quodcumque jus in ea domo obtineat. *

Absens cum obedientia ex causa publici negotii a nostris domibus eo tempore, quo fieri debet electio Sociorum, concurrat per Procuratorem eligendum ex gremio illius Capituli.

Visitatores, & Provistatores in uno tantum loco suæ Provinciæ ad Socii electionem concurrant.

Pater Generalis ferat suffragium in quocumque Collegio,

App.
n. 6.

30 *L I B. I.*
gio, Secretarius illius in uno loco tantum:

Qui in una domo suffragium tulit, etiam si ad aliam transmigret cum obedientia, Socii tamen electioni non interfuit.

15. Qui in locis ultra sex millia passuum distantibus ab eo ubi Socius eligendus erit, habitabunt, ii per Procuratores electos juxta formam in literis indictionis Capituli Generalis præscribendam, convenient ad electionem. *

App.
n. 7.

16. Qui Procuratorio nomine suffragium ferent, literas procurationis fidem facientes a Superiore loci, ubi electio Socii peragenda erit, non nisi electionis tempore aperendas tradent, & sedebunt tanquam ex familia, habita professionis ratione, neque eorum aliquis duplici, sed unico tantum suffragio utetur.

17. In dubiis circa electionem Socii, quæ occurrere possunt tam in ipsa electione, quam ante vel post Præpositus Generalis cum Consiliariis, vel Assistentibus pro sua prudentia decernat, & caveatur, ne fiat supplementio suffragiorum. Idem in aliis difficultatibus, quæ possunt suboriri in hujusmodi electionibus, statutum sit, cui omnes acquiescere debebunt.

18. Loca, quæ ad Socium eligendum quacumque ratione præscripta sunt, ad viaticum Socio erogandum, quantum pecuniæ satis erit, singula pro rata conferent. Locorum partitio pro Sociis eligendis, & in quibus facienda sit electio, in eo Definitorio præscribetur, quod Capitulum Generale immediate præcedet. Si Definitorium id non præstitit, Præpositus Generalis, vel eo graviter ægrotante, demortuo, vel impedito, Vicarius Generalis cum duobus Definitorii Patribus suppleat, & quicquid in hac locorum distributione, & assignatione decretum fuerit impugnare nemo audeat.

19. Si contingat, aliquem electum in Socium ad Capitulum accedere non posse, re per literas Præposito Generali significata, detur Electoribus facultas alium eligendi, si id fieri commode poterit, vel nullus adveniet, ad judicium Præpositi Generalis.

20. Qui vero in Socios electi fuerint, ii priusquam Comitium ingrediantur, suæ electionis testes literas a Cancellario

C A P. I V. 31
lario loci, ubi electio facta fuerit, scriptas, & sigillo munitas, Præposito Generali, & Consiliariis exhibebunt. Horum partes erunt diligenter examinare, sintne hujusmodi literæ fide dignæ, & an Socii ulla ex præscriptis conditionibus careant; & ubi defectum animadverterint, eos a Sociorum functione rejicient, eoque casu tota, quæ illis competeat, eligendi facultas, ad Capitulum Generale ipso jure, & facto translata censeatur: caveatur tamen ne fiat supplementum suffragiorum.

De tempore, ac loco Capituli Generalis, & præcibus pro eo fundendis.

C A P. I V.

1. **C**apitulum Generale tertio quoque anno, vel quoties novum Generalem eligere oportebit Dominica tertia post festum Paschæ Resurrectionis celebrabitur, nisi ingens bellum, pestis, vel maxima generalique vitæ inopia aliter expedire docuerit; judicio Præpositi Generalis, & Definitorii, quod per literas significabitur, & eo casu prorogata censeantur omnes Dignitates usque ad novam electionem, quæ fiet, cum primum commode poterit.

2. Locus erit unum ex nostris Collegiis anno proximo ante ipsa Comitia a Definitorio constituendum. Quod si ex aliquo inopinato casu locus a Definitorio designatus minus opportunus, aut commodus redderetur, alius a Præposito Generali, & Consiliariis nominabitur, ita tamen opportune, ut de hujus secundi loci electione omnes Capituli Generalis Patres, & Superiores locorum certiores fieri possint. Quod idem statutum sit de loco Definitorii.

3. Omnes locorum Superiores per mensem antequam Comitia habeantur; sedulo curent, ut quicumque ex nostræ Religionis instituto vivunt, quotidie præcibus, & sacrificiis Patres adituros Comitia Deo commendent. Clerici, & Laici Officium parvum Spiritus sancti, vel Coronam Beatæ Virginis a dicto tempore, usque dum Comitia dimittantur, quotidie recitabunt: Sacerdotes aut Missam de Spiritu sancto, Superioris judicio, frequenter celebra-
bunt,

bunt, aut singulis Missis, cum ex Ecclesiæ ritu fieri poterit, addent collectam de Spiritu sancto. Sabbato præcedente Comitiorum diem jejunabunt universi, & toto Comitiorum tempore in omnibus nostræ Congregationis Ecclesiis Missam de Spiritu sancto singulis diebus non impeditis Sacerdos aliquis celebrabit, & in iisdem Feria secunda post Dominicam tertiam, quæ celebrationi Capituli Generalis initium faciet, Missa de Spiritu sancto solemniter decantabitur: Clerici, Laicique nostri Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum de manu celebrantis eodem die accipient: ab omnibus fundentur devotæ orationes pro felici initio, & exitu Capituli Generalis: mane, & vespere post mentalem orationem dicentur Litanie Sanctorum cum solitis precibus, & orationibus de Spiritu sancto, & de Beata Virgine, pro Prælati, pro Congregatione, & familia, pro quacunque necessitate. Opportunum valde erit quemlibet iudicio Superioris, & Confessarii hoc præsertim tempore orationibus addere jejunia, vel quamlibet aliam carnis macerationem, ad divinam opem implorandam. Confessarii nostri suos pœnitentes ad pietatis, & religionis exercitia inflamment, quo multiplicatis intercessoribus Spiritus sancti virtus, & gratia facilius Nostris concilietur.

4. Procurator Generalis plenariam indulgentiam a Summo Pontifice conabitur impetrare visitantibus Ecclesiam Collegii, in quo Capitulum Generale celebrabitur.

De electionibus in universum, ac de suffragiis ferendis.

C A P. V.

1. **I**N electionibus omnibus illud in mentem revocent Patres nostri, universæ Congregationis commodum, & incommodum ad se deferri, sibi que utcuque acciderit, acceptum esse referendum. Quapropter conspirantibus animis, & quantum in ipsis est, ad Dei voluntatem compositis illos semper eligere studeant, quos pietate, charitateque in Deum, & proximum, studio in Congregationem, prudentia, & scientia cæteris digniores esse noverint, idque sibi præstandum tunc temporis intelligant, quod,

quod, si extrema vitæ hora immineret, & ad iustissimi iudicis tribunal listi contingeret, præstitisse quisque peroptaret.

2. Verum, ut recto, sinceroque animo ad eligendum accedentes, quæ in eligendis necessario virtutes requirantur, non ignorent, a Cancellario ante singulorum Officialium electionem, ea legi mandamus, quæ in Constitutionibus de ipsis, atque ipsorum officiis respective, decreta sunt.

3. Si quem tamen lateat, an unus, aut alter magis, minusque idoneus sit, huic liceat Electores percontari, eo solum animo, ut in eorum, quorum fieri possit electio, qualitatibus, ac meritorum cognitionem deveniat.

4. Caveat autem unusquisque a directa, vel indirecta suffragiorum procuratore, tam pro se, quam pro aliis; quicumque fecerint, in omnes pœnas, & censuras contra huiusmodi ambientes inflictas, præsertim privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcunque pariter inhabiles habebuntur, super quo a nemine secum dispensari posse sciant, nisi ab Apostolica Sede, plectendi etiam gravius pro qualitate culpæ. Supradictæ autem omnes pœnæ ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes, ac etiam pro Capitalis Collegialibus extenduntur. In singulis electionibus tam in Capitulo Generali, quam in Definitorio faciendis jurent Electores de non eligendo se ipsos, & de probioribus, & magis idoneis eligendis.

5. Nemo eligentium suffragium, quod in quempiam fert, alteri indicet sub pœna gravis culpæ: non tamen ex singularis suffragii manifestatione electio vitiata existimetur, quod idem observetur in electione Sociorum.

6. Nemo in scheda, si non impressa sit, ambiguis, alternativis, disiunctivis, vel conditionalibus verbis utatur, & si huiusmodi schedulæ deprehendantur a Scrutatoribus tanquam nullæ habeantur, & factam electionem non impediunt.

7. Etiam si integra res sit adhuc, neque dum electio promulgata, nemini tamen liceat schedam semel in urnam illatam revocare, aut suffragium commutare, quacunque protestatione posthabita.

8. Electiones nocturno tempore nunquam fiant, sed a prima diei hora usque ad quartam, & vigesimam exclusive protrahi possint, aut in posterum diem differantur.

9. Nemo quamvis legitimis curis alibi distentus, proprii suffragii jus alteri demandet.

10. Si electione jam legitime inchoata, & non incepta publicari advenierint alii; ad electionem cum cæteris persequendam admittantur: nihil tamen propterea innovetur.

11. Si quis existens in Civitate, aut Oppido, vel etiam in loco, in quo Generale Capitulum celebratur, hora ad conveniendum constituta, & dato campanulæ signo non adfuerit, is pro absente habeatur, & electiones nullo pacto vitiet. Si quis vero Vocalium morbo aliquo detentus fuerit in Collegio, ubi Capitulum habebitur, nisi is coram Cancellario, & duobus præterea Vocalibus voto suo cesserit, & renuntiaverit, eum adire debeant unus ex Scrutatoribus, & Cancellarius cum capsula perforata in superio. i ejus parte, sed inani, & palam a Scrutatoribus prius aperta, postea clausa, cujus capsulæ clavis super mensa Comitii reponatur, ac secum quinque, aut sex pagellas, in quibus nomina, & cognomina Vocalium sint impressa, infirmi nomine deleto, ad illum deferre: ipse vero infirmus secreta schedulam, in qua sit nomen, & cognomen ejus, quem voluerit eligere, rescribit, complicabit, & præmissis juramento ab Electoribus præstari solito, in capsulam per r. m. conjiciet. Quod si infirmus per seipsum hæc peragere non possit, unus ex Vocalibus illius arbitrio deligendus, præstato de secreto servando in manibus Præsidis juramento, prædicta faciet omnia: quibus peractis, recta; neque alio divertentes, in Comitium revertentur cum capsula, quam Scrutatores cæteri aperient, schedulam educent, in urnam iniicient. Si plures erunt infirmi, idem præstabitur, schedulis tamen enumeratis, antequam in vas iniiciantur. Per calculum autem ægrotus primus omnium suffragium feret in solitum cadiscum. Quod si extra illud Collegium quispiam æger fuerit, is absens censetur.

12. Si minor Electorum pars suffragium ferre recuset, aut è Comitio egrediatur: si contra duæ ex tribus refi-

stant;

stant, & contra sentiant; possunt hæc duæ nihilominus electiones facere, dummodo ex tribus, quæ remanserunt, partibus duæ ad electionem consentiant.

13. Qui electioni præsentibus aderunt, iis proprio voto activo renuntiare non liceat, tametsi aliter sentiant, quam decerni viderint, sed moderationem animi præferentes cum majori parte sentire non ægre ferant.

14. Si Vocalis quispiam quavis ex causa, etiam necessaria, electionum tempore Comitio exeat, si votum non dederit, illius jus, ac potestas omnis, tum eligendi, tum cætera decernendi ad eos, qui in Comitio remanserint, devolvatur, atque electio ab his facta, aut decretum ali-quod statutum ratum, ac legitimum sit. Quod si ante electionis finem, aut decreti alicujus promulgationem reddierit, dummodo vota tam in electione, quam in decretis non sint cæpta publicari, suffragii jure & ipse utetur.

15. Si quis absens pro ea vice proprio suffragio renuntiaverit, & facti hujus mox penitens ad Comitium regressus fuerit, cum cæteris Vocalibus admittatur.

16. In suffragiis ferendis Præpositus Generalis non secus, ac reliqui, unico calculo utatur: ubi tamen æqualia in aliquem conspirarint suffragia (electionibus a toto Capitulo Generali faciendis exceptis) postquam jam iterum ad calculos devenitum fuerit, tum duplici utetur suffragio.

17. Si quid in ferendis suffragiis, aut in jam latis controversiæ fuerit ortum, Præpositus Generalis, vel Præses, Scrutatores, Consiliarius minor, & duo professione antiquiores diriment, & calculis definiunt, ita ut quod pluribus visum fuerit, id fiat. Quod si in electione Præpositi Generalis aliquid hujusmodi acciderit, Capitulum decernet, & illius decreto acquiescent omnes.

18. Qui electus fuerit, is provinciam tanquam sibi a Domino impostam non detrectet, sed æquo animo suscipiat, nec ulla cujusquam excusatio admittatur, nisi a duabus Capituli; si a Capitulo, vel Definitorio, si a Definitorio electio facta fuerit, partibus sit approbata: si quis tamen occulto, & sibi tantum noto legitimo impedimento laboret, ei nulla fides adhibeatur, nisi id iurejurando coram Capitulo, vel Definitorio confirmarit.

C 2

19. Ele-

29. Electus quisque ex Constitutionum præscripto eo ipso confirmatus habeatur, nisi impedimento aliquo Canonico illum detineri Præposito Generali, Vicario, & Consiliariis innotuerit: quibus si dubitatio de allato impedimento gravis videatur, & post diligentem inquisitionem juridicè ab ipsis faciendam adesse impedimentum re vera iidem cognoverint, electionem illius irritam declarent, & ad aliam deveniantur. Electis tamen statim post electionem munere suo fungi liceat, donec prædictis Patribus de impedimento constiterit. Qui autem ab electione semel ob impedimentum aliquod fuerit rejectus, non amplius assumatur, nisi prius de eo remoto Vocales edocti fuerint.

20. Nullum cuiuspiam ex majoribus Officialibus munus cessare censeatur, nisi cum paulo ante novam cuiusque Officialis creationem Cancellarius, Præpositi Generalis iussu, de electione facienda omnes admonerit, & ad ipsam advocabit. Tunc enim eo ipso dignitates illæ cessabunt.

21. In Capitulo Generali congregato præter Præpositum Generalem, ut infra, eligentur etiam reliqui Definitorii Officiales, quorum quilibet si unam ejusdem Definitorii dignitatem obtinuerit ad triennium; eo expleto ad aliam, non ad eandem eligi poterit: * *Procuratore generali excepto, qui triennio expleto poterit confirmari: eo autem casu a Definitorio amovebitur, & ejus in locum quintus Definitor eligetur, qui numerum Definitorii tertium decimum expleat, & triennium in eo munere, ut ceteri perseveret.*

22. Si quem autem Officialium majorum intra triennium a die electionis, aut vita decedere, aut ob infirmam valetudinem, aut aliquod impedimentum ad munus suum obeundum ineptum reddi contigerit, alias in illius locum a Definitorio proxime sequenti sufficiatur cum duabus suffragiorum partibus, qui ejus, in cujus locum est suffectus, vices tam in munere, quam in loco, & temporis, quod superest, decursu sustineat.

23. Si Generali Capitulo durante aliqui ex majoribus Officialibus officio suo fungi nequiverit, a Definitorio eligatur alter, qui impediti vices subeat.

24. Electio Præpositi Generalis, cum duabus ex tribus partibus votorum fiat: reliquæ omnes cum majori supra di-

dimidium respectivè, excepto casu superius expresso, s. Si minor electorum pars &c. & si quid alibi secus statutum sit.

25. Dum in aliquem suffragia feruntur, vel de ejusdem causa agitur, is ea vice a suffragatione abtineat; Capitulo, vel Definitorio exeat, nec non illius propinqui in primo, & secundo gradu inclusive.

26. Calculi, qui pro electionibus in cadifum inferuntur, cum inde extrahuntur a solis Scrutatoribus videantur, non ab aliis Electoribus.

De ratione eligendi Præpositum Generalem.

C A P. VI.

1. Tertio quoque anno in Præpositum Generalem, qui universæ præsit Congregationi, eligetur unus ex Vocalibus: * *Confirmationi ejusdem, seu nova electioni locus ultra primum triennium, ad alterum solum proxime sequens poterit esse. Modus ac ratio illius eligendi hæc erit.*

2. Die lunæ mane Præpositus Generalis, vel si absit Vicarius Generalis Missam de Spiritu sancto celebrabit, cui omnes, qui in eo Collegio sunt, intersint, præcipue vero Electores, qui sanctissimo Christi Corpore sese refectioe de manu celebrantis, & nemo hac spirituali refectioe legitime non impeditus abtineat.

3. Pulsata deinde campanula, omnes qui in Collegio aderunt, Sacerdotes, Clerici, Laici, in Chorum convenient, & Clericorum uno præferente Crucem, a Choro per Ecclesiam, ut in processionibus fieri solet, ad Comitium proficiscuntur superpelliceis induti. Præpositus Generalis, Alba, Stola, & Pluviali rubei coloris medius inter Vicarium Generalem, & Consiliarium majorem, vel si erit Vicarius Generalis, inter ipsos Consiliarios, aut duos professione antiquiores incedet, decantando Hymnum *Veni Creator Spiritus*, alternis Choris, eo ordine ut qui in Electorum numerum non sunt adscripti præeant, tum Socii, deinde Vocales. Cum ad Comitii fores ventum fuerit, Præpositus Generalis, & Electores, depositis Pluviali, & superpelliceis, Capitulum ingredientur, &

fores obserabuntur. Janitores duo semper assistent, procul tamen a foribus; reliqui ad Chorum revertentur, ubi precibus incumbunt usque dum electioni finis imponatur, exposito interim in Altari majori Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

4. Electores Capitulum ingressi ante Jesu Christi crucifixi imaginem procumbent in genua: tum Præpositus Generalis Antiphonam inchoabit.

Veni sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renovabis faciem terra.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Oremus. Omnipotens sempiternæ Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstende super famulos tuos, & super congregationes illis commissas spiritum gratiæ salutariæ, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tuæ benedictionis infunde.

Mentes nostras, quasumus, Domine, lumine tuæ claritatis illustra, ut videre possimus, quæ agenda sunt, & quæ recta sunt, agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Antiphona. Sub tuum præsidium confugimus sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa, & benedicta.

V. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix.

R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus. Defende, quasumus, Domine B. Maria semper Virgine intercedente istam ab omni adversitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitiis tuere clementer insidiis. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

5. Quibus perfolutis protinus illius cessare munus censeatur. Itaque sigillo in manu Vicarii deposito (qui Vicarius

carius hoc ipso Præsidis officio, & nomine gaudeat ea prorsus potestate, quæ in Præposito Generali potest esse summa) in ordinem redactus ad locum sibi ex professione debitum accedat. Quod si ad Vicarium Generalem spectaverit Capitulum convocare, is nihilominus Præsidem aget, & in suo munere, ac loco perseverabit.

6. Priusquam vero ad Præpositum Generalem eligendum deveniant Patres Electores, si quid statuendum erit ad ipsius, vel majorum Officialium personas jura, modum procedendi, & ad electiones attinens, hic erit locus, Sociis ex Italia prius e Capitulo dimissis. Tum electio fiet hoc modo.

7. Urnula super mensa in capite Comitii posita de more statuatur, tum singulis Electoribus tam Vocalibus, quam Sociis quinque, aut sex pagellæ, in quibus impressa sint nomina, & cognomina Vocalium omnium Capituli Generalis, a Cancellario distribuuntur, deleti in unaquaque nomine, & cognomine illius, cui assignabuntur. Mox tres Scrutatores per vota secreta eliguntur a Vocalibus, & Sociis, qui debeant inservire pro electionibus quorumcunque majorum Officialium, & Provincialis Gallia. Vota autem illorum, qui Scrutatores ipsos eligent, accipiet Præses Capituli, & duo Consiliarii, eorumque altero absente, Cancellarius, ac si uterque absit, Cancellarius, & Vocalis senior professione.

8. Scrutatoribus electis, Præses paululum se subducet a medio mensæ, ut ibidem consistere possint Scrutatores: mox Cancellarius, annuente Præside, alta voce pronuntiabit.

In nomine Sanctissima Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad Præpositi Generalis nominationem, & susfragia ferenda unusquisque ex ordine accedat.

9. Surget deinde Præses, qui ante Sanctissima Christi Crucifixi imaginem genibus flexis signo Crucis primo se muniens jurejurando se obstringet in hæc verba.

Ego N. Præses, & Elector testem invoco Deum, qui me judicaturus est, quod secundum veritatem conscientiæ meæ unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantiis, judicavero, una scheda, non tamen meipsum nominabo.

10. Tum propriam schedulam, qua nomen & cognomen a se electi contineatur, complicatam, ac duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam immittet, deinde ad propriam sedem revertetur: idem nulla interjecta mora præstabit Scrutatores sigillatim.

Ego N. Scrutator, & Elector testem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientie meae unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum, pensatis circumstantiis, iudicavero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo, & verum ac præcisum numerum suffragiorum, quæ pro unoquoque lata fuerint, enuntiabo, & in hoc Scrutatoris munere me fidelem, ac sine dolo præstabo.

11. Unusquisque deinceps ex Electoribus, servato professionis ordine, ad eandem mensam accedet, & genibus flexis signo Crucis sibi prius imprello jurabit his verbis.

Ego N. Elector testem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientie meae unum in Præpositum Generalem, quem probiorem, & magis idoneum pensatis circumstantiis, iudicavero, una schedula, non tamen me ipsum nominabo.

Et statim surgens complicatam schedulam, & duobus digitis coram Scrutatoribus sublatam in urnam injiciet, ac proprium reperet locum.

12. His eadem ratione ab unoquoque præstitis, ex Scrutatoribus professione, vel ætate minimus schedulas ex urna educet, & coram Scrutatoribus numerabit, quæ easdem evolutas alta voce perlegent, & singulos nominatos cum numero suffragiorum in sua quique pagina describet.

13. Quod si duæ ex tribus partibus Electorum in unum aliquem consenserint, is legitime electus censeatur, atque illico jubente Præside Scrutatorum major electionis Decretum his verbis conficiet.

In legtima Congregatione die N. Mensis N. Anni N. in Civitate N. vel oppido N. in Collegio N. habita, secundum rationem præscriptam a nostris Constitutionibus. Ego N. Scrutator senior hujus Capituli, Spiritus sancti gratia invocata meo, & omnium nomine, ad quos pertinet electio, eligo in Præpositum Generalem Clericorum Regul. Congreg. So-
mas-

mascha, & Doctrina Christianæ in Gallia, & electum declaro Admodum Rev. Patrem N. N.

Quod Decretum a Scrutatoribus subscriptum, & Congregationis sigillo obsignatum Scrutatorum major statim promulgabit, nisi is fuerit electus: tunc enim promulgandi munus erit Scrutatoris professione ab illo secundi.

14. Sin autem prædictum suffragiorum numerum nemo attigerit, ad calculos deveniatur. Scrutatorum ultimus omnes in schedulis nominatos alta voce recitabit, & ab eo, qui professione fuerit senior, suffragationis fiet initium: ille, in quem a cæteris feruntur suffragia, a ferendo suffragio interim abtinebit, & Capitulo egredietur. Cancellarii munus erit cadiscum affirmationis, & negationis signo notatum circumferre, singulos calculos singulis Electoribus distribuere, & postquam ipse primus omnium calculum immiserit, a Præside, & a Scrutatoribus primum, deinde a cæteris, servato professionis ordine recipere, tum ad Scrutatores cadiscum prædictum referre, qui eductos calculos enumerabunt, cum numero Electorum conferent, & numerum adscribent, nec illum tamen evulgabunt, nisi post omnium suffragationem. Dehinc cæteri, quicunque nominati fuerint, calculis subjicientur, & singulorum numerus adnotabitur a Scrutatoribus. Qui autem pluribus calculis numerum ad electionem necessarium duarum partium superaverit respective, is erit Præpositus Generalis. Quod si in duos simul æqualia suffragia convenerint, major professione, & inter æquales professione, natu major electus censeatur. Cancellarius dum cadiscum circumferet, dum suffragia distribuere, & colligere, verbis omnino, & nutibus abtineat, sed demissis in terram oculis erigat mentem in Deum, ab eoque lumen, & opem singulis imploret.

15. Sin prædicta ratione nullus electus reperietur, ad suffragationem iterum regrediendum erit, eodem omnino, quo supra servato modo: quod si adhuc res infecta sit, prætermittis iis, qui non plura quam quatuor suffragia habuerint, reliqui omnes ad calculorum judicium revocabuntur, initio ducto ab eo, in quem plura antea lata fuerint suffragia: quod si ne hac quidem ratione finis electioni imponi possit, Patres Electores ad quartam partem horæ orationi

incumbent, deinde supradictis ad suffragia servato eodem ordine revocatis, si ne hac quidem ratione electio successerit, nova per schedulas fiet nominatio, prædictis omnibus, atque præscripto ordine servatis. Neque eo die e Comitio egredientur Patres, neque iisdem ad vitum quidquam afferetur, præter panem, & vinum, nisi electione absoluta.

16. Electus vero Generalis, medius inter Præsidentem, & Scrutatorem majorem, detecto, & ad Sanctissimam Christi imaginem converso capite, assurgentibus omnibus, ac stantibus, & ipse consistet. Tunc Præsides inchoabit Hymnum. *Te Deum Laudamus, &c.* & prosequenter reliqui usque ad finem. Quo recitato addet.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

Ter autem hic Vers. cum suo Resp. repetetur. Tum subjicietur.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Deus, cujus misericordia non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; piissima majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad premia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

17. Interim Comitii janitoribus de electione admonitis, eorum alter ad tintinnabulum accurrens signo dato Collegiales convocabit: novus Generalis vestibus induetur sacris, Electores superpelliceis, ut initio est factum, Cruce præeunte, omnes eodem ordine, quo in ingressu, a Comitio in Ecclesiam, & illam circumeuntes, ut sit in supplicationibus, ad Altare majus prodibunt decantantes alternis choris Canticum Zachariæ *Benedictus Dominus Deus, &c.*

18. Postea Præpositus Generalis genibus flexis medius adhuc inter Præsidentem, & maximum Scrutatorem silentio aliquantisper orabit, recondito prius Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento: deinde manu lapidi sacro admota jurabit in hæc verba.

Ego

Ego N. servus Dei, & indignus Præpositus Generalis Congregationis Somsche, & Doctrinæ Christianæ in Gallia, testem invoco Deum, quod Congregationem pro viribus meis juxta ipsius Constitutiones factas, & Canonice faciendas administrabo.

Tunc Præsides ei tradet sigillum, & eo ipso Præpositus Generalis confirmatus censebitur: Præsidis vero officium protinus cessabit.

19. His peractis sedebit Præpositus Generalis capite cooperto in sella sibi in cornu Evangelii collocata, ubi post Vicarium Generalem, & maximum Scrutatorem, qui tunc temporis ipsi Præposito Generali assistent, Vocales omnes, & Socii professionis ordine servato, genibus flexis ipsum reverenter amplectentur, & ejus dexteram in obedientiæ testimonium osculabuntur: Collegiales vero, & domestici omnes extremam anteriorem partem Pluvialis. Mox Chorum ingressi exuent se superpelliceis, atque eo mane, si contigerit electio, nihil præterea agatur in Comitii, ut ad cæteras electiones, oratione præparare se valeant Electores, nisi Præpositus Generalis ibidem in templo, aut in Comitio sermonem habere voluerit.

De electione majorum Officialium, ac de ratione ferendi suffragii in ipsa.

C A P. VII.

1. **I**N * primo confesso post Præpositi Generalis electionem, ad cæteros Capituli Generalis digniores Officiales eligendos deveniatur, & primum quidem Vicarius Generalis, tum uterque Consiliarius, deinde Visitatores tres, tum Provincialis Gallia, mox Definidores quatuor, tum Procurator Generalis, postremo Cancellarius creabuntur.

App. n. 10.

2. Scrutatores in horum Officialium electionibus erunt iidem, qui in Præpositi Generalis electione fuerunt.

3. Constituta igitur hora Capitulo de more convocato, atque ex Constitutionum libro a Cancellario lectis, quæ ad electionem, & officium Vicarii Generalis spectant, Electores ab eodem Cancellario advocabuntur his verbis.

In

In Nomine Sanctissima Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad nominationem Vicarii Generalis, & suffragia ferenda unusquisque accedat ex ordine.

4. Quo dicto Vicarii sigillum Præposito Generali tradet, & ad locum suæ professionis redibit. Tunc Præpositus Generalis ante sanctissimam Christi Crucifixi Imaginem accedens genuflexus jurabit in hæc verba.

Ego N. Præpositus Generalis testem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in unaquaque majorum Officialium electione, quos probiores, ac magis idoneos, pensatis circumstantiis, judicavero, una schedula nominabo.

5. Tum surgens Præpositus Generalis schedulam, in qua nomen, & cognomen a se electi scriptum sit, involutam, & duobus digitis coram omnibus prius sublatam in urnam injiciet, mox ad propriam sedem reverteatur. Idem prorsus præstabunt Scrutatores, sic jurantes.

Ego N. Scrutor, & Elector testem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea in unaquaque majorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantiis, judicavero, una schedula, non tamen meipsum nominabo. & non nisi verum, & præcisum numerum suffragiorum, quæ pro unaquaque electione lata fuerint, enuntiari permittam, & fidelem me, ac sine dolo in hoc Scrutatoris munere præstabo.

6. Cæteri Electores singuli suam schedulam coram Scrutatoribus in urnam immittent, flexo prius ad terram genu ante Crucifixi imaginem in hunc modum præstito juramento.

Ego N. Elector testem invoco Deum, qui me iudicaturus est, quod secundum veritatem conscientia mea, in unaquaque majorum Officialium electione, quos probiores, & magis idoneos, pensatis circumstantiis, judicavero, una schedula, non tamen meipsum nominabo.

7. Socii idem præstabunt, omissis verbis illis in juramento (non tamen meipsum). Quod cum omnes respective præstiterint, Scrutatorum minimus, spectantibus reliquis, schedulas ex urna ductas numerabit, quas Scrutatores perlegent, & singulos nominatos cum suffragiorum numero adnotabunt. Si in unum aliquem suffragia

requisita consenserint, ille electus censeatur. Si vero necessaria ad legitimam electionem in neminem lata fuerint, electio ad calculos revocetur, ita prorsus, ut de Præpositi Generalis electione traditum est.

8. Tantum cadiscus, in quem injiciendi sunt calculi, non a Cancellario, sed ab uno ex Electoribus, quem Præpositus Generalis ad id delegerit, circumferetur, a quo etiam calculi distribuentur, ita ut altera manu vasculum, in quo tot utique sint calculi, quot Electores, altera vero cadiscum gestet, atque uno tempore calculorum fiat distributio, & suffragio: nec huic interim liceat quempiam alloqui, sive gestibus, vel nutibus allicere.

9. Si in primo scrutinio electio non succedet, de integro distributis calculis suffragatio incipiet fieri ab eo, in quem plura suffragia in eodem primo scrutinio concurrerint, & sic deinceps pro suffragiorum numero.

10. Atque hæc scrutini, & suffragii ferendi ratio in cæterorum etiam Officialium electione omnino servetur.

11. Ubi majorum Officialium electiones expletæ fuerint, sequenti die publici Notarii contestatione, Sociorum interventu, confirmantur. Hi vero, antequam discedant, alio profecturi, si quas literas, a subditis locorum suæ electionis acceperint, aut aliquid aliud, quod ad eosdem spectet, Definitorio proponendum in mandatis habuerint, fideliter consignent, & referant.

Qualis esse debeat Præpositus Generalis.

C A P. VIII.

1. **Q**UI in Præpositum Generalem est eligendus, quadragesimum ætatis annum, & professionis decimum ad minus excedat, parentibus sit honestis natus, nulloque obstricto impedimento Canonico, valitudine bona, & firmis utatur viribus, ut communem vivendi modum, labores assiduos, & onus cum honore conjunctum sustinere queat, zelo disciplinæ regularis tuendæ, & promovendæ ferveat, quem apud nos religiosa consuetudine, & imperando, & obediendo satis expresserit.

2. Præluceat aliis charitate in omnes, sed præcipue in pue-

pueros orphanos, item bonitate, & scientia, ut qua privatis, qua publicis cohortationibus monere, corrigere subditos possit, & apud ceteros mirabilem sapientiæ, pietatisque odorem diffundere.

3. Veram, sinceramque animi humilitatem cum auctoritate, gravitate conjunctam habeat, severitatem humanitate condiat, omnibus perturbationibus animi ita sit liber, ut quos correxerit, & admonuerit subditos, ii libenti animo ejus monita, & correctiones excipiant.

4. Eundem eximio a natura instructum esse ingenio, rerum usu perfectum, vita irreprehensibilem, bonorum Congregationis nostræ fidelissimum, omnium voce probatum, administratorem, orationi quam maxime deditum desideramus.

5. Magnanimitatem, animique fortitudinem ejusmodi præferat, ut non ita facile de recta sententia moveatur, nec humilitatis, aut mansuetudinis specie sua monita, vel jussu negligi permittat.

6. Tandem deformitate membrorum non laboret, sed præstet potius dignitate formæ, & quod præcipuum est, omni virtutum genere ita excellat, ut sit exemplar, & norma, ad quam cæteri se conforment. Verum, sicut hæc omnia in uno inesse oprabile esset, ita saltem contentendentes Electores, ut eum ad supremam Congregationis dignitatem promoveant, qui ad ea quam proxime accedat.

De munere, & auctoritate Præpositi Generalis.

C A P. I X.

1. Quoniam Præposito Generali gravissima; & maxime omnium ardua provincia imposita est, ut scilicet animas fidei, potestati, prudentiæque suæ commissas ad summum perfectionis fastigium pro humanæ naturæ imbecillitate, & verbo, & exemplo dirigat, eum nihil habere antiquius par est, quam omnes rationes persequi, quibus existimet ad id, quod maxime velle debet, perveniri facile posse, rerum etiam temporalium cura non posthabita.

2. Quo;

2. Quocirca Constitutiones, ac decreta, tum auctoritate, tum exemplo ita ubique observanda curabit, ut hortando, monendo, opportune, importune, pro naturæ, ingenii, morumque diversitate, & virtutibus, quibus animorum morbi depelluntur, perturbationesque sedantur, inferendis sollicitus non tam de sua, quam de aliorum salute, ante Christi tribunal reddendam esse sibi rationem nunquam non cogitet.

3. Præterea Religionis totius statum, quomodo res in dies se habeant, an disciplinæ regularis tenor uspiam remittatur: an Præpositi, & Rectores suo naviter fungantur officio: an subditorum necessitatibus animæ, & corporis paterno affectu prospiciant, identidem ut cognoscat, curabit.

4. Itaque primo sui Generalatus anno universa Congregationis loca per se ipse obibit, & inuiset, quo locorum, ac personarum natura cognita, quæ disponenda sunt, facilius ordinare, atque intruere possit. Quod si legitimo detentus fuerit impedimento, eam obibit Congregationis partem, quam poterit, reliquam in proximum annum rejiciet, atque interea a Superioribus de natura, genio, & ingenio subditorum curabit edoceri, ipseque in libello, quem apud se servabit, & secum deferet, notatu digna adnotabit.

5. Quoties autem ad aliquem ex nostris locis Præpositus Generalis visitationis gratia pervenerit, omnes ad eum in Ecclesiam comitentur, ibique *Te Deum laudamus* recitabunt.

6. Excepto visitationis tempore, in eo Congregationis nostræ Collegio, quod sibi in suæ residentia locum delegerit, commorabitur.

7. Quæ in Capitulo Generali, vel Definitorio constituta fuerint, ea curet ad sensum, & voluntatem eorundem Patrum, etiam tempore, modo, & reliquis circumstantiis exequenda.

8. Constitutiones, & Capitulum Generalium, vel Definitorium decreta, privilegia, concessionem, facultates a Summis Pontificibus Congregationi nostræ impertita in promptu habeat.

9. Cæterum ipsius Præpositi Generalis auctoritas tan-

ta

ea erit, quanta ex jure, & ex privilegiis, iis exceptis; quæ Constitutionibus nostris, ac Decretis Capituli Generalis adversantur, conceditur.

10. Nemini Religionis habitu indui; aut ad Novitiatum, vel ad professionem admitti; ad sacros Ordines promoveri; nemini Concionatoris, Lectoris, Confessarii, vel Parochi personam sustinere liceat, Sine ipsius Præpositi Generalis expressa facultate, quam tamen ipse poterit Superioribus ipsis, vel aliis, prout expedire animadverterit, delegare: facultatem vero recipiendi Novitios ad professionem solis Superioribus Vicario Generali, Procuratori Generali, & Visitatoribus, non aliis delegare poterit, quos ea in re suos Vicarios constituet, & declarabit.

11. Munus ejusdem erit Capitulum, aut Definitorium, quoties res exigere videbitur, cum voto Consiliariorum convocare, & dimittere, & Constitutionem aliquam declarare.

12. Licebit eidem præterea extra Definitorii tempus Congregationis nostræ personas de loco ad locum transmittere.

13. In obitu, vel diuturna absentia Superioris alicujus, aut remotione ab officio alium in illius locum, cum voto Consiliariorum, vel Assistentium, substituere, qui Vicarii nomine insignitus ordinariam Superioris auctoritatem habeat usque ad Superioris adventum.

14. Præterea Sacerdotem aliquem sibi a secretis assumere, virum ætate gravem, moribus, probitate, & scribendi peritia ornatum.

15. Cum Visitatoribus, & aliis auctoritatem suam communicare, eandem etiam revocare, & imminuere, & rursus ad arbitrium augere integrum illi sit, præsertim cum illi contigerit necessarium aliquid iter agredi, aut ex eorum Provinciis abscedere, ita tamen ut quæcunque illi fecerint, si rerum natura id ferat, approbare possit per se, reprobare autem non possit, nisi de Consiliariorum, vel Assistentium consensu, atque iterum omnia quæcunque expedire in Domino judicaverit, decernere liceat. Cum vero extra Italiam perrexerit, cum omni potestate Vicarius Generalis in Italia remaneat.

16. Demortuo, vel impedito Visitatore; in Visitatoris locum aliquando alium destinare possit, qui Provistoris nomen habeat: si vero ob aliquam peculiarem causam mittatur, Commissarii nomine appelletur, & tunc in eam solum causam se ingerat, ob quam missus fuerit.

17. Eiusdem erit negotia graviora Comitii Generalibus, aut Definitorio non reservata, de consilio Vicarii Generalis, & utriusque Consilarii, vel Assistentium, si res moram non patiatur, transigere.

18. Item pœnas exigere delictis quibuscunque etiam gravissimis debitas, & hanc eandem facultatem Vicario Generali, & Visitatoribus, vel Commissariis ab ipso nominatis impertiri, & communicare poterit: pœnam tamen corporalem extra nostra claustra subeundam, quæ infamiam irroget, excipimus, quam non imponet nisi de consensu Definitorii, si tempus illius commode poterit expectari, sin secus de Assistentium, & Consiliariorum, aut duorum Vocalium Capituli Generalis proximiorum consensu, dummodo ex quinque; quatuor vota concurrant, etiam per literas exprimenda.

19. Ejus in potestate sit licentiam dare Capitulis, vel Superioribus, ut ad Sanctam Sedem recurrant pro alienationibus faciendis, censibus imponendis, & sine Præpositi Generalis licentia non audeat Procurator Generalis aliquid hujusmodi attentare.

20. Cum Novitiis excedentibus quadragesimum ætatis annum usque ad quinquagesimum, ut recipi possint, eidem liceat dispensare.

21. Quamvis autem in visitatione ipsa pro cuiusque loci peculiari gubernatione ordinationes, & statuta facere non prohibeatur; a rebus tamen novis, quantum poterit, abstinere, & ordinationes istiusmodi cum ejus officio expirasse intelligantur.

22. Omnibus insuper, & singulis in nostra Religione professis in virtute sanctæ obedientiæ præcipere, & censuras Ecclesiasticas adhibere ei liceat: utriusque tamen, ut quam parcissime utatur, etiam atque etiam hortamur.

23. Si ad disciplinæ conservationem interesse judicaverit, ut sibi casus aliquos, & censuras reservet; id non nisi de Vicarii, Generalis, & Consiliariorum consilio

50
præstabit: abolitionis tamen facultatem ad arbitrium suum cæteris impertire liberum illi sit.

24. Quia interdum contingit, non posse Consiliarios adesse in ea Civitate, in qua Præpositus Generalis residet, fas erit eidem sibi duos ex Vocalibus Assistentes eligere, adeo ut si forte locum residentia mutarit, ejusdem arbitrio relinquatur alios eligere Assistentes, qui ibidem, ubi is aderit, commorentur; atque iidem in rebus, in quibus agitur de jure tertii, præsertim odiosis, decernere, quod æquum fuerit, suo suffragio possint; in cæteris verò solum id consulere, quod prudentia dicitur. Declaramus autem hos neque Officiales esse, neque Assistentiam istiusmodi esse dignitatem.

25. Duos semper secum adhibeat in itinere comites, vel utrunque Sacerdotem, vel saltem alterum, qui sit illi a secretis, alterum laicum.

26. Eidem rem sacram facienti Sacerdos, & Clericus assistent.

Cubiculum unum, & alterum religiosa, & communi supellectili instructum habeat, & Laicum professum, qui ei deserviat.

Communi victu, vestituque contentus sit: si quid tamen circa victus ratione remittere contigerit, eam adhibebit moderationem, ut laboribus, necessitati, & honori gradus id tribui omnes intelligant.

27. *Multum Reverendi Patris Nostri semper titulo honorabitur a Nostis.*

Sigillo utetur duplici: grandiori ad publicas scripturas muniendas; minori, quo privata litera obsignentur: in utroque sit incisa effigies Jesu Christi crucem gestantis, cum inscriptione *ONUS MEUM LEVE*, quod nostræ Congregationis Stemma esse statuimus: in iisdem hæc erunt circumscripta verba, *PRÆPOSITUS GENERALIS CLERICORUM REGULARIUM CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.*

28. Expleto sui Generalatus triennio in proximo Generali Capitulo coram tribus Judicibus ab eodem Capitulo per vota secreta constitutis, tam impensis, quam accepti rationem reddere teneatur, cujus exemplum authenticum

61
C A P. X.
tium describatur ex actis Capituli, ut Romam transmitti possit, quoties ab Apostolica Sede mandaretur.

De auctoritate, & modo procedendi Congregationis erga Patrem Generalem.

C A P. X.

1. **C**UM Præpositi Generalis auctoritatem, & potestatem Capitulo Generali, & Definitorio subjectam esse statutum sit, æquum est, ut is superiorem sibi potestatem agnoscens, illis acquiescat, & prompte exequatur omnia, quæ a Capitulo Generali, vel a Definitorio pro tempore statuantur.

2. Vicarius Generalis, & Consilarii sua in primis charitate, & vigilantia evitare studebunt, ne Præpositus Generalis laboribus nimis, aut indiscreta vitæ severitate in adversam aliquam valetudinem incidat.

3. Debent præterea Consilarii, si quid in Præposito Generali, quod ad ipsius personam, vel ad officium spectet, monitione dignum animadverterint, debita cum modestia, & humilitate in Domino ipsi commonere, qui nisi re ipsa respuerit, post unam, & alteram monitionem, ab ipsis Consiliariis corripiatur: sit autem in rebus magni momenti, vel propter gravem corporis valetudinem, vel aliam ob causam, seu necessariam, seu voluntariam negligens deprehendatur, & inde grave aliquod Congregationi damnum timeatur, rerum illarum curam Vicario Generali, Consiliariis id poscentibus, demandare teneatur, vel si ipse id negligat, Definitorium suo tempore id omnino præbet. Constitutiones, quibus ad Capitulum Generale, vel Definitorium aliquid pertinere discernitur, ita intelligendas esse Præpositus Generalis meminerit, ut, quæ contra molitus fuerit, nullius futura sint valoris, ac momenti.

4. Quamquam autem de divina gratia non ita est desperandum, ut nobis veniat in mentem subvereri, eum futurum esse aliquando Præpositum Generalem, qui crimen aliquod perpetret, quod poena depositionis Canonico jure puniendum præcipiatur: tamen si justo Dei

Judicio id unquam accidat, postquam de re planissime confiterit, ille officio abdicetur, ac pro delicti magnitudine plectatur, servatis servandis.

5. Quoniam vero sepe contingit eum, qui aliorum moderationi præest, multorum dictis, & oblocutionibus parere, dabunt operam Definitorii Patres, ne objectorum criminum admittant probationes, nisi efficacissimæ sint.

6. Itaque si ex criminibus, quæ depositione signa sint, Præpositum Generalem (quod Deus avertat) aliquod commississe contigerit, curabunt ii, quorum ad aures pervenerit, de tota facti serie Vicarium Generalem quamprimum admonere, qui præmissa oratione, re diligenter, & matura consideratione examinata, si ita expedire judicaverit, Consiliarios advocabit, quibus rem, ut se habet, exponet.

7. Tum si, & ipsi re accurate discussa, depositioni locum esse censuerint, reliquos Definitorii Patres convocabunt, & si quis venire quovis nomine recusaverit, proximiores Vocales usque ad duodenarium numerum substituent.

8. Consiliarii rem ad Definitorium referent (quod ipse Præpositus Generalis non ingreditur). Ea res præmissis precibus diligentissime, & accuratissime examinabitur. Ubi vero satis fuerit res examinata, duæque ex tribus Definitorii partibus ad Præpositum Generalem deponendum consenserint, officio privatus intelligatur, juris tamen prius ordine servato: itatimque Vocales, & Superiores omnes publicis literis de Præpositi Generalis depositione commonefiant, & tota illius auctoritas ad Vicarium Generalem, usque ad Generalem Capitulum transferatur, quod proximo Paschate convocabitur.

9. In casu prædicto Præpositi Generalis locum, & munus in Definitorio tenebit Vicarius Generalis, & in Vicarii locum alter substituetur a Definitorio.

10. Sin crimen, de quo Præpositus Generalis est accusatus, adeo enorme non fuerit, vel non ita bene probatum, ut depositioni sit locus, sed correctioni, aut alicui alii pœnæ, rem totam ad Definitorium Paschatis subsequens deferent Vicarius, & Consiliarii; ubi pœna proculpæ qualitate insignatur. Quod si accusatores, sive

stes

stes in probationibus defecerint, gravissima pœna puniantur a Patribus Definitorii, & Præpositi Generalis innocentia publicis literis declaretur.

De munere, & auctoritate Vicarii Generalis.

1. **V**icarium Generalem juxta formam supra Cap. de electione majorum Officialium præscriptam eligere oportebit, virum ea probitate, & virtute insignem, quam summa officii cum primaria Congregationis administratione, & Præpositi Generalis munere conjunctio postulat.

2. Vicarii officium ultra triennium non prorogetur, * *etiam si per aliud triennium Præpositus Generalis confirmetur.* Quod si Præpositus Generalis primo, vel secundo *utriuslibet* triennii anno e vita migraret, vel alia causa officio cederet, dummodo a die vacationis ad tertiam Dominicam post Pascha sexaginta dierum spatium intercedat, Vicarius Generalis Capitulum in dictam diem Dominicam indicet. Si vero spatium sit brevius, cum voto Consiliatorum, & Assistentium respective protrahet, servatis, quæ in Capituli Generalis indictione servanda mandavimus: ita tamen, ut semper prædictum sexaginta dierum spatium intersit, & Capitulum ante vigesimam primam diem Maii omnino inchoetur. Quod si id fieri non possit tunc, in annum sequentem, & Vicarii munus prorogatum censeatur, & Capituli convocatio ad consuetum tempus differatur. Sed qui Præpositus Generalis eligetur, is non ad completum triennium, sed ad explendum incaptum triennium eligatur. * *Et si Vicarius ipse, aut aliquis alius ex majoribus Officialibus forte ad Generalatum promoveatur, tunc novus per electionem substituetur Officialis, qui cum novo Generali tempus, & munus expleat.* Quotiescunque Præpositi Generalis munere Vicarium ipsum Generalem defungi contigerit, simul cum auctoritate suprema honor, reverentia, & obedientia, quæ totius Congregationis Præsuli debetur, illi ab omnibus ubique exhibeatur, tituloque

Multum Rever. Patris Nostri, tum in literis, tum in colloquiis a Nostris prænotetur.

3. Si ipsum Vicarium Generalem obire, vel alia causa officio cedere eveniret, tunc ex Visitatoribus professione maximus ipso jure, & facto succedet usque ad proximum Definitorium, in quo duabus suffragiorum partibus, novus creabitur Vicarius: id quod etiam de reliquarum Definitorii dignitatum electione in hujusmodi casibus statutum sit.

4. Si uterque, Præpositus scilicet, & Vicarius Generalis mortem obirent, vel alia causa officio cederent; tunc ex Visitatoribus professione antiquior ipso jure, & facto cum Generalitatis auctoritate, & honore, titulisque, ut diximus de Vicario Generali, succedet, idemque in Capitulo Generali Præsidis officium, & munus exercebit.

5. Jam vero Vicarii Generalis munus erit Capitulo usque ad Præpositi Generalis creationem, vel confirmationem præsidere: si Præpositus Generalis absit; si infirma utatur valetudine, illius personam gerere, & vicem sustinere cum omni Præpositi Generalis auctoritate.

6. Eiusdem erit Definitorium (si de Præpositi Generalis depositione agendum sit) convocare: proxime post Consiliarios in Capitulo, & Definitorio sententiam dicere; * *visitare loca a proposito Generali eidem designata, ac proinde Visitatoris onus, & munus obire*; si Visitatorum aliquis e vivis excesserit, aut fuerit impeditus, loca illi subiecta cum ordinaria Visitatoris potestate invisere, nisi aliter Præpositus Generalis justis de causis statuerit; denique ea peragere universa, quæ nostræ Constitutiones ad eum spectare decernunt, & communicare illi voluerit Præpositus Generalis.

Sigillum etiam proprium deferat cum insignibus Religionis, quod sequentia verba circumscripta habebit.
VICARIUS GENERALIS CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.

APP.
p. 13.

De

De qualitate, & munere Consiliariorum.

C A P. XII.

1. **D**uo Consilarii * ea ratione, quæ supra tradita est, ^{APP. p. 14} ab universo Capitulo eligentur triennis duraturi: & cum præcipuè optimi Consilarii virtutes sint probitas, & prudentia, & hæc quidem usu, illa vero virtutibus, divina auxiliante gratia, comparetur, id maxime propositum sit Electoribus, ut eos Consiliarios eligant, qui multorum annorum usu, & experientia Congregationis nostræ instituta probe nota habeant, & magnam virtutis specimen ediderint.

2. Fidelitas etiam Consilarios maxime decet, ut pro veritate omnia constanter dicant, ut quæ in consultationem, & deliberationem venerint, quæve ipsi senserint, secreto regant, & cum Præpositus Generalis, ipsorum prius audita sententia, aliquid constituerit, illius iudicio humiliter acquiescant. Quamobrem illud in primis, diligenterque cavebunt, ne se aut decretum aliquod approbasse, aut aliter quoquo modo sensisse, extra consultationem proferant; quin potius Superioris consilium tanquam omnibus ratum, probatumque tuebuntur, & commendabunt: si tamen non parvi momenti negotium agatur, & re diligenter considerata, fufis etiam ad Deum precibus, adhuc a Præpositi Generalis consilio suam viderint sententiam discrepare, Vicarium Generalem adhibebunt, cujus sententia si cum ipsorum voluntate confentiet, ea, qua decet, modestia Præpositum Generalem admovebunt, ut a proposita sententia discedat: sin minus, se id ad Definitorium suo tempore relatoiros.

3. Ea vero libertate sententiam dicent, ut tamen charitatis Christianæ memores in suo sensu nimium abundare non videantur.

4. Consiliariorum munera hæc sunt, Capitulo Generali, Definitorio, & ubicunque opus fuerit, semper adesse, & tam Capituli, quam Definitorii auctoritatem tueri.

5. Præpositum Generalem, si quid ipsum de victu, de

D 4

cul;

cultu, de Congregationis administratione monendam censuerint, Deum præ oculis habentes, modeste, achumiliter commonere: in officio sibi invicem præsto esse. Ea denique agent omnia Consilarii, quæ ad ipsos spectare Constitutiones decernunt.

6. E duobus Consiliariis ille sit major, qui professione sit antiquior: & si ambo professione fuerint æquales, qui præcesserit ætate, præcedat etiam loco.

De qualitate, & munere Visitatorum.

C A P. XIII.

1. **E**tsi visitandi munus Præpositi Generalis proprium est, ad diuturnam tamen regularis disciplinæ conservationem, & ad totius administrationis onus facilius sustinendum, Capitulum Generale præter Vicarium Generalem, tres viros idoneos, publicæ salutis, & Constitutionum servandarum studiosissimos eligit ad triennium ratione, quæ supra præscripta est, quos nullo Præpositi, seu Rectoris onere premi, quantum fieri poterit, exoptamus.

2. Biduo post accessum ad loca, quæ visitaturi sunt, communi utentur mensa: chorum frequentabunt: sacrum Missæ mysterium quotidie celebrabunt: suoque docebant exemplo curam omnem, & cogitationem in eo se defixisse, ut salva, & integra retineatur in Congregatione disciplina.

3. * *Unaquaque ex Provinciis, in quas commode Congregatio nostra dividi potest, suam habeat Visitatorem, qui loca a Præposito Generali illi ad visitandum destinata, semel in anno lustrabit, tempore, & cum socio Sacerdote ab eodem designando.*

4. Hic Præpositum Generalem hortamur in Domino, ut quantum fieri poterit, anno suæ visitationis generalis excepto, in certo aliquo Collegio domicilium sibi eligat, & Visitatorum unumquemque suam in propria Provincia visitationem obire æquo animo patietur.

5. Visitatorum auctoritas, etiam extra visitationem hæc erit, nimirum processus (quos vocant) informativos in rebus gravioribus conficere, testes examinare, reum consti-

tue.

tuere; carceri mancipare, & alia id genus facere, quæ a Constitutionibus, decernuntur, usque ad definitivam sententiam exclusive.

6. Omnibus suis subditis in virtute sanctæ obedientiæ aliquid præcipere, censuris eosdem ligare, & ab iisdem solvere; statuta salutaria Constitutionibus, ac decretis Capituli Generalis, vel Definitorii non adversantia, prout cuique loco conducere sibi visum in Domino fuerit, condere; rationes accepti, & expensi exigere, diligenti examine percurrere, & rationum libris subscribere.

7. Personas intra suam Provinciam degentes ob necessariam aliquam, urgentemque causam, quæ moram non patiatur, ad alium ejusdem Provinciæ locum destinare.

8. Ea denique omnia agere, quæ Constitutiones passim, vel Præpositus Generalis illis concesserit.

9. Visitatorem ad loca nostra visitationis gratia adventantem, statim pulsato tintinnabulo, postquam in Ecclesia de more paulisper oraverit, cuncti hilariter, & reverenter excipient, & ad benedictionem petendam in cubiculum ipsi religioso apparatu instructum convenient, quos ille ad osculum manus, & religiosum complexum, amanter, benigneque recipiet. Quod item faciendum erit, & majore cum reverentia, & honore in adventu Præpositi Generalis.

10. Visitator cubiculum ingressus, receptisque, ad benedictionem, & ad osculum manus singulis ea in domo commorantibus, Superiorem rogabit, num quid sit; quod in presens necessarium exposcat remedium, illudque proxius adhibebit.

11. Cum sibi opportunum visum fuerit, professos omnes convocari jubebit, & dicto Hymno. *Veni Creator spiritus, &c.*

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renovabis faciem terra.

V. Memento congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orat.

Oremus. Concede nos famulos tuos, quasumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beata Maria semper Virginis intercessione, a praesenti liberari tristitia, & aeterna perfrui latitia. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deus virtutum, cuius est totum, quod est optimum, in se pectoribus nostris amorem tui nominis, & praesta in nobis religionis augmentum, ut qua sunt bona nutrias, ac pietatis studio, qua sunt nutrita, custodias. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

12. Literas commissae sibi provinciae a Collegii Cancellario, si adit, vel a primo Vocali post Superiorem perlegi iubebit.

13. Tum brevi oratione eos ad verum in rebus ad visitationem spectantibus, integre, sincereque aperiendum adhortabitur, admonebitque, ne vindictae studio, aut alterius rei affectione moti ea dicant, quae silenda forent, aut contra quae dicenda essent, fileant, praeterea, quatenus expedire censuerit, huius rei necessitatem per praecceptum imponet; docebit, quae ad fraternam charitatem, & correctionem pertinere Doctores communiter asseverant, ne forte zelus sine legis scientia charitatem evertat, aut perturbet. Tum talionis poenam indicet iis, qui in probationibus defecerint.

Quod si ad majorem ipsorum consolationem aliquid praesente socio exponere voluerint, liberum erit unicuique id facere.

14. Visitationem a rebus sacris inchoabit. Itaque templum ingressus, clausis januis, qua populus ingredi consuevit, videat, qua cura, & diligentia augustissimum Eucharistiae Sacramentum, oleum infirmorum, aqua baptismalis, & caetera sacramentalia, ac Sanctorum etiam reliquiae asserpentur: num Altaria mappis ornata sint mundis, lapideque sacro rite munita: an confessoriorum sedes idoneas habeant crates: an Missarum obligationibus perfecte satisfiat, & demum ea omnia; quae tum in templo, tum in sacratio ad divinum spectant cultum, diligenter scrutabitur.

15. Antequam subditos alloquatur, ab aliquo Patre Vocali Capituli Generalis, si adest, vel ab aliquibus Senioribus

bus rerum omnium tam spiritualium, quam temporalium domus, personarumque statum, ac vivendi rationem curabit edoceri, & ut sibi visum fuerit expedire, huiusmodi praenotiones scriptis consignabit, quas tamen, ne in aliorum manus incidant, accuratissime cavebit.

16. Quibus diligenter expensis, ac de singulorum actionibus, ac studiis brevi etiam a Superiore edoctus, indicem personarum juxta professionis ordinem conscriptum accipiet: tum singulis ad se per certum ministrum accitis, ea benevolentiae, charitatisque exhibebit argumenta, ut nemini obmurmurandi, aut male de se suspicandi ansum praebeat.

17. Hinc prudenter ab unoquoque sciscitabitur, quomodo corpore, ac viribus valeat, an liberer in illa domo degat, num quid sibi ad victum, vestitumque desit, num quid ad ipsius spirituale solatium, vel institutionem spectans proponere velit: quonam modo obedientiae sanctae, Superioris voluntati promptum seipsum agnoscat, & huiusmodi pleraque.

18. Quod vero ad alios atinet, rogebit, qua ratione Superior erga subditos sese gerat: an recte ille in omnibus rebus suo fungatur officio; num quid in illo correctione dignum adverterit: num aliquem susurrone, vel inobedientem norit: an inter subditos sit concordia: num quis de nimia familiaritate sit suspectus: sintne in eo Collegio aliqui, qui vel a Superiore, vel ab aliis in omnibus rebus plerumque dissentiant: quonam modo Constitutiones, atque etiam decreta Capituli, Definitorii, aut Praepositi Generalis, & Visitatoris, vel Superioris ferventur: qualis sit omnium in Dei via, timore, ac pietate, atque etiam in literis progressus.

19. Aliquid contra Superiores, vel alios deferenti non facile assentietur Visitator, sed diligenter animadvertet, accurateque circumstantias omnes perpendet: sin aliquid gravius in aliis praeter Superiorem deprehenderit, re cum ipso Superiore, & cum socio Visitationis communicata, quid facto opus sit, deliberabit: quod si re ejusmodi sit, ut dilationem patiat, Praepositum Generalem consulat.

20. Absoluta personarum visitatione, singulorum cellas per-

perlustrabit in id maxime incumbens, ut servetur communitas, ut habita religioſæ paupertatis ratione, nihil cuiquam ſuperſit, aut deſiciat, neve ſit in iis aliquid quod religioſum virum minus deceat.

21. Communia etiam conclavia, & officinas obibit, & inviſet, Sacrarii, Bibliothecæ, & publicæ ſupelleſtilis indices diligenter perleget, & comparari quamprimum a Superiore jubebit, quæ, ut communi ſuppleatur indigentia, opus eſſe judicabit.

22. Poſtremo Superioris cubiculum ſerutabitur: arcam qua pecuniæ reconduntur, aperiet, & has coram Superiore, & Procuratore numerabit, libros rationum expoſcet, atque rationes accepti, & expenſi accurate ſubducet, & examinabit, quibus, prout prudentiæ, & juſtitia conſonum videtur ſubſcribet.

23. Antequam libros Superiori reſtituat, jurejurando ſuperiorem, & Procuratorem adiget, ut æs alienum, ſi quod domus illa contraxerit, & pecuniam omnem fideliter detegant. Forma juramenti hæc erit.

Ego N. Collegii, vel Academia, aut domus ſancti N. zalis Civitatis, vel oppidi Deum teſtor & Jeſum Chriſtum Crucifixum, quem mihi opto in hora mortis propitium, quod Reverenda Paternitati tua omnia debita, & credita, & omnem pecuniam hujus Collegii, ſive domus, fideliter indicabo. Sic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

24. Tum Viſitator ſi quid circa bonorum temporalium adminiſtrationem, vel rationum libros admonere Superiorem, & Procuratorem domus operæpretium duxerit hoc loco admonebit: mox ſcriptum conficiet, in quo ſingillatim exprimentur incerti juxta, ac certi domus illius annui proventus, & expenſæ: quidquid ibi annonæ, æris alieni, & pecuniarum reliquerit, item elemoſynæ alicujus momenti incuitu cujuſpiam ex Noſtris illi domui, vel Eccleſiæ erogata, ſimiliter, & reditus per Superiorem, vel per alium quemcunque nuper acquiſiti. Miſſarum, & anniverſariorum obligationes: impendia in fabricam, vel in ſupelleſtilem, ſive ſacram, ſive pro noſtrorum uſu, ſi notabilem ſummam attigerint, & ſcriptum hujusmodi a Superiore, & a Procuratore ſua manu obſignatum, jura-

tum-

tumque ſecum ad Deſinitorium deſeret, cujus interim exemplar itatim ad Præpoſitum Generalem mittet.

25. His peractis, atque iis, de quibus in ipſo Viſitationis actu admonitus fuerit, ſive ad perſonarum ſtatum ſpectent, ſive ad domus adminiſtrationem, accurate perpenſis prævia oratione, ac divino ſacrificio, quid notorium, quid probabile ſibi viſum fuerit, diligentius adnotabit.

26. Si quem in culpas minime leves (qua de re ipſe viderit) non omnibus tamen notas lapſum fuiſſe deprehenderit, coram Superiore illum arguet, pœnamque pro delicti magnitudine inſigat. Superiorem vero ejuſdem culpæ reum coram aliquo, prout melius ipſi videbitur, benigne, ſed ſerio corriget.

27. Tandem decretis, ſi quæ erunt facienda, cum Superiore illius domus communicatis, Capitulum Collegiale convocari jubebit, in quo de ſpirituali animæ quaſi renovatione, de religioſæ perfectionis, virtutumque omnium, præſertim charitatis, ac pietatis ſtudio brevem, ſed gravem orationem inſtuet, qua perorata, omnes & ſinguli genibus flexis exteriores culpas conſitebuntur, & pro culpæ gravitate correptionem, & pœnam a Viſitatore impoſitam æquo animo ſuſcipient.

28. Corrigere autem debebunt Viſitatores culpas omnes, quæ corrigi poſſunt, nec eas ad Deſinitorium deſere, niſi ex earum ſuppreſſione grave aliquod detrimentum Congregationi timeatur, quod idem de pravis proſenſionibus ſtatutum ſit.

29. Noviffimus omnium Superior domus, quacunque dignitate inſignitus ſit (ſolum enim Præpoſitum, & Viſitatorum Generalem eximimus) reliquis tum ſtantibus, culpas ſuas ad Chriſtianæ humilitatis exemplum, & ſolamen conſcientiæ accuſabit, & ut ſibi pœnitentia irrogetur ſuppliciter rogabit.

30. Demum Viſitator decreta facta perlegi elata voce, eaque in libro Actuum Collegii ſcribi mandabit, quæ ſuccedentibus Viſitatoribus exhiberi debebunt.

31. Capitulo dimiſſo Viſitator, quantum in ipſo erit, contendet, ut pacis, tranquillitatiſque bonum, familiaræ, quam inviſit, ita relinquat, ut poſt ipſius diſceſſionem auctum illud mirum in modum omnes intelligant.

32. Qua:

32. Quapropter Vitazione absoluta, per aliquot dies ea in domo poterit commorari, quibus diebus subditos benigne alloquetur, atque in Domino consolabitur.

33. Illud tamen ob oculos sibi potissimum proponet, ne dum satis subditis facere cupit, eos in religioſæ vitæ obſervatione negligentiores, aut erga Superiorem minus obſequioſos reddat: quim potius Superioris cauſam ubique tuebitur, illiusque dicta, & facta omnia æqui, bonique faciendâ subditis perſuadebit.

34. Interim viſitationem habitam, in qua uniuſcujuſque mores a Superiore illius loci ducto initio, ingenii facultas, habitasque, & cætera huiusmodi contineantur, duplici in ſcheda exſcribere, & manu propria obſignare teneatur, & harum alteram ad Præpoſitum Generalem quamprimùm poterit, mittat; alteram vero apud ſeretineat, Definitorio ſuo tempore produendam.

35. Quamquam autem Viſitatorum patris potius, quam iudicis perſonam agere, præſertim erga imbecilles, & infirmos volumus: ſi quem nihilominus inter fratres, aut (quod eſt gravius) inter Superiores, & ſubditos diſſenſionum, ac diſcordiarum, vel publici ſcandali auctorem deprehenderit, in eum ita graviter animadvertet, ut illius correctio ad continendos in officio cæteros plurimum conducat.

36. Sumptus in viſitatione, moderate tamen faciendos (qui a Definitorio præſcribentur) loca viſitanda ſuppeditabunt.

Pecuniæ pro viaticis acceptæ rationem, & quidquid ab impenſis itinerum Viſitatoribus ſupererit, Præpoſito Generali, & illius Conſiliariis reddere fideliter teneantur.

37. Munera nulla a quovis ex Noſtris, ne poſt viſitationem quidem, liceat Viſitatori accipere: nec item quidquam de locis, & perſonis, quas inviſit, niſi virtutes, & bona alibi enuntiare, aut evulgare.

38. Superiores locorum, ubi reſidere Viſitatores contigerit, humaniſ cum ipſis agent, concordia omnibus in rebus, & quieti ſtudentes; meminerint etiam in iis, quæ ad Viſitatorum munus attinent, ſe nihil omnino juris obtinere.

39. Viſitatores autem in primis muneri ſuo deinde iis, quæ ad regularem ſui Collegii, ſeu domus diſciplinam refe-

runtur, ſatisfacere debebunt, neque ullum interim jus illis in locis, in quibus reſidebunt, exercere eis liceat, niſi ubi neceſſitas, vel Superioris conſenſus id exigat.

40. Eorum unusquiſque ſigillum habeat, in quo inſculpta ſint inſignia Religionis, & ſequentia verba circumſcripta legantur. * *VISITATOR CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.*

App.
n. 16.

De munere, & auctoritate Provincialis Gallie.

C A P. XIV.

Provincialis Gallie, ex duobus, vel tribus a Provinciali Capitulo nominatis, ſeu propoſitis poſt Viſitatores ſtatim & eadem, ut ſupra, ratione eligitur.

Communis illi cum aliis Viſitatoribus erit auctoritas præter eam, qua in literis ſuper Unione facta a Summo Pontifice conceditur, vel illi communicabitur a Præpoſito Generali pro rerum occaſione, & varietate, ac locorum diſtancia.

Novitios ut recipere poſſit, Collegiis deſtinatis poteſtatem faciet: eoſdem per ſe, vel per locorum Superiores ad profeſſionem admittere debebit.

Locum intra Provinciam pro reſidentia ſua eliget quem maxime opportunum muneri exercendo iudicaverit.

Capitulo Generali cum utroque ſuffragio intererit. Ejuſ officium per triennium durabit.

Si eveniat Provincialeſ Gallie diem obire ultimum, eo caſu Superior profeſſione ſenior conſentatur electus.

Sigillum habeat, cui impreſſa ſit Jeſu Chriſti Crucem geſtantis effigies, & circumſcripta hæc verba *PROVINCIALIS GALLIÆ CONGREGATIONIS SOMASCHÆ, ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ.*

Capitulum Provinciale meſe Septembri præcedente Capitulum Generale convocabit, cui præter Provincialeſ intereſſe debebit quilibet Superior localis una cum ſocio, ſeu Diſcreto a Capitulo Conventuali ejuſdem loci, dummodo ſex ſaltem ibi reſideant, eligendo.

Archivium commune ſcripturarum, ſtatuetur in domo per Capitulum nominanda, & illius claves e manibus Superio-

vis nunquam exeant in singulis etiam domibus Archivium sit, & scriptura in eo diligenter asseruentur.

Acta Provincialis Capituli in librum Cancellarius referat: liber in Archivio custodiatur.

Capitulum Provinciale Superiores eligere, deponere, eisdem confirmare possit, prout melius e publica re, & commo-
modo visum fuerit, sed si necessitas, vel utilitas maxima urgeat, hortamur, ne triennium in eodem loco Superioribus prorogetur.

Super natalium defectu ad dignitates in Provincia consequendas cum professis, & ad habitum Religionis suscipiendum cum Novitiis dispensare valeat.

Exemptiones ex præscripto Constitutionum concedere: Decreta pro bono Provincia regimine concedere; personis assignare loca, munera, & officia: locum pro Capitulo Provinciali proxime congregando determinare.

Duos, aut tres spectata probitatis, & prudentia Patres per vota secreta nominare, nominatos Capitulo Generali presentare, ut ex eis unus ad Provincialitatem eligatur: item Socium unum eligere, qui simul cum Patre Provinciali intererit Capitulo Generali cum utroque suffragio, & reliqua peragere, qua in literis Unionis continentur.

Munus erit Provincialis de celebratione futuri Capituli Præpositum Generalem opportune commonefacere, & de singulis, qua in Capitulo peragentur, quaque in Provincia notatu digna occurrerint, ad eum scribere; eundem rebus in arduis, ubi commode poterit, consulere: tandem omni studio contendere, ut etiam in disjunctis Provinciis vinculo charitatis, & societatis conjuncti sint animi, & ut in domo Domini ambulemus omnes cum consensu.

De qualitatibus, & munere Definitorum.

C A P. XV.

1. Definidores * quatuor regulariter eligentur ea ratione, quæ de cæteris Officialibus præscripta est, iique non modo experientia, & probitate, sed etiam eruditione, quantum factis erit, exculti, triennio duraturi.

2. Eorum munus erit Capitulo Generali, vel Definitorio

rio, cum commode poterunt adesse, si quæ ad Capitulum vel Definitorium rejiciantur: si quæ inter subditos controverfæ, vel adversus Superiores, vel etiam inter Vocales oriantur, ea omnia, sola facti veritate inspecta, cognoscere, & pro rerum gravitate Præpositi Generalis, Vicarii, & Consiliariorum judicio definire, vel Definitorio definienda proponere.

3. Eorundem etiam erit oratione, & consultatione præmissa, quidnam literis ad Capitulum, vel Definitorium missis rescribendum sit, videre: rerum summam cum Præposito Generali ante communicatam, atque ab ipso præbatam Cancellario scriptam deferre.

4. Præterea iis in locis, ubi suum domicilium habuerint; disciplinæ regularis, cæterarumque virtutum præbere studebunt documenta, Superioribus consilio, & ope adesse: ea denique præstare omnia, quæ ad ipsos pertinere in Constitutionibus nostris decernitur.

De qualitatibus, & munere Procuratoris Generalis.

C A P. XVI.

1. Totius Congregationis Procurator a toto Capitulo Generali eligetur is, in quo probitas vitæ morum integritas, in negotiis tractandis prudentia, in omnibus naturalis quædam ingenii dexteritas reperiatur, qui denique eo animo erga Congregationem sit, ut ejusdem negotia magno studio, ac fide procuraturus esse videatur.

2. Ut autem Congregationis negotia diligenti assiduitate tractare valeat, declaramus in iis, quæ ad suum munus pertinent, ipsum non esse Superiori locali subiectum & esse a communibus observantiis immunem.

3. Peculiarem tamen socium Laicum professum notæ probitatis, qui loquendi, & tacendi tempus prudenter noverit, eidem Superior Collegii assignet.

4. Tantum autem habeat auctoritatis, quantum a Patribus univervis in Generali Capitulo fuerit illi concessum: & procuratoris mandatum publice in Capitulo Generali a Cancellario legatur, & in librum Actorum Capit. Generalis referatur.

5. In actu Visitationis Visitatoribus, & ipse subjectus sit in iis, quæ privatas ipsius actiones respiciunt, non in iis, quæ spectant ad officium, iisdemque accepti, & expensi reddere rationem teneatur.

6. Quæcunque concessionis, aut Apostolicæ literæ pro Congregatione, Collegio, domo, vel privata aliqua persona impetrandæ erunt: quæcunque lites nostræ, & quicunque contractus externi Romani in Curia ineundi ad Procuratorem tantum, præterea ad neminem ardebunt.

7. Quæ vero ad universum Congregationis statum referuntur, aut Constitutiones respiciunt, non aggrediantur, nisi habita nominatim a Capitulo Generali, vel a Definitorio facultate.

8. Nihil præterea aliud, quam, quæ modo meminimus, nisi approbante, & mandante Præposito Generali, præstabit.

9. Excipimus tamen hic, quæ ad internum conscientia forum, vel ad Indulgentias impetrandas pertinere videntur. In quibus ea prudentia se geret Procurator, ut publicum Congregationis commodum privatæ semper uniuscujusque utilitati præferat.

10. Congregationis nostræ professi Urbem adeuntes nulli negotio, nisi de Præposito Generalis, vel Procuratoris Generalis consensu se immisceant, exceptis iis, quæ pertinent ad forum internum.

11. Si Præpositus Generalis rem aliquam consultatione dignam arbitrabitur, Procuratoris rogabit sententiam, qui eam dicet, vel scribet, & rationibus, quibus ad id sentendum adducitur, confirmabit.

12. Omnem Congregationis statum exploratum habeat: idcirco, si quid novi in Collegiis, aut aliis locis acciderit, quod ad illius officium spectare possit, a Superioribus illorum locorum statim per literas eidem significandum erit.

13. Bullas authenticas, & instrumenta foundationis, ereptionis, & acceptationis quorumcunque locorum Congregationis nostræ apud se habeat.

14. Rebus iis quam maxime invigilet, quæ ad publicam Congregationis utilitatem pertinere animadverterit, & per

per singulos tabellarios in singulas hebdomadas de rerum ac negotiorum statu, & eventu Præpositum Generalem commonefaciet.

15. Bullarum, Brevium, scripturarumque omnium alicujus momenti, quæ in Archivio asservantur, indicem conficiet, atque omnia distincte, & ordine disponet, ac custodiet.

16. Summam omnium negotiorum, & libellorum supplicum, quæ ad ipsum mittuntur, eorumque progressum, ac exitum in librum referet, diligenterque describet, & annum, mensem, ac diem notabit, quem suo successori fideliter, ut consignet, districtè præcipimus.

17. Bullarum, Motuum propriorum, ac Brevium, quæ in dies a Pontifice Maximo eduntur, exemplaria aliquot emet, & primo quoque tempore ad Præpositum Generalem, & ad Visitatores singula transmittet, quorum deinde transumptum & ipsi Visitatores suæ Provinciæ Superioribus deferendum curabunt.

18. Ad eos, qui negotia aliqua ipsi commiserint, eorundem negotiorum statum, atque exitum diligenter, & benigne rescribet.

19. Summam pecuniarum, quas a Præposito Generali vel ab aliis Patribus ad res gerendas, & negotia transigenda acceperit, nec non sumptus in ipsis factos, fideliter, ac distinctè (a quibus videlicet singillatim pecunias acceperit, quas in res insumpserit, & cætera hujusmodi) in libellum referet, ut dati, & accepti ratio, eo etiam absente, sub luci possit, simulque cognosci, quantum ex alterutra parte debeat.

20. Caveat, ne pecuniam sibi concreditam, Præpositi Generalis injussu, in alia quamvis honesta, & utilia impendat, præterquam in ea, quorum causa a Præposito Generali, vel ab alio quovis sibi tradita fuerit.

21. In virtutè autem Spiritus sancti, ac præcepto sanctæ obedientiæ, sub pœna etiam privationis officii ipso facto incurtenda, & aliis pœnis a Definitorio irrogandis, Procuratorem Generalem adstringimus, ne literas ulla, aut viva vocis oracula sine expresso Capituli Generalis mandato, etiam ejusdem Congregationis, seu alio quocunque nomine mediate vel immediate petat, querat, aut impetret, quibus Congregationis gubernatio varietur,

aut alicujus Constitutionis mutatio contineatur, nec hujusmodi literas, aut oracula alicui alii impetrare volenti faveat, neque ullum præstet consensum: declarantes irritum, quidquid fecus fieri contigerit.

22. Eundem præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis latæ sententiæ adstringimus, ne scripturam aliquam, vel processum, seu Bullam, Motum proprium, aut literas Pontificias, seu manu alicujus Cardinalis subscriptas ex Procuratoris Archivio tollere, & auferre, quocumque prætextu non obstante, audeat: quod si facere ausus fuerit, dicto præcepto, & pœnæ addatur a Patribus Definitorii privatio utriusque vocis per tempus eorum arbitrio, & juxta culpæ qualitatem constituendum.

23. Si Procuratorem Generalem aliquo casu deficere contingat, ne publica negotia quidquam detrimenti patiantur, poterit Præpositus Generalis cum consensu Consiliariorum, vel Assistentium unum ex Vocalibus in ejus locum cum ea auctoritate, quæ sibi videbitur, subrogare usque ad proxime futurum Definitorium, in quo ille confirmabitur cum duabus partibus suffragiorum, vel alter eligetur.

Sigillo eodem, quo Visitatores, utetur, verbis sic mutatis. **PROCURATOR GENERALIS CONGREGATIONIS SOMASCHÆ. ET DOCTRINÆ CHRISTIANÆ IN GALLIA.**

De qualitate, & munere Cancellarii.

C A P. XVII.

1. Cancellarius a toto Capitulo Generali ratione supra de Officialibus tradita eligetur, qui triennio expleto alteri locum cedit.

2. Vir erit sermonis parvus, spectatæ fidei, & in literis scribendis non mediocriter versatus, quique pietate simul; ac prudentia pro iis rebus, quæ sibi mandabuntur, maxime excellat.

3. Cancellarii munus erit, quæ in Capitulo Generali gesta, ac decreta fuerint, vel quæ a Definitorio statuta, in librum Actorum Generalis Capituli manu propria accurate

re-

referre; quibus, cum a Præposito Generali prius fuerit subscriptum, suam & ipse subscriptionem apponet.

4. Volumus autem ut acta, & decreta, quæ in Capitulis, & Definitoriis peragentur, a Cancellario subscripta vim apud nos habeant publici instrumenti.

5. Idem ex eodem libro Acta ipsa ad Procuratorem Generalem mittenda exscribet, sigillo publico obsignabit, ac Præpositi Generalis subscriptioni suam & ipse adscribet.

6. Literas præterea undequaque ad Capitulum, seu Definitorium missas accipiet, ad Præpositi Generalis, vel Præsidis nutum leget, & summa rerum capita a Definitoriis, vel Consiliariis, ut supra, recepta ad eandem rescribet; literas etiã publicas electionum de more consuetudine.

7. Quatuor apud se habebit libros, quorum in primo acta omnia Capituli, ac Definitorii cujusque distincte, & ordine disposita describet, diligenter cavens sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ut ne verbum quidem malitiose deleat, vel addat, aut immutet, nec ipse, nec alius quilibet, quod sensum invertat.

In secundo nomina, & cognomina professorum omnium tam Clericorum, quam Laicorum, diversa tamen in parte, ordine professionis servato, consignabit.

In tertio nomina Vocalium omnium, quo anno quoque die adscripti fuerint, perscribet.

In quarto Novitiorum omnium nomina, & cognomina, item, quo anno, quo mense, quo die Congregationis habitum induerint, adnotabit.

8. Duplicem librum Actorum habeat, unum asservandum in Archivio S. Majoli Papæ, alterum apud se caute custodiendum. Et sub pœna gravissimæ culpæ constituta, sub formali etiã præcepto sanctæ obedientiæ eidem præcipimus, ne librum Acta Capitulorum, & Definitiorum continentem, quem apud se retinuerit, aliis præterquam Vocalibus ostendere, aut ex eo aliquid describere, seu descriptum tradere, vel mittere, nisi de licentia Præpositi Generalis, aut Visitatoris audeat.

9. Cui item præcepto, ac pœnæ subiacere volumus Præpositum Collegii S. Majoli, si quod Cancellario præfenti

Constitutione prohibemus, attentare ipse præsumpserit. Claves Archivi, quod in Collegio S. Majoli Papæ aservatur, penes Præpositum ejusdem Collegii sint, neque alicui unquam consignentur, qui inter Vocales Capituli Generalis adscriptus non sit.

10. Hic Capitulo Generali celebrando triduo ante præscriptam diem aderit, eique cubiculum cum arca feris munita ad scripturas caute custodiendas assignabitur.

11. Ea denique omnia præstabit, quæ ipsi passim tribuunt Constitutiones: quibus omnibus ut plane possit, cumulateque satisfacere, Vocalis illi a Præposito Generali focus destinabitur.

De ordine, & modo rerum in Capitulo proponendarum.

C A P. X V I I I.

1. **E**lectionibus Majorum Officialium præscripta ratione, & ordine respectively absolutis, si quid temporis ad deliberandum supererit, literæ ad Capitulum missæ publice legantur, & audita Consiliariorum sententia responsiones ad ea, quæ levioris fuerint momenti, decernantur.

2. Res autem graviore prædie semper, quam de iis legatur, omnino proponantur, ut diei unius spatium ad deliberandum concedatur.

3. Quicumque igitur aliquid proponere voluerit, Cancellarium extra Comitium adibit, eidem propositiones in Capitulo legendas scriptis consignabit: tum Consiliarios conveniet, & rei propositæ rationes brevi declarabit: ipsi vero Consilarii benigne, & patienter auscultent, nihil tamen respondeant, nec utram in partem propendeant, ullo modo significant.

4. Præpositi Generalis, Vicarii, & Consiliariorum erit ea, quæ proposita fuerint, diligenter examinare, an nimirum contra commune bonum, ex iis, quæ ipsi secreto noverint, aliquid manifesto contineant, atque eo casu propositiones reiicient, & proponenti silentium modeste indicent. Hoc casu excepto, quidquid ab unoquoque propositum fuerit, audiatur.

5. Hic

5. Hic ordo in rebus proponendis servabitur. Primo loco agendum erit de iis, quæ ad disciplinam regularem in Congregatione retinendam, vel restituendam, vel ad Dei gloriam augendam conferre videbuntur: atque adeo, si decreta ulla in celebrato proxime ante Capitulo Generali fuerint constituta, ea primum proponenda erunt, ut vel comprobentur, vel reprobenentur.

6. Secundo, quæ ad animarum salutem pertinent, ut pote si quod grave detrimentum salutis Fratrum in Congregationem irrepserit; si quæ patrata fuerint gravia crimina, & sit periculum, ne eorum contagio latius in cæteros pervadat, si qui a religione defecerint, & extra claustra de sua salute nihil prorsus solliciti vivant, & qua ratione revocari possint, aut eorum saluti possit consuli, & alia id genus.

7. Tertio, quæ ad Ecclesiarum cultum, & ad cæteras res Ecclesiasticas pertinent.

8. Quarto, si quæ loca erunt recipienda, vel, si quæ tanquam proprio instituto minus consentanea dimittenda.

9. Quinto, bona temporalia, ut, si quæ instrumenta conficienda: vel confirmanda: si inopiæ alicujus loci subveniendum, si collectæ aliquæ ex communi faciendæ, & id id genus consimilia.

10. Ratio proponendi erit hujusmodi. Cancellarius propositionem ipsam scripto traditam voce elata, universis attente audientibus, nihil de suo addendo, vel de scripto detrahendo recitabit. Major Consiliarius utriusque partis rationes inter se pugnantes in medium aseret, deinde propriam dicet sententiam, postremo oppositas rationes dissolvit.

Secundo loco alter Consiliarius, quid & ipse ea in re sentiat, & quibus rationibus adducatur, declarabit, & contrariæ sententiæ rationibus, qua decet, modestia, respondebit.

Tertio loco sententiam dicet eadem servata ratione Vicarius Generalis, & sic deinceps singuli usque ad novissimum servata professionis ordine.

Novissimus Præpositus Generalis, cui assentiatur parti, & quibus rationibus, commonstrabit.

E 4

11. Si

11. Si major Vocalium pars in aliquam confenserit sententiam, ea scriptis extra librum a Cancellario consignata alteri voci ab eodem pronuntiabitur.

Post hæc is, qui suffragiis distribuendis fuerit a Præposito Generali electus, calculos singulos singulis distribuere, & cadisco affirmationis, & negationis notam præferente circumlato, a singulis recipiet: postremo eundem ad Consiliarios deferet, qui calculis palam, & in omnium conspectu numeratis, quid major pars fenserit, publicabunt.

12. Si suffragia æqua concurrerint, iterum ad calculos deveniatur: quod si adhuc æqualia deprehendantur suffragia, Præposito Generali tunc jus sit duplici utendi suffragio, atque hac ratione secretis suffragiis firmata sententia a Cancellario nulla prorsus ex parte immutata suo tempore in librum referatur.

13. Quod autem hic de suffragiorum æqualitate statuumus, idem ad quamlibet rem etiam in Definitorio, & Capitulis Collegialibus, quibus Præpositus Generalis interest, definiendam observabitur.

14. In omni consultatione, sive in Capitulo, sive extra Capitulum, per Præpositum Generalem cum Consiliariis, sive in Definitorio cum Definitoribus habenda, in qua aliquid definiendum sit virtute Constitutionum, secreta ferantur suffragia, & quod major pars censuerit, id definitum intelligatur, nisi aliter fuerit in aliquo casu nominatum determinatum, & a cæteris omnibus etiam contra sententibus decreto illi subscribatur.

15. Nunquam vero legitimæ sententiæ statutz habeantur, etiam si omnes idem sentire videantur, nisi secretis majoris partis suffragiis fuerint confirmata, quod & ad alium quemvis tractatum etiam extra Capitulum Generale habendum extendatur, nisi per verbum *Placet* omnes in eandem sententiam conveniant.

16. Sin propositum negotium difficultatibus sit usque adeo involutum, ut in una, ex pluribus congregationibus fuerit examinatum, nec dum in eo, quid statuendum sit, satis liqueat, quatuor, vel sex ad summum ex iis, qui Capitulo interfunt, per calculos eligantur, & quod ipsis omnibus, vel majori ipsorum parti visum fuerit, ab uno ex ipsis

ipsis ad Præpositi Generalis nutum toti Capitulo Generali promulgetur.

17. Si quis tamen aliter sentiens voluerit prædictorum rationibus contraire, audiatur; sed tandem, quod prædicti omnes, vel plures fenserint tanquam a Domino dictum, & decretum, ab omnibus probetur.

18. Ratio horum quatuor, aut sex eligendorum hæc erit. Præpositus Generalis duodecim Patres nominabit, qui omnes calculis subijciantur ordine professionis: qui omnium primus majorem suffragiorum partem supra dimidium habuerit, is electus censeatur, & cum senarius numerus expletus fuerit, reliqui prætereantur.

19. Pro negotiorum vero gravitate, vel pro alicujus rei plena cognitione habenda, unum, aut plures Vocales Capitulum eligere poterit, qui vel rem omnino definiant, si eidem ita videbitur, vel ad Capitulum definiendam referant.

20. In sententiis dicendis verborum ambages omnes devitentur: simplex oratio, nec longior, quam par sit, adhibeatur: composito corpore, & detecto capite, non tamen assurgentes, loquantur, neque altius vocem intendant, quam loci postulet amplitudo.

21. Unicuique semel tantum sensum suum proferre liceat, nunquam iterare sermonem: verum si res magni momenti sit, iterum dicere, petita a Patre Generali benedictione, liceat, postquam cæteri omnes suam dixerint sententiam.

22. Sermo, qualis decet religiosum virum, religiosus sit ac modestus: verbum nullum asperum, aculei nulli, nullus omnino alterius contemptus, ne gestu quidem: unusquisque, quod vere sentit, libere enuntiet, quo circa nulla cujusquam ab ullo interpelletur oratio.

23. Silentium ita fervetur, ut ne submissa quidem voce longum colloquium concedatur: dum electiones, & scrutinia fient, & vota recensentur, mentem ad Deum tollent Patres nostri, & pio affectu pro ipso Capitulo deprecabuntur, vel librum aliquem legent, non tamen horas Canonicas perfolvent.

24. Nemini a Capitulo egredi, aut proprio loco abire liceat injussu Præpositi Generalis.

De Gradibus Dignitatum, & ordine sedendi.

C A P. XIX.

1. **I**N Congregatione nostra præcipua, & omnium maxima Dignitas est Præpositi Generalis: secunda Vicarii Generalis: tertia Consiliariorum: quarta Visitatorum: quinta Provincialis Gallia: sexta Definitorum: septima Procuratoris Generalis: octava Cancellarii: nona Superiorum localium, sive Præpositi sint, sive Rectores novissima Vicepræpositorum. Præter has nullam aliam volumus in nostra Congregatione existimari, aut appellari Dignitatem.

2. In Capitulo Generali Præpositus Generalis, peractis electionibus, semper medius inter Consiliarios sedebit, ante quos mensa erit de more, * *major a dextris, minor a sinistris* post hunc Cancellarius: Vicarius Generalis in propria sede primus omnium: post illum Vocales omnes, tum Socii professionis ordine servato.

3. Dum habetur Definitorium, Præpositus Generalis locum habebit, ut supra, Consiliarii itidem: in capite mensæ a dextris Vicarius Generalis, post illum circumstantur reliqui professionis ordine, non dignitatis, servato: novissimus sedebit, ut supra, Cancellarius.

4. Tempore, & loco Capituli, vel Definitorii Vocales, & Socii extra locum Comitii Collegialibus omnibus etiam professione antiquioribus præcedant.

5. Extra tempus vero, & locum Capituli, vel Definitorii, sedendi ordo ex professionis, non ex ætatis antiquitate servandus erit; nisi professione aliqui sint æquales: tunc enim inter ipsos ætate major præcedere debet.

6. Præpositus Generalis primus omnium ubique sedeat, post illum Vicarius Generalis. Visitatores, & Provincialis Gallia in sua similiter quilibet Provincia: in aliena autem post Superiorem loci, & Romæ post Procuratorem Generalem sedebunt: Procurator Generalis proxime post Superiorem Collegii Romæ solum, sed extra Domum omnes præcedat Superiores, non tamen Vicarium

Ge-

Generalem, neque Visitatorem: Provisitatores durante eorum officio, Visitatoris locum occupabunt, & cum suo defuncti fuerint munere, ad propriam sedem revertentur.

7. In domibus nostris primum locum tenebit Superior, secundum Vice superior, deinceps reliqui * *etiam si in di* ^{App. n. 19.}
dignitate aliqua sint constituti, ex professionis ordine.

8. Ubi vero loci regimen penes Rectores est, nisi a Collegiali Capitulo, vel a Definitorio Vicerector electus fuerit, nisi adsit Vocalis Capituli Generalis, professione maximus, & in sedendo, & in administranda domo Vicerectoris locum, & munus subeat.

9. Clericus sacris initiatus alios non initiatos, quam professione antiquiores, præcedat: sed, cum isti eodem fuerint ordine insigniti, ad debitum sibi professionis locum ascendent.

10. Laici professi post Clericos (quanquam Novitios) Novitii supra Hospites, & Aggregatos locum teneant.

Inter Novitios præcedat, qui primo ad probationem admittus fuerit.

Clericus Novitius sacris initiatus primus inter Novitios sedeat; si Sacerdos, ultimus post Sacerdotes professos.

De Definitorio, ejusque munere.

C A P. XX.

1. **C**Um ab uno ad aliud Capitulum Generale gravissima negotia accidere soleant, ne Congregatio damnnum aliquod patiatur, Præpositus Generalis singulis annis intermediis, Dominica tertia post festum Paschæ Resurrectionis Definitorium cogere debet, quod tredecim votis constabit, nempe Præpositi Generalis, Vicarii Generalis * *utriusque Consiliarii*, trium Visitatorum, ^{App. n. 20.}
quatuor Definitorum, Procuratoris Generalis (si ultra triennium confirmatus non fuerit, quod si fuerit confirmatus, ejus loco quintus Definitor jam a capitulo electus assidebit) & Cancellarii.

2. Quoties autem aliquis ex prædictis deerit, dummodo per literas ad singulos Definitorii Patres missas fuerit,

rit, & ipse vocatus: Præpositus Generalis, vel eo im-
pedito, is cuius erit Definitorium cogere, & cæteri ex
Definitorio prædicto, si tamen senarium numerum ex-
pleant, cum majori votorum parte tot Vocales eligent,
quor ad præscriptum numerum tredecim explendum de-
runt: qui sic electi fuerint, in eo tantum Definitorio
auctoritatem habeant, ultimum in consensu locum. In-
terim autem, si qui ex iis, qui antea Definitorio erant
adscripti, supervenerint, novissime electi officio cedant.

3. Quod si ex Definitorio quispiam perpetuo, aut diu-
turno aliquo impedimento detineatur, Definitorium dua-
bus ex tribus concurrentibus partibus eligat Vocalem alium
loco defuncti, aut alias impediti.

4. At vero si Præpositus Generalis, vel infirma de-
tentus corporis valetudine, vel alia legitima causa De-
finitorio interesse non valuerit, Vicarius Generalis pri-
mum locum cum tota illius auctoritate obtinebit, &
alter ad prædictum numerum explendum ea vice tantum
deligetur, ratione qua supra. Quod si Vicarium quavis
legitima causa impeditum esse contigerit, tota illius po-
testas id temporis ad Visitatorem seniore transferatur;
quæ Definitorio illo dimisso, statim cessabit.

5. Dominico die, quo inchoabitur, Missa solemnis de-
cantetur a Præposito Generali, vel ab alio ex digniori-
bus de ejus mandato, & in aliis Congregationibus no-
stræ locis piæ ad Deum effundantur preces ad Superio-
ris cujusque arbitrium.

6. Quamvis autem penes Generale Capitulum legiti-
me congregatum summa, & præcipua in omnes, atque
omnia Congregationis nostræ potestas sit, secundaria tam-
en penes Definitorii Patres erit.

7. Spectabit igitur ad Definitorium Novitios recipere,
etiam illegitimos, sed istos cum duabus votorum
partibus: Superiore, & alios quosvis locorum Officia-
les eligere: & officii, vel dignitatis, ad quam quis
electus fuerit, renuntiationem justis de causis admitte-
re: pœnam gravissimam corporalem extra claustra subeun-
dam, quæ infamiam irroget, vel carceris perpetui, sive
ad decennium infligere: quæ exemptiones, & quibus
ultra annum concedendæ sint, declarare: personas omnes

de

de loco ad locum pro arbitrio mutare: Collegia, in
quibus soli professi degant, Orphanotrophia, atque etiam
Academias, vel Collegia, ubi pueri educandi sunt (non
tamen Clericorum Seminaria) dummodo domus ipsæ
Congregationi perpetuo incorporentur, cum duabus De-
finitorii partibus recipere: Præpositum Generalem justa
de causa, prout supra, servatis servandis deponere: ag-
gregandos recipere, & alia quæ a Constitutionibus illi
tribuuntur.

8. Convocato Definitorio jurabunt Patres de secrete
tegendis iis, quæ in Definitorio tractabuntur, cujuscun-
que illa sint generis, & primus quidem Præpositus Ge-
neralis manu libro Evangeliorum apposita jurabit in hæc
verba.

*Ego N. Præpositus Generalis Congregationis Somascha,
& Doctrinæ Christianæ in Gallia testem invoco Deum,
quod nihil ex iis, quæ in toto hoc Definitorio peragentur,
quæ in alterius præjudicium vergere possunt, & quæ se-
creta esse Patres decreverint, tempore ab iisdem præscri-
bendo, cuiquam patefaciam, aut communicabo. Sic me
Deus adjuvet, & hac sancta Dei Evangelia.*

9. Eadem ratione respectivè alii coram Præposito Ge-
nerali, & cæteris jurabunt; quod in omnibus Definito-
riis, etiam tempore Capituli Generalis habendis fiet.

10. Antequam de rebus in Definitorio tractandis aga-
tur, ipse Præpositus Generalis Definitorio exeat, ut cæ-
teris de ipso libere loqui liceat, & si quid reprehensio-
ne dignum deprehensum in eo fuerit, a Vicario Gene-
rali corripatur imposita etiam, si ita visum fuerit, pœ-
na a Definitorio toto statuenda: & hoc ipsum præsta-
bunt cæteri Definitorii Patres a Vicario Generali usque
ad novissimum.

11. Præmissis juramento, primum literæ ad Definito-
rium datæ perlegentur, & si quæ faciliora erunt, sta-
tim definitur: si quæ vero difficiliorem requirant dis-
quisitionem, in sequentem sessionem eorum definitio dif-
feratur.

12. Solus autem Præpositus Generalis in Definitorio
proponet, nihil omnino de suo addens, nec utram in
partem propendat, indicans: quod si aliquid relatione
di;

dignum a Præposito Generali fuerit prætermiffum, licebit alteri ex Confiliariis, benedictione prius a Præposito Generali petita, proponere.

13. In dicendis fententiis primus omnium post Confiliarios dicit Vicarius Generalis, deinceps reliqui professionis ordine fervato. Denique cætera omnia fervabuntur, quæ fupra cap. de ordine, & ratione rerum in Capitulo proponendarum præfcripta funt, quæ omnia, & fingula hic tanquam repetita habeantur.

14. Novitii fi qui perfonaliter aderunt, a duobus ex Definitorii Patribus examinabuntur, qui rem ad totum Definitorium vere, & fincere referent, primique omnium fententiam dicent. Atque hic Patres noftri ab iis, quæ de novitiis recipiendis ftatuta funt, nulla ex parte difcedent.

15. Decretis factis, & a Cancellario defcriptis, ad Superiorum electiones Definitorii Patres accedent, & fi qui erunt Superiores, accerfentur, ut & fchedam Cancellario tradant, in qua omnes tam profefsi, quam non profefsi, fub ipforum regimine degentes, locorumque quibus præfunt, neceffitates, & quæ iifdem profutura judicaverint, defcripta funt: tum credita, & fummam pecuniæ, quam reliquerunt in arca Vicesuperiori confignatam, & quam fecum detulerunt, & apud fe fervant, fcripto fideliter exhibebunt Definitorii Patribus.

16. Post hæc Præpofitus Generalis, & Vifitatores, fi quid erit animadverfione dignum de Superioribus, vel amovendis, vel commutandis, vel promovendis, profert, nihil fupprimentes eorum, quæ ut dicantur, falutis publicæ, etiam cum alicujus certæ perfonæ incommodo, utile futurum cenferint; nec non locorum neceffitates tam temporales, quam fpirituales proponent.

17. Ante Superiorum electiones caput primum libri tertii noftrarum Conftitutionum prælegatur a Cancellario, & quidquid in illo præfcribitur, attente, diligenterque notetur, & obfervetur.

18. Electio Superiorum ab antiquioribus locis fumentum, & Scrutatores erunt Præpofitus Generalis, Confiliarius minor, & Cancellarius. Emiffo juramento ab omnibus de probioribus, & magis idoneis eligendis,

fche.

fchedam, in qua Vocales omnes defcripti funt, præ manibus finguli habebunt: mox eorum, qui ad Superioritates idonei cenfebuntur, diligens a Patribus fiet inquitio. Interim in paratis fchedis illum unusquisque fcribet, quem nominare voluerit, atque in urnam mittet: in fcribendis fchedis pro Superiorum electione cura diligens adhibeatur, ne fcriptura ab ipsis etiam Scrutatoribus dignofci poffit.

19. Si in primo fcrutinio nemo electus reperietur, omnes nominati calculis fubijciantur, & qui majorem fuffragiorum partem fupra dimidium refpectively obtinuerit, is electus declaretur.

20. Illud vero in fuperiorum electionibus obfervent Patres ut, qui per triennium Superiores fuerint, a Superioritate ejufdem loci amoveantur * Si vero ultra triennium ob gravem aliquam neceffitatem, vel juftam ob caufam confirmari expediat, quod ut raro fiat, valde exoptamus, cum duabus Definitorii partibus prorogatio talis decernatur.

21. Illi autem erunt eligendi, * qui non ambiiffe dignitates, fed ex intimo humilitatis affectu abhorruiffe potius exiftimantur: qui charitate, prudentia, patientia, in rebus agendis dexteritate, virtutum perfectione, religionis zelo fic inter alios excellant, ut aliis merito, & præfesse debeant, & prodeffe poffint. Nunquam in Superiorem is affumetur, qui ab emiffa professione fexennium non expleverit; qui propriis commodis, non publicæ utilitati defervire foleat; qui bis a Religione defecerit, vel annum integrum, feu circiter Apoftata fuerit; qui pena graviffimæ culpæ mulctatus; qui reus a Sanctæ Inquisitionis Officio judicatus; qui de infideli bonorum temporalium administratione, aut dilapidatione convictus aliquando fuerit; qui fæcularium hominum, etiam Principum confuetudine delectetur, cum præjudicio, vel Religionis, vel religiofæ difciplinæ.

22. Nemo, qui ob adverfam valetudinem communes Chori, vel Triclinii obfervantias ut plurimum fubire nequeat, nifi probitate, prudentia, & rerum experientia defectus illi compenfentur, eligatur in Præpofitum, vel Rectorem.

23. Lo-

23. Locorum Superioribus electis, si qui Officiales alii, puta Vicepræpositi, vel Parochi eligendi Definitorio videbuntur, hic erit eligendi locus: post quorum electiones de cæteris personis mutandis agetur.

24. Cancellarius libellum habeat, in quo Concionatores, Confessarii, & Præceptores omnes, ac Clerici tam in sacris constituti, quam simplices descripti sint.

25. Caveant autem Definitorii Patres, ne supra vires, & facultates, personarum numero loca onerentur, & nimium frequentes fiant earundem personarum de loco ad locum mutationes. Cæterum jam factas a Definitorio, quantum fieri poterit, servandas curet Præpositus Generalis.

De novis Domibus recipiendis.

C A P. XXI.

1. **N**Ova loca si Capitulo Generali, vel Definitorio proponentur, illud in primis animadvertent Patres præteriti temporis experientia edocti, satius esse fundatis jam bene providere, quam nova recipere, personarum, quibus novis locis est subveniendum, habita ratione. Conventiones, onera, & qualitates loci, situs videlicet, ædificia, prospectus, vicinia, & hujusmodi diligenter examinentur, an scilicet in iis aliqua reperiantur, quæ nostris privilegiis, & religiosæ libertati, seu decori adversentur: an ab acceptis domibus temporis progressu ulla de causa ejici possint Patres nostri: reddituum temporalium non sola habeatur ratio, sed profectus in vinea Domini, & animarum salutis potissima.

2. Domus novæ, quoad fieri poterit, fundentur in Urbibus tantum, vel Oppidis insignioribus: ubi fuerit insalubritas aeris recusentur; honesta adhibita excusatione: quæ ab aliis Congregationis locis valde distant, rarissime recipiantur: ubi proventus annui certi, vel consuetæ elemosynæ adeo sint tenues, ut duodecim ex Nostris alii non possint, nullo modo. Hæc ut facilius cognoscantur, priusquam proponatur Capitulo, vel Definitorii Patribus novi loci receptio, duo ex Nostris a Præposito Genera-

li,

li, si commode fieri poterit, ad eum videndum destinentur: ii Capitulo, vel Definitorio referent a se visa, & observata, ac libro Actuum Capituli Generalis describentur ab iis narrata, illorum firmata juramento. Quæ loca Congregationi detrimento esse cognoscant Patres Definitorii, ab iisdem dimittantur, Capituli Generalis accedente consensu, si tamen tunc temporis Capitulum celebretur.

3. Nova loca nulli ex Nostris ibi habitaturi adeant, nisi prius literis Apostolicis, ubi opus fuerit, vel scripturis quibuscumque necessariis expeditis, ac illarum exemplo a Præposito Generali recepto.

4. Orphanorum loca summa animi promptitudine recipiantur, sed cum Protectoribus prudenter agatur.

5. Extra Definitorii, vel Capituli Generalis tempus possit Parer Generalis cum voto Consiliariorum per literas habendo Collegium aliquod, vel Orphanotrophium recipere, si ita expedire judicabit, pensatis circumstantiis, quæ supra.

De aggregandis ad Religionem.

C A P. XXII.

1. **V**arietate domorum nostræ Congregationis inspecta non inutile erit, si quis laicus se obtulerit, qui professioni minime sit idoneus, aptus tamen judicetur ad serviendum, maxime in locis Orphanorum, illum nostræ Congregationi aggregare Hoc a Definitorio, vel cum consensu Definitorii a Præposito Generali fiet jcto per Notarium scedere, ut scilicet illum in hujusmodi locis alere teneamur, ipse nobiscum perseverare, duabus additis conditionibus quarum altera erit, ut si illius crimina, vel mali mores id merebuntur, a Congregatione expelli possit ad iudicium Definitorii: altera, quod si aliquo casu inopinato eveniat, ut in locis Orphanorum a nobis sustentari non possit, in Collegiis nostris hujusmodi Aggregatum alere nullo scedere obligemur, sed ei favere apud Hospitalium regentes, ut eum in suam recipiant tutelam, vel in alio nostro loco Orphanorum sus-

F

sten-

stentare. Sacerdotes etiam, si ita ad majorem Dei gloriam, & ad Congregationis commodum expedire videbitur, a solo Definitorio aliquando aggregari poterunt, modo eandem vivendi rationem cum cæteris professis suscipiant, nec unquam pecuniis apud se retinere sub ullo prætextu præsumant, quod etiam aggregatis Laicis vetitum sit.

2. Volumus tandem, ut hac ratione aggregati, qui nobiscum vivunt, simplicia vota castitatis, paupertatis, & obediencie in manu sui Superioris in ingressu tantum privatim profiteantur, quorum obligatio duret, quousque nobiscum fuerint.

Finis Libri Primi.

LIBER SECUNDUS.

MONITA AD INTERIOREM CULTUM,

& spirituales profectum pertinentia.

C A P. I.

1. **S**omaschenis Religionis castra quicumque sumus ingressi, hunc nobis initio finem proposuimus, ut expugnatis vitiis, quibus anima turpiter deformatur, & evitatis peccandi occasionibus, quæ in seculo plurimæ passim obijciuntur, per virtutum gradus ad perfectionis fastigium conscenderemus. Hunc eundem finem ita necesse est assidue versari nobis obventis oculis, ut internum obtutum ab eo nunquam avertamus. Sic enim fiet, ut de eo consequendo mirum in modum solliciti, lætis animis amplectamur universa, quæ tanquam solida adiumenta in nostris Constitutionibus proponuntur. Pro interiore igitur animæ cultu sequentia documenta præcipue subijcimus, quæ qui sui spiritualis progressus amantior fuerit, tanquam præcepta Domini excipiet, & diligenter observabit.

2. Cogitemus de terra Ægypti, quæ sæculum est, in terram lacte, & melle manantem, quæ Religio est, nos evocatos a Domino, ut simus gens sancta, populus electus, & dilectus, in cujus medio ipsi jucundum est inhabitare; ac proinde, quicquid illius oculis displicere potest, statim tollendum de medio: amorem amore compensandum, & dummodo Deum diligamus, nihil reliqua omnia esse facienda.

3. In iis omnibus, quæ cogitamus, quæ privatim, quæ publice dicimus, facimus, etiamsi minima sint, Dei gloria, & spiritualis utilitas, vel nostra, vel proximi semper spectetur.

4. Sicut nullum est momentum, quo Dei bonitate, & misericordia non perfruamur, ita nullum sit momentum, quo internis oculis eundem præsentem non intueamur tanquam operum, verborum, & cogitationum nostrarum

testem, atque inspectorem. Hac enim laudatissima præsentia Dei præcommentatione nihil fere efficacius est ad mala quæque præcavenda, & ad perfectionem attingendam.

5. Molestia quæcunque, & qualiscunque ea fuerit, & undecunque obvenerit, ipsa etiam impedimenta, quibus a spirituali progressu retardari nobis videbimur, peccatis exclusis, pacato animo tanquam e manu Dei parentis optimi suscipiantur, & eidem offerantur conjuncta cum cruciatibus Domini Nostri Jesu Christi ad laudem, & gloriam ipsius.

6. Tepiditas ex animo profusa, & statim evellenda est, alioquin instar febris hecticæ universum robur, viresque spiritus enervabit.

7. Cum graves sese nobis objecerint difficultates, quæ nos a Dei cultu, & a studio perfectionis avertere conentur, cum peccatorum metus, & justis Judicis rigor ad diffidentiam nos impulerit, tunc maxima fiducia ad Deum confugiamus, eundemque Patrem, & quidem amantissimum cogitemus, sciamusque non confundi aliquem, qui speret in Deo, imo quod nostrum ad solatium; Divus Bernardus ajebat, nil omnipotentiam Verbi clariorem reddere, quam quod omnipotentes facit eos, qui sperant in eo, ut nimirum omnia quæcunque voverint, & petierint, consequantur.

8. Quidquid in aliis, vel nos ipsi reprehensione dignum judicaverimus, vel ab aliis reprehendi audierimus, studiose a nobis declinetur: quidquid etiam laudatione dignum animadverterimus, id æmulari, & consequi studiose nitamur.

9. Congregationem nostram loco parentis habeamus, amemus, & ut ea bene audiat ab omnibus, quantum in nobis est, strenue laboremus: privati tamen affectus omnino eradiceantur.

10. Consuetudines a sæculo in Religionem allatæ valido conatu, adhibito Superiorum, & Patrum spirituum adiumento, profusa evellendæ sunt. Contra vero omni diligentia contendendum, ut novitius ille fervor, qui nostræ conversionis initio animum inflammabat, ad serviendum Deo in sanctitate, & justitia, processu temporis non intepefcet.

11. Initio cujusque mensis virtutem unam singuli diligant, in qua seiplos toto illo mense diligenter exercent, & singularem pugnam similiter suscipiant adversus vicium, quod eidem virtuti opponitur. Sanctum unum ex multis, qui eo mense occurrerint, sorte patronum eligent, cujus ad honorem quotidie Dominicam præcationem cum Angelica salutatione recitabunt, præcabanturque, ut ad eam virtutem acquirendam, & vitium extirpandum, sua intercessione opem a Deo impetret.

12. Parvi qui videntur animorum morbi, & levissima vitia a nemine negligantur. Nam a parva scintilla magnum sæpe excitatur incendium.

13. Parentes, consanguinei, amici, facultates, & id genus alia, quibus renuntiavimus, ut nudi nudum Crucifixum sequeremur, si denuo nostros per affectum invaserint, & occupaverint animos, Christi aspectu indigni judicabimur, ac proinde etiam Regno cœlesti:

14. Christi servo omne solum patria est, imo verius rotus mundus exilium est, & sola cœlestis Hierusalem, ad quam adspirat, patria. Nulla sit igitur apud nos locorum, vel gentium distinctio: sed unum Patrem, qui Deus est, unam Matrem, quæ Religio est, unam Patriam, quæ Paradisus est, cum habeamus, communi benevolentia, & charitate omnes; & omnia loca complectamur in Domino, ibique & cum illis libentius versari velimus, ubi abnegandæ voluntatis frequentiore, & majorem nanciscimur occasionem.

15. In tentationibus, quibus varie, atque etiam dure illum exagitari oportet, qui ad Dei servitutem accessit, declinanda est, & diligenter cavenda imbecillitas animi, & infirmitas, timor justo major, vana tristitia, conscientia scrupuli, quibus cordis libertas, & spiritualis profectus præpediri solent: revocanda vero ad mentem merces amplissima, quæ bonum certamen certantibus promissa est, illeque imitandus, qui proposito sibi gaudio substituit crucem. Plurimum proderit, omnia, vel Superiori fidenter, vel Patri spirituali indicare, atque aperire, & ex eorum consilio vivere:

16. Aliquid lectionis ex unico pio libro, donec inte-

gram percurrerint, quotidie nostri memoria imprimunt, & documentum aliquod pro suo interiore profectu inde studebunt haurire.

17. Pax nostra interna ex linguis, iudiciisque hominum non pendeat, sed ex testimonio propriæ conscientiæ, & ex fiducia, quæ tam in adversis, quam in prosperis ponenda nobis in Deo est.

18. Si ex imbecillitate, fragilitateque nostra ad impatientiam, vel ad indignationem ab aliquo ex fratribus irritari nos senserimus, ne pax turbetur, & rixæ oriatur, custodienda diligenter lingua est, ne ea proferrat, ad quæ importuno, & quasi concitato spiritu impellitur, & quæ si effuderimus, dixisse postea nos poeniteat, cum mentis serenitas redierit. Meminerimus beatos nos esse, cum pro amore Jesu Christi injurias patimur, & contumelias.

19. Religioso vere humili nemo in hac vita felicior. Cum enim & seipsum pro nihilo habeat, & terrena omnia; ridet, si irideatur; gaudet, si conculcetur; si reprehendatur, culpam libenter agnoscit; si offendatur, statim ignoscit. Unusquisque nostrum igitur Jesu Christi humilitatem, mansuetudinemque imitari studeat, & eligat abjectus esse in domo Dei, vilioribus exercitiis addici; subesse, non præesse; doceri non docere; & vilis potius, quam humilis haberi: sic enim & tranquilla quiete fruatur in hoc sæculo, & felicissima in futuro.

20. Unius Dei favore, & benevolentia contenti, ab hominibus amari, præterquam a bonis, nunquam affectemus. Neque enim Deo placet, qui placere mortalibus studet.

21. Facile inquieti, suspiciosi, indignabundi erimus; facile etiam nostri obliviscemur, si aliena dicta, & gesta curiose conquirere voluerimus. Nisi ergo officii necessitas, & charitas nos urgeat, vel tacendum nobis est, cum de aliorum vitiis agitur, vel sermo prudenter amputandus, & ad meliora transferendus.

22. Temeraria judicia sedulo vitentur: suspiciones, quæ nostris sese importune ingerunt animis, non facile admittantur, neque continuo putemus nullos ibi bonos esse, ubi multos videmus non recte vivere. Aliorum peccata doleamus, continuis precibus a Deo deprecamur
emene

emendationem, & de nullius peccantis vera conversione, & poenitentia desperemus.

23. Nostri omnes, & Superiores præsertim, modestiam, religiosamque serenitatem potius, quam nimis austeram gravitatem vultu præferant, benigni sint omnibus, nemini signa charitatis denegent, nemini invideant, benefaciant iis potissimum, a quibus læduntur, cum iisdem mitius & benignius agant, quam cum aliis.

24. Ut proximum opere, & veritate diligamus, prout debemus, eundemque, ut ex nostro instituto, in obsequium Dei promoveamus, non aspicienda est in homine vilitas exterior, sed animæ præcellens nobilitas, & forma, quam ita Dei filius adamavit, ut pro ea & carnem assumpserit, & crucem. Sic enim dolebimus, si eam peccatis, aut vitiis dedecorari; lætaborum, si in via salutis proficere conspexerimus; & illius juvandæ omnem avidè occasionem arripiemus.

25. Solatia, & oblectamenta in rebus externis querenda non sunt, sed in solo Deo, & rebus divinis.

26. Ad virtutum perfectionem ille felicius, ac sine dubio facilius perveniet, qui communi mentis orationi tam mane, quam vespere alteram semihoram privatim adjungit.

27. Cavendum est, ne in internis exercitiis adnifu, plusquam par est, vehementi occupentur mens, & cogitatio; ut capite, ac reliquo corpore sani, & spiritus integri in Dei obsequio persistere possimus.

28. Deus non solum internis studiis, sed etiam externis exercitationibus pro sui amore pie susceptis magnopere delectatur: Quamobrem & Laici, & qui ad ministrandum aliis destinati sunt, suis si naviter functi fuerint officii, & gratissimi Deo erunt, & per laboriosas vitæ præsentis actiones ad supernam quietem ab eo deducuntur.

De Constitutionibus universe.

C A P. II.

1. **Q**UOD primo loco Nostros monitos volumus, illud est, ut sciant, se in Somalchensem familiam, quæ Christi militia est, ab ipso vocatos, idcirco fuisse, ut perfecti

fecti sint, & integri, in nullo deficientes; ut ait Divus Jacobus; eum autem deficere, qui in legum, & Constitutionum observatione in dies non proficit, & qui sic deficit, eum non esurire, non sitire iustitiam, ut scilicet semper justior, ac perfectior evadat, prout debet, sed paulatim in humanam carnis libertatem abripi, & abstrahi: omnia illi dura, omnia aspera, & amara, quæ a Superioribus jubentur, vel præscribuntur a Constitutionibus, videri: nihil illi dulce, nihil suave, quod ex instituto sit Religionis. Quamobrem sciant seriam Constitutionum observationem scalam asse Jacob, qua ad perfectionis altitudinem, hoc est, ad Dei conspectum, unionemque conscenditur; earundem vero neglectiorem præcipitem esse descensum, quo e virtutibus in vitia, e plano, ac stabili loco in prærupta saxa infelicissime delabimur.

2. Licet ergo nostra Congregatio, ubi primum a Sanctis Pontifice Pio V. in Religionum numerum relata est, Regulæ D. Augustini ab eodem subiecta sit, peculiaribus tamen legibus, & Constitutionibus ad instituti sui rationem accommodatis, facultate super hoc ab Apostolica Sede obtenta, hæcenus innixa est, & ex illis in divino famulatu, non ex aliqua alia regula, ad charitatis amplitudinem, & propositam perfectionis normam dirigi consuevit.

3. Constitutiones vero, quas diuturna tot annorum experientia, tot Patrum in celebratis hucusque Comitibus prudentia, diligentia, sollicitudo edidit, & conscripsit, additis precibus, ac jejuniis ad divinum in re tanta lumen implorandum, in novissimo anni MDCXXV. Generali Capitulo rursus, quam fieri potuit, diligentissime, accuratissimeque ad examen revocata, & Patrum omnium per secreta suffragia approbata consensu, decretum est, ut Apostolicæ firmitatis robore communitate quam primum imprimerentur, & evulgarentur, ne ab earum observatione quenquam excusaret ignorantio.

4. In primis ergo, & si cupimus leges, Constitutionesque nostras a Nostris haberi, tanquam externa adminicula, & incitamenta religiosæ perfectionis, ac proinde eas in omnibus rebus quantumvis minimis ab omnibus sancte, inviolateque observari: cum tamen optemus Nostris omnes securos esse, aut certe adiuvari, ne in laqueum

incidant alicujus peccati, quod ex vi Constitutionis proveniat; declaramus nullas ex nostris Constitutionibus obligationem aliquam ad culpam sive mortalem, sive venialem inducere, nisi unius ex tribus votis sit illi annexa violatio, vel contemptus accedat, vel præceptum in virtute sanctæ obedientiæ, vel censura Ecclesiastica, vel aliquid simile, quod sua natura eum, qui legi non obtemperaverit, peccato reddat obnoxium.

5. Ne autem idcirco vigor, seu etiam rigor religiosæ disciplinæ deferveat, qui ubi semel in Religione remittitur, deformari statim ejusdem Religionis decorem, omniumque rerum spiritualium nauseam, ac interitum sequi necesse est: volumus, ut pœnarum usus apud nos, & cum nostris omnino vigeat, ita ut minima etiam delicta nunquam dissimulentur, si in illis vel noetur, vel timeatur disciplinæ neglectus, sed singulis singulæ pœnæ respondeant, ut in libro de pœnis decernitur.

6. Hic ad evitandum evitanda statuimus, & declaramus, in pœnam nullam ante declarationem incurri, quamvis apposita illi essent consueta verba, *sub pœna, &c. ipso facto incurrenda* secus de pœna excommunicationis latæ sententiæ, quæ statim afficiet, & de casibus in jure expressis.

7. Cum omnia legibus comprehendi non possint, si res occurrerit, de qua nostræ Constitutiones nihil decreverint, agatur tunc ex juris communis præscriptione, & cum Seniorum consilio, ad rectas conscientiæ, & prudentiæ regulas.

8. Si dubitatio aliqua, vel obscuritas emerferit, quæ interpretationem, aut declarationem postulare videatur, ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium res tota deferatur: interim tamen Præpositus Generalis, quid faciendum sit, statuatur, cum consilio Consiliariorum, vel Assistentium.

9. Quidquid in uno Generali Capitulo, aut Definitorio fuerit in Domino statutum, curabunt Superiores suo in primis exemplo, ut omnes magna cum humilitate, & alacritate illud amplectantur, & observent: sed inter Constitutiones non referatur, nisi ita faciendum

per vota secreta subsequenti Capituli Generalis Patres censuerint.

10. Singulis sextis Fetiis Constitutiones publice legantur inter refectionem; vel singulis diebus unum caput earum, una cum decretis, si quæ in Capitulis Generalibus, Definitoriis, aut a Patre Generali emanaverint: quæ decreta statim imprimi mandamus, & ad Superiores locorum mitti, ut ad omnium noticiam deveniant.

11. Laicis capita illa, quæ ad eos spectant, ob illorum latinæ linguæ imperitiam idiomate vernaculo explicentur a Patre Vice superiores, vel ab alio Sacerdote de Superioris mandato semel in hebdomadam, idque festis diebus, quibus & ad legum observationem, & ad spirituales profectum ab eodem diligenter, & accurate ut animentur, volumus, & hac in re Superiorum conscientias oneramus.

12. Immunitates a Choro, a triclinio, a communibus cibis, & aliis legibus, non passim, nec sine causa urgenti, & ea tantum durante, concedantur: & si quæ concedendæ fuerint, Præpositus Generalis ad annum dumtaxat, & non ultra, Visitatores ad quatuor menses, ad brevissimum tempus Superiores, prout suis subditis opus fuerit, dispensare possint: & tam ille, quam isti proximum Definitorium de causa, siue causis factæ dispensationis commonefaciant. Perpetuæ exemptiones soli Capitulo Generali ex causâ reservantur.

13. Novæ Constitutiones nunquam fiant, neque jam factæ immutentur, nisi gravis adsit necessitas: sed aliqua alia ratione provideatur, prout in Domino melius visum fuerit.

14. Quod si in novis faciendis aliquid obreperit, quod sacris Canonibus, Conciliis, Decretisque Summorum Pontificum adversetur, nullius sit momenti, nisi ex privilegiis nostræ Congregationi concessis robur, & auctoritatem desumpserit.

1. Clericos nostros, statim atque professionem emisserint, ex eo tempore ubicumque degere illos conriggerit, ad horas Canonicas ex Romani Breviarii præscripto, ritumque perfolvendas, sanctæ obedientiæ præcepto, ac proinde pœna peccati lethalis adstringimus, & obligamus.

2. Laici (non quidem eo præcepto, sed pœna per Constitutiones, & Superiores infligenda) si legere noverint, Officium parvum B. Mariæ Virginis, sin secus, pro Matutino orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam vicies & quinquies, pro Vesperis decies, pro singulis Horis quinquies recitare teneantur.

Idem Missæ solemnæ, festis diebus, nisi legitime impediatur, & Vesperis, cum decantantur, semper intersint.

3. In omnibus nostris plenis Collegiis usque ad præsentem annum fundatis (plena Collegia vocamus ea, in quibus duodecim plerumque resident, quicumque illi sint siue soli professi, siue cum professis Novitii, Aggregati, Hospites) & in iis Ecclesiis, quæ a Definitorio ad hoc ipsum nominabuntur, totum divinum Officium in Choro quotidie recitetur. Matutinum cum Prima circa Auroram absolvatur: Tertia, Sexta, & Nona circa horam prandii. At, ubi Missa sit decantanda, tunc dicetur ad præscriptum rubricarum Missalis. Vesperis jungatur Completorium, nisi sacra lectio sit interponenda. In Quadragesimæ jejuniis ante refectionem prandii recitabuntur horæ vespertinæ, Completorium post horam vigesimam tertiam, & dimidiâ.

4. Dies festi Sanctorum Augustini, & Majoli duplici ritu cum octava apud nos ita solemniter celebrentur, sicut & Patroni Ecclesiæ cujuscunque loci.

5. In festo S. Petri Martyris, qui dies est nostræ Congregationis natalis, totum Officium duplex fiat, & Missa solemniter pro gratiarum actione decantetur: Clerici, &

Laici post peccatorum confessionem ad sacram Communionem accedent, & professi omnes coram Superiore, vel proprio Confessario ad formulam in rituali editam vota obedientiæ, paupertatis, & castitatis pio affectu renovabunt. Hæc vero votorum renovatio ut quotidie post matutinam mentis orationem a Nostris privatim fiat, maxime cupimus, & vehementissime eos hortamur, sed in præcipuis solemnitatibus, & præsertim prima die Januarii majori cum pietate, ac cæremonia ab omnibus ut fiat, Superiores sua charitate, suis item cohortationibus consequi nitentur.

6. Singulis Sabbatis post horam vigesimam tertiam hyeme, post vigesimam secundam æstate canantur in Choro Litanie B. Mariæ Virginis cum Antiphona *Salve Regina*, vel alia, qua eo tempore Divinum Officium ad præscriptum Romani Breviarii terminari consuevit; idem fiat in vigiliis, & festis diebus ejusdem B. Virginis.

7. Nemo sine venia aberit a Choro, vel ab eo recedet, & omnes adesse curabunt, dum datur ultimum campanulæ signum.

Inter psallendum si errorem aliquem commiserit Clericus, terram ore deosculetur, si Sacerdos, manu.

Ostia Chori, si per ea facilis esse poterit sæcularibus in Chororum aditus, clausa sint, dum Nostris officia divina persolvent.

Candelæ cereæ saltem duæ tam profestis, quam festis diebus, dum recitantur Horæ diurnæ, ardeant super altari.

Collocutionibus, risu, & nutibus mentem dissipatam, & evagantem indicantibus omnes abstineant.

8. In recitandis Horis Canonicis studeant, ut voce continenti, ac perpetua, non flexionibus, ac minutionibus variata psallant omnes: moderata in pronuntiando tarditate utantur: simul incipiant: simul desinant: mediis in versiculis paululum interquiescant: in extrema versiculorum syllaba ne immorentur. Denique & pietatis affectum exprimant ipsi, & eundem in audientibus excitent.

9. Chororum quoties aliquis ingreditur, poplite ad terram usque flexo, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum

ado-

adoret; inde ad Superiorem conversus debita reverentiæ signum eidem exhibeat: quod & faciendum est, quoties e Choro quis egreditur.

Decens corporis habitus ubique retinendus est, sed in Choro præsertim, ubi divinis adstantes mysteriis supremum omnium Regem alloquimur.

10. In Choro hæc ab omnibus accurate disciplina servetur, ut antequam Superior sedeat, sedere nemo audeat: ut simul omnes assurgant; cum dicitur *Gloria Patri*. cum nomen Jesu, seu Mariæ pronuntiatur, caput simul detegant, & inclinent; dum cantantur Antiphonæ omnes, qui stant a lateribus Chori, vel nimium distant a libro, in medium prodeant: si in cantu erretur, nemo errantes corrigat, nisi Superior, vel qui cantui præest, ut levitatem, multo magis immodestiam sedendo, eundo, stando, genua flectendo unufquisque devitet: ut silentium omnino, & præscriptæ in Romano, & in nostro Rituali cæremoniæ exacte serventur.

11. Officia, & Missæ Sanctorum, quorum nostris in Ecclesiis insignes Reliquiæ custodiuntur, ritu duplici celebrentur, & debita cum veneratione festis eorum diebus exponantur.

De Missarum celebratione, & Mortuorum exequiis.

C A P. I V.

1. Sacerdotes nostri rem sacram quotidie peragant ad Missalis Romani præscriptum, hora, & loco constituendis ab eo, qui huic muneri præerit, ad cujus nuntum præsto omnes esse debent.

2. Qui aliqua die a celebratione abstinere voluerit ex causa, id opportune significabit Sacrarum Custodi, & Missam nihilominus audiet: quod ut Clerici, & Laici nostri quotidie faciant, præsentis Constitutione præcipimus.

3. In Missis novis nullæ fiant oblationes, neque hujusmodi Missæ celebrentur in Ecclesiis alienis sine Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia in votivis, & anni:

anniversariis nemo defraudetur. Missam novam nemo celebret, qui in ritibus, & cæremoniis non bene sit instructus, iudicio Superioris.

4. Ritus, & cæremonie ex præscripto Missalis Cæremonialis Romani, & Ritualis nostri accurate ab omnibus observentur. Superiores exemplo sint aliis, & ut subditorum unusquisque in iisdem excellat, studiose curabunt.

5. Quamobrem ex Sacerdotibus aliquem in cæremoniis maxime peritum, & exercitatum constituent, qui Sacerdotes alios, & Clericos instruat diligenter, vitia vel minima notet, iisque indicet; ab eodem vero doceri nemo erubescat, petere non gravetur, si corrigatur, id æqui, bonique consulat.

6. Hujus munus erit omni studio, & diligentia eniti, ne in solemnibus Missis, Horis Canonicis, Supplicationibus aliisque functionibus, iis præsertim, quæ Majori Hebdomada fiunt, ac præcipuis totius anni solemnitatibus confusio, aut error aliquis obrepat, unde spectantium oculi, & animi offendantur.

7. Sed ut omnia exquisite, & cum decore peragantur, pridie quam Missa solemnis, vel alia publica functio in Ecclesia celebretur, Superior cum Seniorum consilio schedulam conscribi, eandemque loco consueto jubebit affigi, distincte continentem munera & officia, quæ unicuique ea in solemnitate erunt obeunda.

Cæterum ut in cæremoniis religiosam gravitatem, ita in Ecclesiis, & in functionibus omnibus ejusmodi cultum gestum, incessum, in Nostris desideramus, ut veros Dei ministros nosmetipfos repræsentemus:

8. In Ecclesiis alienis præcipue Monialium, aut puelarum (Confessariis, & iter agentibus exceptis) celebrare Nostris non liceat absque Superioris facultate, quæ sine urgenti ratione minime concedatur.

9. Si quid celebranti Sacerdoti occurrerit, de quo admonendus sit Clericus, vel alter, qui illi intersit, id faciat submissa voce, & a charitate admonitio ortum habeat. Legitime tamen ad Superiorem, vel ad Vicesuperiorem, absente Superiore, spectabit errantium correctio,

10. Extra nostras Ecclesias onera Missarum celebrandarum nulla recipiantur.

11. Missarum, & divinorum Officiorum, & alia quæcunque obligationes perpetuæ non accipiantur, nisi cum expressa licentia Præpositi Generalis, vel Definitorii in Italia, Provincialis in Gallia; acceptarum vero extet tabella in singulis Sacrariis, quæ illas fideliter exprimat, & quotannis a Visitatore visitationis tempore recognoscatur. Iisdem ut suo tempore satisfiat, operam dabunt sedulam Superior, & Aedituus: pecuniæ vero, seu bona mobilia pro hujusmodi obligationibus accepta in bonis stabilibus fructiferis quamprimum implicentur.

12. Simul cum Sacerdote ad Missam se preparante orent genibus flexis, qui eidem inservituri sunt, Deumque precantur, ut sacrificium illud digne offeratur.

13. Nemo, etiamsi sit Superior, non sibi subditis Missas dicendas, vel applicandas assignet, & nemo ab alio præterquam a proprio Superiore recipiat sine expresso Præpositi Generalis, vel Vicarii consensu.

14. Curent nostri Sacerdotes, ut dum divinam rem faciunt; internæ pietati, & religioni externam conjugant gravitatem, modestiam, reverentiam.

15. Studeant unius esse moris in domo Domini, & voce pronunciatione, devotione, quantum fieri poterit, consimili celebrent: quod si quis aliqua in re delinquat, & præsertim in festinatione nimia, postquam bis, aut ter admonitus a Superiore fuerit, nec seipsum correxerit; Superior cum voto Seniorum, & Visitatoris celebrare illi deinceps non permittat suspensioneque durante, ultimum post Sacerdotes ubique sedere jubeat, & domo non egrediatur, donec emendetur.

16. Sine corona, quæ in capitis vertice gestari solet, neque Sacerdotes, neque Clerici ad altare accedant: Laici non nisi mundi, ac decenter tum vultu, tum vestitu compositi.

17. Quoties aliquis ex nostris Professis obierit, illius Superior Superiores omnes statim commonefaciet, & in loco ubi decesserit, integrum Officium Defunctorum recitetur (quod etiam fiet, si Novitius sit vel Hoopes) in cæteris vero locis, si Sacerdos fuerit, totum; si Cleri-

cus, vel Laicus professus, unum nocturnum: Post recitatum Officium Defunctorum cantabitur Missa solemnis, & ab unoquoque Sacerdote tres Missæ pro illius anima offerentur; si Novitius, aut Hospes, vel Aggregatus unica a singulis, ubi is obierit, commorantibus; alibi vero pro Sacerdote tres Missæ, pro Clerico, vel Laico unica a singulis Sacerdotibus dicetur; Clerici, & Laici Officium Defunctorum, vel Rosarium B. Virginis devote recitabunt, eademque die sacra se Communione pro anima defuncti reficient.

18. Prima die post Commemorationem omnium Defunctorum non impedita, in omnibus nostræ Congregationis Ecclesiis anniversarium fiat pro nostris defunctis fratribus: & si id permittant Missarum obligationes quibus ex justitia satisfacere debemus, curet Superior, ut præter Missam solemnem aliæ etiam Missæ privatæ pro iisdem celebrentur.

19. Nostrorum cadavera, postquam religiosa charitate eorum facies, manus, & pedes abluta fuerint, & nostræ Congregationis habitu convestita: si Sacerdotes sint, sacris superinduantur vestibus, si Clerici, superpelliceo supra vestem, tum pileo quadrato, si Laici, consueto ipsorum indumento. Eadem decenter teneantur, & sepeliantur ad præscriptum nostri Ritualis. Dum in cubiculo est cadaver, solum nunquam relinquatur: neque contumelietur, nisi post elapsum unius diei naturalis cursum, nisi Superiori, & Senioribus iusta ex causa aliter faciendum videbitur.

20. Qui in Orphanotrophiis decesserint in Orphanorum Ecclesiis, & non alibi sepeliantur: & si Rectorem Orphanorum mori contigerit, conficiatur statim per Vicerectorem coram Commissio: vel per eundem Commissum, si alius ibi non adsit ex nostris Sacerdos, rerum omnium, librorum, pecuniarum, scripturarum, quæ ad Religionem spectare videbuntur, & totius supellectilis inventarium cum juramento subscriptum, quod statim ad Præpositum Generalem mittendum erit, omniaque interim, vel a Vicerectore, vel a Commissio diligenter custodientur.

21. Singulis mensibus pro Religionis nostræ necessitatibus, pro bono illius regimine, pro spirituali pro-

fectu,

fectu; & ejusdem Religionis incremento Missa unica de Spiritu sancto, additis orationibus Beatæ Mariæ, & pro Prælati, & Congregatione, in unaquaque ex nostris Ecclesiis celebretur: diem vero ad hoc sacrum faciendum constituet Superior, habita ratione obligationum, & onerum, quæ suis Sacerdotibus incumbant.

22. Cum duos eodem tempore Sacerdotes in Ecclesia celebrare oportuerit; provideat sacrarii Præfectus, ne uterque simul Missam incipiat: & ipsi etiam celebrantes ita vocem moderentur, ut unus alterum non impediatur.

23. Quoties vel negotium aliquod, vel personam Deo commendari Superior jusserit; scheda, quæ id revocet in memoriam, affigatur eo in loco, ubi Sacerdotes celebraturi orare consueverunt.

24. Externis Sacerdotibus Sacrum facere nostris in Ecclesiis non permittatur, nisi prius explorata Superioris voluntate: & si prorsus ignoti fuerint, videantur eorum literæ patentes.

25. Pro nostris benefactoribus præter quotidianas preces, quæ a singulis Professis & publice, & privatim fiunt, hortamur etiam, ut Sacerdotes in Missis, quandocunque poterunt, aliis orationibus addant Collectam, *Deus qui charitatis*, cæteri non Sacerdotes Coronam Beatæ Mariæ Virginis frequenter recitent.

26. De sepeliendis mortuorum cadaveribus hæc statuta volumus. Patres nostri excepto Parocho, & illius socio funus, neque ad alienas, neque ad nostras Ecclesias deducant.

27. Quod si aliquis de nostra Congregatione optime meritus in nostris Ecclesiis humari voluerit, tunc Patres nostri albis amiculis induti, Superior, sive Parochus cum piviali; cum Cruce, & duobus candelabris ad januam Ecclesiæ expectatum cadaver eo, quo decet, honore excipient, & funus ex Rituali celebrabunt.

28. Post Missam solemnem Defunctorum e Choro nunquam ad Absolutionem egredientur Patres, nisi præsentem alicujus ex Nostris cadavere, & in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum.

G

De

De Ecclesiis, & eorum suppellectili.

C A P. V.

1. **N**ostris in Ecclesiis hujusmodi nitor esulet, qui potest esse maximus, omniq; studio divinum cultum, & christianam pietatem promovere, & augere enitantur Superiores. Itaque Sacrosanctum Christi Corpus in omnibus Ecclesiis etiam Orphanorum asservetur, & octava quaque die renovetur: id muneris alicui Sacerdoti ex subditis a Superiore injungatur, & claves diligentissime custodiantur.

2. Oleum Infirmorum nulli desit ex nostris domibus, & decenter asservetur.

3. Sanctorum Reliquiæ loco tuto, & decenti collocentur, & conveſtiantur, quantum in nobis erit, pretioso ornatu, & claves loci apud Superiorem asserventur. Illæ vero non passim, nec omnibus ostendantur: sed si aliquando viro, aut matronæ alicui nobilitate, vel dignitate insigni, cum licentia Superioris, vel Vice superioris eo absente, devotionis causa commonstrandæ erunt, id fiat accensis duobus cereis, & qui eas ostendet, superpelliceo induatur, & stola, si fuerit Sacerdos.

4. Præcipimus autem, & inhibemus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis lætæ sententiæ Præposito Generali reservatæ, ne quisquam ausit partem aliquam, etiam minimam Reliquiarum quovis prætextu, vel suo, vel alieno usui desumere, aut subtrahere, sive per se, sive per alium, & eodem præcepto, ac censura teneri declaramus etiam Superiores, qui Reliquias ab aliis desumi, aut subtrahi permiserint.

5. Sacræ vestes, aulæ, tapetes, altarium pallia, candelabra, calices, Reliquiæ, Reliquiarum thecæ, & consimilia, quæ magni æstimantur, sine expresso per vota secreta Capituli Collegialis consensu, commodentur nemini extraneo,

6. Hora seu tempus Missæ inchoandi, & easdem finiendo præfigatur a Superiore cum Seniorum voto.

7. Am-

7. Amplam habeant Ecclesiæ, sacrarique nostræ, & nobilem quoad ejus fieri poterit, suppellectilem; ad quam comparandam, nisi defuerit in Superiore voluntas, & animus, speramus, Deo adjutore, cujus ad gloriam ea dirigitur, neque vires defuturas: ad conservandam eandem Superioris, Vice superioris, & omnium, quorum intererit, diligentiam, curamque desideramus maximam.

8. Corporalibus, & Purificatoriis crux in medio non designetur, sed in angulis. Idem fiet in sudariolis, quibus sacrificantes post digitorum ablutionem utuntur, ne alium in usum adhibeantur.

9. Calices, & patenæ auro obducantur saltem interius si ex argento confata fuerint, & ita sint nitida, ut nulla in eis maculæ conspiciantur.

10. Curet Superior, ut omnium altarium, aut saltem minorum pallia sint uniusmodi, ut mutantur pro tempore, & fessorum varietate; ut Sacerdotum sacræ vestes cum iisdem convenient.

11. Suppellectilium omnium Ecclesiæ, & Sacrarum index quotannis diligenter renovetur coram Vice superiore, & uno ex Senioribus, a quibus, & ab Ædituo subscribatur: duoque fiant illius exemplaria, quorum unum apud Superiorem, alterum apud Sacrarum Præfectum conservetur.

12. Eorum nomina, quibus & candelæ benedictæ in die Purificationis B. Mariæ Virginis, & Palmæ suo tempore distribui solent, habeat apud se Superior in libro notata, & singulis annis coram Vice superiore, & Senioribus accessito etiam, si opus fuerit, Ædituo, opportuno tempore recognoscantur, & pro occasione vel mutantur, vel alia jam adscriptis adjungantur.

13. In ornandis nostris Ecclesiis nihil unquam adhibeatur, quod vanitatis, seu levitatis speciem oculis intuentium objiciat, Tabernaculum in interiori parte circumveſtiatur, & exornetur, & claves illius in aurentur cum floſculo serico. Nihil fiat, nihil curent Nostri ab externis sibi commodari, inscio, & inconsulto Superiore, & quæcunque petentur, custodiantur caute, aliis non accommodentur, statim restituantur.

App
n. 24

G 2

De

De Cantu, & ejus usu.

C A P. VI.

1. **I**N nostris Ecclesiis Missæ, Officiæ divina, & præces quæcunque fuerint decantandæ, ex antiquissima Ecclesiæ Romanæ consuetudine, stabili sive firmo, ut vocant, cantu concinantur. Modus canendî, ubique uniusmodi sit, & cum religiosa gravitate congruens.

2. Levitas in cantando, quæ vel ex suavitate vocis, vel ex cantus scientia plerunque solet obrepere, omnino fugiatur, sed eadem & vocum consonantia, & morum concordia servetur ab omnibus.

3. Hujusmodi cantus usum, ubi jam investus sit non liceat Superioribus sine Definitorii consensu tollere, neque Definitorium illius tollendi potestatem, nisi bene cognita causa, & per secreta suffragia comprobata, cuiquam faciat.

4. In omnibus nostris Collegiis unus a Superiore constituatur (hic autem vel Sacerdos erit, vel sacris saltem initiatus) qui cantandî peritus alios, & præsertim adolescententes, singulis, sive alternis diebus per horam circiter instruat: cujus etiam munus erit meditari, & disporre ea, quæ in Choro publice canenda erunt, cantum, & Chorum moderari. Ad hujus voluntatem, & vocem reliqui omnes propriam voluntatem, & vocem sine ulla contentione conformabunt.

5. Novitii anno probationis eandem cantus scientiam ritus, & cæremonias Ecclesiasticas edoceantur, in iisdemque ad professionem admittendis habeatur ratio illorum docilitatis, & progressus iis in rebus.

6. Ad Subdiaconatum nemo promoveatur, qui Epistolam; ad Diaconatum, qui Evangelium; ad Sacerdotium qui Missam solemnè ritu, Romanoque more decantare probe noverit, nisi cum illo Præpositus Generalis legitima ex causa prius dispenderit.

7. Cum festum aliquod occurrerit, præsertim Titularis Ecclesiæ, vel Quadraginta horarum tribus ultimis Baccha-

na-

naliorum diebus oratio, quam in omnibus nostræ Congregationis Ecclesiis laudamus solemnè fieri, vel nova Missa, vel Indulgentiæ visitantibus Ecclesiam concessa, seu aliquid simile; tunc permittitur usus illius cantus, qui Musicus, sive figuratus nominatur, quem etiam ad relaxandos animos, recreationis tempore, Nostris non interdiciamus, modo tamen privatim intra claustra, & moderate adhibeatur, amotis profusis iis cautionibus, quæ lascivum aliquid, sive impurum continent.

8. Organa propriis duntaxat Ecclesiis pulsare Nostris permittimus, modo tamen a secularibus non videantur, & Monochordorum usus, seu clavicymbalorum privatim in cubiculo conceditur iis, a quibus pulsanda in templo sunt Organa. Alia quævis musica instrumenta & publice, & privatim Nostris interdicta sint.

9. Harmonicum cantum in alienis Ecclesiis Nostris non exercent, neque integrum sit Superioribus super hac Constitutione cum aliquo dispensare.

De Oratione mentali.

C A P. VII.

1. **M**entalis Oratio nullo modo præmittatur, cum teste D. Jo: Chryostomo libro 1. de orando Deum, impossibile sit sine illius præsidio cum virtute vitam degere, & egregiæ dotis in animo quidquam possidere. Illud certissimum est, neminem a Religione ad sæculum, sæculique mores deflexisse, qui prius orationis studium per neglectum non desererit, neminem e contra in Religione virtutibus fuisse conspicuum, neminem miraculis, & vitæ sanctimonia illustrem, qui in orationis, & meditationis studio seipsum die, nocteque non exercuerit.

2. Quotidie igitur bis a Nostris omnibus orationi incumbatur, mane post Primam in Choro, vesperi tam hyeme, quam æstate post Salutationis Angelicæ signum.

3. Ad utramque etiam Laici aderunt, & hac in re

Superiorum conscientias oneramus. Utraque ad semihoram prorogetur.

4. Si designatum tempus vespertinum ob aliquod impedimentum minus opportunum alicubi fuerit, aliud a Præposito Generali admonito de impedimento constituitur. Post orationem Litanæ dicantur, ut in Rituali.

5. In omnibus nostris Collegiis, Academiis, Orphanotrophiis omnes Nostri, nisi quem morbus excuset, ad orandum in Ecclesiam, Chorum, vel Oratorium pro locorum commoditate, præscripto tempore convenient. Horologium arenarium ubique adhibeatur, & eo ponatur loco, ubi facile videri possit a Superiore, sed illius cura alicui ex Sacerdotibus, seu etiam Clericis demandetur, qui semihora elapsa Superiorem admonebit, dicendo, *Benedicite Pater.*

6. Orationi præmittatur brevis lectio ex aliquo Meditationum libro ad Superioris iudicium.

7. Interim dum oratur, nemo Horas Canonicas, vel alias preces recitet, ne a meditatione distrahantur alii, & ipsemet, qui vocaliter orat, mentaliter orare desuescat. Nemo obstrepat despuendo, exscreando, vel aliquid simile faciendo, quod orantibus aliis esse possit impedimento.

8. At ne intus quidem fervor, sive affectus ii, qui in oratione sæpe excitantur, per suspiria, per motiones corporis, per claram invocationem nominis Jesu Christi, vel Mariæ Virginis, seu alia ratione, audientibus aliis exprimendi sunt; sed, ubi opus sit, violenta contentione comprimendi.

9. Invigilet Superior, ne quovis prætextu quispiam abiat a communi oratione, & ex iis, qui adsunt, nemo recedat, nisi gravi compulsus necessitate, petita prius benedictione.

10. Frequenter Superior de hac re privatim cum singulis, publice cum omnibus sermonem instituet, orationis utilitatem, necessitatemque explicabit: idem per domesticos Confessarios, per seniores, per Magistros Novitiorum, & Professorum privatis in colloquiis faciendum sedulo curabit, inexpertos erudiri jubebit, & ipsemet ad se benigne

vocatos instruet, de singulorum progressu sollicitum semirum in modum exhibebit.

11. Nostri etiam omnes diligenter studeant, qua piis de oratione tractatibus legendis, qua sermone cum versatis hac in re hominibus habendo, & orandi peritiam comparare, & eandem naviter exercere: fieri enim non potest, ut qui sæcundissimo virtutum studio deditus est, feliciter in iis non proficiat.

12. Superiores graviter in eum animadvertent, quicumque is fuerit, qui orandi assiduitatem, vel sensuum, & appetitionum coercendarum studium, quam mortificationem dicimus, sive alia pietatis exercitia, etiam per jocum, vel ridiculis, vel sæcularibus nominibus alteri exprobrare ausus fuerit, interdicit etiam illi, si ita videbitur, aliorum consuetudine.

13. Vespere, antequam Nostri cubitum discedant, diligenter conscientiam discutient suam, & quo modo diem illum pertranxerint, sedulo perquirent.

*De peccatorum expiatione, & SACRÆ
Communione.*

C A P. VIII.

1. Sacerdotes, qui quotidie sunt celebraturi, & quos sanctos esse decet, ut sancta sancte administrent, saltem semel in hebdomada, præcipue diebus festis, peccata confiteantur, timeantque, ne, si culpas leviores parvifaciant, gravioribus se ipsos facile inquinent. Clerici ad sacram Communionem, nisi præmissa peccatorum confessione, accedere non audeant; propriam tamen Confessarii iudicio se ipsum unusquisque subiciat.

2. Subditorum confessiones non excipient Superiores, nisi rogati, sed duos, aut tres, & pro numero subditorum etiam plures confessarios designabunt ex discretioribus, & senioribus, qui quidem suis in cubiculis Sacerdotum solummodo, non aliorum confessiones absque Superioris licentia, auscultare possint. Nemo aliis, quam designatis a Superiore; Superior vero Confessariis alterius

instituti peccata sua confiteri non possit: aliter confessio sit irrita. *

App.
n. 25.

3. Si ubi contigerit, ut ex Nostriis aliquis regendis Orphanis, vel alibi ab obedientia deputatus solus commoretur, aut cum uno tantum Sacerdote, ii non ad suam voluntatem, sed cum obedientia Præpositi Generalis, vel Visitatoris Confessarium eligent.

4. Quotannis in Quadragesima generalem totius anni confessionem, præmissa oratione, & diligenti examine, Nostri omnes ut faciant, magnopere cupimus, & Superiores suis exhortationibus suadebunt.

5. Quod ad sacram Communionem attinet, Clerici, & Laici nostri, præterquam quod quotidie sanctissimo Missæ sacrificio adstantes spirituali Communionem ex sacri Concilii Tridentini præscripto seipos reficiant, singulis etiam Dominicis diebus, & festis, & in die S. Petri Martyris, item feria quinta in Cæna Domini, feria secunda post tertiam Dominicam Resurrectionis, vel post eam, qua inchoatum fuerit Capitulum Generale, die octava Februarii, & frequentius in Quadragesima, & in Adventu communicabunt. Qui Sacris initiati fuerint, ut altiore gradum obtinent, & proximiorum Sacerdotio, ita ad Sacramentum hoc læpius accedent.

6. Clerici, Laicique omnes simul, quoad fieri poterit, Sacratissimum fumant Christi Corpus e manu Superioris, seu Vicesuperioris, vel ipsorum Magistris ad Superioris arbitrium.

7. E Choro Communionis gratia cum egredientur, exteriorem reverentiam cum interiore conjungent. Exterior in membrorum compositione, in oculorum depressione, in modestia, in gravitate, in deferendis junctis ante pectus manibus, in genibus ad terram usque flexendis, statim atque ad Altare maximum omnes accesserint, quod regulariter pro Nostriorum Communionem deputamus: interior vero in religionis, humilitatis, fidei, spei, charitatis, & reliquarum virtutum exercitationibus posita est.

8. Clerici superpellicem induant, Laici pallium, quoties Augustissimo hoc cibo refici debent.

9. Post sacram refectionem per semihoram, vel circiter omnes

omnes in Choro remanebunt, ad gratias Deo pro accepto munere agendas: ex Clericis professione maximus, vel alius a Superiore, seu Magistro designandus horologium verret, & semihora elapsa signum dabit reliquis, qui simul terram exosculati consurgent, & nisi recitandæ fuerint Horæ diurnæ, ad propria cubacula silentio proficiantur.

10. Feria quinta Majoris Hebdomadæ nemo Sacerdotum Sacrum faciat, & omnes e manu Superioris, vel alterius solemniter celebrantis Eucharistiam suscipiant, juxta consuetudinem universalis Ecclesiæ. In die autem Sabbati sancti excepta solemnibus missis, unusquisque a celebratione omnino abstineat.

De obedientia, & reverentia erga Superiores, & Seniores.

C A P. IX.

1. Neminem ad perfectionis fastigium expeditius, vel lociusque vero obediente currere Nostri pro certo habeant. Quamobrem ita sit unusquisque ad obediendum paratus, ut in iis statim exequendis, quæ a Capitulo Generali, vel a Definitorio, sive a Præposito Generali, aut Superioribus sancita fuerint *nec corpori tarditas, quod monebat D. Bernardus, nec cordi tepida resistat voluntas.*

2. Veri obedientis, ejus nimirum, qui Jesu Christi vestigiis securus insistit, boni sint æmulatores Patres, & Fratres nostri. Is vero non expressam solum, sed tacitam etiam Superioris voluntatem, quoties eam prælagere potest, exequendo prævenire contendit, & non qualis sit Superior, sed quem repræsentet, cogitans, totus, ab illius voluntate pendet.

3. Qui vel invitatus, vel obmurmurans, vel metu peccatorum obedit; is indignus est eo, quem gerit, habitu, indignus æterna felicitate, in quam dator hilaris, non durus, non contentiosus legis executor ingreditur.

4. Qui ab obedientia in aliquo Officio, aut ministerio constituetur, ad quod præstandum existimet sibi eruditus

ditionem, vel prudentiam, vel auctoritatem, vel animi fortitudinem deesse, postquam animi sui sensum Superioribus humiliter aperuerit, animum exinde non abiciat, sed obedientiæ tanquam cœlesti auxilio innixus, rem aggrediatur, & speret in Deo, quia ipse faciet.

5. Cavebunt subditi, ne studium perfectionis, & zelum regularis instituti conservandi, rigiditatem, & severitatem in Superiore compellent. Nolint proprio detrimento indulgentiorem sibi eum reddere. Quicquid ipsis negatur, quicquid contra voluntatem injungitur, expedire id divinæ gloriæ, & suæ perfectioni arbitrentur.

6. Si quid a Superiore petendum sit, id Nostri precibus importunis, vel alia minus religiosa ratione ne extorqueant, sed cum humilitate, & proprii iudicii abdicacione petant.

7. Frequentes locorum mutationes horreant Nostri, ut quæ inquietum animum, & propriæ voluntatis affectum, effectumque nimis aperte indicant.

8. Locum peculiarem sollicita cupiditate, & postulatione quarere, vel munus ambire fas sit nemini. Qui sic quæserit, aut ambierit, nunquam obtineat: sed neque locum, aut munus assignatum ab obedientia pertinaciter recusare quisquam audeat.

9. Ad communes actiones Chori, Capituli, Triclinii, & alias, quæ per signa campanulæ indicuntur, tanquam ad vocem Domini vocantis, nulla interjecta mora, omnes & primi omnium Superiores accurrant.

10. Negorium aliquod aggredi, vel promovere, seu curam quamlibet suscipere, etiam pietatis prætextu, ut litis componendæ, pacis conciliandæ, defensionis viduarum, vel pupillarum procurandæ, matrimonii stabilendi, & aliarum rerum, nemini liceat, nisi re prius cum Superiore communicata, & de illius licentia: rebus autem secularium ut perquam raro Nostri immisceant, præsentî constitutione decernimus.

11. Nemo sub pœna suspensionis, & aliis pœnis arbitrio Præpositi Generalis infligendis, energumenos adjurare, super homines beneficiis infectos sacras preces legere audeat sine facultate a Præposito Generali in scriptis obtenta.

12. Nemo literas commendatitias sibi, aut aliis emendicet, ut obedientiæ reluctetur, vel ut illam impediatur, & remoretur.

13. Nihil vile putemus, nullum officium abjectum; nihil ab honore nostro alienum, quod nobis per obedientiam Deus injungat, sed nobiscum reputemus, eum in oculis divinæ majestatis illustriorem esse, qui omnium sit humillimus, & sui ipsius contemptum rebus in omnibus quærat.

14. Exculationes languentium virum, insalubritatis aeris, & hujusmodi, quæ interdum asseruntur, non admittantur, nisi ipsemet Superior medicum prius allocutus, loci mutationem alicui necessariam esse, suis ad Patrem Generalem, vel ad Visitatorem literis affirmet.

15. Superiorem Patrem esse subditi existiment, & eadem fiducia rebus in omnibus ad ipsam, qua fitti ad genitorem accedant.

16. Aliquem ex Nostriis, sive subditum, sive Superiorem in iudicium vocare, aut accusare coram alio, quam nostris Superioribus culpa sit gravissima, & pœna pariter gravissima multanda.

17. Eorum consilia, qui Congregationem administrant, cæteri nolint curiose perscrutari, multo minus improbare: subditos tamen hortamur, ut si quid ipsis occurrerit, quod vel publico Congregationis, vel privato alicujus domus, seu etiam personæ commode prodesse posse videatur, rem ad Propositum Generalem, vel ad Visitatorem, seu etiam ad proprium Superiorem referant, sed quicquid ab iis postea decretum fuerit, & ipsi statim tanquam prudenter factum collaudent.

18. Quæ in Capitalibus Generalibus, vel Definitoriis statuenda erunt, nemo audientibus aliis quasi divinando audeat conjectare, nemo per jocum exponere, nemo talia exponentem audire; quæ vero jam definita fuerint si quis carpere ausus fuerit, severe puniatur.

19. Clerici primæ, & secundæ probationis, Laicique juniores, si a suo Superiore ob culpam aliquam reprehendantur, vel corrigantur, humiliter statim genua flectant, jungant manus ante pectus, & demisso capite patienter auscultent; alii omnes correptionem libenter admittunt.

mittant. Obloqui, vel respondere Superiori corripienti; atque etiam corrigenti audeat nemo, sed Deum corripientem, & corrigentem in Superiore revereatur, sicque cum precatione veniæ culpam unusquisque agnoscat, & emendationem, Domino adjuvante, promittat.

20. Superiorem qualemcumque Deus dederit, reverentia, & honore maximo, ut eum, qui Dei locum tenet, & per quem divina nobis voluntas innotescit, prosequantur omnes, ii in primis, qui ætate, auctoritate, doctrina, & ingenio aliis præstant.

21. Qui animo sunt erga Superiorem minus composito, curiosiores defectuum Superioris investigatores, qui ejusdem imperata, facta, & dicta pravum in sensum detorquere solent, illumque in contemptum inducere, si qui unquam reperientur, a reliquis omnibus tanquam animarum, & Religionis pestes evitentur; nullis in Congregatione honoribus decorentur, nisi diuturna experientia emendati cognoscantur; & post unam, aut alteram admonitionem, vel correctionem a Visitatore, aut a Definitorio pœnis reprimantur, quæ aliis exemplo sint, & documento.

22. Caveant diligenter Nostri, ne cum familiariter invicem colloquantur, vel in ipsa etiam nominis alicujus ex Patribus, aut ex Fratribus appellatione quidquam irreverenter, scurriliter, contemptum, nedum inhoneste dictum, aut factum ipsis excidat: caveant, ne dicacitate, jocis, aut diceriis aliquem ita exagitent, ut provocent ad indignationem, sed inter ipsos religiosa semper intercedant colloquia, consuetudo, & mores.

23. Cum Præposito Generalem nominare contigerit, M. R. P. titulus præmittetur; quicumque eundem adierit, genuflexo eum reverebitur; tum humiliter explicabit animi sui sensum, sed nunquam caput operiet, nisi ab eodem facta fuerit illi facultas: subditi cum Superiorem, vel Vocalem Capituli Generalis alloquantur, & nominare voluerint, *Paternitatem vestram* dicent.

24. Inter loquendum, & etiam scribendum Sacerdotum nominibus *Pater*, aut *Pater Don* præponatur, seu titulus *Reverentia vestra*; Clericorum, qui Sacris initiati fuerint, *Don*; simplicium Clericorum, *Frater*; Laicorum etiam, habita ratione meritum & ætatis, idem

tiru-

titulus *Frater* præponi poterit, sed *Patris* nunquam; & nemini.

25. Reverentia, charitas, & cura erga ætate seniores talis sit in unoquoque nostrum, qualem decet esse filiorum in Parentes optimos.

26. Iis, qui Præpositi Generalis, Vicarii item Generalis, potestate abierint, honor præcipuus cum exteriori observantia, ut Patribus de Congregatione benemeritis, deferatur ab omnibus, & præsertim a junioribus.

27. Honore invicem seipsos Nostri præveniant, sed cum religiosa simplicitate conjuncto, non affectato: & omnino illud observandum, ut in persona dignitas, & gradus honoretur, isque honor cuique exhibeatur, quem virtutes, gravis ætas, & merita postulant.

28. Si quis consulto, ac deliberate, multo magis si concitato ad iracundiam animo alium ex fratribus alloqui, vel salutare noluerit, statim per Superiorem moneatur, ut omni deposita indignatione, communia signa charitatis, & benevolentia loquendo, salutando illi exhibeat. Quod si admonitus intra unius diei naturalis spatium id non præstiterit, gravi pœna puniatur.

29. Qui aliis aliquando dignitate qualibet præfuerint, si postmodum subditi cum iisdem versentur, taciturnitatis, reverentia, obedientia reliquis sint exemplo.

30. Extraneos quoscunque de rebus ad nostram Congregationem spectantibus quomodocunque scripto, vel ore, per se, vel per alios consulere, non habita a Superiore licentia, omnino vetamus.

31. Quicumque a Præposito Generali cum voto Consiliariorum, & debitis præmissis admonitionibus, contumaces in obedientia declarabuntur, ii sententia excommunicationis ipso facto subiecti existant, & pœnam luant culpæ gravissimæ.

De Castitate.

C A P. X.

1. Castitatis amantissimos esse decet religiosos viros, cum ex D. Gregorii sententia, non sit opus bonum

num sine castitate, quæ ut intemerata seruetur, externæ sensuum custodiæ assidue invigilandum est, & oculi præsertim custodiendi, occasiones etiam minimæ illius labefactandæ diligentissime sunt a Nostri evitandæ, atque, ut evitentur, curam omnem, & vigilantiam Superiores adhibebant.

2. Mulierum familiaritates, etiam prætextu Confessionum, instructionum spiritualium, aegritudinis, vel conjunctionis sanguinis, maxime suspectæ sint, & omnino tollantur. Adolescentes in cubicula intromitti non permittet Superior; & qui hac in re etiam leviter deliquerit, graviter puniatur. Confessariis, Aedituo, illiisque socio exceptis, aliorum nemo mulieres in Ecclesiis alloquetur, nisi consanguineas. Omnia demum caute evitentur, & quæ mala sunt, & quæ videntur in se retinere speciem mali.

3. Noverint Nostri, nullum esse vitium, quod in homine religioso ipsi etiam sæculares magis execrentur, quam incontinentiam.

4. Non solum peccantes contra votum castitatis (ut vero nemo unquam peccet optamus quam maxime) puniri severe mandamus, sed etiam suspecti hac in re qui fuerint, si patenter prius, privatimque a Superiore correpti non respuerint, obedientiæ præcepto coram duobus ex Senioribus iisdem imposito, aliisque pœnis propositis ad omnem tollendam suspicionem constringi volumus. Quod si adhuc vigere suspicionem Superior animadvertit, tunc suspecti, loco movendi erunt, & denunciatis antea pœnis, aut etiam gravioribus arbitrio Præpositi Generalis, vel Visitatoris efficiendi, ac si per ætatem, & validitatem licuerit, pedites eo mittentur, quo fuerint ab obedientia ad residendum destinati. Suspensiones vero judicentur a Superiore cum Seniorum consilio.

5. In Superiores autem, & in Vocales Capituli Generalis, quorum exemplum facile abit ad alios, severius semper animadvertent Præpositus Generalis, & Visitatores, si forte (quod avertat Deus) ipsi se impuritate labe, aut gravi suspitione contaminaverint.

6. His omnibus, qui nostra consuetudine utuntur, & delectantur, ejusmodi præbeamus puritatis indicium, ut

in carne nos extra carnem vivere per Dei gratiam cognoscant, prædicent, & Deum bonorum omnium auctorem collaudent.

De Paupertate.

C A P. XI.

1. Quicumque Religionis agrum votis solemnibus emisit ingreditur, agrum sane emit Thesauro religiose paupertatis ditissimum, qui quidem thesaurus adeo caute custodiendus est, ut & nota quælibet, & ipsa etiam umbra proprietatis, qua thesaurus comparatus deperditur, omnino sit declinanda.

2. Ex concessione Sanctissimi Pontificis Pii V. habere, possidereque bona in communi potest quidem nostra Religio: Nostri tamen aliquid ut proprium retinere, vel ut proprio uti, culpa sit contra votum Paupertatis.

3. Quamobrem libros, gladios, vel eorum aliquid, quæ privatim ad usum conceduntur, peculiaribus signis, aut propriis nominibus notare Nostri prohibentur, imo & loquendo caveant, ne verbum illud *meum*, ac *tuum* ipsis excidat, quod speciem præfert dominii, sed *nostrum* nominent, quicquid ad usum singuli apud se cum licentia Superioris habuerint.

4. Omnia communi suppellectili addicta sint, & in communem suppellectilem Superioris ad voluntatem, votum, nutum statim referantur.

5. His exceptis, qui domorum regimini, & bonorum administrationi præficiuntur, interdicitur aliis omnibus pecuniæ usus, & ejusdem tam apud se, quam apud alios, etiam in parva quantitate, retentio.

6. Superiores omnino prohibentur alicui ex subditis usum pecuniæ concedere, seu dissimulando permittere.

7. Munera nemo sibi procuret, ab aliis oblata, etiam a fratribus nostræ Congregationis nemo recipiat, iisdem, & multo minus exteris nemo elargiatur. Nemo quidquam commutare cum alio, quicumque ille fuerit, & quicumque dignitate emineat, sine Superioris obedientia præsumat.

8. Quæcunque bona tam mobilia, quam immobilia, & quæcunque ratione, jure, causa ad aliquem ex nostris Professis pervenerint, vel iidem quocunque nomine acquisiverint, etiam si subsidia sint consanguineorum, aut piorum largitiones, legata, donationes, tanquam propria, aut etiam nomine Collegii, sive Domus, nemo, etiam si Superior sit, possidere possit; sed ea omnia statim Superiori tradantur, & domui incorporantur, atque cum cæteris illius bonis confundantur.

9. Superior subditorum cubicula saltem bis, aut ter in anno, & frequenter si ita videbitur, inuiset, una tamen cum Vice superiore, vel cum aliquo ex Senioribus, perlustrabit omnia, & si quid ex necessariis alicui deesse cognoverit, providebit quamprimum; si quid supervacuum, si quid a spiritu, & puritate paupertatis alienum repererit, protinus auferet: ipse vero in primis studio, & exemplo paupertatis præluere debet omnibus.

10. Quoties Superior cubiculum subditi ingredi, & visitare voluerit, hic petita benedictione, reverenti, hilarique animo eundem excipiat, nec moleste id se ferre vel solo nutu significet.

11. Cubiculorum parietes nudi sint, cubilia religiosa paupertate, & munditie resplendeant, conopea, & circa lectum velamina, quæ cortinæ nuncupantur, ipsi etiam Præposito Generali, nedum aliis interdicta sint; stragulum opertum serico a nemine adhibeatur. Imagines, quæ cubiculorum parietibus affiguntur, vel appenduntur, piæ sint: imaginum ornamenta, Reliquiarum, sacrarumque rerum capsula, quæ vel materia, vel artificio magni æstimantur, libri extrinsecus inaurati, etiam si Breviaria sint, Diurna, vel Officia, omnibus vetita sunt. Esculentæ, & poculentæ quanquam levia in proprium cubiculum sine licentia non inferantur, sed omnia in commune deferantur, & in communi mensa distribuantur: Superiores hanc in re vigilent, & exemplo sint aliis.

12. Horologia, quæ rotularum circumactu, aut per sonitum, aut sine sonitu per solum stylum horas designant, ex quocunque metallo fabricata sint, Nostri apud se privatim habere prohibentur, ita ut ne mutua quidem, aut deposita a quoquam retineri velimus. Cle-

psam-

psammidia vero quibus per arenam, aut pulvisculum horas dimerimur, dummodo simplicia sint, & cum religiosa paupertate congruant, permittuntur.

13. Habeat apud se Superior, sive domus Procurator indicem rerum omnium, etiam minimarum, quæ in unoquoque cubiculo custodiuntur, nemini liceat quidquam cum alio commutare, vel ex alieno in suum cubiculum inferre, sine Superioris facultate; quam non passim, nec sine legitima causa concedet, & si aliquando, concesserit, in indicem statim id referet, quod ab uno in aliud cubiculum translatum fuerit: & indices bis saltem quotannis renoventur.

14. Hujus indicis exemplar extet in singulis cubiculis, & per Superiorem, vel Vice superiorem unicuique in eisdem commoranti tradatur, ut cum eundem oportuerit, vel in aliud cubiculum migrare, vel locum mutare, omnia prius Superiori, vel Vice superiori coram Procuratore ipse restituat, quæ notata erunt in indice.

15. Libros, vestes, manuscripta, pecuniam, vel aliud quodvis si quis apud exteros, quanquam propinquos, & consanguineos, aut etiam Religiosos servandum deposuerit, si quis vendiderit, alienaverit, donaverit sine licentia in scriptis a suo Superiore habita, is proprietatis labe notatum, & poena multandum sese noverit; sicuti eidem obnoxium crimini eum declaramus, qui titulo depositi, vel elemosynæ, vel restitutionis faciendæ gratia, vel alio quolibet pretextu quidquam apud se detinuerit, etiam si scheda sit, quæ dici solet, confidentiæ, non habita in scriptis a Superiore, cui indicari omnia singillatim volumus, benedictione, & facultate.

16. Superiores ii etiam, qui in Orphanotrophiis Protectorum secularium administrationi subjectis commorantur, elemosynas sibi datas in libello fideliter adnotabunt, & visitationis tempore de omnibus, & singulari rationem Præposito Generali, vel Visitatoribus ita reddendam sciant, ut proprietarii sint censendi, si quid pecuniæ, vel rem aliquam illis oculaverint.

17. Quæcunque vestes, sive lanæ, sive liæ, omnique alia supellex in aliquem commodum locum deferantur, ibique ab uno, vel duobus ex Nostri huic muneri deputatis

H

dili-

diligenter custodiantur, ut inde Superioris arbitrio; prout unicuique opus fuerit, subministrari opportune possint.

18. Cavebunt autem Superiores, ne dum subditisea, quæ ad victum, & vestitum, ac valetudinis curam necessaria sunt, religiosa charitate non providerint, occasionem illis præbeant labefactandæ paupertatis, vel obedientiæ. Subditi vero in usu, distributioneque rerum omnium a Superioris voluntate prorsus pendebunt, nec quisquam vel aliquid superfluum, vel ea sibi utenda permitti velit, quæ nostris Constitutionibus, & paupertati repugnare Superior judicaverit.

19. Novitii ante professionem, si quid relinquere tempore legitimo voluerint Congregationi, Collegium, seu Domum aliquam, cui relictum applicetur, nominabunt, vel Præpositi Generalis voluntati rem totam integram reservabunt. Qua in re Patres a quibuscunque suasionibus abstineant, liberam Novitiis potestatem relinquentes: caveant tamen Novitii, ne in suis ultimis voluntatibus aliquid relinquunt, iis adjectis conditionibus, quæ regulari disciplinæ, vel Constitutionibus nostris præjudicium aliquod asserre possint.

De Confessionibus excipiendis, & cura animarum exercenda.

C A P. XII.

1. Confessarii qui in nostris Italiæ locis ad audiendas Confessiones admittendi erunt, in quolibet Definitorio nominatim designentur: præter nominatos nemo nisi obtenta in scriptis a Præposito Generali licentia, & extra Italiam a Provinciali, id muneris obeat. Hoc autem in ministerio, quod omnium fere, quæ in Ecclesia Dei per ejusdem ministros exercentur, maximum est, videant Nostri, ut caute sese gerant, ne dum aliorum animas laqueis peccatorum extricare voluerint, irretiant suas.

2. Nemo Episcoporum examinationi pro confessionibus audiendis se subijciat, qui a tribus ex nostris Patribus coram Superiore examinatus ad tantum ministerium

ido-

idoneus non judicetur, & facultatem ab eodem in scriptis prius non obtinuerit. Hæc vero facultas, vel amplior esse poterit ad quosque accedentes audiendos, vel restrictior ad viros dumtaxat, prout Superiori videbitur.

3. In Confessariis præter vitæ integritatem; morum honestatem, & doctrinam, firmam etiam ætatem requirimus, secretorum tenacitatem, conjunctamque cum charitate prudentiam. Quamobrem nemo idoneus censetur, qui trigessimum saltem ætatis annum non attingerit, nili sit Superior.

4. Nemo pœnitentes promissionibus, juramento, vel voto sibi obstringat, pecunias ab iisdem nemo extorqueat, ne turpis lucri cupidum potius, quam salutis animarum se appetentem ostendat. Quisque accedentes ad se tam pauperes, quam divites, tam ignobiles, quam nobiles eadem benignitate auscultet; in pœnitentis injungendis prudens sit, & discretus: in carnis afflictionibus proponendis, & suadendis, honestatis, valetudinisque singulorum rationem habeat maximam. Adolescentes ad emittendum votum vitæ regularis amplectenda non inducat: in mulierum colloquiis abstineat ob otiosis, curiosis, jocosisque verbis, & a risu.

5. Studeant nostri Confessarii habere in promptu Sanctorum Patrum exempla, seu dicta, & sacre Scripturæ locos quibus possint afflictis, tentatis, vel adversa valetudine laborantibus esse adjumento, & solatio, atque ut artem hanc, quæ ars artium est, pro dignitate exercent, libellos, quibus salutaria remedia, & instructiones Confessoriorum continentur, assidue pervolvant: sed oratione in primis a Deo animarum Creatore, & curatore præcipuo lumen, & opem impetrent.

6. Lectio sacre Scripturæ, vel Casuum conscientiarum in hebdomada præscriptis diebus in singulis nostris Collegiis habeatur, ad quam omnes conveniant, eaque absoluta mutua collatione circa explicatam doctrinam sese utiliter exercent.

7. Confessariis libros de rebus ad Christiani hominis officium spectantibus Superiores deesse non patiantur, & quam fieri poterit diligentissime curent, ne vel lectio, vel Casuum discussio unquam intermittatur, præterquam

a Vigilia Assumptionis Beatæ Virginis Mariæ usque ad primam hebdomadam Novembris; a Dominica Passionis usque ad Dominicam secundam post Pascha; quindecim diebus ante Cineralia; & a Dominica tertia Adventus usque ad Epiphaniam.

8. Formam absolutionis a peccatis, & a censuris eam Nostri adhibebunt, quæ in Rituali Romano præscribitur in modo agendi cum pœnitentibus inter se consentiant, & salva semper conscientia, salvam etiam, & integram omnium existimationem conservare studeant.

9. Vocati ad audiendas confessiones præsto sint, aliorum tamen Confessariorum ad se pœnitentes allicere nefas sit, si ultro accesserint, benigne excipiantur, & Confessarius, a quo recesserint, id non ægre, nec moleste ferat.

10. In privatis domibus mulierum confessiones a Nostri non auscultentur, nisi vel infirmitate detineantur, vel insignes matronæ sint, & tunc comes eo sit loco, ut Confessarium possit intueri, non audire; & janua cubiculi pateat.

11. Sæcularium Confessiones non in privatis Nostri cellis, sed vel in Ecclesia, vel in Oratoriis, aliisque locis ad hoc constitutis audiantur.

12. Sædilia ad Confessiones audiendas nostris in Ecclesiis ita disponantur, ut tam Confessarius, quam pœnitens conspici facile possit.

13. Cum mulieribus, quæ confessiones frequentant, longos sermones miscere Confessariis non permittat Superior: si quem nimia viderit consuetudine, & familiaritate suspectum, post unam admonitionem, corripat coram Senioribus, & nisi emendatum cognoverit, rem Præposito Generali, vel Visitatori per literas significabit, qui ab audiendis confessionibus illum suspendent, loco movebunt, & aliis pœnis afficient, prout in Domino expedire viderint. Si tamen periculum imminet scandalum, ad quod evitandum præsentaneo sit opus remedio, tunc Superior cum Seniorum consilio agat, & occurrere scandalo statim, atque viriliter satagat, subditusque illi non secus ac Præposito Generali parere teneatur.

14. Consuetudinem alicubi jam invecram, ut diebus Dominicis, & festis Confessarii cum superpelliceo, &

stola

stola pœnitentium confessiones audiant, cupimus ab omnibus in nostris Ecclesiis admitti, & observari.

15. Confessarii mulieres, quarum confessiones excipiant, raro invitant domi, nunquam soli, nec sine Superioris licentia, neque ab aspectu focii omnino remoti.

16. Quod ad Moniales attinet, earum cura, ut gravissima est, ita si per aliquem ex nostris Patribus loco Ordinarii suscipienda erit, a Capitulo Generali per vota secreta, & cum duabus votorum partibus, non aliter, possit admitti: in Gallia a Provinciali Capitulo cum majori votorum parte. Confessarius etiam hujusmodi, locis Gallia exceptis, non a Superiore locali, sed a Præposito Generali, vel a Definitorio eligetur, duraturus ad triennium, non ultra: is vero sciat, præsentis Constitutione sibi distincte prohibitum insinuare sese in aliud quodeunque a spirituali animarum regimine, & cura distinctum.

17. Extra locum confessionibus audiendis destinatum Moniales non alloquatur, munera privatim nulla profus accipiat, clausuram in casibus a jure permissis si eum ingredi oportuerit, superpelliceum induat, & stolam.

18. Confessarii, qui extraordinarias Monialium, vel puellarum, quæ in nostra clientela non sunt, confessiones audiant, non passim concedantur a locorum Superioribus. Ipsi quam rarissime id muneri obeant, alii ultra duos menses eidem loco non interserviant.

19. Ore sententiam dicere circa casus conscientie, qui ab extraneis proponuntur, cuilibet Confessario integrum sit; scriptis vero consignare, illis tantum licet, quibus Præpositus Generalis, vel Visitatores id concellerint.

20. Qui in nostris Parochialibus Ecclesiis curam animarum exercebunt, a Definitorio deputentur, vel a Capitulo Conventuali per vota secreta, & prævio examine per duos ex Patribus coram Superiore faciendo, & munus non subeant, nisi servatis servandis.

21. Parochi nostri viri sint religiosa gravitate, & probitate conspicui, zelo salutis animarum ferventes, & charitatis, pietatisque operibus dediti. Hi ægrotos, maxime pauperes, frequenti visitatione recreabunt, & ad Sacramenta suscipienda opportune disponent. Doctrinæ Christianæ ministerium summo affectu complectentur, & pro-

movebunt, singulisque festis diebus rudes pueros, & puellas intra Parochiæ fines commorantes, dato per æs campanum signo, convocabunt ad Ecclesiam, & rudimentis Catholicæ fidei curabunt imbuendos, eorundem conatum, & industriam alii, Superioris jussu adjuvabunt.

22. In mortuorum funeribus, & publicis quibusque functionibus unus ex Nostri comes Parocho deligneretur. Parochus attente vigilet, & diligentiam omnem adhibeat, ne sine Sacramentis quispiam in Parochia decedat, si numero, & necessitati ægrotantium par ipse non sit, Superiorem conveniat, & ab eodem designari sibi socium postulet.

23. Habeat libellum, in quo descripta sint jura, fines Parochiæ, emolumenta &c. & in eo describat, quæ notatu digna evenient, successori tradendum.

24. Mortuorum, Matrimoniorum, & Baptizatorum libros distincte complectentes nomina, cognomina, & patrias apud se diligentissime custodiat; accurate item observet singula, quæ in sacro Concilio Tridentino, & in Synodis a locorum Ordinariis servanda præscribuntur; Rituale Romanum nuper editum frequenter percurrat, & ad illius formam, & actiones suas, & alia omnia accommodet; tandem, quæ sui sunt muneris, ad Dei gloriam perfecte studeat exequi.

De Concionatoribus, & Lectoribus.

C A P. XIII.

1. **M**inisterium Verbi Divini tam in concionibus, quam in sacris Lectionibus, enuntiandi, ut Christi fidelibus utilissimum, ita fideliter, ac prudenter a Nostri exercendum est, qui sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei, in alterutrum, id est, in proximorum utilitatem illam administrabant; publice tamen neque concionetur aliquis, neque legat in Ecclesiis, nisi ab obedientia mittatur: nemo admittatur, qui indole, ingenio, fide, probitate, & eloquio non excellat, qui Philosophiæ, & Theologiæ studia methodice non absolvit; vel saltem post Philosophiam mysticæ Theologiæ, & sacre Scripturæ operam ad triennium non dederit, præ-

prævioque examine approbatus a Patribus deputatis facultatem concionandi in scriptis non obtinuerit a Præposito Generali, vel a Provinciali.

2. Concionatores, antequam id muneris aggrediantur, fidei professionem emittant; quod idem præstabunt, qui ad docendum deputabuntur.

3. Concionatoris munus cum sit vitia evellere, virtutes inferere, omnem conatum in hunc quasi scopum Nostri dirigant, ut in Christi fidelium animis odium peccatorum, amorem probitatis excitent, & exemplo non minus, quam verbo Evangelium prædicent.

4. Studio sacre Scripturæ, & Sanctorum Patrum ita sint dediti Concionatores nostri, ut quam aliis tradituri sunt, doctrinam, ex ipso fonte cum labore hauriant, & difficilia quæque Scripturæ loca, oblata opportunitate, etiam ex tempore explanare possint.

5. Illustrioribus in Ecclesiis qui concionati aliquando sunt, non dedignentur illud idem ministerium in Oppidis, villis, & Ecclesiis ad quas parvus sit hominum concursus, exercere; sed eo pergant alacriter, quo a Spiritu Sancto obedientia directrice mittentur.

6. Nostri Prædicatores nihil publicent in suggestu, neque etiam Indulgentias, nisi de licentia Superioris illius Ecclesiæ.

7. Magnum præbeant ubique probitatis, & humilitatis exemplum, & nullum unquam animi impatientis indicium: neminem dictis sive privatim, sive publice, multo minus actione qualicunque contra seipos, & contra Religionem nostram irritando provocent; adversa omnia, etiam injurias, æquissimo animo patiantur, & quicquid sive prosperi, sive adversi eis acciderit, protinus ad Dei gloriam, & laudem referant.

8. E multis, qui modum concionandi tradiderunt, hortamur, ut singuli Concionatores nostri familiarem unum aliquem habeant, atque ejusdem præceptiones conentur, & memoriæ commendare, & suis in concionibus observare.

9. Verborum lenociniis, poeticis loquendi formulis, facetiis, stylo affectato, longiusculis rerum descriptionibus, incomposito gestu, immoderata vocis elatione, affectationibus, curiosis disputationibus, nimis exagge-

rationibus, acrioribus reprehensionibus, memoriae, & ingenii ostentatione, atque iis omnibus, quae aliquam vanitatis, seu levitatis speciem referunt, profus abstinere.

10. De Principibus, Magistratibus, Praelatis, Superioribus modeste omnino, & honeste ubique loquantur. Vicia generatim insectentur, neminem nominatim reprehendant; aliorum Ordinum Regulares commendent, & quoties nominare occurrerit, nominent reverenter.

11. Qui cibis quadragesimalibus in Quadragesima vesci non poterit, concionibus abstinere, nisi aliter Definitorio, vel Praeposito Generali consideratis considerandis visum fuerit.

12. Brevitatem in dicendo amplectantur, quaestiones si quas aliquando proponant, breviter etiam exponant, & ad captum, utilitatemque multitudinis accommodent omnia.

13. Extra proprias Ecclesias Concionatoribus socius a Praeposito Generali, vel a Visitatore assignetur, non eligatur ab ipsis, quamvis Superiores essent.

14. Illud simpliciter observent, *gratis accepistis, gratis date*: quocirca nec pactionem aliquam inire pro concionibus, nec eleemosynas quaerere nostris liceat; sponte tamen a fidelibus oblatas ut recipere possint, concedimus: eas vero, qui Superiores fuerint, libris rationum accepti, & expensi fideliter adnotare faciant; & subditi, statim atque ad locum ipsis ab obedientia deputatum redierint, suo consignabunt Superiori, cui etiam factarum expensarum, & in itinere, & in victu, si quae factae fuerint, rationem reddent.

15. Non liceat subditis eleemosynas pro concionibus acceptas in libros, vestes, vel aliud quodcumque expendere, sed a proprio Superiore illa sibi provideri, quorum indiguerint, humiliter deposcant.

16. Exemptiones Concionatorum, & Lectorum haec sint. Quotidie concionaturi in Quadragesima per mensem integrum ante Cineralia, & per dies quindecim proxime post Quadragesimam, si in nostris Ecclesiis concionati fuerint; per mensem, si in remotis a loco suae residentiae, choro cum aliis interesse non teneantur, nisi diebus festis ad horas diurnas, ad Missam solemnem, & diebus singulis ad orationem mentalem.

17. Qui

17. Qui festis solum diebus concionem, vel pomeridianis horis lectionem habere solent in Ecclesia, & pridie ante Concionem, vel Lectionem, & postridie a nocturnis horis sint exempti. Extra triclinium comedere permittitur Concionatoribus, qui Quadragesimali tempore quotidie concionantur, aliis non item.

18. Ad Moniales sine sui Superioris licentia nemo sermonem, vel concionem habeat.

19. Adolescentes studiis necdum completis, in triclinio discumbentibus aliis, in concionibus frequenter exerceantur: habita concione supplices in medium triclinii prodeant, & corrigi de suis ipsorum erratis a Superiore humiliter postulent.

20. Qui dixerit, & non fecerit, hoc est, qui probe dixerit, concionando, sed probe non fecerit exequendo, quae aliis praedicaverit, a Definitorio, vel a Praeposito Generali, vel a Visitatore concionandi munere privetur, & studio mortificationis interim exerceatur.

21. Diebus festis poterunt ex nostris aliqui, etiam non Sacerdotes, qui spectatae sint probitatis, & modestae, ad proximas villas, & pagos, vel intra Civitatem ad Scholas Doctrinae Christianae, ad pios Conventus saecularium, & quocumque pro Dei gloria expedire videbitur, a Superioribus mitti, ut populum piis exhortationibus instruant in lege Domini, & ad illius observationem, propositis poenae, praemiis, & exemplis, cum affectu inducere conentur juxta antiquum, & pium nostrae Congregationis institutum.

22. Concionandi provinciam etiam sponte oblatam a Praelatis, vel a saecularibus viris nemo aggrediatur, nemo suam promittat operam, nisi facultatem a Praeposito Generali, vel Provinciali prius obtinuerit, cuius est operarios in vineam Domini arbitrio tuo mittere.

D:

De Castigatione corporis per jejunium, & verberationem
& de ciborum qualitate, & quantitate.

C A P. X I V.

I. Internis virtutum actionibus, humilitati, charitati, patientiæ, motuum animi, ac perturbationum moderationi, morum mutationi, in quibus religiøse vitæ consistit perfectio, totis & viribus, & animo incumbendum est a Nostri; in iisdemque ut proficiant, omni conatu contendendum: sed ne externæ quidem virtutum exercitationes relinquendæ; eæ vero sunt jejunia, vigiliæ, cilicia, verberationes, literarum studia, & hujusmodi, quæ, ut Cassianus ait, perfectionis instrumenta sunt; ut merito S. Cyprianus dixerit, neminem virtutibus excelluisse, vel singularia a Deo dona, atque beneficia promeruisse, qui per hæc castigandi corporis media non ascenderit. Præter privatas igitur, & voluntarias corporis afflictiones, quas cuilibet integrum erit assumere, sed cum Superioris, vel proprii Confessarii obedientia, communes omnibus sequentes præcipimus.

2. Jejunium per Adventum integrum, qui more Romano incipiendus erit.

3. Omnia Ecclesiastica jejunia a Nostri omnibus inviolate observentur.

4. Singulis quaris feriis carniæ u fu Nostri omnes ubique locorum abstinebunt, nisi pridie præcesserit, vel postridie sequatur aliqua de præcepto, aut ex magna devotione Vigilia ad iudicium Superioris.

5. Sabbato ante tertiam post Pascha Dominicam, vel eam, quæ Comitiorum, aut Definitorii erit initium, jejunetur ab universis.

6. Diem festum Sacratissimi Corporis Christi, & diem festum Sancti Augustini præcedat nobis Vigilia cum jejunio:

7. Feria sexta cujusque hebdomadæ jejunium a Nostri servetur, nisi pridie fuerit jejunatum, aut postridie sit jejunandum. Superiores tamen dispensent duos ul-

ultimos dies Veneris ante Quadragesimam, & postremum ante Adventum, & totum illud tempus, quod inter utrumque Pascha, Resurrectionis scilicet, & Pentecostes interlabitur.

8. Vespertina refectiuncula erit frustum panis, & fructus unius speciei, sed in Quadragesima, & vigiliis de præcepto, Superior agat pro sua charitate, & prudentia.

9. Eadem sexta feria statim post mentalem orationem, quam nunquam prætermitti volumus, vel alio ad Superioris arbitrium magis opportuno tempore, dabitur signum, quo convocati Nostri omnes in eundem locum convenient, ibidemque flexis genibus ad renovandam cruciatuum Jesu Christi Domini Nostri memoriam, & pro commissorum expiatione peccatorum, carnem suam unusquisque moderate, discrete, loris cædendo affliget, quod, teste Divo Bernardo, *genus quoddam martyrii est*, ac proinde Divinæ Majestati acceptissimum, si pia intentione, & sancta executione ad ipsius honorem dirigatur. Superior, vel alius de illius mandato adhortatiunculam præbabitur, aut lectionem breviusculam præleget ad excitandum in audientium animis pium devotionis affectum. Exinde ipse incipiet, & alii prosequuntur Antiphonam, *Apprehendite disciplinam Psalmum quinquagesimum: Misere mei Deus; Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, Salve Regina: Christus factus est, &c. & Orationem, Respice, quasumus, Domine, &c.* qua finita signum detur a Superiore cessandi a verberatione, & statim idem jubeat quinquies *Pater noster*, & *Ave Maria* devote dici pro necessitatibus Ecclesiæ, nostræ Congregationis benefactorum, & pro animabus fratrum nostrorum in Purgatorio existentibus; iisque absolutus dicat, *Unigenitus Dei filius nos benedicere, & adjuvare dignetur*, cæteri respondeant. *Amen*. Et ad propria cubicula silentio se recipiant,

10. Qui in Seminariis, in Convictorum Collegiis, & in Orphanotrophiis commorantur, eandem omnino carnis castigationem simul eodem in loco, idem jejunium eodem die observabunt.

11. Ad carnis demandæ, & macerandæ studium, proposita hujus utilitate, & necessitate, quo, ut Cassianus ait, extirpantur, & marcescunt vitia universa subditos sæpe Superior adhortetur, ipse suo iisdem præcat exemplo.

12. In assignandis mortificationibus prudentia opus est, & moderatione maxima, lumenque a Deo impetrandum. Fere tamen a levioribus incipiendum, honestati, & sanitati consulendum, & disponendus prius animus quam medicina corpori adhibeatur.

13. Quod ad cibos attinet, iidem sint omnibus, sintque vulgares, non lauti, mandities in illis magna eniteat, sint beni cocti, bene etiam pro religiosa paupertate conditi. Singulis singulae portiones ubique, & quocumque tempore, etiam cum Præpositus Generalis, vel Visitator advenerit, distribuuntur, & cum æqualitate dividantur. Singularitas in omnibus, sed in victu, & vestitu præsertim evitetur. Quamobrem præter communes cibos nemo tam in prima, quam in secunda Mensa quidquam secus deferret, vel deferendum curabit, quodcumque illud sit, sine Superioris licentia. Volumus tamen haberi rationem ætatis, valetudinis, laborum cujuscumque. Cum jejunatur, duplex apponatur obsonium omnibus.

14. Diebus festis, & diebus Jovis quatuor fercula dentur, reliquis tria, nisi justis ex causis cum Præpositi Generalis facultate aliter faciendum alicubi statuatur. Extra communem mensam nemo quidquam comedere, nemo bibere audeat sine Superioris obedientia. In bibendo nemo alteri propinet, nemo alteri quidquam comedendum in mensa porrigat.

15. Cum secularibus quanquam consanguineis, affinis, pœnitentibus, vel aliis quibusque comedendi facultatem non passim, nec sine justa causa Superiores aliis faciant, nec sibi ipsis usurpent. Ad nuptiale convivium nunquam Nostri accedent, & ad illud accedendi licentiam Superiores concedere non possint.

16. Externi nostras ad mensas quam rarissime, & si fieri potest, nunquam vocentur: vocati non seculari, non aulico apparatu, sed religiosa simplicitate, maxima

tamen manditie recipiantur, & tunc lectio non omitatur, & Nostri ita se contineant intra religiosæ modestiæ, ac decentiæ limites, ut, qui nobiscum dicubuerint, magnam concipiant de nostra consuetudine opinionem, & temperantiam commendent.

De Silentio, & Modestia.

C A P. XV.

1. CUM ex D. Augustino a religando Religio dicta sit, lingua in primis cuique Religioso per silentium religanda est. Etenim vix Religiosus est, qui linguam non refrænat, a qua tanquam a fera indomita, plurima, eaque gravissima incommoda proficiuntur.

2. Omni igitur tempore Patres, & Fratres nostræ sint amantissimi, observantissimique taciturnitatis, quam Sancti Patres *cultum justitiæ, virtutum omnium pænitentem, custodem, nutricem* vocant; loquacitatis contra inimicissimi, ut quæ mentem, & a Deo, & ab ipso met, qui loquitur, disiungat, atque ad vana, ac nocitura divertat.

3. Præcipue vero observari silentium præcipimus in Choro, & in Triclinio, & quidem ita religiose, ut non solum verbis, sed ne signis quidem, aut auribus fas sit illud violare. Quamobrem neque post Horas Canonicas, neque post mentis orationem in Choro, neque post refectionem in Triclinio remanere coll quendi gratia cuiquam liceat; orandi vero causa in Choro, serviendi in Triclinio consistere liceat, sed cum obedientia.

4. Hieme post calefactionem, quæ fieri solet matutina oratione completa, ad quadrantem horæ, vel circitur, unusquisque ad propria sive cubicula, sive officia cum silentio accedet.

5. In omnibus Religioni nostræ subjectis domibus, signum vespertinum Salutationis Angelicæ, nisi post illam statim ad cœnam nostræ advocentur, silentii signum erit. Post prandium, & post cœnam hora, vel circiter, elapsa, silentii signum detur; statim suum unusquisque cubiculum

lum ingrediatur, alienumque interim introite cujuscunque illud sit, præterquam Superioris, vel rerum spiritualium magistri nefas sit: Sed & mane, cum horæ matutinæ recitantur, nemo, qui in Choro non interfuit, alterius cubiculum intrare, vel cum altero colloqui possit: & in eum, qui fecerit, severe animadvertet Superior cujus conscientiam hac in re serio oneramus.

6. Quoties unus cellam alterius ingredi voluerit, januam illius digitis pulset, clara voce dicat, *Deo gratias*, is vero, qui intus fuerit, respondeat, *Semper*, tum ostium aperiat, quod intus obserari nolumus, dum in cubiculo ille commorabitur.

7. Quadragesimali tempore, & diebus, quibus vel ex Ecclesiæ præcepto, vel ex Constitutionum præscripto jejunatur, silentium severius servetur.

8. Silentii tempore nemo alterum convenire sine expressa Superioris licentia possit: Laici a pulsandis campanulis, a colloquutione, ab omni strepitu abstineant, quantum necessitas officiorum, quibus deputati sunt, permiserit: idem præstabunt, dum panem conficiunt, dum læces, & vasa coquinaria abstergent, nisi malint psalmos, aut preces aliquas interim invicem recitare, vel de vitis Sanctorum agere, & colloquendo aliquid meditari.

9. Nocturno tempore ex propriis cubiculis, nisi necessitas urgeat, exire, vel alio pergere, quam, quo necessitas impellit, nefas sit.

10. Post semihoram a vespertino silentii signo, pulsabitur denuo tincinnabulum, & omnes statim lumina extinguant, ut somnum capiant, nisi, qui a Superiore ob aliquam causam aliter faciendi facultatem impetraverit.

11. Superior tamen, vel eo impedito Vice superior caute domum tunc temporis circumeat, & silentii, hujusque Constitutionis violatores, si quosprehenderit, ad aliorum exemplum puniat.

12. Si quis noctu in Oratorium, vel in Ecclesiam ad orandum proficisci voluerit, id faciendi potestatem prius obtineat a Superiore.

13. Quod si silentium servandum, multo magis murmuraciones fugiendæ, quibus & *Dixi*, & *Religionis gloria*

ria minuitur, charitas scinditur, & læditur. Vigili ergo cura Superiores in id incumbant, ne vitium hoc, quod totam Religionem labefactare potest, inter Nostros serpat nunquam cum delinquentibus connivebunt, sed ex præscripto charitatis, atque justitiæ cum iisdem agent, ut emendentur.

14. Colloquutiones autem semper fiant submissa voce, & inter Religiosos religiosæ sint, nimirum de Scripturis sacris, de custodia disciplinæ, de rebus ad mores, & ad conscientiam spectantibus, de virtutibus, de forma, & facili ratione earundem acquirendarum, de præclaris aliorum dictis, & factis, de literarum studiis, de concionibus, & hujusmodi, modo nugæ, & inutiles narrationes fugiantur, *quæ inter sæculares nugæ sunt*, ut ait S. Bernardus, *sed in ore Sacerdotum, & religiosorum hominum blasphemia*. Illud præterea intelligant Nostri, non multum referre, dum cum sæcularibus colloquuntur, quam elegans sit religiosi hominis sermo, sed quam gravis, circumspectus, atque utilis. Quamobrem omnes serbo contentandant, ut externos, præcipue sæculares, quibus cum versantur, arrepta prudenter occasione, ad pietatem, & ad reliquas Christiano homine dignas virtutes suis adhortationibus inflamment.

15. Aliorum dicta, vel facta ne quis facile improbare assuescat, neque seipsum, suaque commendare, & efferre passim audiatur.

16. Circa modestiam, cum ea sit, quæ actiones hominis externas componit, & motibus ejus honestum quandam tribuit decorem, conabuntur omnes ita se gerere, ut vitæ genus, quod profitentur, regula quædam, & professio modestiæ esse cognoscatur. Est enim externa modestia index compositionis internæ. Quocirca ita se corpore componere studebunt, ut capite, & vultu honesti, oculis verecundi, incessu graves videantur: voce moderata utentur: nec incomposite amicti, nec nimis culti incedent: omnes, præsertim seniores, & Superiores reverenter alloquentur: gestus orationis comes sit gravis, & comptus, ut inde externi, maximam in animo interius esse compositionem, conciant.

17. Modestiæ vero comites perpetuæ sint benignitas, & hu-

humilitas; itaut & eandem vultus, & animi semper præferre compositionem admittantur; modestiam enim laus, benevolentia, & bona existimatio consequitur immodestiam e contra averfio, depressio, & contemptus.

De Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis.

C A P. X V I.

1. **C**haritatis præcipuum opus est errantes corrigere, & eisdem per humilitatis gradus ad perfectionis fastigium promovere. Propterea octavo, vel quindécimo saltem quoque die Capitulum Collegiale Superioris iussu, aut eo impedito, seu absente, Vicesuperioris, campanula convocabitur, & nisi Altare erectum sit in loco Capituli, mensa ibidem paretur, in qua Jesu Christi Cruci affixi effigies collocetur, cadiscus, liber Constitutionum, & Actorum Capituli Collegialis, ac tintinnabulum reponatur. Omnibus consueto in loco congregatis Superior, aut Vicesuperior signum dabit flectendi genua, & orandi. Precum autem formula erit ejusmodi.

Veni sancte Spiritus, reple eorum corda Fidelium, & tui amoris in eis ignem accende.

Kirie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. Credo. Clara voce.

V. Emitte spiritum tuum, & creabuntur.

R. Et renovabis faciem terra.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Omnipotens sempiternus Deus, qui facis mirabilia magna solus, præstende super famulos tuos, & super Congregationes illis commissas spiritum gratia salutaris, & ut in veritate tibi complacent, perpetuum eis rorem tue benedictionis infunde. Per Christum Dominum.
R. Amen.

Men-

Mentes nostras, quasumus Domine, lumine tue claritatis illustra, ut videre possimus, qua agenda sunt, & qua recta sunt, agere valeamus.

Defende, quasumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam, & toto corde tibi prostratam ab hostium propitiis tuere clementer insidiis.

Deus largitor pacis, & amator charitatis, da famulis tuis veram cum tua voluntate concordiam, ut ab omnibus qua nos pulsant, tentationibus liberemur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Addatur oratio Titularis, seu Patroni Ecclesiae.

2. Finita Oratione surget Superior, & sedebit, quod ideam facient subditi omnes professi, alii stabunt: statimque brevem proponet Superior adhortationem temporis, & occasionis accommodatam. Cum dicendi finem fecerit, hoc Caput de Capitulo Collegiali congregando, & culpis dicendis a Cancellario, vel ab alio, jubente Superiore, alta voce legatur, tum singuli procedentes in medium Capituli, & genibus flexis proprias culpas externas humiliter, sed clara voce fatebuntur; primi omnium Hospites, & Aggregati, tum Novitii, exinde Laici professi, mox Clerici, ultimo loco Sacerdotes ex ordine professionis, ita ut minores præeant, alii sequantur. Hospites, Aggregati, Laici, & Clerici antequam suas culpas aperiant, terram exosculabuntur; Sacerdotes manum, qua prius terram tetigerint, ori admovebunt, tum inclinato capite dicent, *Deo gratias*, respondebitque Superior, *Semper*, & statim subditus initium propriae accusationis in Domino faciet. Accusatione absoluta correptionem uniusquisque libenter audiet, & pœnitentias, sive mortificationes, quas illi injungere voluerit Superior, grato, hilarique animo excipiet; inde facto recedendi signo Clerici, & Laici, denuo terram ore, Sacerdotes manu osculabuntur, & cum summa animi demissione ad propria loca revertentur.

3. Nemo ex subditis quacunq; dignitate præfulgeat a culpa dicenda sit immunis, sed non professi egrediantur e Capitulo, cum professi se ipsos accusabunt. In Triclinio autem, ubi publicæ pœnitentiæ publicis erratis injunguntur, cum professi culpam dicent, non

I

pro-

professi interesse poterunt: hoc enim ad exemplum iisdem conferet.

4. In Capitulo dum aliquis a Superiore corripitur, excusationem asserre non possit, nisi petita prius benedictione, & facta a Superiore potestate, qua etiam parce, modeste, humiliterque utetur.

5. Si quis irreverenter, vel immodeste se gesserit, vel imposito illi silentio non statim obedierit, dimittatur e Capitulo, & graviter puniatur.

6. Superior coram subditis, præterquam in adventu Præpositi Generalis, seu Visitatoris, culpas suas non accusabit, Patres tamen rogabit, ut ex charitate suos illi defectus, aut excessus privatim in cella significant, vel ex Senioribus aliquem ad se admonendum mittant, se id æquissimo animo laturum, gratias omnibus habiturum maximas, & emendationem pro viribus, adjuvante Domino, in se ipso curaturum,

7. Quæ in Capitulo dicta, vel gesta fuerint, extra Capitulum referri omnino prohibemus, maxime, si charitatem minuere poterunt: Capitulo, & voce privetur, qui secus fecerit, alisque pænis iudicio Superioris, & Seniorum muctetur.

8. Culpis absolutis, Superior, si contractum aliquem, vel quidpiam magni momenti in utilitatem domus, aut Collegii præ manibus habeat, re coram iis subditis, qui suffragium in Capitulo ferre possunt, proposita, calculisque adhibitis illud efficiet, quod majorem partem votorum velle compererit. In contractibus ea servetur forma, quæ a decreto Sacræ Congregationis Concili tradita est.

9. Suffragia deinceps nulli ferent, qui post Subdiaconus susceptionem triennium non expleverint. Si vero aliquis Sacris initiatus professionem inter nos emisit, is post emissam professionem per idem temporis spatium in Capitulo Collegiali neutram vocem habiturum se sciat.

10. Antequam dimittatur Capitulum, ex charitate, & in Domino requiret a subditis, eosque rogabit Superior, num pro Dei cultu augendo, pro bono Congregationis nomine conservando, pro bono item domus regimine aliquid admonendum iisdem in mentem veniat, an alicui sit oc-

cur-

currendum scandalo, an necessaria cuiquam desint, an omnia, quæ ad victum, & vestitum pertinent, ea sint æqualitate distributa, ut unus non esuriat, alter ebrius sit, & liceat omnibus hoc tempore, & loco, animi sensum aperire, ita tamen libere, ut a dicendi libertate charitas, modestia, humilitas, reverentia nunquam divellantur, & voluntati, prudentiæque Superioris propriam unusquisque voluntatem, & sensum statim subjiciat.

11. Absoluto Capitulo pulsabit Superior tintinnabulum, omnesque procumbent in genua, & orabunt, ut infra.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, & Salve Regina. Clara voce.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Hierusalem.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Oremus. Præsta nobis, quasumus Domine, auxilium gratia tua, ut qua te auctore facienda cognovimus, te operante impleremus. Per Christum Dominum nostrum.

Oremus. Protektor noster aspice Deus, & ab inimicorum nos defende periculis, ut omni perturbatione semota, liberis tibi mentibus serviamus.

Deus, qui illuminas omnem hominem venientem in hunc mundum, illumina, quasumus, corda nostra gratia tua splendore, ut digno ministerio tuo ministrare, teque in aterna claritate diligere valeamus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Retribuere dignare Domine benefactoribus nostris vivis, atque defunctis vitam æternam. R. Amen.

12. Tum Superior conversus ad Patres, eorum consulationem excipiet, omnes cum silentio, & pace recedent, & ipse ultimus omnium.

Finis Secundi Libri.

LIBER TERTIUS.

DE IIS, QUÆ SPECTANT AD PERSONARUM,
& domorum gubernationem.

Quales esse debeant Superiores nostri, & de illorum munere, ac facultate.

C A P. I.

1. **S**uperiores nostri tam Præpositi, quam Rectores per vota secreta, ut lib. 1. cap. de Definitorio dictum est, a Definitorii Patribus eligentur.
2. Electus Superior primo loco sibi proponat, ut vitæ viam subditis bene vivendo magis, quam bene dicendo, vel docendo indicet; atque enitatur, ut in se ipso ita expressum videant exemplar regularis disciplinæ, ut quod in aliis reprehenderit vitium, retorquere in ipsum subditi non possint.
3. Pro certo exinde habeat optimam rectæ gubernationis regulam esse Constitutiones, & Decreta, quæ a Capitulo Generali, a Definitorio, a Præposito Generali pro rerum occasione sanciantur: quæ quo diligentius, studiosiusque curabit, ut observentur, eo laudabilior erit gubernatio, & Deo ipsi acceptior.
4. Elapso triduo postquam Superior ad proprium locum pervenerit, vel si ibidem degere illum contigerit, postquam de injuncto sibi munere factus fuerit certior (quo triduo dabit operam, ut statum domus plenissime cognoscat) subditos omnes ad orationis assiduitatem, ad studium perfectionis, ad præluendum exemplo sæcularibus, & ad reliqua virtutum ornamenta, quæ propria sunt religiosi hominis adhortabitur. Tum inventaria Sacrarum, Bibliothecæ, & suppellectilium omnium, quæ tam in publicis of-

ficiis,

ficiis, quam in privatis cubiculis asservantur, vel a prædecessore, si aderit, vel si aberit, a Vice superiore recipiet, & quam primum cum rebus ipsis conferenda curabit. Quod si inventaria desiderentur, vel res inventariis notatæ, quæ aut magni pretii sint, aut magna in quantitate, non reperiantur, hac de re, quæ gravissima censura est, Præpositum Generalem, vel Visitatorem, & hic deinde Præpositum Generalem illico certiores reddet, & novos statim rerum indices per Vice superiorem, & duos ex Senioribus confici jubebit, quibus cum iisdem anno, mense, & prænotato die se subscribet.

5. Libellum etiam continentem obligationes Missarum, Anniversariorum, & precum, quæ illi Ecclesiæ incumbunt, ad se deferri præcipiet, & simul cum prædictis reum inventariis suo in cubiculo custodiet.

6. Nomina singulorum ex sua familia evulgabit, & suum cuique ministerium, ac munus assignabit, neque deinceps permittet, ut unus in alterius officium sine licentia se ingerat.

7. Confessarios, qui confessiones Nostrorum auscultent nominabit, & casus exprimet, quos sibi reservare voluerit, juxta decretum fel. rec. Clem. VIII. Præpositi Generalis statuta, casuum, censurarumque reservationes, si quas ille ediderit, promulgari, & libro Actorum Capituli Collegialis, ut reliqua etiam pro bono domus regimine a se disposita, adnotari præcipiet.

8. Debet tamen bis saltem, aut ter in anno subditis Confessarium unum, aut plures extraordinarios concedere, qui intra tempus præfigendum singulorum confessiones audire possint pro ipsorum conscientia tranquillitate.

9. Novitatem aliquam non inducet, inductas vero consuetudines nec violabit ipse, nec violari permittet ab aliis; sed, si quid videbitur juxta ob causas innovandum, cum majori parte votorum sui Capituli id decerneret, vel Præpositum Generalem consulat, & illud efficiet, quod ipse faciendum rescribet.

10. Superioris munus erit invigilare omni sollicitudine, ut divinus cultus augeatur: ut Constitutiones nostræ, & Decreta, sed tria potissimum vota inviolate ab omni bus observentur; ut sua singuli munera naviter exequantur: ut

concordia in subditorum animis, eadem ratio in moribus, in victu, & vestitu, amor in Congregationem, reverentia in Superiores, & in seniores diligentissime conserventur: ut, si quid rixarum inter subditos excitatum fuerit, debita cum satisfactione protinus tollatur, ut malis, & scandalis, quæ domi, vel foris sive imminere, sive contingere posse cognoverit, prudenter occurrat, & si quæ jam evenerint, opportuno remedio sanet, ut nihil relinquat, intentatum, quo subditum tentatum, atque adeo deficientem, desidiosum, turbantem excitet, adjuvet, consumet. Quamobrem eniti debet, ut singulorum ingenia, propensiones, animi morbos agnoscat, & ex sanctorum Patrum, & magistrorum spiritualis vitæ libris tanquam ex officinis studebit opportuna depromere, & habere in promptu remedia, quibus ægrotantium subditorum animos facile curet.

11. Eiusdem etiam munus erit Clericos quanquam sacris initiatos octavo quoque die accersere, & quid in spiritualibus profecerint, ab unoquoque illorum cognoscere: ad culpas dicendas, & ad alia pro rerum occasione peragenda Capitulum congregare: communes officinas interdum adire, & explorare, num ministri suo satisfaciunt officio, investigare, num intra, vel extra cubacula aliquid fiat, quod fieri dedecet: claves Reliquiarum perpetuo, Ecclesiæ vero, & domus nocturno tempore apud se custodire, & postquam Aedituus, ac Janitor claves ad ipsum detulerint, ex improvviso sæpius inspicere, num revera fores occlusæ clavibus fuerint: libros omnes, qui aliquid lascivum continent, de medio tollere: literas a subditis ad alios, vel ab aliis ad subditos datas aperire, legere, obsignare, de iisdem reddendis, aut non reddendis id statuere, quod ad majorem Dei gloriam expedire cognoscet.

12. Superior Clericorum professorum, qui, ut in bono spiritu, regularisque disciplina observantia melius constabulantur, in secundo novitiatu, seu professorio educantur in eam curam serio jucumbet, ut præter communes omnibus Constitutiones, suæ ipsorum peculiare inviolate ab illis observentur, præcipue, ut vitæ spiritualis Magistro prompte obediant; ut propriæ conscientiæ statum,

pro-

propria item vitia eidem semel saltem in hebdomada, nisi id præstare malint coram Superiore, libere, & sincere in Domino aperiant, ut quoties Missæ inserviunt, terram exosculentur statim post elevationem tam hostiæ, quam calicis, magna cum humilitate Jesum Christum adorantes, ut cum prodeunt in aliorum conspectum, oculos demittant, caput, pectus versus, aliquantulum inclinent, non insectant ad dexteram, neque ad sinistram, ut junctis ante pectus manibus e Choro in Ecclesiâ exsant, & intersint rei sacræ, ut cum verrunt Ecclesiæ pavementum, cum altaria vestiunt, & ornant, vel suis exuunt ornamentis, silentium non violent, ut latine inter se statis diebus ubique loquantur, ut omnes simul cum proprio Magistro, vel cum illius Vicegerente domo egrediantur; ut ab antiquiorum professorum, quicumque illi sint, consuetudine, & colloquio profus abstineant; ut habitatione ab iisdem segregata utantur, ut in externis actionibus modestiam cum humilitatem, hilaritatem cum gravitate, munditiam cum religiosa decencia, incessum, gestum, & motum cum decoro conjugant; ut sine obedientia, nihil omnino attentent, aut efficiant, nihil cuiquam dent, aut a quoquam, ne ex Nostri quidem accipiant mutuo, & multo minus dono, vel alio quovis titulo; ut neminem ex sæcularibus alloquantur, nisi præsentente Superiore, & Magistro, vel Magistri socio, ut politioribus literis quam maxime delectentur: ut studiose in seipsis corrigant maternas voces, & pronuntiandi modum cum barbariem aliquam redolere videbuntur: ut in subigenda propria voluntate, & in moderando intellectu, atque iudicio, assidue, & ex industria exercentur; ut dum a Superiore, vel a præceptore corripuntur, statim genua flectant, respondere non audent, neque assurgere, nisi deosculata, prius terra, & obrenta benedictione.

13. Debet præterea Superior paterna charitate, & benevolentia subditos omnes sic amplecti, ut amari se potius, quam timeri velle demonstrat, ea tamen moderatione, ut amans timeri debeat, & iratus amari, atque ideo cavebit, ne nimia cum subditis familiaritas ipsum reddat contemptibilem, nec immoderata gravitas odiosum.

14. Accedentes ad se subditos, ut tentationes inspirationes, animi sensa, atque etiam morbos aperiant, benigne, libenterque audiat, consolari conetur, inviter, ut confidenter veniant, & quantum Deus permiserit, placida quiete, & spirituali consolatione recreatos a se dimittat.

15. Partium studium ita declinabit, ut virtuti tamen, humilitati, doctrinæ, laboribus, ac meritis plurimum tribuat, elatos vero animos viriliter in Domino reprimere non prætermittat.

16. A grotantibus ut nihil desit, vigilantissima charitate studebit. Omnium necessitatibus tam animæ quam corporis, subditis etiam non esflagitantibus, magna charitate, & sollicitudine prospiciet. Publicas adhortationes in Triclinio, vel in Capitulo frequenter habebit. Frequentius tamen privatis colloquiis magna significatione charitatis subditos consolabitur, & ad studium perfectionis inflammabit. Libros spirituales, & alios juxta singulorum indigentiam, professionem, & intelligentiam omnibus ministrabit. Choro, & Triclinio, atque etiam primæ mensæ, nisi graviter sit impeditus, semper intererit.

17. Libellum habebit, in quem ea omnia referet, quæ sibi ad Dei cultum augendum, & ad bonum domus regimen subinde occurrerint, ut illa Præposito Generali, seu Visitatori, & suis etiam Senioribus communicet.

18. Invigilabit, ut Parochi, & Viceparochi opportune, religiosaque charitate Sacramenta Confessionis, Eucharistiæ, Extremæ Unctionis infirmis administrent. Alios etiam confessarios pro rei occasione ad audiendas confessiones pauperum, & eorum, qui in carceribus, & triremibus detinentur, ad illos juvandos, qui capitis damnati ad supplicium ducendi sunt, libenter mittet, & qui mittentur, hoc pietatis opus cum hilaritate amplectantur.

19. Negotium, curramve nullam suscipiet, quæ ita illum occupet, ut munus suum recte exequi non possit. Cum aliis, qui propriis in ministeriis negligentiores, aut sordidiores fuerint, pœnarum remedio utatur, prout æquitas, & ratio dictaverit.

20. Insignes locorum nostrorum benefactores non modo

su-

superstitēs, sed etiam vita functos publice, nominatimque aliquando commendabit, ut & illorum memoria apud Nostros sit diuturna, & temporalia beneficia beneficiis spiritualibus, precibus nimirum, & sacrificiis compensentur.

21. Seniores honorabit, sed eorum defectus, atque excessus, maxime si scandalum adolescentioribus parere possint, nunquam dissimulabit, imo benigne quidem, sed tamen serio corripiet, & corriget. Quo enim error auctoritate, dignitate, ætate errantis est gravior, eo est etiam periculosior.

22. Reliquis Collegiis, & nostræ Religionis domibus ex intimo charitatis affectu studiosè faveat, & eorum necessitatibus, quantum cum Præposito Generalis, & sui Capituli Collegialis consensu poterit, subveniat.

23. Conabitur consequi suadendo, ut singuli ex subditis semel saltent quotannis se ipsos colligant, & ab omni alia cura sejuncti per dies decem, vel quindecim spiritualibus exercitiis toti, & ex animo vacent.

24. Præposito Generali, & Visitoribus eandem præstet obedientiam, quam a suis subditis sibi desiderat exhiberi.

25. Ad Superiorem etiam spectabit, omnium sanitati consulendo, prohibere quæcunque infirmare illam posse animadverterit, & providere, quæ cognoverit confirmare eandem posse: singulis saltem hebdomadis, & quoties opus fuerit, de rebus ad gubernationem attinentibus, ne quid faciat ex proprio sensu, cum Senioribus agere, qui deinceps a Definitorio, vel a Præposito Generali nominabuntur, & cum eorum consilio punire subditorum gravia errata, quibus in nostris Constitutionibus peculiare pœnæ statuta non sunt.

26. Caveat tamen, ne subdito provinciam nimis onerosam, aut viribus illius imparem, seu etiam verbis asperioribus injungat; ne nimio rigore, perpetua severitate, contractoque supercilio imperet, sed ex amore nascatur imperium, & cum amore illi pareatur. Omnem suspensionem malevolentia a se ipso, quantum poterit, amoveat; & fugiat contentiones, verba, & multo magis injuriosa verbera.

27. Ar-

27. Archivium optime constructum, & clavibus benè munitum in sua, vel aliena, sed tutissima cella quisque Superior habeat: in eo diplomata Pontificia, Brevia, libri distinctè, atque ordine continentes bonorum omnium Domus, & Ecclesiæ, reddituum, jurium, & obligationum tam spiritualium, quam temporalium inventaria, & nomina debitorum, & creditorum, asserventur; Præterea instrumenta omnia authentica, scripturæ, syngraphæ, atque hujusmodi alia, quæ nunquam, nisi magna necessitas tulerit, inde extrahantur, & si quando fuerint extracta; pagella in ipso Archivio affigatur, quæ cuiusnam, & quando tradita sint, demonstrat: propriis locis, statim ac fuerint reddita, reponantur: exemplaria, seu illorum nota sint apud Procuratorem Domus; claves apud Superiorem.

28. Libros accepti, & expensi Superior in suo cubiculo fideliter custodiat, sicut & capsam pecuniarum duabus diversis clavibus obserandam, quarum una apud ipsum, altera apud Procuratorem Domus asservetur, addita etiam tertia, si ita Præposito Generali expedire videbitur.

29. Rationes accepti, & expensi singulis mensibus a Superiore recognoscantur, convocatis ad id Vice superiori, Procuratore Domus, & uno Seniorum, subductisque rationibus ab iisdem subscribatur.

30. Potestas autem Superioris hæc erit, ut possit aliquot casus sibi reservare: præcepto sanctæ obedientiæ, & pœna excommunicationis lata sententiæ, vel suspensionis cum consensu Vice superioris, vel unius saltem ex Senioribus, subditos (sed non passim) constringere: leges peculiares, quæ bonum sui Collegii, vel Domus respiciant, nostrisque Constitutionibus non adversentur, cum voto Seniorum, vel Præpositi Generalis statuere, & promulgare, ad quarum observationem volumus omnes, & singulos illi subditos teneri: iusta existente causa, & cum suis, & secum dispensare in iis, quæ ad communis vitæ disciplinam pertinent, ad breve tempus tamen, & in levioris momenti rebus: penitentias cuiuslibet erranti pro qualitate erroris, & ad præscriptum Constitutionum imponere: elemosynas usque ad nummum

num aureum in singulos menses, & si pinguioribus fortunis loca gaudebunt, usque ad duos erogare pauperibus, non tamen apud se diu retinere: in causis gravissimis, ut vulnèrum, violationis voti castitatis, furti, & similibus contrudere reum in carcerem, adhibitoque Cancellario, testes coram duobus ex Senioribus, si adfuerint, examinare, & processum, quem vocant informativum, construere; ad sententiam vero definitivam devenire, nisi obtenta prius a Præposito Generali facultate, non poterit: subditum pervicacem, nimia superbia tumidum, nimis iracundum, qui cum periculo scandali, multo magis, qui cum aliorum scandalo Superiorem libere carperet, vellicare, aut in eundem audacter insurgere, vel invehi ausus fuerit, cum Seniorum consilio in cubiculum, sive etiam in carcerem includere, donec Præpositus Generalis, vel Provincialis extra Italiam scripserit, qua sit ratione cum illo agendum.

31. Præterea licebit Superiori ministros omnes, Vice superiori, Parocho, Procuratore, & Cancellario exceptis, pro suo arbitrio eligere, & mutare; cum autem experientia compertum sit, frequentes ministrorum mutationes plerumque cum detrimento Domus fieri, ad illas non deveniet, nisi necessitate aliqua compulsus: mortificationibus subditos exercere, prudenter tamen, ac moderate, ut suorum animi in spirituali pugna roborentur, non frangantur: alia denique omnia peragere, quæ vi juris communis, nostrarum Constitutionum, privilegiorum, & quomodocunque legitime illi competunt, nisi aliud Præpositus Generalis, vel Patres Definitorii pro sua prudentia cum aliquo stauerint.

32. Apostatas, & profugos a Religione in eadem Civitate, vel vicinis in locis commorantes quilibet Superior, tanquam Præpositi Generalis Commissarius in hac causa specialiter delegatus, ad claustra reducere, in carcerem conijcere, adhibito etiam, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio, conabitur: contra eosdem inquirere, & animadvertere usque ad sententiam definitivam exclusive poterit, sed statim Præpositum Generalem commonefaciet, ad quem solum, præterquam in mortis articulo, absolutionem excommunicationis contractæ ab Apo-

Apostatis spectare decernimus : in Gallia vero ad ipsam Provinciale.

33. Cum nostri Superiores pro Domorum varietate non eodem titulo, seu nomine nuncupentur, presenti Constitutione declaramus, eos, qui nostris præstant Collegiis, in quibus quatuor ad minimum Sacerdotes cum Superiore inclusive commorari solent, Præpositos; qui Academiæ, Seminaria, loca Orphanorum, & Domos moderantur, in quibus pueri educantur, dicendos esse Rectores. Præpositorum Vice superiores Vicepræpositi, & qui Rectorum vices gerunt, Prorectores appellabuntur.

34. Nullam pecuniæ, aut rerum quatumcunque depositum, quod aureorum viginti pretium superet, accipiat a secularibus, vel retineat, vel retineri a subditis permittat, vel accipi, sine Seniorum consensu scriptis expresso. Pecuniam ad viginti aureos amicis petentibus mutuo credere, & ab iisdem mutuo recipere poterit, cum Seniorum tamen consensu, non aliter; ultra dictam summam cum Capituli Collegialis voto, quo sine si Superiores ære alieno Domos oppræsserint, deponantur ab officio, & aliis pœnis afficiantur arbitrio Præpositi Generalis, Visitatoris, & Consiliariorum.

35. Si qui, ut immunitate Ecclesiastica gaudeant, ad Ecclesiæ, & loca nostra confugerint, quando ultra tres dies apud nos fuerint commorati, Superior Præpositum Generalem, vel Visitatorem admonere teneatur, interim nemo nisi permissu Superioris audeat cum illis colloqui, nedum familiariter agere.

36. Sæculares hospitii gratia in nostris Domibus non facile recipiantur, quamvis de Congregatione optime sint meriti, vel dignitate, & opibus insignes: recepti vero ultra triduum non commorentur, nisi cum licentia Præpositi Generalis, vel Visitatoris, vel Capituli Collegialis, & cum iis sine facultate Superioris nemo familiariter conversetur.

37. Hospites inserviendi gratia admitti poterunt a Superioribus, sed cum Seniorum consilio; qui tamen ab aliqua ex nostris Domibus egesti fuerint, recipi non possint in aliam, nisi cum Præpositi Generalis, vel Visitato-

tato:

atoris licentia: Idem de Novitiis semel egestis decretum sit.

38. Si ad Capitulum Generale, seu Definitorium profecturus erit Præpositus, vel Rector, ante discessum convocatis subditis, quid cuique opus sit, diligenter videat, & provideat; ne ubi discesserit, illius Vicegerens infestetur, cui presenti Constitutione inhibemus expensam aliquam præter ordinariam quotidiani victus facere, quæ prævideri potuerit ante Superioris absentiam, vel ad quam maxima necessitate iudicio Seniorum non impellatur.

39. A propria residentia Superiores non nisi rarissime absint, & si Vocales non fuerint, tempore Capituli, seu Definitorii a propriis Domibus discedere, vel subditos eo tempore alio proficisci permittere, culpa sit gravior, & pœna graviore punienda.

40. In unoquoque Collegio volumus carcerem constructi tutum quidem, sed valetudini minime adversum, & loco a frequentioribus remotiore: cum eo qui assertur in carcere, nemo loquatur; nemo literas, vel nuntium ad eum mittat, vel ab ipso recipiat. Debebit tamen Superior ex Sacerdotibus aliquem designare, qui confessiones illius audiat, & bis, aut ter in hebdomada piis colloctionibus eum consoletur.

41. Si ultra decem dies pro criminis gravitate aliquem retinere in carceribus sit necesse, non solum carcerationis, sed totius causæ statum Superior Præposito Generali significet, in Gallia Provinciali.

42. Præpositi, & Rectores in libro Actorum Capituli Collegialis adnotari curabunt, quicquid notatu dignum in suis ipsorum domibus acciderit, ut Ecclesiæ, vel Altarium consecrationes: quo quisque die Religionis habitum susceperit, vota emisit, ordines susceperit, ex hac vita abierit, quæ pietatis signa moriens dederit, quæ verba exhortationis adstantibus dixerit, quantum humilitati, orationi, obedientiæ, silentio vivens detulerit: & si quid magni momenti illi domui, vel Ecclesiæ dono datum, vel testamento legatum fuerit: si quæ gratiæ, vel miracula votis nuncupatis Deo, vel Beatæ Virginis, vel Ven. Patri nostro Hieronymo, aut Cæsari de

Bus,

Bus, siue alicui imagini, quæ apud nos extet, a viris, vel mulieribus fide dignis referantur; eadem statim curabunt authentica fieri; denique præcipuorum benefactorum nomina, & similia.

43. Liber autem huiusmodi in cubiculo Superioris fideliter asservetur, sed quæcunque adnotata fuerint, describantur iussu Superioris a Cancellario Capituli Collegialis; & a Superiore, Vice superiore, ab eodemque Cancellario subscripta ad Definitorium mittantur, & relationes huiusmodi in publico Religionis tabulario perpetuo custodiantur.

44. Dabunt operam Præpositi, & Rectores, ut pro majori, Dei gloria, & proximorum salute in nostris Collegiis, & Domibus Oratoria, ad sæculares spiritualibus exercitiis instruendos instituunt, & ubi jam instituta sunt, omni studio augere, eorumque pia opera promovere conabuntur, quo hac etiam in re Ven. Patris nostri Hieronymi charitatem, ferendæque in aliis pietatis ardorem imitemur.

*De Vicepræpositis, Prorektoribus, & Procuratore
Domus.*

C A P. II.

1. **U**Nusquisque Superior suum habeat Vicesuperiorem, ubi plures Sacerdotes commorabuntur. Hic autem, vel a Definitorii Patribus, vel a Capitulo Collegiali secretis suffragiis eligetur.

2. Si quis ex Vocalibus Capituli Generalis sit a Definitorio alicubi designatus, qui communes observantias obire possit, ille, nisi secus a Definitorio decretum fuerit, Vicepræpositus sit absque ulla alia electione: quod si ibidem plures essent Vocales, professione antiquior id habeat muneris, quo nolente, vel cessante, suffectus intelligatur alius ordine professionis servato. Idem statim, si aliquem discedere contingat, quem Definitorium, vel Capitulum Collegiale elegerat, huic enim immediate succedet Vocalis, qui ibi tunc deget.

3. Vicepræpositi, seu Vicerektoris auctoritas ea legitime

time erit, quæ a Præposito, vel Rectore ipsi communicabitur.

4. Eorum munus, & officium erit, absente præsertim Superiore, illius vices agere, spirituale, & temporale regimen interim exercere, nunquam tamen a Superioris voluntate recedendo, nisi in repentino aliquo casu aliter faciendum prudentia, & Seniorum consilium suaserit; sed statim, & distincte de causis facte deliberationis docendus erit Superior: cavebunt autem, ne tunc temporis quicquam innovent, aut ab aliis innovari permittant: suam omnem curam, atque industriam in eo præcipue collocabunt, ut Constitutiones nostræ, statuta, & decreta exactius, si fieri poterit, quam præsertente Superiore observentur.

5. Dum Præpositus, siue Rector aderit, Vicepræpositi, seu Vicerektores curabunt, ut Ecclesia, Chorus, Sarrarium, Claustra, loca omnia munda sint, & nitida: tanquam manus, & brachia sint Superioris, quæ eum & juvent in gubernatione, & protegant a detrahentium labiis, si quos aliquando esse ad humilitatis, & patientiæ exercitium Dominus permiserit: communes officinas quotidie visitent; & observent, num ministrorum aliquis suam sinat operam, diligentiam, & charitatem desiderari: num cibi tempestive domum comportentur, & sani comparentur: num bene coquantur, condiantur, & cum æqualitate distribuuntur. Præceptorum, & studentium præcipuam curam gerant, ut nihil iis desit ex necessariis, ut vestes, & quæcunque lacera esse viderint, refarcienda statim curent, & paternam cum iis sollicitudinem potissimum exerceant, quos de se ipsis vix cogitare animadvertent. Charitate in infirmos utantur maxima, & charitate etiam ministros deficientes moneant, errantes corripiant, de omnibus tamen certiore reddant Præpositum, seu Rectorem, maxime si imminente alicui malo occurrendum sit, vel jam sequuto succurrendum.

6. Nisi Definitorium, vel Præpositus Generalis, vel Superior ipse aliam designent, ad Vicepræpositum, aut Vicerektorem tanquam ad Magistrum rerum spiritualium subditi confugient, ut internas cogitationes, & tentationes fidenter iisdem aperiant: quos illi peramanter auscul-

auscultabunt, & pro uniuscujusque necessitate remedia proponent, quæ vel ipsimet experti in se ipsis fuerint, vel ex oratione, aut lectione librorum spiritualium hauserint.

7. Partes etiam Vicesuperioris erunt exemplo reliquis esse taciturnitatis, modestiæ, disciplinæ, & maximæ tum reverentiæ, tum obedienciæ, erga Superiorem; maximæ item promptitudinis ad eorum, & ad orationem; Laicos singulis diebus festis ea, quæ spectant ad salutem animæ, ad Constitutionum observationem, & Doctrinam Christianam, edocere; atque consolari, quandocunque mœstos, & afflictos esse cognoverit.

8. Si Superiorem aliqua in re errare, vel in Constitutionum observatione, aut in seipso, aut erga alios languidum, & remissum esse viderit, si subditos de aliquo illius errato conqueri audiverit, præmissis ad Deum precibus, reverenter eum conveniet, & monebit, petita prius ab eodem libere loquendi licentia: si audire recusaverit, vel post unam, & alteram admonitionem non se correxerit, Præposito Generali, aut Visitatori scripto referet omnia.

9. Cæterum ut officio, & cura, ita animo, consilio, & spiritu studebit esse cum Superiore conjunctissimus.

10. Quod ad Procuratorem attinet. Unumquodque Collegiale Capitulum Procuratorem votis secretis eliget aliquem ex ejusdem Collegii familia, virum in negotiis tractandis versatum, fidelem, prudentem; humilem tamen, & patientem, qui suo agendi modo sæculares ædificet, & benevolos sibi, Religionique faciat: durabit is ad annum, sed confirmari poterit pro libito Capituli Collegialis.

11. Hujus partes erunt lites tractare, jura, redditus, bona immobilia Collegii, sive Domus, ne ab extraneis usurpentur, omni cura custodire.

12. Sed lites nunquam Procurator intendat nisi cunctus; atque, ubi internæ prius, externæque, etiam cum adversariis, concordiæ amantem se demonstrarit, & tunc cum Superioris obediencia. Ante Judicum tribunalia raro admodum, & Superiore jubente compareat, sed agat per sæculares Procuratores, sive per Jurisperitos arbitrio Superioris deligendos.

13. Contra Principes, vel Prælatos causam aliquam magni momenti instituere ipsi etiam Præposito, Rectori, & Superioribus omnibus prohibetur sine Præpositi Generalis, vel Provincialis licentia, excepto repentino casu, qui moram non patiat.

14. Cancellarius etiam a Capitulo Collegiali nominandus erit, qui Capituli Collegialis Acta, & Capituli Generalis, vel Definitorii decreta, Præpositi item Generalis, & Visitatoris ordinationes in libro, cui titulus erit, Acta Capituli Collegialis, fideliter, & claris, distinctis, intelligibilibusque characteribus describet, & subscribi a Superiore faciet.

15. Durabit is ad arbitrium Collegialis Capituli, & eorum omnium, quæ libro adnotata sunt, curabit indicem conficere, & memoriæ imprimere, & liber sit penes Superiorem.

De aliis Officialibus, seu Ministris, & primo de Ædituo, seu Sacrista.

C A P. III.

1. **M**aximopere cupimus, & hortamur, ut semper, si fieri commode poterit, Sacrista Sacerdos aliquis præficiatur; & eidem unus ex Professis vir honestus, gravis, & plane religiosus pro humilioribus exercitiis subiciatur:

2. Qui a Superiore nominatus fuerit Ædituus, cum primis diligentiam in nitore, & cultu Ecclesiæ desiderari non patiat: curabit, ut munda pavimenta sint, purgati ab araneorum telis, & sordibus quibuscunque parietes: urceoli, candelabra, vasa, altarium mappæ, & ornatus, flores tam naturales, quam artefacti, sacræ Sacerdotum vestes, & quæcunque divino cultui sunt dicata, sint nitida, composita, bene in Sacrista suis locis disposita: & hac in re operam, sollicitudinem, imo & cogitationes suas, ut in Dei obsequium, libenter impendet, & statim indices rerum omnium, quæ in Sacrista, atque in Ecclesia asservantur, ac notas obligationum describet in libello, quem apud se custodiet, & sæpe legendo percurret.

3. Si quid fractum, si quid furto ablatum, vel alia quacunque ratione deperditum fuerit, quamprimum significabit Superiori, cui similiter statim ostendet, quicquid dono datum fuerit, & mox etiam addatur iudici.

4. Fidelem se in eleemosynis adnotandis, & Superiori tradendis exhibebit, candelas cereas, frustula item cerea nec emere, nec vendere, neque aliam quantumvis minimam expensam facere ausit inconsulto Superiore.

5. Clausum retinebit semper a prandio Sacrarium; Ecclesie fores aperiet, & claudet hora a Superiore præscripta: Patres in Chorum ad horas tam nocturnas, quam diurnas convocandos; initium missis dicendis, finemque faciendum; constituto tempore in Ecclesia, & in Sacrario servandum silentium diligentissime curabit.

6. Mulieres in Ecclesia commorari post vespertine Salutationis Angelicæ signum non patiatur.

7. Vocatus præsto sit, & sataget, ut Nostri prompte deserviant omnibus, sed iis præsertim, qui Ecclesiam frequentant, de nobisque sunt benemeriti.

8. Familiaritatem cum mulieribus, quæcunque illæ sint, nullam prorsus inibit, colloquia cum iisdem rarissima, brevissima, & religiosam gravitatem, atque modestiam redolentia habebit. Non cursitet per Ecclesiam, sed modesto incessu, devoto aspectu, ac humili invigilet omnibus, quæ sui sunt muneris.

9. Providebit, quam poterit accuratissime, ne canes templum ingrediantur; ne pueri molestiam faciant Sacerdoti concionanti, vel celebranti, aut populo oranti; ne mendici per idem templum discurrant petentes eleemosynam.

10. Opportune disponet ea omnia, quæ ad rem facram faciendam sunt necessaria, & Sacerdotum, qui celebraturi, atque eorum, qui inservituri sunt, ordinem nunquam invertet, nisi præmonito Superiore: repentinum tamen casum excipimus, in quo aditus ad Superiorem esse non possit.

11. Idem diligenter studeat, ut Alba, quaquam versus digito uno, duobus ad summum, circa Sacerdotum pedes

des abite a terra; nec unquam quid lacerum, quid immundum adhiberi sinat.

12. Quisquillas, vel aliquid sordium videri in Ecclesia, in Sacrario, aut adjacentibus locis non permittat.

13. Fœtorem, qui ex sepulchris æstivo præsertim tempore exhalat, suppressere conabitur grato aliquo odore, aut suffimento.

14. Sacerdotum sacre vestes, Missalia, & Calices, Missis omnibus absolutis statim reponantur, sitque omnis supellex suis in locis, & armariis optime semper disposita; armaria clavibus ocludantur, claves loco secreto serventur.

15. Ordo recitandi divini Officii, qui singulis in Civitatibus quotannis imprimi solet, ad interiorem partem valvarum Sacrarii retineatur appensus.

16. Sæcularium hominum famulatu Sacrista non utatur, nisi necessitate coactus, & cum Superioris obedientia.

17. Opportuno tempore Sacerdotes celebraturos præmoneat; Missis ad mentem eorum, qui eleemosynas largiuntur, satisfaciendum curet, & minus fere Angelicum Angelica puritate, sollicitudine, dignitate studeat exercere.

De Bibliothecario.

C A P. IV.

1. **C**UM in unaquaque ex nostris Domibus amplam, & locupletem peroptemus Bibliothecam extrui, & instrui, illius cura Sacerdoti, vel saltem Diacono demandetur, viro docto, probo, & solerti. Is vero apud se habeat librorum indicem, qui in Bibliotheca extiterint, in eoque ita erunt alphabetico ordine descripta nomina auctorum, & quo quisque loco, classe, pluteo locatus sit, ut facile occurrant illos inquirenti.

2. Ubi legentium commodo libri deservierint, curet Bibliothecarius in eodem, a quo fuerant sublati, loco reponendos, nec extra Bibliothecam sinat efferi sine licentia Superioris in scriptis obrenta; extra Collegium vero

vero non nisi etiam de Superioris consensu cum voto duorum ex Senioribus.

3. Quod si alio commigrandum sit ei, qui ex Bibliotheca libros acceperat, det operam Bibliothecarius, ut is ante discessum eisdem restituat.

4. Describet in libro, quem asservabit in Bibliotheca, libros singulos, qui in Patrum, aut Clericorum usum a Superiore concessi fuerint, annum item, mensem, & diem, quibus ex Bibliotheca exportati; iidem redditus, quod fuerat scriptum, defeat.

5. Nemo Bibliotheca claves nisi Bibliothecarius, & Superior retineat. Alii omnes (nisi ex causa dispensare cum aliquo voluerit Superior) a Bibliothecario in Bibliothecam admittentur, ejusque fores obseratæ semper erunt.

6. Libris singulis suos titulos exterius inscribet, ut facilius cognoscantur, cavebitque, ne iidem pulvere, aut tineis corrodantur, ne complicantur eorum folia, vel dilacerentur, ne atramento, vel aliis maculis conspurcentur.

7. In verenda Bibliotheca diligentia utetur maxima, ne pulvis elevetur, librisque adhærescat. Eandem Bibliothecam ita digeret, & disponet, ut illam adeuntibus religiosus nitor eluceat.

8. In virtute autem sanctæ obedientiæ præcipimus, & inhibemus, ne librum, seu libros & manuscripta, etiam proprio usui concessa, quisquam alienare audeat, vel si jam destinata fuerint, ab uno in alium ex nostris locis transferre sine Præpositi Generalis, vel Provincialis, vel Capituli Collegialis consensu scriptis expresso.

9. Ubi contigerit aliquem ex Nostris supremum diem claudere, videat Superior, num post se reliquerit scripta, vel elucubrationes, sive politiciæ literaruræ, sive scientiarum, vel etiam concionum, quæ si profutura intelligat posteritati, ea in publicam Bibliothecam inferet.

De Janitore, & aliis Ministris.

C A P. V.

1. **C**UM Janitoris officium in bene constituta domo tanci sit, ut ab illo maxima familiæ comoda juxta, ac incommoda pendeant, idcirco, qui hujusmodi munus jussu Superioris susceperit, laicus erit professus, non novitius, & vir ætate provectus, comis, suavis, moribus, pietate, gravitate conspicuus.

2. Meminerit se custodem, & vigilem domus agere: aget autem, si sedulo, ac assidue januæ assidebit, ut pulsantibus citius januam aperiat; si literas, & schedulas omnes, quæ ab externis ad Nostrum, vel a Nostris ad externos mittuntur, insciis omnibus, Præposito, vel Rectori tradet: quod nisi præstiterit, reus erit gravis, atque etiam gravioris culpæ, si sæpius id facere omiserit, vel magnum inde scandalum secutum fuerit.

3. Cum omnibus ita religiose versabitur, & loquetur, ut ab eo facile conjiciant externi, quam pie, quam sancte reliqui vivant, qui in interiore claustro resident.

4. Eleemosynas, & munera quæcunque, & cuiusque mittentur, statim deferet ad Superiorem, aut eo jubente omnium usui, ac victui asservabit: admonebit mox illum, ad quem missa fuerint, ut gratias agere possit benefactoribus, & pro ipsis orare: eadem etiam in libello scribet, ut qualibet sexta feria legi possint ad mensam.

5. Cum mulieribus, quæ ad januam accesserint, longos sermones ne habeat; nihil quovis prætextu det, aut commodet alicui: nihil ad proprium usum dono, aut etiam titulo eleemosynæ accipiat, inscio Superiore. Joci, chachinnis, irreligiosis sermonibus, aulicis verbis omnino abstineat.

6. Cum pauperibus, qui januam frequentant, aget ex Superioris præscripto.

7. Claves intra seram januæ, aut januam apertam nunquam relinquet. Si Janitorem occupatum esse ali-

quando contigerit, tunc claves non ad Janitoris, sed ad Superioris arbitrium alteri erunt assignandæ.

8. Prope januam vasculum cum aqua benedicta, & pia aliqua imagine extet, ut egredientes eadem aqua seiplos aspergant, & muniant contra tentationes omnes.

9. Qui confessionis gratia Domos nostras adierint, eos ad loca pro confessionibus sæcularium hominum audiendis designata comitabitur Janitor, & omnino prohibebit, ne ad confessoriorum cubicula ascendant.

10. In nostris claustris pila, sive alio ludo ludere externis nunquam permittet.

11. Nomina omnium, qui domi commorantur, in tabella prope ostium Collegii descripta sint, & Janitor obvertat asserculos, in quibus nomina egredientium fuerint adscripta: aut alia quapiam ratione observet, ut sciat, qui domi resideant, qui foras exierint.

12. Cum Parochum, sive alium ex Patribus domo egressis aliquis quæserit, Janitor statim scribet nomen, & cognomen quærentis, mox Superiori significabit omnia, & cum illius obedientia revertentem Sacerdotem admonebit.

13. Nocturno tempore januam non aperiet, nisi eum probe noverit, qui pulsaverit, & causam didicerit, ob quam ad pulsandum ea hora advenit.

14. Quod ad reliquos Ministros attinet, debebunt ii cum humilitate in ea vocatione persistere, & proficere, in qua vocati sunt a Domino: orationi mentali, & spiritualibus exercitiis assidui esse: quotidie Missæ sacrificio interesse, spiritualique refectione spiritum recreare, & communire contra hostes quoscunque; Superiorum iussa taciti, sed quam potenter accuratissime, observare; Sacerdotes summo honore venerari, & alloqui; delectari silentio, ac modesta, & submissa voce colloqui; jurgia, atque contentiones omnes studiose declinare; extra communem mensam nihil cibi, aut potus sine licentia sumere; mutua benevolentia se ipsos in Domino complecti; in suis ministeriis charitatem cum diligentia, humilitatem cum sollicitudine conjungere, existimantes se non hominibus, sed Angelis, imo ipsi Deo servire.

15. Dabunt etiam operam, ut mundities maxima in

re-

rebus omnibus quamvis minimis eluceat, ut accuratissimi sint in re familiari custodienda, ita ut nihil dissipetur, nihil disperdatur: ligna, oleum, & hujusmodi res aliæ non infumantur, nisi quantum necessitas exiget; & assidue secum reputent, pauperes se esse, & pauperibus ministrare, neque aliam suis laboribus deberi mercedem, quam cœlestem, & æternam.

De admissendis ad nostrum habitum.

C A P. VI.

1. **C**Aute omnino, & seria tum disquisitione, tum deliberatione hac in re procedendum est, ne externorum; licet illustrium virorum, rogatu admittantur, qui minime divino spiritu vocati videntur, & ad studia literarum minime apti, stupidi, inertes sint, a quibus nihil laudis, nihil fructus sperari possit; plurimum vero dedecoris, detrimenti temporis, laxitatis, & perturbationis merito timeri.

2. Ubi igitur nostræ Religionis habitum aliquis efflagitaverit, Superior probato prius per id temporis spatium, quod sibi videbitur, illius spiritu, & in vocatione perseverantia, Præposito Generali significabit, qui Superiori eidem, & duobus, vel alteri saltem ex Sacerdotibus ibidem degentibus, non consanguineis, nec affinis admitti cupientis, mandabit, ut illum examinent, & diligentissime, sed prudenter, inquirent, quæ sit ejus conditio, quæ patria, qui parentes, quæ corporis habitudo, quæ ætas, qui mores, quæ amicitia, quæ dotes, quæ doctrina, quæ indoles, quo spiritu ad nostrum hoc institutum amplectendum moveatur, a quo tempore vocari se senserit, quem sibi finem proposuerit, an levitate, vel aliquo humano affectu, aut inordinato animi motu ducatur, an aliquid in ipso desideretur, quod in iis requiratur, qui nostro vestiendi sunt habitu: & suis singuli rescribent literis, quid cognoverint, quid de illo sentiant, idque summa fide, atque etiam jurati affirmabunt. Tum Præpositus Generalis iudicatura, ac diligenti consideratione expendet singulorum

K 4

lite-

litteras, & quæcunque ad se rescripta fuerint; ac si in Domino expedire judicaverit, ut rejiciatur, curabit, magna cum dexteritate, & suavitate id faciendum; sin ut admittatur, jubebit, ut idem Superior suo Collegiali Capitulo (si tamen hac potatur facultate) illum recognoscendum, & admittendum proponat, quod fiet cum majori suffragiorum parte, lectis prius a Cancellario; examinatisque testimonialibus literis, quæ de vita, moribus, & ætate admittendi fidem adstruant. Quod si hæc illi Capitulo desit potestas, ad aliud vicinius in eadem Provincia mittetur, cui ejusmodi sit impertita facultas, isque secum deferet Præpositi Generalis litteras, sine cujus expressa licentia neminem ad Religionem nostram in Italia admitti posse, præsentis constitutione cautum sit.

3. Si vero ob nimiam loci distantiam non possit admittendus Collegium aliquod ex nostris adire, satis eo casu fuerit testimoniales litteras a Præposito Generali prius visas, & approbatas ad Superiorem Collegii, a quo recipiendus erit Novitius, mittere; illisque in Capitulo lectis, examinatis, & comprobatis, etiam absens proponi poterit, & admitti.

4. Recipiendi nullo sint ære alieno gravati, aut ratiociniis reddendis obnoxii, non servi, nec matrimonio conjuncti, non distamatis geniti parentibus, nullo crimine in sæculo fœdatis, non corporis vitio maculosi, aut deformes, non minores annis quindecim, nec majores quadraginta, * nisi cum illis Pater Generalis dispensaverit; natalium defectus non patiantur; quod si quis hoc ultimo impedimento laborare dignoscetur, a Capitulo Generali tantummodo recipiatur, vel a Definitorio extra Capituli Generalis tempus, cum duobus tamen ipsius Definitorii pareibus: tandem eas habeat conditiones, quæ a Pontificiis decretis, & nostris Constitutionibus præscribuntur.

5. Qui alterius Religionis habitum, etiam per minimum tempus, cum probatione detulerint, aut ætatis suæ annos quinquaginta excesserint, a Capitulo Generali solummodo admitti poterunt. Qui vero ut hospites in alieno Religiosorum cætu fuerint, vel quadraginta annis ma-

jores sint usque ad quinquagesimum, cum sola Præpositi Generalis licentia:

6. Illud etiam diligentissime videndum est, an recipienti, parentes habeant rem familiari ita destitutos, ut probabilis sit suspicio, post filiorum professionem ipsos fore Congregationi nostræ molestos ad sui sustentationem, & ad inopiam sublevandam, & nunquam Patres nostri aliquid admittent, cujus parentes, sorores, aut neptes ea premantur egestate, ut a nobis postmodum sint alendi; neque ulla omnino parentum renuntiatio, aut ab iis, vel a quocunque alio præstita fidejussio sufficere judicetur, sed cautius agendo tales nec proponantur, nec propositi recipiantur.

7. Attestationes habeat idoneas Notarii manu conscriptas cum legalitate, quicumque vult nostro habitu vestiri, quæ diligenter afferentur in Archivio loci, ubi recipietur, & receptionis in libro Actorum Capituli Collegialis memoria consignetur.

8. Qui recipiendi erunt, priusquam habitu nostro vestiantur, certiores fiant de juramentis a se emittendis ante professionem, ut plenius de his suo tempore deliberare possint, vel consilium mutare ante susceptionem habitus.

9. Ad Novitiorum receptionem Collegia designentur a Capitulo Generali, & designata publicentur a Cancellario statim post personarum deputationes, neque aliud a designatis hanc sibi facultatem usurpare audeat, neque Præpositus Generalis impertiri aliis Collegiis, vel Domibus possit, sub pœna arbitrio Definitorii irroganda.

10. *Adolescentes optima indolis, minores quindecim annis, recipi possint ad habitum de licentia Præpositi Generalis, non tamen detur eis probationis cingulum: interim vero cum novitiis versabuntur.*

11. Antequam quis ad probationem recipiatur per mensem, vel saltem quindecim dies in habitu sæculari, sed modesto nobiscum vivat. Signum probationis erit cingulum coriaceum.

De Novitiorum institutione.

C A P. VII.

1. **N**ovitiorum in regulari quacumque Congregatione optima institutio tanti facienda est, ut cum ex hac una consequentis ætatis omnes laudabiles progressionem fere dependeant, in ea etiam magnopere sit invigilandum, ut præclara quisque jaciatur fundamenta probitatis; egregius enim Christi miles veteranus evadet, quisquis tyrocinium præclare inierit, & honorifice prodibit in campum, qui egregie se exercuerit in religiosa probationis palæstra. Quare in id unum incumbunt primum Patres, quod ad Novitiorum informationem optime inveniendam pertinet, ut illis instituendis eum præficiant virum, & magistrum, qui spectabili sit virtute, probitate, pietate, insignis morum gravitate, quæ tamen non fastosum animum suboleat, sed Christianæ discipline redoleat sanctitatem; qui severitatem comi, & facili norit familiaritate condire, qui prudentia præsertim polleat; qui non obscura dederit probitatis argumenta, & exempla, in quinto saltem supra trigésimum sæ ætatis anno sit constitutus: magni enim est momenti, a quo quisque doctore hauriat pietatis, & eruditionis documenta.

2. Quamobrem enixe studebunt Patres, aliquem ex Vocalibus, qui in Comitibus generalibus suffragium ferunt, eligere, qui tantam provinciam obeat, & iis demum sit cumulate virtutibus ornatus, quas officii impositi dignitas postulat.

3. Hic eo cum primis animum, viresque intendet, ut præscripta Novitiis instituta serventur, eorumque observantiam exacte adeo suis a Novitiis exigeret, ut minutissima quæque, & quæ levissima existimantur, magni ponderis esse ducat, violasse, ut non minus a levibus erroribus abstinere aduescant, quam a gravibus. Atque eo in munere perfungendo amplam auctoritatem habebit, nullique præterquam Præpositi, aut Rectori, & Superioribus majoribus subiacebit, & nemini in Novitiorum institutione,

at regimine, iisdem Superioribus exceptis, quovis colore, se ingerere liceat.

4. Novitiorum Magistro socius assignetur, qui Sacerdos sit, & sanctitatis exemplo præfulgeat. Hic psallendi, & canendi rationem ex nostro ritu Novitios instruet, chorum frequentabit, illis assistet, tunc præsertim cum a prandio, vel a cœna recreantur, vel domo exeunt, & quoties impeditum esse Magistrum contigerit. Laicos Novitios in observatione nostrarum Constitutionum, in rebus spiritualibus, & in ministeriis domesticis, ad quæ singuli deputati fuerint, instruet. Omnia loca domus circumspectet, & ut munda sint, & ut omnia suo tempore peragantur, diligenter curabit.

5. Tertius etiam Sacerdos adjungi poterit, qui Procuratoris officium subeat, & non minus virtutum exemplo quam in negotiis agendis dexteritate, ac diligentia præstet. Huic lituum, redituum, alimentorum, quæ a Novitiis solvuntur, & expensarum, quæ pro iisdem fiunt, omnium indumentorum, quæ detulerint, cura a Superiori demandabitur. Tandem discet, & Novitiis capillos rondere, vestes consuendo refarcire, ut eorum necessitatibus pia charitate consulat.

6. Ipsi autem Magistro soli Novitiorum confessiones audiendi cura committatur, liceat tamen Superiori etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputatum, semel, aut bis in anno eorundem Novitiorum confessiones audire.

7. Epistolas singulorum, vel, quas Novitii ad propinquos exarabunt, vel, quæ ad Novitios perferentur, prius leget, quas, ut expedire cognoverit, aut mittet, aut legendas Novitio concedet, aut conscindet.

8. Cavebit, ne Novitius quempiam alloquatur ex secularibus, nisi se coram, aut socio suo Promagistro, nullum, nisi prius facultatem ab se impetrarit, a quocumque recipiat vel leve munusculum.

9. Interdicet prorsus cum professis consuetudinem omnem, & colloctionem.

10. Invigilabit identidem, ut mentali orationi vacent, ejusdemque probe desiderium imbuant, & scientiam illo

spirituali exercitio mentem cum Deo, sacro quodam con-
jugio, uniendi apprime calleant.

11. Progymnasmata præscribet salubria carnis edoman-
dæ per mortificationes voluntarias, jejunia, cilicia, di-
sciplinas, & alia hujusmodi, quæ discreta charitas pro sin-
gulorum indigentia suaserit. Quid ad conscientiæ pure-
tatem, & ad animi candorem conservandum valeat, edoce-
bit. Quam sæpe sit illius discussio facienda; quantum
sit momenti positum in Sacramentorum frequentia ad fo-
vendam, & augendam pietatem efficiet, ut quotidie
Missæ sacrificio intersint.

12. Omnem navabit operam, ut a Novitiorum ani-
mis superbiam, jactantiam, fastum, ambitionem, arro-
gantiam radicitus evellat; hæc enim vitia, si Religiosum
occupent, monstrum creant, lupum scilicet sub ovina
pelle, qui Religionis viscera, fervorem nempe, & ze-
lum disciplinæ depascitur; quamobrem per humilitatis
exercitia, tum circa abjectiora ministeria, tum circa
culpas dicendas ad sui contemptum, & earum rerum,
quas sæculum jactat, despectum, inducere, & inflam-
mare conabitur.

13. Ad obedientiam, quæ, uti D. Augustinus ait,
mater quodammodo est, custosque virtutum omnium,
sic eosdem animabit, ut felicissimam existiment for-
tem obedientis, infelicissimam inobedientis, ac proin-
de certatim contendant in hujus consecutione, & exe-
cutione virtutis, nec in ea quisquam se superari pa-
tietur ab alio.

14. Eriget illos sæpe ad interiores animi conturba-
tiones, tentationes, affectus, propensiones sibi aperien-
das, & quibus tentationibus quatiantur, identidem ex-
plorabit.

15. Diligenter observabit, quem in virtutibus progres-
sum iidem fecerint, quem exoratione, aut ex mortifica-
tionibus fructum retulerint, quam speciem ingerant futu-
ræ probitatis, & doctrinæ, atque de uniuscujusque pro-
gressu, moribus, ingenio Præpositum Generalem singu-
lis mensibus per literas edocebit.

16. Meminerit sui præsertim muneris esse spiritus interni
culturam summo studio exercere, quam ne unquam negli-
gat,

gat, monemus, & hortamur in Domino, cui commissi hu-
jus gregis in novissimo die reddenda est ratio, omnem
ideo movebit lapidem, ut pietatem, modestiam, vere-
cundum animum induant, & maximum, in institutum
quod amplexi sunt, amorem, imo & ardorem.

17. Curabit, ut externam munditiam, quasi testem in-
terioris nitoris, præferant, paupertatem ament, non
sordes, exquisitiore vestium compositione, quæ signum
vanitatis est, non delectentur, sed habitus, vultus, ver-
ba, incessus, externa denique omnia, mores graves, &
religiosos expriment.

18. Statis interdiu horis Ecclesiasticis cæremoniis exer-
cebuntur, ut, quæ ad sacrum Ecclesiæ cultum perti-
nent, non ignorent, præsertim Ecclesiasticum cantum
condiscant.

19. Provestiores ætate Novitii qui erunt, iidem stu-
debunt, ut obedientia, & humilitate sint probatores.

20. Caveatur quam diligentissime, ne foli unquam
relinquantur, jugiter illis vel Magister, vel Socius assistet.

21. Inter probationis tempus nulli venia concedatur, ut
ad epulum, vel asinium, vel parentum se conferat.

22. Vestitus erit vulgaris, qui paupertatem præferat.
Atque illud etiam Novitiorum Magister industrie præ-
stabit, ut abnegandæ voluntatis propriæ, occasiones cre-
bro suppeditet, quo facile stectant mentem ad obsequen-
dum Superioris voluntati.

23. Jam vero, quemadmodum in admittendis ad pro-
bationem adolescentibus caute, & prudenter agendum
est, ita, si qui minus ad onus ferendum Religionis ido-
nei videbuntur, nullumque specimen præferant, aut
constantis, aut bonæ indolis, recte illorum animis ex-
ploratis rejiciendi facile erunt de consensu Præpositi Ge-
neralis, qua in re nulla erit habenda ratio humanæ per-
sonæ, sed solus Dei honor, & Congregationis utilitas
perpendenda.

24. Corporalibus exercitiis interdum ad relaxandum
animum, ad fovendam corporis sanitatem vacabunt;
eque ad remittendas curas solatia concedat Magister No-
vitiis, quæ non ita jocularia sint, ut leges honestatis,
aut regularis disciplinæ prætergrediantur, sed, & quæ
re-

remittendo animum, eundem salubriter juvent, & experimentum faciant, qualis quisque sit indolis, ac ingenii; in quibus facile erit Magistro intimius explorare naturæ propensionem, & corporis complexionem quam ut enitatur quibuscunque artibus perscrutari, admonitum volumus.

25. Eos, cum opus erit, qua lenibus, qua severis oburgationibus corripiet, ut in officio unumquemque suo contineat; cum offenderint, pro delicti gravitate puniat in Refectorio tamen, vel publice, dum Novitius se accusabit, Superioris sit pœnam delicti inferre.

26. In correctionibus, & in emendandis Novitiorum erratis paternam gravitatem, compassionem, atque dulcedinem, sed vividam, efficacemque demonstret. Asperum se, iratum, aut perturbatum nunquam ostendat, ne diffidentia illorum pectus invadat, ac proinde, vel diffidentiam ipsi non reddant, vel non integre, & sincere, quæ res & progressiones impedit in virtute, & ingentia damna parit in subdito diffidente.

27. In singulis Provinciis vel plura erunt destinanda probationis loca, (vel saltem unus) a professorum conclavibus, seu domibus omnino sejuncta, solitaria, quæ hospitum commantium frequentia non perturbentur, in quibus solum religiosum tyrocinium probe, & naviter instituat, & ea præsertim seligentur, quæ salubritate cœli, aerisque temperie, & amœnitate maxime commendentur: *Laiscis tamen quodlibet Collegium pro domo probationis concedatur.**

App.
n. 28.

28. Singulis etiam Novitiis singulæ ad dormiendum cellulæ assignentur. Præter Ecclesiam, in quam ad recitandas diurnas, & nocturnas preces statis horis Novitii convenient, Oratorium sit intra illorum claustrum ad reliqua spiritualia exercitia peragenda, & si fieri commode poterit, etiam hortus ad honestam recreationem & sæcularium prospectu remotus.

29. Illud præterea cavendum volumus, ne cuiquam Novitio, quo tempore tyrocinium Religionis ponit, Domino probationis egrediendi, apud sæculares pernoctandi seu convivendi facultas concedatur, nisi grave id expositu-

let

let infirmitatis periculum; neque de loco in alium dimoveatur, nisi Præpositus Generalis gravi oborta occasione nec secus decreverit.

De Novitiis ad professionem admittendis.

C A P. VIII.

1. **U**bi primum annum probationis integram expleverint Novitii; Rectoris, seu Præpositi partes erunt illos accersere, propositi sui commonere, ac plane interrogare, an in cœpto vitæ instituto persistere velint, & nostram religiosæ vitæ rationem constantiter sequi. Quod si eorundem animo firme inhaerere nobiscum Christo militare, & supplices id publice postulaverint, Patri Generali significabitur, de cujus licentia Capitulo Collegiali proponet, & singulorum vocalium secretis suffragiis uno saltem supra medietatem suffragantium numero excedente, aut admittentur, aut rejiciuntur: quod cum præstiterit, eundem Præpositum Generalem admonebit, qui Superiorem loci illius, vel quempiam alium pro admittendis specialiter delegabit, ut Vicarii munere perfungens, Novitios ad professionem recipiat.

2. Antequam solemniter nuncupet Deo vota Novitius, coram Superiore, & Notario constitutus jurare teneatur se nullum corporis vitium, aut pravam valetudinem, nativumque morbum celasse, aut celare; ex quo ad Constitutiones nostræ Congregationis servandas impotens reddi, vel notabiliter impediri, seu ad id disponi possit; nec non alterius Religionis habitum sub obedientia, etiam sine probatione, nunquam se induisse. Quod si dolose in alterutro pejeraverit, erit quidem, quoad se, nuncupatis votis servandis, & ad servandum Congregationi secundum ejus regulas, & Constitutiones obstrictus; quod autem ad nos spectat, in hoc casu aperte protestamur, consensum minime præstare, sed perjurio detecto, Pater Generalis una cum Assistentibus libere possit, vel ipsum habitu exutum a Congregatione ejicere, librum eundem a votorum emissionem declarando; vel

App.
n. 29.

vel re accurate perspecta, ac diligenter examinata, si alias expedire videbitur, consensum adhibendo, in professorum numero illum referre, quo casu in poenam is in sedendo loco, & professionis tempore perinde se geret, ac si tunc solemnia vota emisisset. De quibus omnibus, & singulis Novitius in ipso actu emittendæ professionis, dilucide, etiam vernacula lingua, si opus fuerit, a Superiore moneatur, & ipse Novitius unico contextu ea bene intellexisse, acceptare, & expresse ad illa se obligare asserat, conceptis, ut supra, verbis jurando. Quæ omnia Notarius distincte in acta referat. Hæc autem electio, aut nova receptio intra quatuor menses a die defecti impedimenti omnino executioni demandetur.

3. Præterea quicumque Novitius scripto contestetur, & palam confirmet, se nostræ Congregationis varia instituta, vivendi rationem, observantias, & Constitutiones didicisse, sed illam præcipue, qua Clericis ad horas divinas recitandas statim post professionem præcepto obedientiæ, & poena peccati lethalis obligantur, & aliam, qua post susceptum Subdiaconatus Ordinem, vel, si Sacerdotio, aut Ordine sacro jam ante votorum nuncupationem fuerint insigniti, triennium integrum ab emissâ professione utroque suffragio, activo scilicet, & passivo privantur: totum integrum probationis annum explevisse, non interruptum, sub Novitiorum Magistro a Patribus sibi constituto, se sponte, libere, non ullo adactum metu, nec aliqua vi coactum, necessitate nulla compulsum, solemnibus votis obstringere: certo etiam nosse, ac scire in idonea, & apta ætate a Sacro Concilio Tridentino præscripta ad solemnia Religionis emittenda vota se esse constitutum.

4. Formula vero nuncupandorum votorum ex præscripto Ritualis nostri Clericis Latina sit, Laicis, vernaculo sermone; quod erit veluti symbolum, & tessera, qua duo status illi Clericalis, & Laicalis internoscantur.

5. Norint autem Laici nostri sibi profus esse interdictam ad Clericalem habitum, ad primam tonsuram, & Ordines promotionem, quam Constitutionem ne violent, Cap-

tulum Generale in virtute Spiritus sancti, sanctæque obedientiæ obnuntiat, ac mandat: cui præcepto, & Constitutioni si quis Laicorum quovis prætextu minime obtemperaverit; poenæ excommunicationis latæ sententiæ reus subiaceat, & in carcerem detrudatur usque ad proximum Definitorium, in quo severo iudicio causæ illius disquisitio ineatur, & plectatur, ad pristinumque statum remeet, & interclusum ad altiorem Ordinem aditum, spemquem omnem ademptam sciat. Proinde Laici ante votorum nuncupationem, sibi probe compertam esse hanc Constitutionem contestentur.

6. Non prius vero Laici suæ probationis annum inibunt, quam duorum, vel trium, aut etiam plurium annorum spatio Præpositi Generalis arbitrio, eorum indolem, ingenium perspicuis argumentis in Religione Patres experiantur, neque ad professionem admittantur, nisi vigesimum primum ætatis annum compleverint.

7. Singula Collegia, & Domus nostræ librum habeant in quo manu propria, qui solemnia vota nuncupavit, formulam votorum nuncupatorum exscribet, subscriptis testibus juxta Ritualis nostri præscriptum obsignatam, qui liber in Archivio fideliter custodiatur.

8. Nuncupatis votis Clerici quinquennii spatio, ad arbitrium Præpositi Generalis, in uno ex præscribendis ab eodem Collegio commorabuntur, quibus Sacerdos aliquis morum integritate, doctrinæque excellens præficiatur, qui nuper professos secundi professorii loco, bonis imbuat moribus in pietate confirmet, spiritualibus exercitationibus detineat; ut interim disciplinis, bonisque artibus pariter, ac pietate excolantur. Naviter vero, & impigre Sacerdos Præfectus eorum spiritualibus commodis invigilabit, prospicietque singula diligenter, quæ ad optimum adolescentium informationem, eosque ad severam disciplinam promovendos spectant, dabitque cum primis operam, ut leges, quæ pro secundi novitiatu, aut professorii Novitiis peculiari libro sancitæ sunt, exacte observentur.

De Promovendis ad Ordines.

C A P. I X.

1. **S**I qua in re diligenter nobis providendum est, ne aliquis error committatur, ea potissimum esse debet, in qua de cultu divino agitur, ut quam maxime illi velimus esse consultum. Quamobrem nullus ex Nostri, qui clericali habitu Deo est mancipatus, minoribus, aut majoribus Ordinibus initiandus promovebitur, nisi præscriptas a Concilio Tridentino conditiones omnes habeat.

2. Stata ab eodem Concilio tempora inter Ordines ferventur, nisi alioquin gravis imminet necessitas. Non evagabitur quisquam, aut alio se conferet, ut Ordinibus initiatur, sed in ea Diœcesi, ubi pro tempore degit a Patribus destinatus, juxta Clementis Octavi præscriptum promovebitur.

3. Caveat Superior quilibet, ne Sacros Ordines quempiam, nisi prius a Præposito Generali, vel Provinciali impetrarit facultatem, promovendum curet, quam ubi obrinuerit, Capitulo Collegiali proponet Sacro ordine initiandum, nec nisi a majori suffragantium parte admittitur censeatur.

4. Promovendum vero ad Ordines antequam Capitulo Collegiali proponat Rector, seu Præpositus Collegii, examinandum a duobus, aut tribus ex doctioribus Patribus curabit, & an sit idoneus accurate explorabit.

5. Superiores, si qui forte ausi fuerint ex Laicis quempiam Clericalem ad habitum, vel ad primam tonsuram seu Ordines evehere, pœnæ privationis vocis activæ, & passivæ, ac aliis gravioribus pœnis arbitrio Præpositi Generalis, vel Definitorii subiaceant.

De ratione studendi, ad studia admittendis,
& Præceptoribus.

C A P. X.

1. **C**UM ex duobus quasi fontibus pietatis, & eruditionis religiosi viri omnis felicitas petenda sit, Congregationis vero ornamentum quodcumque, laudabiles progressiones, hæc duo firmissima præsidia solum respiciant, Præpositi cum primis Generalis partes erunt, & Visitatorum, studiorum rationibus omni sollicitudine prospicere. In hoc igitur sedulo incumbunt, ut nostros Adolescentes ad studia promoveant, eosque disciplinis, & bonis artibus erudiendos curent, qui præstanti sunt ingenio, quique præclaram spem injecerint, non leves esse in scientiis progressus facturos.

2. Id vero præcipue spectabant Patres, ut, qui disciplinis addicuntur, non in animi elationem, & fastum privatum, sed in obsequium Dei, Congregationis ornamentum, & utilitatem doctrinam sint derivaturi.

3. Certa quadam, utili, & accommodata methodo in disciplinis, & scientiis profitendis utentur Præceptores nostri; & Adolescentes nisi prius optima in minoribus fundamenta jecerint, & integrum biennium Rhetoricæ studuerint, ad altiores, & severiores disciplinas adituri sciant omnem ipsis esse oclusum, qua in re Præpositi Generalis, & Visitatorum conscientias oneramus.

4. Præpositus igitur Generalis, & Visitatores tempore Visitationis de cujuscumque in studiis profectu diligentissime inquirent; examen instituent se coram, & adhibitis Præceptoribus periculum facient singulorum, segnes, ac desides graviter coarguent, & plectent, tardos vero, ac stolidos, qui minus idonei deprenderentur, a studiis removebunt, aliisque muneribus, & exercitiis dedicabunt.

5. Superiores singuli apud quos Adolescentes nostri studiis operam navabunt, nihil intermittent, quod ad

excitandos illorum animos, ad studia capeſſenda; & acrioribus ſtimulis urgendos opportunum videbunt, qua hortationibus impellendo, qua objurgationibus, qua præmiis. Neceſſarias, ut promptiori, & alacriori animo ſtudiis vacent, & incitatori deſiderio rapiantur, ſuppeditabunt. Exemptiones vero, quæ ſtudentibus concedendæ erunt, Præpoſitus Generalis, vel Definitorium decernet.

6. Nemo impreſſa Theoremata publice diſputanda proponat, niſi facultatem incundi literarii certaminis a Præpoſito Generali impetraverit, qua impetrata nulli ea nuncupabit. Unico folio contenta, ſive typis curantur, ſive exſcribantur, diſputanda proponet, non alio præfixo ſtemmate, quam quod noſtra Congregatio præfert.

7. Præceptores illi ad informandos tam Noſtros, quam externos adoleſcentes deligentur, qui ſint vitæ integritate ſpectabiles, moribus graves, & pii, doctrina vero, & ea, quam profeſſuri ſunt, diſciplina, apprimæ eruditi.

8. Hi vero ab his oneribus, & communibus muniis obeundis erunt exempti, a quibus illos eximere æquum, honeſtumque Præpoſitus Generalis, vel Definitorium, vel Generalium Comitiorum Patres eſſe judicaverint. Menſa ſemper in loco communi utentur, nec quidquam hac in re ſibi Superioris localis auctoritas vindicabit. Veſperis, & Completorio, ſi ſtatim poſt Veſperas recitetur, diebus feſtivis in Choro, quotidie vero orationi mentali, ut cap. de Oratione mentali dictum eſt, intererunt; eamque inibunt docendi methodum, quam Patres, oro recta ſcholarum adminiſtratione privato libro præſcribent.

9. Ex illis autem, & ex ſcholæſticis accerſere Præpoſitus Generalis poterit, quos volet ad Comitæ, ut publice concluſiones ſuſtineant, vel conciones habeant.

10. Ceterum Noſtri liberalibus diſciplinis, ſacris præfertim literis, & Canonibus excolantur, atque, ut Deo Optimo Maximo, & Sanctæ Eccleſiæ ſuam operam præſtare aliquando poſſint, Hebraica lingua, Chaldæa, Arabica, Græca, Illyrica erudiantur.

11. Prohibemus autem, ac proſus cuiſcunque interdictum, ne librum ullum cuiuſcunque argumenti imprimendum curet, vel edat, antequam a Præpoſito Generali, aut a Provinciali extra Italiam, facultatem obtinuerit, qui eos libros duobus ex noſtris Patribus Theologis antequam imprimantur, legendos, & diligenter examinandos committent, horumque partes erunt, non ſolum accurate perpendere, an aliquis error irrepreſerit, ſed etiam an digni ſint, qui lucem aſpiciant eruditorum, ſervato tamen decreto ſuper hoc edito a Sanctiſſimo D. N. Papa Urbano VIII. ſub die xvij. Septembris MDCXXXV.

12. Quod ſi non conceſſa facultate a Præpoſito Generali, vel Provinciali typis cudendum aliquod opus cuiuſcunque argumenti quis dederit, vel ediderit, vel edidit procuraverit, is ſtatim a Præpoſito Generali, aut Provinciali quocunque deturberetur dignitatis gradu, omni ſuffragio tam activo, quam paſſivo privetur, quoſque Comitiorum Generalium Patres, ad quos ſolum ſpectabit ab hac pœna liberare huiuſmodi privatum, in priſtinam dignitatem reſtituere volent: interim ultimus inter profeſſos ubique erit.

13. Clericis, qui in noſtris Collegiis operam ſtudiis navabunt, ſupra unam vicem in hebdomada a matutinis horis vacandi in Choro recitandis, alteram etiam vicem huiuſmodi immunitatis conceſſam volumus, hac tamen conditione, ut prius ſe in Choro ante Præpoſitum Collegii, vel Superiorem ſiſtant, & perita benedictione antequam matutinæ horæ recitari incipiant, in cellam ad vacandum ſtudiis ſe recipiant.

14. Et ſi quis ex noſtris Adoleſcentibus, quibus ſummum otium literarum conceditur, ut diſciplinis incumbant, ſegnius ſtudia tractaverit, vel laboris impatiens, vel contumacior, aut peculantior, illi obedientiæ detrectæ ſe ſubmittere, cui ſecundi novitatus, ſeu profeſſorii Clericos volumus eſſe ſubjectos, proinde parum & in ſpiritu, & in literis, & in pericia linguarum profecerit; iſ poſtquam ſemel, & iterum, atque etiam tertio correptus, & caſtigatus fuerit, a ſtudiis amoveatur. ac tanto beneficio privetur. Hunc vero nolumus ad Sa-

ros Ordines, vel Sacerdotum sine Definitorii consensu promoveri, & omnino mandamus, ne ullum in Congregatione nostra dignitatis gradum obtineat, nisi secretis suffragiis Patres in Comitibus generalibus, ut proponi possit dispensaverint.

15. Secus his, qui naviter, qui impigre studiis vacabunt, magnosque progressus fecerint, tum in scientiis perdiscendis, tum in linguarum eruditione, declarabunt Patres, quo loco virtutem, atque virtute, & probitate præstantes habeant; hos enim promovebunt ad dignitates; præmiis allicient, honoribus afficient, nullaque prætermittent virtutis promovendæ incitamenta.

16. Postquam nostri Scholastici philosophicum curriculum, studiumque abolverint, antequam Theologicum aggrediantur, ut iis satisfaciamus oneribus, quibus nostra Religio premitur, aliis politiori literatura informandis præficiendi erunt, triennium integrum in inferioribus scholis ad docendum detinendi, iterumque si eo in munere strenue se gesserint, majoribus studiis addicendi.

De Habitu Clericorum, & Laicorum.

C A P. XI.

1. **N**ON minori cura invigilandum est, ut nostræ Congregationis Patres & Fratres ea utantur vestium compositione, quæ religiosos viros deceat; ut scilicet nec nimis elegans, & splendidus sit vestium ornatus, neque sordidus, & nimis abjectus ullus nostrum incedat. Erunt itaque omnium externæ vestes nigri semper coloris Janæ, simplices.

2. Clericorum tunica protensor talos feriet, anteriori parte tota usque ad cingulum sit confuta: collare duobus saltem uncinulis ita adstringatur, ne aut collum, aut guttur appareat. Manicæ nullis aut uncinulis, aut globulis constringantur, sed laxiusculæ totæ sint confutæ. Pallium ejusdem fere longitudinis, ita tamen ut tribus, vel quatuor digitis decrescens superemineat tunicæ. Palliorum collaria haud supra tres digitos altiora promineant. Zo-

næ nullo modo sint sericæ, semel tantum circumducantur, & in anteriori parte nectantur. Pileæ, quæ nec oblongæ, nec acuminatæ sint formæ, sed ad religiosi viri honestum decorem accommodata, alas non habeant totas limbo subfutas, sed tantum ad dimidietatem productæ, qui in interiori pilei parte ad tres digitos vix ascendat, nunquam tamen excedat: nullis eadem funicularis sericis cum lemniscis adornentur, sed simplici vitta ex filo, quæ globulo depressiore connectatur. Galericuli non sint serici. Indusia omni careant & ad collum, & ad manus ornamento, illorumque collaria ad collum supra vestem duos tantum digitos vertantur, ex tela simplici linea, nec amylo lavigata sint, aut alias expolita. Nullus ad manum supra thoracem indusii manicam, multo minus adscitam maniculam obvolvatur. Lacernæ domesticæ solum hiberno tempore deferantur, quæ manicas gerant integre confutas, & religiose paupertati, quæ omnem horret vanitatem, prorsus conformes: harum collaria vesti æquentur, & invertantur: leviores ætate nemo deferat. Interiora vero indumenta sub veste sive hiberna, sive æstiva, nigri sint coloris, aut certe suboscuro, qui parum a nigro recedat, ita ut nullus luxus; aut mollities, aut exquisita elegantia in illis appareat: quod si thoracem pellitum aliquis gesserit, ante pectus, & ad manus nigri coloris limbo subfuto ad quatuor digitos eundem cooperiat. Coriacea colobia omnino interdiciuntur. Fibulatas zonas, aut cingula nemo sub veste gesserit. Femoralium formæ, & figura sit honesta, simplex, religioso viro conveniens. Tibialia acu intexta cuiusvis generis, aut coloris illa sint, nullus gerat: pellita vero nigri solum coloris permittantur. Calcei absque auriculis gesserintur. A sudariolis lemnisci amoveantur, neque acu per angulos depicta illa sint. Pellicæ vestes exteriores prohibentur omnino, interiores vero valetudinariis, aut ætate provectionibus Præpositus Generalis, aut Visitator, ut expedire perspexerit, concederent, hac adiecta conditione, ut & pauci emanent, & ad genua tantum protendantur. Manicæ pellicæ, quæ ad frigus arcendum e manibus deserviunt, laneo operimento extrinsecus convestiantur.

3. Laici paupertatis colendæ, & cæterarum virtutum,

humilitatis præsertim, pietatisque acquirendæ religiosa sollicitudine cum Sacerdotibus contendit. Eorum vestitus erit tunica ad furas solum delucta, quæ cruris medietatem feriat, & pallium, quod longitudine tunicam non excedat.

4. Galero, vel laneo galericulo utentur pro domestico capitis cooperimento.

5. Vestes novæ, & quæ communi nomine *zimarra* nuncupantur, hibernoque tempore intra claustra deferuntur, iis tantum concedi volumus, qui perfuncti laboribus, vel alia ratione de Congregatione sunt benemeriti: aliis autem si Superiores permiserint, vetustæ esse debent, & singuli manicas indigent.

6. Nullus vestes breviores in itinere ad crura solum productas geret, siue ex panno, siue ex lana, aut alia quavis materia. Pænuæ, quibus in itinere ad pluvias arcendas Nostri utentur, nigri sint, vel suboscari coloris, nullis redimiculis, vittisque ulla ex parte ornate, sed simplices.

7. Ea demum sit vestitus tam interioris, quam exterioris compositio, ut nihil holosericum, vel subsericum nihil vanitatis, aut pretiositatis, nihil nimis exculi, & elegantioris ornatus, vel minima qualibet, in re appareat, nihil, quod a religiosa simplicitate, & paupertate declinet, vel sæcularium oculos, quos maxime in religiosos viros intentos tenent, etiam leviter offendat.

8. Caveant prorsus Nostri, ne Chorum ingrediantur, aut in claustris, aliove loco sæcularibus videndos, se exhibeant, nisi decenter amicti, & induci habitu præscripto.

9. Capillorum, & barbæ ejusmodi rationem Nostri habebunt, ut religiosum decorem, non aliquam animi levitatem, aut vanitatem præferant: quamobrem pilos æqualiter attonfos gerent, barbam non e malis, nec totam abradent, neque ad mentum brevi collectam, sed decenter angulis conformatam, æqualem, nec ultra tres digitos a mento promissam gestabunt.

De Fabricis erigendis.

C A P. XII.

1. Magni momenti novæ ædificiorum erectiones examinandæ sunt, neque sine diligenti, accurataque consulatione a Nostri, vel inchoandæ erunt, vel prosequendæ. Cum primis igitur cavebunt, ne ullum prius opus moliantur, quam a Præposito Generali facultatem obtinuerint Præpositi, vel Rectores, quam ubi impetrarint, maturo etiam consilio, & prudentia opus erit; ideam ædificii graphice delineatam a perito architecto depromi curabunt primum, eandem postea peritissimis duobus, vel tribus aliis architectis examinandam proponent, plures consulent, nec absque seniorum Patrum consulatione, & consensu quidquam tentabunt, ne postea cogatur alter ædificium demoliri.

2. Si quid reparandum, instaurandumque erit, quod ruinam minetur, vel vitium faciat, vel in elegantiore formam parvo impendio commutandum videatur, id si viginti quinque aureorum impensam exceßerit, auctoritate solum Præpositi Generalis concedendum erit, *vel Prævinctialis in Gallia.*

3. In ædificiis vero erigendis illud spectare debent Patres, ne vel amplitudine, vel magnificentia, operisve structura, paupertatis, & modestiæ obliviscantur; ne ullus sit in sæcularium domos prospectus, & si qui jam sunt, omnino obstruantur. Incurrat in oculos introeun-
tium nostra Collegia, & Domos, ante, & intra ostium sacra Christi crucem deferentis effigies assidue, & eleganter depicta, vel sculptura perpolite cælata.

4. Nostri in Domibus clausura omnino servetur.

De *Ægrotantium cura.*

C A P. XIII.

1. **S**I unquam Superiores nostri paternum erga subditos affectum declarare debent, & charitatis æstuantem pectore ardorem, tunc præsertim declarabunt, cum aliqui in morbum inciderint. Magna itaque cura, & prospicientia curabunt, ne quidquam illis desit, omnibusque remediis sit cuique ægrotanti probe consultum.

2. Præficient ægrotum famulitio Sacerdotem unum, & Laicum, qui charitate præ cæteris exæstuent, & pia, accurata, & vere fraternâ sollicitudine illorum sanitati procurandæ sedulam operam navent. Medicorum isti præscriptum diligenter servabunt, ne leviter quidem ab illo recedent, & si quid ob inopiam Domus nostræ, aut Collegia suppeditare minime poterunt, ab amicis emendicare, opportuni, importuniquè Nostri non ve-reantur.

3. Si contigerit plures eodem in loco oppressos morbo decumbere, plures constituantur infirmarii, sique necessitas urgebit, sæculares adhibeantur.

4. In unaquaque Domo valetudinarium construatur commodum, salubriori loco, a strepitu, & domesticorum frequentia, quam fieri poterit, remotum, in quo ægrotantes, usque dum convalescant, curentur.

5. Cum periculose aliquis ægrotaverit, solus nunquam esse permittatur, & mutatis vicibus Patres, & Fratres, qui valebunt, ad præscriptum Superioris jugiter illi assistent, minimeque negligent aliquid incommodi, & molestiæ pati, ut probe fratris ægrotantis saluti tam corporis, quam animæ prospiciatur.

6. Animæ vero ad salutem quod attinet, Præpositi, & Rectores neminem ex sua familia ægrotantem a medico sinent invisit, qui secundam saltem post visitationis vicem sacramentali confessione peccata non expiarit. Invigilabunt, ut sacræ Eucharistiæ Sacramento, Extremaque Unctione juxta medici consilium, suamque pietatem se æger opportune corroboret. Præterea moribundis ple-

nissis

nissima absolutionis beneficium ex concessio nobis privilegio Superior impertiet, cujus absolutionis impertiendæ rationem in nostro Rituali impressam commode legere quisque poterit.

7. Scripto infirmarii, vel infirmis assistentes consignabunt singula, quæ faciendâ præcipient medici, ut horum propinandi pharmaci, syrupi, cœnæ, prandii, & hujusmodi.

8. Singula etiam observabunt, quæ ad morbum spectant, ut prognosticos dies medicus probe, & symptomata ægrotantis internoscat: quapropter notabunt diem ægrotationis, horas decrementi, incrementique morbi diligentissime, ne gravis aliquis error infirmarii incuria a medico committatur, magno ægrotantis incommodo, salutisque periculo.

9. Convalescentes nisi bene confirmatis viribus, & medico jubente, lecto surgere non audent; iisdem Superior ex medici præscripto ad valetudinem confirmandam adjuvamenta omnia suppeditabit.

De *Egredientibus domo, atque honesta animi remissione.*

C A P. XIV.

1. **I**nstar piscis extra aquas Religiosus est extra claustra; quocirca maxima cura adhibenda est, ne labatur in interitum. Ut ergo religiosum virum suo remotum e conclavi divina Dominus protectione custodiat, nullum ex Nostri egredi volumus, qui flexo ad terram genu benedictionem humiliter a Superiore non petierit, & obtinuerit, quam similiter petere non omittet, statim ac domum fuerit regressus. Nullum ex Clericis, vel Sacerdotibus domo exire jubemus sine comite, quem suo pro arbitrio Superior assignabit, & eundem recusare, aut permutare quovis prætextu, fas erit nemini.

2. Quilibet se domum vesperi ante signum salutationis Angelicæ recipiat. Cœnandi licentia nocturno tempore extra claustra nemini unquam concedatur.

3. Caveant Nostri, ne egressi alio divertant, quam ad

ad eum locum; ad quem eundi facultatem obtinuerint; nisi alioquin post egressum urgens aliqua occasio sese illis obtulerit, quam deinde, ubi domum fuerint regressi, sincere manifestabunt Superiori.

4. Prudenter tamen aget Superior, si quem ad locum egressi se contulerint, quæ negotia tractaverint, cuius ingressum, & colloquium jerint, & his similia, diligenter, sed quam poterit occulte, inquirent, idque ipsi faciendum esse, præsentis Constitutione statutum sit.

5. Accessus ad quasunque mulierum domos sine expressa licentia Superioris prorsus Nostris interdicitur: pervidebit vero Superior, ne sit in ea concedenda indulgentior, nec eam concedet, nisi personarum, & occasionis maturo consilio accurate perpenderit rationem, & qui mulierem est alloquutus, coram comite semper alloquatur.

6. Incumbant Superiores, ne nimis frequenter, & passim, vel exeundi aliis facultatem faciant, vel sibi assumant, nec Collegium unquam sine competenti numero relinquatur ad ipsorum iudicium, & in subditorum egressu explorabunt, quo quisque se conferat, ne casus aliquando ferat plures in eodem loco apud eosdem reperiri.

7. Qui domo egrediuntur, per januam Collegii, non Ecclesiæ transeant, sui que egressus janitorem admoneant identidem, & regressus, ut is compertum habeat, qui domi sint, qui extra profecti.

8. Scandala quæcunque ut a Nostris evitentur, nunquam iis in locis consistent, neque ad ea cominus accedent, ubi spectacula publica habentur: hominum conventus, qui ad circulatores, & ad histriones fieri solent, cautissime declinabunt.

9. Tam Sacerdotes, quam Clerici regulariter extra domum & biretum quadratum, & pileum deferent, illud capite, hoc manu, nisi sol, ventus, frigus, pluvia urgeant, ut caput operiendum sit pileo, & biretum manu gestandum.

10. Pallium utroque humero sustentetur, & a parte anteriori decenter, ac religiose compositum; ejus colla-

re

re non obvolvatur, sed erectum circa collum deferatur ab omnibus; si timeatur, ne pallium decadat, duplici vitta ex filo hinc inde a collari ad tergum dependente, non serico funiculo, & globulo ad collum revinctiatur. Motus corporis, ut Capite de modestia dictum est, neque mollis sit, neque concitatus: oculis ad terram dejectis Nostris incedant, nec manus agitent incedendo, neque curiose quidquam, quod obvium haberint, intueantur.

11. Quod ad recreandum animum spectat, cum nihil sit durabile, quod alterna requie careat, licebit Superioribus semel in hebdomada domi, vel foris, honestam relaxationem aliquam subditis concedere juxta cuiusque indigentiam, sed juniorum recreationibus, maxime cum extra civitatem concedentur, vitæ spiritualis Magister, vel Magistri Socius, aut ex Senioribus quispiam præfens semper aderit, qui vigili custodia commissum gregem moderando tuebitur; ne disrupto disciplinæ fræno ad sæculi mores, imo & ad vitia, quod juventuti facillimum est, præceps ruat.

12. Singulis diebus a prandio, & a cœna per horam; vel paulo secus mutuis se colloquiis Nostris recreabunt, quæ tamen sint honesta, seria, & a religioso viro minime aliena. Illud præcipue cavebunt diligentissime, ne Regum, vel Principum factiones inter colloquendum tueantur, ex quo dissidia, æmulationes, & contentiones, imo & odia oboriri frequentissime solent, sed unius corporis membra esse singuli cogitent, vinculo charitatis arctius invicem copulati, quam alio quocunque sanguinis, ac patriæ.

13. Ludi, quibus vel nimium temporis infumitur; vel scandalum aliquod creatur, vel sanitas læditur, omnino interdiciuntur.

14. In villis sæcularium pernoctandi non detur passim facultas, adolescentioribus præsertim tam Clericis, quam Sacerdotibus, quibus assignabitur comes ætate gravis, & moribus honestus: sed & sibi licentiam hanc raro Superior assumet.

15. At vero, ut feriarum autumnalium tempore concedimus tam professoribus literarum, quam studentibus ali-

ali-

aliquam requiem, & recreandi animi laxationem, non tamen eandem omnibus. Philosophi, & Theologi a die Nativitatis Deiparæ studia intermittent, reliqui ipsa die Sancti Francisci. Quod in aliis quoque studiorum feriis faciendum præscribimus, ut breviores semper assignentur Grammaticis, Humanistis, Rhetoricis, quam Philosophis, aut Theologis.

16. Nemini eo tempore recreationis prætextu per nostra domicilia licentiose vagari permittatur: & si quis alio se conferendi facultatem a Præposito Generali, vel a Visitatore obtinuerit, is ad eum dumtaxat locum pergat, ad quem eundi licentiam impetrarit.

De Viatoribus, & Hospitibus.

C A P. XV.

1. **N**ullus domicilio sibi ad obedientiam designato discedere unquam attentet, prætextu etiam Præpositum Generalem, vel Visitatorem conveniendi, absque licentia ab iisdem scriptis obtenta: minus liceat Superiori cuicumque ex suis subditis quempiam ad Præpositum Generalem, vel Visitatorem mittere, nisi prius de re, ob quam mittere decreverit, certiores illos fecerit, & mittendi facultatem impetrarit, gravissima excepta causa, quæ moram non patiat.

2. Statim atque ad aliquam ex nostris domibus hospes accesserit, Ecclesiam, vel Oratorium ingredietur, actisque Deo religioso more gratis, inde recta Superiorem, aut eo absente Vicesuperiorem adibit, eidem manum reverenter exosculabitur, literas, si quas secum deferret, cuicumque illæ dirigantur, fideliter consignabit, causam sui adventus exponet, nisi a Præposito Generali, vel a Visitatore mitteretur, & patentes suæ obedientiæ literas exhibebit, sine quibus districte Superioribus inhibemus, ne quempiam ex Nostris admittant, vel retineant.

3. Quotiescunque iter a Nostris ineundum erit, Itinerarium devote pronuntiabunt, & si commode poterunt, Sacrum, vel facient, vel audient.

4. Caveant hospites adventantes, ne liberius, quam par est, aliorum dicta, & facta referentes novis rumoribus domum impleant, ne rogantibus, quid alibi fiat, quid Superiores moliantur, quid suspicentur, quid in aliis familiis novitatis evenerit, enarrent, neve curiosus ipsi de aliorum actionibus inquirent, aut sermonem instituant. Cum enim oblocutiones hujusmodi omnem solvant mutuæ charitatis nexum, religiøsæ domus tranquillitatem perturbent, detractionibus, suspicionibus, dissidentiarum aditum aperiant, reverentiam, & observantiam in Superiores, vel imminuant, vel profus adimant, omnino volumus, ut alienorum exploratores, & delatores hujusmodi, si qui reperti fuerint, severe puniantur, & si ita expedire Superiori videbitur, ab aliorum consuetudine sejungantur, eorumque nomina ad Desinatiorium, & ad Capitulum Generale deferantur, ne ullis unquam in Congregatione dignitatibus præfulgeant: nisi spiritum religionis rursus induisse bene cognoscantur, quem se exuisse, sua ipsorum colloquia, & agendi ratio aperte testabuntur.

5. Contra vero de aliorum virtutibus, de iis, quæ Congregationis bonum nomen, & existimationem augere possunt, de Superiorum charitate, & prudentia, ut audientibus aliis hospites nostri disserant, & multos misceant sermones, laudamus, & in Domino hortamur.

6. Necessaria quæcunque iter suscipientibus, & alio commigrantibus, visticum videlicet, & supellex viatoris ad normam paupertatis, & charitatis suppeditentur ab eo Superiore a cujus domicilio recedunt, ut omnis proprietatis occasio submoveatur.

7. Pulvinaria ad equitandum Sacerdotibus solum conceduntur, præterea memini, sive Clerico, sive Laico, nisi forte valetudinarius, vel convalescens alio commigret.

8. Conducticia lectica nemo sine Præpositi Generalis licentia iter suscipiat.

9. Arma in itinere nullus deferat præter cultros, qui palmi mensuram non excedant, quos statim deponet, cum suum ad domicilium pervenerit: nam intra claustra deferri omnino prohibemus.

10. Supellecilem, si quam nostri ferent in itinere, eam a Superiore impetrata licentia quisque asportabit, quæ & statui conveniat, & itineri non sit impedimento: omnia autem exscribentur, & scripto Superiori manu propria subscribet, ac sigillo domestico obfignabit, serienque suæ supellectilis statim Superiori; ad quem accesserit, sincere ostendet.

11. Iter faciendum iter, qui professione, loco etiam præcedet, nisi officii ratio aliud postulet.

12. Inter unius diei, vel paulo secus ineundi, cuiuslibet loci Superior facultatem concedere possit, non nisi tamen suadente rationabili causa: ulterius vero Præpositus Generalis, vel Visitatores; & tunc idem Superior subdito literas patentes concedat.

13. Superiores a sua residentia ultra quinque dies sine Præpositi Generalis, vel Visitatoris licentia minime aberunt.

14. Si quis conciones, aut cathedras professus, vel literarum studio deditus, scripta, seu libros asportare necesse habuerit, id Præpositi Generalis, Visitatoris, aut Superioris loci licentia scriptis obtenta præstabit.

15. Laici ad designata domicilia decem annos post votorum nuncupationem pedites, vel navigio commigrabunt, & iter quodcumque suscipient: si tamen Præposito Generali, vel Visitatoribus ob aliquam gravem occasionem ætatis, valetudinis aut alia de causa visum fuerit indulgendum esse, eorum prudentiæ integrum relinquimus hæc in re dispensare.

16. Hospites advenientes dummodo literas dimissorias habeant, omni humanitate, & charitatis affectu accipiantur.

17. Superiores omnes locum peculiarem hospitibus admittendis præparatum habere, & prout vires nostræ Congregationis ferent, necessaria cuilibet subministrare curabunt, ita ut nihil iis desit, & non minus contractior parsimonia quam effusior liberalitas; deliciæ, sæcularis apparatus, a nostris hospitibus omnino exulent.

18. Unum ex Laicis virum spectatæ charitatis, probita-

bitatis, & modestiæ, hospitium addicent obsequio, quibus pedes iisdem abluat, & omnia hospitalitatis officia hilariter vultu, & animo exequatur.

19. Comitum, cum egrediendi e claustris licentiam illi petierint, semper Superiores assignabunt, nec permittent, ut vel ab ipsis pro arbitrio assumatur, vel exeant in comitatu.

20. Subdantur Superiori hospites ipsi prorsus in omnibus; exemplum taciturnitatis, modestiæ, observacionis nostrarum Constitutionum cæteris præbeant.

21. Ubi fuerint nostræ Congregationis domicilia, ad ea, & non alio, recto itinere se conferent, nec Superiores, quibus illi se præsentaverint, pernoscendi licentiam extra nostras domos ullo modo concedere possint, sed neque hospites sibi arrogare sub pœna culpæ gravis in Constitutionibus statuta.

22. Adventantes aliunde negotiorum gratia domo non exeant, nec aliquid emant, dono dent, aut mutuo accipiant, nisi de consensu Superioris ibidem residentis, qui, ut eos corrigere possit, imo ut debeat, hæc nostræ Constitutione sancimus.

23. Cavebunt hospites, ne onerosos se illis domiciliis exhibeant, ad quæ divertent, maxime, si Orphanotrophia sint, neve ibi moram diuturniorem faciant, quam literis dimissoriis sit illis concessum. Transacto primo die, choro, & orationi præsertim, interesse, atque Missas celebrare meminerint, nisi itineris longitudo, vel patens negotiorum necessitas illos excuset.

De Epistolis scribendis, & earum inscriptionibus.

C A P. XVI.

1. **E**PISTOLAS nemo scribat; mittatur, aut ad se missas recipiat sine Superioris licentia, nec nisi sigillo loci, in quo degit, obfignatas. Sigillum commune, cui impressa sit effigies Patroni illius Ecclesiæ, suo in cubiculo Præpositus, vel Rector detineat; aliud peculiare permittat nemini, sed si quem deprehenderit alio uti

M

sigil.

figillo, quam communi, vel sine impressione figilli literas mittere, puniat graviter.

2. Has quisque auspicabitur hac ratione. Si ad Præpositum Generalem epistola exaretur, ad primam consalutationem addet *Benedicite*: claudet vero his verbis, *Patemitatis Vestra M. R. Servus, & filius in Christo obedientissimus*. Si ad alios Patres, vel fratres conscripta sit, post consalutationem sic apprecatio, *Benedictus Deus*.

3. Supercriptiones Epistolarum his, & non aliis titulis adornentur. Ad Præpositum Generalem qui scribet, hac utetur forma. *Multum Rever. Patri nostro in Christo colendissimo Patri Præposito Generali Congregationis Somascha, & Doctrina Christiana in Gallia. Præpositus, vel Rectoribus, aut Capituli generalis Vocalibus, Rever. in Christo Patri observandiss. Cæteris Sacerdotibus, Rever. Patri Don. Clericis sacris ordinibus initiatis Rever. Don tantum assignabunt. Clericos in sacris minime constitutos, aut Laicos, Charissimos, vel Honorandos in Christo fratres compellabunt; omnes vero subscribent nomen, & cognomen, & Congregationis titulum, & tam Sacerdotes, quam Clerici sacris initiati præponent Don.*

4. Nemini liceat ludicras literas, & scurriles conscribere, & nisi urgeat aliqua necessaria occasio, a literis exarandis quisque se temperet.

5. In iis nihil, quod ad alias familias pertinet, qui scribent, curiosius pervestigabunt, quidve alibi agatur, explorabunt, aut nuntia ultro, citroque mittent.

6. Et cum ad primarios viros Superiores literas exarabunt, eam, quam par est erga illos adhibere reverentiam, omnibusque modestiæ, & urbanitatis officiis cole-re meminerint.

7. Caveant omnes, ne in scribendo quid incaute, vel quod nulla ratione tolerandum est, veteratorie, & callide scribant, quo Congregationi, vel alicui in aliquo detrahatur, aut quisquam irrideatur, aut jurgiis oneretur.

8. Quicumque, licet Superior localis, literas Multum

Re-

Rever. Patri nostro Generali, Vicario, Procuratori, Generalibus, ac Visitatoribus illius Provinciae scriptas, missasve, vel quæ ab illis mitterentur, per se, aut per alios retinere, interciperè, referare, consciendè, aut legere ausus fuerit, excommunicationis lætæ sententiæ pœna Præposito Generali reservatæ, novèrè ipso factò se esse innodatum, & carcere ad sex menses puniendum; Qui Consiliariorum, Definitorum, aut Cancellarii, vel Superiorum localium literas scienter, ut supra, intercepterit, præter violationem præcepti in virtute sanctæ obedientiæ, pœnis arbitrariis a Præposito Generali mulctetur. Superioribus tamen, ut alibi dictum est, fas sit suorum subditorum literas aperire, ac perlegere, nisi Præposito Generali, Vicario, Procuratori Generalibus, Visitatori suæ Provinciæ mittendæ sint.

9. Quæ ad quemcunque, Præposito Generali excepto, scribentur epistolæ, ex non nisi dimidio folio exarantur, secus tantum, si negotiorum necessitas cogeret scribere longiores.

10. Quo tempore Definitorium celebrabitur, nemo, etiam si sit Superior, audeat epistolas ad Patres Definitorii conscriptas referare, aut retinere.

11. Quæ a Principibus, Prælatibus, vel viris illustribus dignitate, & auctoritate præditis, vel ab Universitatibus mittuntur literæ ad Capitulum Generale, vel ad Definitorium, vel ad Præpositum Generalem, aut ad quoscunque alios, si Collegiorum erectiones, vel aliquid, quod ad nostræ Congregationis commendationem, aut alicujus ex Nostri insigniter laudem vertat, complectentur, diligenter, & fideliter in Archivio asserventur.

De Otio vitando.

C A P. XVII.

1. **E**X otio, cœli fonte cum omnia fere mala prosiliant, præsertim obmurmurationes, ariditas in oratione, neglectus obedientiæ, & mortificationis, transgressio

M 2

Con-

Constitutionum, nausea rerum spiritualium; averfiones a Superioribus, & ab instituto, ignavissimus teporibus in omnibus, privata amicitia, quaestus occasiones frequenter egrediendi, curiositas in perquirendis, temereque reprehendendis Superiorum actionibus, facilitas in damnandis aliorum dictis, & factis, pericula castitatis violandae, & hujusmodi, quae disciplinam religiosam enervant, & omnem evellunt ex animis eorum, quibus infederint, pietatem: sequitur hinc, ut quisquis otiosus est, idem sit & vitiosus.

2. Superioribus igitur acriter insistendum est, ut subditi bono aliquo opere faciendo jugiter occupati sint, nunquam otiosi per claustra divagentur, vel ad aliorum cubicula convenient, aut alia ratione tempus inutiliter terant. Quamobrem propria munia ita omnibus assignabunt, & tempus illis obeundis ita distribuunt, ut unusquisque sciat, quid sibi singulis horis sit peragendum. Sacerdotes, qui studio, contemplationi, Sacramentorum administrationi, vel pueris erudiendis parum videbuntur idonei, tondere, vestes consuere, panem conficere, corporalia amylo prius imbuta extendere, eadem levigare, complicare condiscant, & ministeriis hujusmodi erunt a Superiore applicandi. Poterunt etiam Sacrario, Bibliothecae, infirmis curandis, hospitibus recipiendis praefici, ut Superiori videbitur, cujus conscientiam serio oneramus, ne otiosi suos ulla ratione dissimulet, & patiatur.

De Triclinio, & Mensa.

C A P. XVIII.

1. **I**n singulis nostrae Congregationis Collegiis, & Domibus Triclinium, seu Refectorium extruatur, quoad fieri potest, a frequentia remotum; quod idem statuiamus de popina, & promptuario.

2. In illo cum primis sacra Christi Domini Coena affabre picta adumbretur, praeterque hinc inde imagines appingantur, & Venerabilis Patris nostri effigies loco conspicui.

spicuo appareat, Suggestum pro lectione, & concionibus eminenti loco erigatur.

3. Duplicibus tantum vicibus sive prandii, sive coenae refectio sibi invicem succedentibus mensa communi fiat, ut qui primae interesse non poterunt (opramus autem, ut nili urgeat necessitas; omnes eidem adsint frequentes) secundae intersint.

4. Antequam primae accumbendum sit mensae, duplici signo aëris campani convocentur omnes; qua absoluta, statim unico tantum signo dato; alii, qui primae non interfuerunt, admoneantur.

5. Qui legitime impediti primae non interfuerint, Refectorium, postquam legi coeptum erit, non ingredientur, sed expectabunt secundam.

6. Ante refectioem, vel prandii, vel coenae benedictio religioso more, Romanoque ritu praeponatur; voce mediocri; non festinanter, sed moderata tarditate; ut de horis Canonicis dictum est, devote recitetur. Post refectioem pariter dato a Superiore surgendi signo Lector dicat *Tu autem Domine, &c.* reliqui omnes respondeant. *Deo gratias*, tum gratiae agantur: quibus compleris egrediantur omnes e Triclinio, minor e Clericis praet, reliqui ordine professionis prosequantur cum silentio, detectoque capite, quod interim etiam Superior non opertum habeat. Superiore ingrediente Refectorium omnes assurgant, Praeposito vero Generali, Vicario Generali, & Visitatore, detegant etiam adurgentes caput.

7. Silentium inter refectioem religioso servetur, sive prima, sive secunda mensa. Prima vero perpetua lectione condidatur, recreationis etiam die; cuius initio aliquid ex sacra Scriptura legatur, quam dum leget, capite detecto stabit erectus in pedes lector, tum devotus piusque liber ex Superioris voluntate vernaculo sermone conscriptus proponatur.

8. Lector clara, alta, intelligibilique voce singula verba distincte pronuntiet, nec cursim legat, sed commode tum sibi, tum aliis.

9. Secunda etiam mensa ipsa prorsus lectione non caeat: sed vernaculi tantum sermonis liber legatur.

10. Surgendi tam a prima, quam a secunda signum expectetur a Superiore, vel ab eo, qui vices Superiorisaget; ante illud nisi gravis necessitas immineat, nemini egredi liceat.

11. Quapropter Janitor extra necessitatem Sacramentorum infirmis ministrandorum, vel ob Principis alicujus personæ adventum neminem accerset e mensa.

12. Feria sexta eleemosynæ per hebdomadam receptæ, quas Janitor in librum diligenter referet, a Lectore in Refectorio ante lectionem recitantur.

De Seminariorum, & Convictorum regimine.

C A P. XIX.

1. **R**ectores Seminariorum, Convictorum, & locorum, ubi sive publice, sive privatim adolescentes in literarum studiis erudiantur, curam omnem adhibebant, ut ii Doctrinæ Christianæ rudimentis probe instruantur, ut quotidie omnes intersint Missæ sacrificio, & Sacramenta statim temporibus ex eorum Regulis frequentent; ut singulis sextis feriis postrema scholarum matutinarum semihora nostri Præceptores proprios discipulos pio aliquo sermone ad eorum captum accommodato ad virtutis amorem, ad pie sanctæque vivendum, ad modestiam, ad puritatem, honestatēque inflamment: ut Officium Beatissimæ Virginis, & consuetas preces devote quotidie recitent, & orationi etiam mentali assuescant ii, qui natu majores, & aptiores erunt: ut suas Regulas, quæ primo cujuslibet mensis die Dominico semper ad mensam legentur, exacte observent: ut eorum vestitus modestus sit, & quantum fieri poterit, uniusmodi; optamus autem esse nigri coloris: ut vestem superiorem, quam penulam vocant, ad talos usque productam, & æstivo, & hiberno tempore domi assidue gerant: ut in literarum studia, & sedulo, & serio incumbant, moribusque optimis imbuantur: ut latine etiam inter ludendum colloquantur: ut contentiones, mendacia, jurandi usus, seu potius abusus, turpiloquia,

im-

immodestia, inurbanitas, aliorum contactus, immunditia tam corporis, quam vestium ab omnibus evitentur: ut si quos nimis audaces, proclives ad vitia, pervicaces, & omnino non ferendos cognoverint, nunquam dissimulando tolerant, neque cum aliis simul vivere, aut versari patiantur: ut lampas in singulis dormitoriis nocturno tempore accensa resplendeat, & suum cuilibet cubiculo præfectum deputent, quem tanquam virum perfectum adolescentes admirentur, & imitentur; is verècundiam, quietem, silentium servandum ab omnibus curabit: ut exempla probitatis, honestatis, & religiosæ modestiæ a Nostris referant: ut nunquam prodeant in publicum nisi bene compositi, & cum decore simul & cum honore Præfectos, Magistros, Superiores, Majores alloquantur.

2. Dormitoria sæpissime visitent etiam nocturno tempore; cubicula privatim alicui nunquam concedant, neque cum Nostris in eodem cubiculo ex Convictoribus quemquam, licet consanguineum, aut etiam fratrem sinant pernoctare.

3. Si quem ex Nostris animadvererint nimia familiaritate suspectum, paterne primo moncant, tum corripiant coram Vicerelectore: & nisi correptus emendetur, alio mittendum curent, & de eo Præpositus Generalis, vel Visitator ad Definitorium referat, ut illius saluti, & Congregationis exultationi consulatur: sed interim impunitus non relinquatur. Si eo familiaritas processerit, ut cum Vicerelectoris consilio ille sit omnino amovendus; præcidatur statim omnis suspectæ familiaritatis occasio, & prudentia, qua fieri poterit, maxima occurratur, ne quid mali succedat.

4. Domos alumnorum nostrorum adire Magistris, aut Præfectis, quamquam ab eorum parentibus, & consanguineis invitati fuerint, prædandi, aut comedendi gratia, etiam vacationis tempore non facile permittatur: & si justis de causis hujusmodi licentia alicui concedatur, comes semper a Superiore eidem assignabitur, non ab ipso eligetur.

5. Munera a discipulis, seu Convictoribus, licet minima, & ad devotionem pertinentia, si quis ex Præfectis,

eis, vel Magistris privatim, & sine obedientiâ acceptetur, gravius semper puniatur, quam, si ab alio recepisset.

6. Ut suæ satis conscientiæ Rectores faciant, scholas quotidie vel ipsi, vel per Vicerectorem frequentent, privato discipulorum examini, disputationibus, quæ Sabato fiunt, sæpe intersint; auscultent aliquando & legentes ex cathedra Magistros, & reddentes discipulos, quæ a Magistro audierint; videant dictata; inquirent, si quid negligenter a præceptoribus, vel a discipulis agatur; Præfectum studiorum unum ex Patribus probitate, prudentia, & eruditione insignem ubique constituent, qui ad advenientes primum juvenes examinet, scholas cuique deputet, & de Rectoris mandato de profectu singulorum experimentum sæpe faciat. Proderit aliquando publica laudatione diligentes profequi, negligentibus iniectione rubore, vel metu excitare, & propositis præmiis ad emulationem scholasticam omnes provocare. Huic rei applicabunt Rectores animum, & nihil omittent, quo adolescentibus, qui nostris in locis educantur, optima institutione optimi evadant, & assiduis literarum exercitiis optime eruditi.

7. Cum verberandi adolescentibus fuerint, quod & raro fiet, & ex gravi causa; modestiæ, & honestatis ratio habeatur maxima.

8. Maxima etiam in Nostris circumspectione opus est, ut in continua fere cum sæcularibus adolescentulis consuetudine, religiosam ubique gravitatem, & religiosæ probitatis opinionem conservent.

9. Idcirco præsentis Constitutione districte prohibemus, ne Nostris ludo qualicumque cum sæcularibus, quicumque illi sint, unquam colludant; ne intempestivo tempore, & extra Triclinium cum iisdem comedant, vel quidquam esculenti, aut poculenti etiam in mensa, excepto Superiore, ipsis offerant; ne intima sui pectoris, multo minus secreta Congregationis nostræ, seu alicujus ex Nostris defectus, vel pœnam illi impositam cuiquam externo significant; ne liberiore utantur colloquio, & consuetudine: & omnino ita Nostris se ipsos moderentur, atque componant, ut omnis eorum actio, verba omnia sint optima nostrorum alumnorum instructio.

10. In

10. In emendandis adolescentium peccatis caveant Superiores, Magistri, Præfecti ne indignationem, aut indicium etiam levissimum averfionis ab eo, qui corrigendus est, præferant, neve insurgant in convicia, & contumelias, sed, dum vitia puniunt, erranti compatiantur, atque a mansuetudine, & clementia, quæ propriæ sunt Religiosis hominis virtutes, nunquam recedant.

11. Ubi publicæ fuerint delinquentibus injungendæ pœnitentiæ, ex scripto notentur, subscribantur a Superiore, & a Lectore initio mensæ clara voce prælegantur.

12. Lector cum nostras ad mensas legendo erraverit, eum Superior, vel is, qui Superioris vices gerit, corrigat jubendo, ut repetat. Sed lectio etiam in Academiis, Seminariis, & locis Orphanorum ad finem usque comestionis producat, ita ut Lector ipse audito asurgendi signo dicat. *Tu autem Domine miserere nobis.*

13. Quod ad Sacramenta Convictoribus administranda, eorumque corpora sepelienda spectat, percurrat Superior diligenter privilegia nostræ Congregationi concessa; & in Bullario impressa, quibus cum se se obtulerit occasio, prudenter utatur.

De Cura, & regimine Orphanorum.

C A P. XX.

1. CUM nostra Congregatio fundamenta olim jecerit in pia Orphanorum institutione, & cura, ratio etiam postulat, ne illam posthabeant posteri, sed quanta possumus contentione, & alacritate, conandum est nobis, ut tam pium opus amplectamur, profequamur, omnique sollicitudine, summo pietatis affectu ad illud illustrandum, & augendum excitemur, ut Venerabilis Patris nostri Hieronymi Emilianii vestigiis insistentes intensum pietatis illius ardorem nostris pectoribus confoveamus, qui hujusmodi cum primis piis actionibus militiam Christo nostram erexit.

2. Re.

2. Rectores igitur, & Oeconomos (quos communi vocabulo Commissoſ vocamus) ad Orphanos regendos Patres deſtinabunt charitate maxime flagrantes, ita ut cum priſcis noſtris Patribus, qui in hoc opere miſericordiæ ſedulo ſe ſe occuparunt, comparari poſſint, & avitam illam majorum noſtrorum hac in re gloriam non ſolum conſervent, ſed ſi fieri poſſit, etiam augeant, & illuſtrent.

3. Quilibet proinde Sacerdos Orphanorum curæ deſtinatus operam dabit, ut primas eorum inſtituendorum partes Chriſtiana educatio, pietas, optimorumque morum informatio occupet, curabit, ut omnes ſingulis menſibus peccata ſacramentali expient conſeſſione, ætate majores quintodecimo quoque die, quos etiam ſemel in menſe convocabit ad ſuas culpas accuſandas; ut omnes quotidie Miſſæ interſint, ſinguli coronas deprecatorias deſerant cingulo complicatas, quas etiam quotidie recitent, qui legere ignoraverint, cæteri vero Beatæ Mariæ Virginis Officii recitatione prius ſuum penſum perſolvant.

4. Bis inter diem legendi methodum, rationemque doceantur, ſcribendi vero normam feſtivilibus quibusque diebus, & bis inter hebdomadam.

5. Qui decimum quartum annum attigerint, a Sacra Communione Altaris non abſtineant, probeque inſtruantur de omnibus, quæ ad Chriſtianam pietatem aſſatim animo hauriendam ſpectant; Doctrinam Chriſtianam veſperi inter cœnandum lectionis loco memoria recitant, mane vero reſectionem prandii lectione conſident.

6. Mane, & veſperi per ſemihoram, vel circiter orationi mentali vacabunt.

7. Artem aliquam ut quiſque condiſcat, diligentiffime ſtudebunt eorum Rectores, præſertim vero futuriæ, & tibialium acu texendorum, & calceorum conſiciendorum, quo inde habeant vitæ ſuſtentandæ viam expeditam.

8. Verberibus nullus magna cum ſevitia, vel immodice mulctetur, ſed paterna, quæ pium inſtitutorem decet, benevolentia, ut blande quiſque ad bonam frugem, & bonos mores imbibendos traducatur.

.9 Quos

9. Quos ad colligendam ſtipem per Eccleſias cum arcubus deſtinabunt, monebunt, ne jocularè quidquam in iis committant, ne ſe aliis mendicantibus commiſceant, ne ludant, ne concurrant: qua ratione petenda, ſit eleemoſyna, & modeſte extorquenda, edocebunt.

10. Alique deſtinabunt ex majoribus ætate, qui eorum in Eccleſiis actiones obſervet, inceſſum in viſiſ quid deliquerint, pro delicti conditione multam irrogabunt, nec quidquam vel leve ab illis impune commiſſum ſinent, ſtata horas ad remeandum domum aſſignabunt.

11. Cum illorum Protectoribus, ſi qui erunt, exitu agent Rectores, ut quoad fieri poterit, per villas quaeritus gratia non evagentur, minus in eleemoſynis quotidianis corrogandis ita occupentur, ut literas conſciſcere, vel artes ſolitas prætermittant.

12. Iiſdem Protectoribus perſuadeant, ut majorum noſtrorum ordines in pueris recipiendis obſervent, quibus cavebatur, ne quis ante ſeptennium, vel poſt decimum quartum annum admitteretur, aut qui natalibus obſcuris natus eſſet, vel qui vere utroque parente non eſſet orbatus. Qui vero Protectoribus nullis ſubduntur, hæc inviolabili lege irrefragabiliter ſervabunt, & cum primis ſtudebunt, ut ad eleemoſynas corrogandas, quam raro, quoad fieri poterit, mittant.

13. Oeconomi partes erunt, pueros ætate minores ad culpas accuſandas convocare, caput iſdem abluere, & pedes; ungues tum pedum, tum manuum abſcindere, linteamina, & femoralia, quoties opus erit, immutare. Proſpicient diligentiffime, ut decenter nitidi, & in ipſa veſtium paupertate culti & domi ſint, & in publicum prodeant, minime unquam fordidati, ut laciniſis nimium veſtibus non utantur, nec nudas ſuras, vel pedes oſtendant, ſed bene calceati videantur.

14. Præterea ſedulam navabit operam, ut illorum dormitorium, cæteraque loca, præſertim ubi officina exercetur, ſint munda, ſcopis perpurgata, quotidie ſternantur grabata, palea ſæpius e ſtramentis permuetetur, ſtatique temporibus renovetur. Quotidie vel jentaculum, vel antecæniium præbeatur. Noctem per totam lampades in dor-

dormitorio ardeant: singulos lectos habeant: ægrotis præcipua charitate deserviantur.

15. Jam vero Rector uni etiam huic curæ maxime invigilabit, ut notet, si quos pravæ indolis ex grandioribus deprehendat, qui disciplinæ, & institutionis sint contumaciores, quam ut flecti, & bene institui possint, ut illos quatuorcyus exturbet.

16. Pueri ipsi sæpius interdum operi struendo dum vacabunt, hymnos canent, Litanias, vel Psalmos.

Siquis externorum Officinam ingreditur: statim Orphanum more præcepto B. Virginem consalutabunt Salutatione Angelica: quod si ille fuerit Prælati, vel gravis aliquis vir, aut dignitate aliqua insignitus Ecclesiastica, genuflexi benedictionem petent.

17. Verum, ut tam pii operis jure quasi hæreditario a nostro Institutore gloriosa, & piæ memoriæ Hieronymo Emiliano nobis traditi vigeat apud nos exacta observantia, de Orphanorum regimine peculiarem libellum compositum, in quo plenius, ac fusius singillatim omnia traduntur, quæ ad hoc religiosum institutum augendum, & diu conservandum spectant, singuli Rectores habebunt, cujus a præscriptis ne latum quidem unguem recedent.

18. Ut in omnibus nostris Domibus privatis in locis decernimus Venerabilis nostri Institutoris Hieronymi Emiliani effigiem pictura adumbratam, ad piæ illius memoriam conservandam, & devotionem excitandam eminenti loco erigi: ita Orphanotrophia, maxime, quæ ipse instituit, jubemus, ut Parentis sui memoriam conservent: in dormitorio in officinis, & Refectorio ejusdem Venerabilis Patris nostri effigiem depictam habeant.

De Puellis Orphanis regendis.

C A P. XXI.

1. Puellarum ordinarii confessores non a Superiore locali, sed a Definitorio, vel a Præposito Generali deligentur, ut in cap. de Confessariis: ætate ad minus illi

illi sint annorum trigintaquinque, vitæ probitate, moxum pietate, ac prudentia senes.

2. Ad crates confessionarii, non alibi, confessiones excipiant; crates vero ipsæ lamina ferrea perforata, quæ amoveri non possit, sint munitæ, & nigro velo obductæ, adeo, ut puellarum facies minime dignoscatur, aut videatur.

3. Clausuram non ingrediantur, præterquam in casibus a jure permissis; & Sacramentorum administrandorum gratia, & tunc quidem non alio divertent, non domum circuibunt, ni argens necessitas aliqua aliud suadeat.

4. Ab his munera nulla accipient, non pecuniam ad celebrandas Missas, vel quidpiam aliud, etiam si devotionis, & pietatis causa, sine venia Priorissæ.

5. Si pernoctare contigerit ob nimiam locorum distantiam, dato salutationis Angelicæ vespertinæ signo, ad proprium commeabunt cubiculum.

6. Omnes vero æque diligat Confessarius, & omnes æque ignoret. Ultra triennium Confessarii munus non obibat eodem loco, ni aliter Definitorium decreverit.

Finis Libri Tertii.

1. **O**B mediam culpam, qua quis medio modo inter graves, & leves Constitutionum transgressiones offendit, pœna etiam media plectatur, genibus flexis scilicet, petita venia imponatur comestio in terra; exosculatio terræ penes cuiusque accumbentis pedes; vel, si Sacerdos ex majoribus præcipue, legere ad mensam jubetur, & huiusmodi.

2. Hac pœna punietur, qui in divinis officiis immoderate se geret; qui levitatem animi visu, vel gestu ostendet; qui aliud canere, vel legere præsumet, quam usus Chori communis solet; qui turpem sermonem, vel vaniloquium in usu habebit; qui injunctum sibi munus negligenter, tarde, immunde obibit; qui genuflexiones, & reverentias debitas in Choro, in Ecclesia, & coram suis Superioribus prætermittet; qui intra claustra, & multo magis intra cubiculum quempiam ex secularibus introducet contra ordinationes Præpositi Generalis, Visitatoris, & Superioris particularis; qui ad mensam excandescet, aut mussitabit; qui orationi mentali non intererit; qui contra Constitutionem de habitu mediocriter delinquet; qui circa infimos, vel Seniores visitandos, & juvandos mediocriter erit negligens, qui Itinerarium non recitabit, vel in adventu Ecclesiam illico ad orandum non ingredietur, & huiusmodi; qui etiam in consuetudinem ducet tardius convenire in Chorum, in Triclinium, & Capitulum; qui jejunia a nostris Constitutionibus indicta violabit; & qui hospites erunt inobedientes, & minus observantes, & qui Superiores negligentes circa hospites; ni forte judicetur gravi pœna has postremas culpas esse puniendas.

1. **G**Ravi culpæ, qua quis vel in gravibus, vel graviter contra Constitutiones nostras peccat, pœna etiam gravis imponatur, ut diverberare se, dum cæteri orationi mentali vacant, recitantibus interea Patribus Psal. 50. *Miserere*; silentium aliquot diebus servare; ultimum locum in sedendo tenere per aliquot dies; comedere bis in terra absque obsonio, & huiusmodi, nisi forte reus, ut infra sponte veniam peteret, tunc enim mirius cum eo agendum, & unica tantum comestio in terra absque obsonio imponenda.

2. Hac pœna punietur, qui procaciter coram secularibus contenderit; qui suo muneri perfungendo deerit, ut inde scandalum, vel magna admiratio secularibus oboriatur; qui injuria lacepsitus injurioso nihilominus veniam petenti offensam non condonarit; qui cum secularibus, vel cum suo Superiore contenderit, qui eo devenit consuetudinis, ut malitiosis verbis utatur contra pudicitiam, vel pacem; vel jurare consueverit; vel jejunia fregerit a nostris Constitutionibus indicta, eo usu, qui sit interpretativus contemptus; qui cellam, vestem aliquam, librum, vel huiusmodi cum alio, sine licentia commutarit; qui indumenta, libros, vel aliud, quod alteri sit concessum, absque venia acceperit, vel ex communibus officinis abstulerit; qui dato signo eundi cubitum alicubi sine venia se continuerit, in cellam alterius jerit, vel alium in suam receperit, mora temporis notabili; qui minus pudenti alloquio cum mulieribus, vel jocosio reprehensibilis extiterit, unde mala suspicio oriri possit; qui assueverit orationi mentali non interesse; qui circa Confessionem, & sacram Communionem Constitutiones violaverit; qui Constitutionem de Confessariis, & Parochis transgressus fuerit; Superiores, qui non caraverint id, quod statutum est de Concionatoribus, & Lectoribus, observare; qui transgrediuntur ea, quæ sancita sunt de cantu, & ratione studendi; qui

communi diverberationi non interfuerit, vel non se diverberaverit; Superior, qui non studuerit castigationem corporis per diverberationem exerceri, vel exhortationem ante illam præsumiserit, aut loco exhortationis aliquam breviusculam lectionem prælegi non jusserit; & qui semel saltem in hebdomada popinam non inviserit, cibosque non lustraverit, & circum mensas non jerit, ut portiones recognoscant; qui pietantiam præter communem sine facultate assumpserint; qui cum sæcularibus, non impetrata venia, comederint, qui in infirmorum, vel seniorum cura graviter segnes fuerint deprehensi; Superiores, qui in recreandis subditis negligentiores erunt, vel eisdem cum viderint jacturam temporis facere evagando per claustra, non correxerint; qui notabiliter otio torpere convicti fuerint; qui Constitutionem de literis scribendis non servaverint; qui in præjudicium alterius suum locum in sedendo non tenuerint; qui in electionibus suffragium, quod in quempiam ferunt, alteri indicaverint; qui definita in Definitorio, vel Comitibus carpere ausi fuerint; qui debita charitatis officia, vel in salutando, vel alloquendo, si aliqua simulas fuerit oborta, intra unius diei spatium non exhibuerint; qui de mulierum familiaritate suspecti fuerint, vel adolescentulos in cubiculum introduxerint; qui in Capitulo Collegiali immodeste se gesserint, & imposito illis silentio, non obdierint; Janitor transgrediens Constitutionem de literis tradendis, ut *cap. 5. lib. 3. §. Meminerint.* Detractores hospites, ut *cap. 15. lib. 3. §. Caveant;* Hospites, qui alio diverterint, quam ad nostra domicilia, vel pernoctaverint, ut *cap. decimoquinto, §. Ubi fuerint;* qui alio uti sigillo, quam communi Domus ausi fuerint, & huiusmodi; qui etiam liem inchoaverint sine licentia; qui circa cultum, & nitorem Ecclesiæ, & suppellectilis ejusdem negligentiores fuerint; Superiores, qui circa orationem mentalem segnes vel in se, vel in aliis deprehendentur; qui silentium in Choro nutibus, vel risu, nedum verbis violaverint; qui furriones, & multo magis, qui detractores erunt; qui in infirmarum mulierum, aut matronarum insignium Confessionibus intra privatas illarum domos excipiendis nostram Constitutionem non observaverint;

rint; Superiores, qui segniores fuerint in investigandis accessibus egredientium, vel sine competenti numero Collegium reliquerint, vel non curaverint, ut Parochus, vel alius, illius vice domi resideat ad vitanda scandala, & salutem animarum opportune consulendum; nisi existimetur graviori poena in his delinquentes multandos esse; quod idem statuimus de iis, qui Constitutionem de habitu graviter violaverint; iudicio Præpositi Gener. vel Visitatoris, vel cujusvis Superioris cum interventu duorum ex Senioribus.

De Poena Graviori.

C A P. V.

I. **G**RAVIOR culpa, qua quis paulo amplius delinquendo accedit prope ad gravissimam, graviore etiam poena puniatur, imponendo scilicet delinquentibus; ut per aliquot dies in cubiculo se contineant, solum in Choro ad psallendum horis canonicis singulis, & in Triclinium convenient, & in Choro ultimi sedeant, vel in Triclinio pane, & aqua solum reficiantur. Nemo, dum hac poena expiant delictum, eos alloquatur, vel consuetudine eorum utatur, excepto aliquo ex prudentioribus, pro consolatione spiritali, ne labantur in desperationem.

2. Hac poena punientur, qui pernicaces præceptum in virtute sanctæ obedientiæ a Superiore indictum transgressi fuerint; qui in ebrietatem inciderint, qui aleis, vel taxillis luserint; qui aliquid suo Prælato occultarint; præsertim, si pecuniam sibi retinuerint, vel expenderint, vel rem notabilem ab aliquo acceptam non præsentaverint; qui res graves, quæ in Congregationis præjudicium, vel alicujus ex Nostris vertunt, sæcularibus revelaverint; qui alicui ex fratribus infamiae notam inusserint; qui in impudicis tactibus, osculis, & similibus inhonestis actibus tum domi, tum multo magis extra, fuerint deprehensi, qui arma tulerint, vel armis minati fuerint alicui; qui scandalum notabile, vel domi, vel foris commiserint; Superiores, qui

non curaverint legi Constitutiones, & Decreta Superiorum, arbitrio tamen Præpositi Generalis, vel Visitatoris, qui novum locum acceptarint contra præscriptum nostrarum Constitutionum (præterquamquod irritum erit, quod effectum fuerit) qui fabricam inchoaverint, aut commutarint sine facultate Præpositi Generalis, dummodo opportuna sit, hac poena per tres dies puniantur; qui alienarint, vel mutarint stabilia sine debita facultate; præter poenas a jure inflictas, qui neglexerint, juxta Constitutionem de Missarum celebratione, agere in Choro, vel Ecclesia, quæ sui sunt muneris, vel ordinis, vel specialiter, vel generaliter, si inde scandalum, vel admiratio secularibus oriatur; qui Officium divinum, vel *Pater noster* respective non recitari convicti fuerint, tot diebus, quot fuerint negligentes, graviori poena puniantur, & Præpositi, qui Officium integrum recitari, & decenter non studuerint; qui in consuetudinem duxerint transgredi Constitutiones circa Confessionem, & sacram Communionem, ac de Confessariis, & Parochis: qui Vocales Capituli Generalis Constitutionem de habitu violarint; qui causam justam se habere putantes jejunia de præcepto Ecclesiæ indicta fregerint, licentia minime petita a Superiore, qui nullam excusationem in hoc admittet; qui Superior Capitulum ad culpas accusandas juxta Constitutiones ut plurimum non coegerint, & contractum fecerit sine Capituli Collegialis consensu; qui iter arripuerit, vel alium miserit contra Constitutionem de Viatoribus; qui Superior necessaria pro itinere non suppeditarit; qui aliquid sine licentia aliò asportarit, præsertim libros alicui Collegio destinatos, qui præstituto sibi termino iter aggressus ad locum suum non pervenerit, nisi rationabilis causa excusarit, qui in literis scribendis alicui detraxerit, qui Superiores in hospitibus charitate, quæ eos decet, complectendis paulo negligentiores extiterint, & ipsi hospites admodum excedentes circa obedientiam, & observantiam Constitutionum, ad iudicium Patris Generalis, vel Visitatoris, vel Superioris, cum consilio tamen Seniorum, graviori poenæ subdantur; Superiores, qui tempore Comitiorum Generalium, vel Definitorii a sua residentia *abfuerint*, vel sub-

ditos

ditos alio proficisci permiserint, ut in *lib. 3. cap. 1. §. A propria residentia.*

De Poena Gravissima.

C A P. VI.

1. **G**ravissimæ culpæ reus, qui scilicet in gravissimis, vel gravissime spectatis circumstantiis, de quibus cap. i. jus violat Constitutionum gravissima etiam poena plectendus erit, cujusmodi est detrusio in carcerem per aliquod tempus, vel privatio vocis activæ & passivæ, vel loci, & præcedentiæ, vel inhibitio usus novarum vestium ad tempus, vel plures ex istis poenis simul conjunctæ infligantur, quæ poena sit duratura majori, vel minori tempore juxta rationem delicti, scandali, corrigibilitatis, occasionis, & hujusmodi.

2. Hanc poenam subibit incorrigibilis, hoc est, qui occalluerit in delictis, qui injunctas poenitentias detrectaverit: qui in adulterium, vel fornicationem (quod Deus avertat) incidit; qui apostataverit; qui pecuniam in quantitate apud se habuerit, vel apud alium proprio nomine habere compertus fuerit; qui alium percusserit incidendo in excommunicationem a solo summo Pontifice absolvendam; qui infamaverit universam Congregationem apud Prælatos, vel Principes, qui clausuram violari permiserit, qui mulierem in clausuram regularem introduxerit, præterquamquod erit excommunicatus, etiam carceri mancipetur ad arbitrium P. Generalis; qui appellarit a correctione regulari, qui de crimine aliquo P. Generalem accusaverit, & stellionatus reus deprehensus fuerit; Cancellarius, & Præpositus S. Majori, qui violarint Constitutionem latam *lib. 1. cap. 17. §. Duplicem*, qui accusaverit, vel in iudicium vocarit aliquem coram alio, quam nostris Superioribus, ut *lib. 2. cap. 9. §. Aliquem*, qui contumax in obedientia declarabitur, præter excommunicationem ipso facto incurrendam, ut *ibid. §. Quicumque.*

3. Declaramus autem, hæc omnia facienda esse sine secu-

larium interventu, excepta necessitate invocandi brachium sæculare ad tradendum aliquem in carcerem. Solius vero P. Generalis potestas sit gravissimas culpas punire, & de illius facultate Vicarii Generalis, Visitatorum, vel Commissariorum. Processus, & sententias fideliter in archivio S. Majoli Papiæ asservari mandamus.

4. Item declaramus, quod si aliquod crimen quis commiserit apud leges maxima dignum pœna, ille, in carcerem tradatur, nec inde, nisi plenis Comitibus gratiam impetrarit, eximatur. Nullatenus vero erunt tollerandi rebelles, procaces, inobedientes, contumaces, sed graviter puniendi a Superiore loci, consilio duorum, vel trium ex Senioribus adhibito, nisi a Patre Generali aliud de iis statuendum esset ob culpæ gravitatem.

De quibusdam pœnis specialibus.

C A P. VII.

1. Quoniam in moralibus particularia magis movere dicuntur, quasdam pœnas particulares his subrogabimus, ut inde facile sit deducere, quid agendum sit, cum culpæ particularis pœna in Constitutionibus conceptis verbis non est præscripta. In primis igitur sub pœna excommunicationis sancimus, ne quisquam contra Superiorem, sive Generalem, sive specialem aliquem loci conspiret, aut factionem aliquam pravam, & dolosam concitet, vel aliquid citra honestum, & jus molietur, ob quod vel in nostra Congregatione generatim, vel in aliquo particulari ejusdem loco factiosæ partes excitentur.

2. Eandem excommunicationis censuram indicimus iis, qui jurejurando fidem obligant, & spondent sibi invicem opitulaturos, & in dissensionibus uni ita parti pertinaciter adhesuros, ut nunquam oppignoratam fidem fallant.

3. Qui inter psallendum in Choro mentis evagatione errorem commiserit levem, si sit Clericus, deosculetur

aut terram, si Sacerdos, manu idem peragat. Si autem notabilis erit error, petat veniam in Choro absoluto officio, vel in Triclinio.

4. Qui a licui confessorio præterquam ex Nostriis, & designatis a Superiore confessus fuerit peccata, silentium tribus diebus servet, continendo se in cubiculo, vel alia arbitraria pœna ei irrogetur, & reiteranda erit ab illo confessio; Confessorius vero non deputatus Confessionem audiens comedat in pane, & aqua uno die.

5. Si Studentes nostri extra Claustra studiorum prætextu alio diverterint, pro prima, & secunda vice humi comedant panem, & aquam, pro tertia per mensem domi se contineant; si demum non respuerint, vel studendi priventur commoditate, vel arbitrio P. Generalis, vel Visitatorum puniantur.

6. Qui a Choro, vel a quacumque alia Congregationis observantia exempti, eo tempore operam studiis non dederint, eo ipso sint exemptionibus privati.

7. Canere cantilenas minus convenientes, aut honestas deprehensi, pro quacumque vice veniam petant in Triclinio, & ad arbitrium puniantur.

8. Qui chorum fuerit ingressus sine nostræ Congregationis habitu, vel se publico in loco claustrum videndum, sæcularibus præsertim, exhibuerit, petat veniam, & ad arbitrium puniatur.

9. Si quis mulierem in nostra Orphanotrophia introduxerit, puniatur ad arbitrium P. Generalis, examinata causa, & occasione.

10. Qui Superioris particularis rationabili voluntati non acquieverit, prima vice comedat in terra; secunda vice, in medio Triclinii in solo pane, & aqua; si vero contumacior persisterit, puniatur ad arbitrium Superioris de consilio duorum ex Senioribus.

11. Deprehensus pecuniam expendere, aut retinere quicumque nullius administrationis munus obeat, prima vice, dummodo quantitas pecuniæ decimam partem aurei non excesserit, comedat in terra; secunda vice octo diebus cella se continens silentium servet; si autem quantitas pecuniæ fuerit notabilis, vel sæpe in hoc offenderit, si sit Vocalis, ultra prædictam pœnam,

fit etiam pœnæ a Concilio Tridentino proprietariis constitutæ obnoxius, & illi tertius addatur annus privationis; si Clericus sit non Vocalis, privetur loco per biennium; laici per mensem, cum cæteri mentali orationi vacabunt, se loris diverberent bis in hebdomada.

12. Si quis convictus fuerit de vitio indicibili, carceri mancipetur, & aliis pœnis arbitrio P. Generalis puniatur.

13. Qui sine socio fuerit domo egressus, vel non petita benedictione, per mensem domi maneat, vel ad arbitrium det pœnas.

14. Qui post Salutationem Angelicam vesperi, absque licentia, & necessitate extra domum manserit, tribus diebus petat veniam, dum Patres mensæ accumbunt.

15. Si quis negligentia Superioris, e vita excefferit sine Ecclesiæ Sacramentis, jejUNET Superior in pane, & aqua, Patris Generalis arbitrio.

16. Qui gerere arma prohibita, vel apud se habere compertus fuerit, ob quod in suspicionem veniat de offendendo aliquem, conijciatur ipso facto in carcerem per sex menses, vel per annum domo pedem non eferat, adjuncta pœna comestionis in terra qualibet sexta feria.

17. Qui domicilium aliquod Religionis petens, antequam eo se conferat, ad domum sæcularium diverterit, vel etiam aliorum Religiosorum, tribus diebus jejUNET in pane, & aqua, si pernoctaverit; si vero tantum comederit, uno die eandem pœnam sustineat.

18. Quicumque aliquid habuerit, quod Superiori loci, a quo recessit, non ostenderit, aut singularum rerum, quas secum attulerit, schedulam non habeat ejusdem manu obfirmatam, aut sigillo, & Superiori, ad quem accesserit, non præsentaverit, illarum rerum usum amittat.

19. Qui unius Collegii libros ad aliud sine facultate Patris Generalis in scriptis obtenta detulerit, jejUNET tribus diebus in pane, & aqua.

20. Si quis a nostra Congregatione post votorum nuncupationem recesserit, alterius Religionis habitum sumens, & postea pœnitens facti reverti voluerit, tamquam

quam Novitius recipiatur, viliaque ei imponantur munera obeunda.

21. Qui dato signo silentii vesperi, vel meridie æstivo tempore illud non servarit; vel qui silentium notabiliter in Choro, aut in Triclinio sine licentia violarit, petat veniam in Triclinio, & ad arbitrium puniatur.

22. In culpis accusandis, si quis cum fratre altercatus fuerit, vel petulantius Superiori responderit, petat veniam, & puniatur Superioris arbitrio.

23. Quicumque de Superiore, vel de fratre aliquo sciverit aliquid, quod in illius animæ præjudicium, aut Congregationis scandalum emergat, nisi eum monuerit, & ubi monitus fuerit, & corrigi neglexerit, non indicaverit, pœnam sustinere cogatur, quam a delinquente Superiores exigerent, vel ad arbitrium aliter puniatur.

24. Si quis alicui crimen objecerit, asserens, se illud scire, ut qui fuerit confcius, vel particeps criminis, quod etiam jurejurando confirmet, & obijciens spectatæ vitæ, laudabilis conversationis usque ad id tempus existerit, cui vero obijcitur, aliquid simile alias perpetravit, & apud graves viros in Congregatione parum commodam opinionem sui habuerit, licet non sit ad pœnam procedendum, erit is nihilominus de loco, ubi id admisisse dicitur, removendus.

25. Qui sine licentia literas conscripserit, aut receperit, per sex menses nullas possit, aut scribere, aut recipere, vel una vice diverberatio illi injungatur, aut alia pœna arbitrio Superioris plectatur.

26. Qui convicti fuerint ambijisse, vel pactiones inijsse invicem, tam pro se, quam pro aliis, in quacunque electione, incidant in pœnas inflictas lib. 1. cap. 5. S. ca. veat.

27. Superiores nimium austeri, qui modum in correptionibus excefferint, a Patribus in Comitibus Generalibus coerceantur, vel a Visitatoribus omnino.

28. Qui irato animo alicui comminatus fuerit, & inde scandalum notabile sequutum fuerit, tribus diebus in pane, & aqua jejUNET; sin secus, uno tantum die.

29. Qui

29. Quicumque alienaverit, oppignoraverit, vel obligaverit Calicem, vel Crucem argenteam, & hujusmodi, pretium duorum aureorum excedentia, sine licentia P. Generalis, vel Capituli Collegialis, & sine urgenti necessitate, per biennium officio privetur. Si vero alienaverit, vel permutaverit stabilia, & damnum sit magnum, puniatur, prout in jure, & aliis pœnis arbitrio P. Generalis.

30. Qui bona Congregationis, quorum est administrator, notabiliter neglexerit; vel obligationes spirituales Missarum, & Anniversariorum implendas non curaverit, deponatur ab officio. Qui vero libros cujuscunque valoris alienarit, juxta rationem delicti, puniatur privatione vocis, vel loci.

31. Superiores, qui Excommunicationis sententiam tulerint, non tamen in scriptis; pœnam gravioris culpæ subeant.

32. Quicumque aliquid notabile apud se depositum acceperit, vel aliquod munus, nec illud spatio viginti-quatuor horarum Superiori ostenderit, vel contra illius voluntatem retinuerit, ad annum suffragii jus quodcunque amittet. Superior quilibet particularis, qui notabili incuria, vel quoad propriam personam, vel quoad subditos Constitutiones non observaverit, vel Superioris dignitate privetur, vel alia pœna puniatur, ut prævaricationis ratio postulabit. Idem si Constitutiones legi statim suis diebus non curarit, ubi admonitus, & correptus perseveraverit in negligentia.

33. Idem fabricam inchoans; vel immutans sine licentia P. Generalis, si illa evadat inutilis, vel damnosa valde.

34. Superior, qui fuerit notabiliter negligens in nitore, & cultu Ecclesiæ, ejusque suppellectili, puniatur severe a Patribus Definitorii.

35. Qui sibi designatum domicilium adire recusaverit, vel munus impositum detrectare pertinaciter, & obedientiæ ausus fuerit reluctari, is, si Vocalis Capituli Generalis sit, ad arbitrium puniatur; si vero non fuerit hujusmodi Vocalis, privetur quocunque jure suffragii in eo loco, in quo degit.

36. Vio;

36. Violatores Constitutionis de Paupertate, præter pœnam a Concil. Trident. proprietariis inflictam, severe etiam puniantur, vel prorogando pœnam Concilii, vel privando eos loco, vel vestes novas prohibendo, vel carceri mancipando, judicio P. Generalis, vel Visitatoris, vel Commissarii deputati. Et quicumque Superior dederit ansam hac in re, non suppeditando necessaria, eandem pœnam, judicio P. Generalis, vel Visitatoris pendet. Nulli vero, in materia paupertatis, pœna remittatur, nisi a P. Generali, vel in Comitii, vel Definitorio. In pœna autem infligenda pensabuntur circumstantiæ, prout de pœnis in communi. Nulla tamen hujusmodi culpa, vel minima, sit a pœna prorsus immunis. Pœnam etiam proprietatis incurrent ipso facto Patres in Comitii Generalibus, qui violarint Constitutionem *lib. 1. c. 2. § Quilibet*.

37. Cum aliquis suspectus fuerit de castitate, agatur cum eo ut *lib. 2. cap. 10. §. Non solum, & cap. 12. Cum mulieribus*.

38. Qui mulierum domos sine speciali licentia adierit, vel alio diverterit, ac facultatem obtinuerit, præsertim contra mentem Superioris, is domo se contineat quindecim dies pro singula transgressione.

39. Qui Claustra Mulierum, vel Puellarum fuerit ingressus, præterquam Sacramentorum administrandorum gratia, privetur voce activa ad arbitrium Definitorum, & P. Generalis: qui vero clausuram Monialium, præter pœnas a jure inflictas, eandem pœnam subeat; si earundem confessiones audierit absque fenestella in nostris constitutionibus præscripta, is privetur suffragio, vel loco respective ad annum.

40. Procurator Generalis, qui literas ullas sine expresso mandato procuraverit, puniatur ut *lib. 1. c. 16. §. In virtute autem, &c.* vel si scripturam aliquam ex Archivio abstulerit, puniatur, ut *ibid. §. Eundem*.

41. Cancellarius maliciose aliquid immutans verborum in Actis Capituli Generalis, subiaceat pœnæ excommunicationis, ut *lib. 1. c. 17. §. Duplicem*.

42. Clerici professi, qui officium non recitarint, peccati lethalis pœnæ sint obnoxii, ut *lib. 2. c. 3. §. Clericos*.

43. Qui Reliquias sacras ausi fuerint surripere, pœnæ ex-

excommunicationis subjacebunt latæ sententiæ; ut *lib. 2. c. 5. §. Præcipimus.*

44. Qui Energumenos adjurare sine licentia ausi fuerint, pœnam suspensionis subeant, ut *lib. 2. c. 9. §. Nemo.*

45. Pervicaces, & contumaces erga Superiorem, nullis honoribus decorentur, & aliis pœnis reprimantur, ut *lib. 2. c. 19. §. Qui animo.*

46. Qui dicta, vel acta in Capitulo Collegiali retulerit, privetur voce, & aliis pœnis, ut *lib. 2. c. 16. §. Qui in Capitulo.*

47. Superiores, qui ære alieno domum oppresserint, deponantur: ut *lib. 3. c. 1. §. Nullum.*

48. Laici, qui sacris Ordinibus contra Constitutionem initiari tentarint, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam incurrent, carceri etiam mancipentur, ut *lib. 3. c. 8. §. Norint autem.* Superiores vero promoventes, voce activa, & passiva priventur, ut in eodem *lib. c. 9. §. Superiores.*

49. Qui facultate non obtenta, libros ediderint, pœnæ privationis cujuscunque suffragii, & dignitatis etiam subjacebunt, ut *lib. 3. c. 10. §. Prohibemus.*

50. Cum studentibus, qui contumaces erunt, & seniores in studiis, agatur ut in Constitutionibus *lib. 3. cap. 10. §. & si quis.*

51. Qui literas P. Generalis, Vicarii Generalis, Visitatoris, vel Procuratoris Generalis interceperit, pœnæ excommunicationis latæ sententiæ subjeat, & carceris ad sex menses; qui vero Consiliariorum, & Definitorum; puniatur prout in *l. 3. c. 17. §. Quicumque.*

52. Cum Apostatis, & eijciendis a Congregatione agatur juxta Decreta Sacræ Congregationis Concilii sub S. D. N. P. P. Urbano Octavo edita anno Domini 1624. Qui vero eijciuntur, omni privilegio Congregationis nostræ privati censeantur, habitu nostro spolientur, nostræ non adeant loca, nec cum Nostriis ullam habeant societatem, aut commercium; quinimo devitentur omnino, tanquam putrida membra a reliquo corpore præcisa.

Cum

Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dictus Joannes Antonius Procurator Generalis nominibus prædictis, præinfertis Constitutionibus perpetua illarum subsistentia, & inviolabili observantia Apostolici nostri muniminis firmitatem per Nos adjici summopere desideret, Nobisque propterea humiliter supplicari fecerit, ut in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur; Nos inviolabili earundem Constitutionum observationi, quantum Nobis ex alto conceditur, consulere, nec non dictum Procuratorem Generalem, ac totam Congregationem prædictam specialibus favoribus, & gratis prosequi volentes, & illorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodate existunt, ad affectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati de eorundem Fratrum consilio præinfertas Constitutiones Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos tam juris, quam facti, quantumlibet substantialia, defectus, si qui in illis intervenerint, supplemus; Decernentes easdem Constitutiones, necnon præsentis literas semper, & perpetuo valida, firma, & efficacia existere, & fore; nec non in dicta Congregatione ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, inviolabiliter sub pœnis in eisdem statutis comminatis observari, & adimpleri debere,

re, ac quoscunque ejusdem Congregationis Superioriores, Presbyteros, & personas ad plenariam illorum observationem omnibus juris, & facti remedijs cogi, & compelli posse, sicque per quoscunque judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis alijs dictæ Congregationis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis ipsius Congregationis Superioribus, Presbyteris, & personis hujusmodi, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum omnium tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque.

Dat. Romæ apud S. Mariam Majorem sub Anulo Piscatoris die 5. Maii 1626. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Locus ✠ Sigilli.

V. Theatin.

A P-

APPENDIX EORUM, QUÆ CONSTITUTIONIBUS CONGREGATIONIS SOMASCHÆ

Ob recentiora Sedis Apostolicæ Decreta
sunt immutanda

*Locis infra notandis, uti affixus monebit
Asteriscus.*

1. **L** *ib. 1. c. 1. num. 4.* Dissoluta fuit hæc unio anno 1646. ab Innocentio Decimo petentibus Doctrinariis.
2. *Lib. 1. c. 3. n. 2.* Quadraginta duorum *Ex ordinationibus Alex. VII. in Bullar. nostro pag. 187.*
3. *Ibid. n. 4.* Quadraginta duorum, *ex iisdem.*
4. *Ibid. num. 5.* Nullo modo excedat numerum quadraginta duorum; quælibet enim ex tribus nostræ Congregationis Provinciis quatuordecim habeat Capituli Generalis Vocales, non plures; nec ad novorum Vocalium electionem deveniatur in ulla Provincia, nisi postquam ejus Vocales infra quatuordecim fuerint. *Ex iisdem.*
5. *Ibid. n. 9.* Hi novem numero erunt; quælibet enim Provincia tres Socios, seu Discretos mittet ad Capitulum Generale: *Ex iisdem.*
6. *Ibid. num. 14.* Dummodo in ea commoretur ex obedientia diuturno aliquo tempore, quod sit quatuor saltem mensium ante tempus electionis. Quare caveant Superiores, ne a Definitorio designatos in uno loco, ante factas Sociorum electiones ad alium mittant, sine urgenti causa *Ex Decreto S. Congreg. Regularium negotijs præposita die 15. Decembris 1634. ut in Bullario nostro pag. 166. & 167.*
7. *Ibid. num. 15.* Non autem immediate, & cum proprio suffragio ad electionem Socii concurrent, etiam si pau-

paulo ante a Præposito Generali, aliisque Superioribus ad locum mittantur, ubi Socius eligendus est, licet etiam in eo deputenter de familia, aut ibidem reperiantur, ut focii Visitatorum; jus enim suffragii in electione Socii, in loco videlicet ubi is eligitur non habent, nisi qui per menses ad minus quatuor ante præfinitum electioni tempus ex obedientia, vel commorantur, vel saltem deputati sunt. *Ex eodem Congregationis Decreto.*

5. *Lib. 1. c. 5. n. 21.* Post Ordinationes Alexandri prædictas confirmari nequit Procurator Generalis, sed solum ex ea Provincia eligi, cui per turnum contingit.

9. *Lib. 1. c. 6. n. 1.* Ejus Provinciæ, cui per turnum ea dignitas contingit, facto initio anno 1662. a Provincia Romana, & inde ad Venetam. *Ex ordinat. citat.*

10. *Lib. 1. c. 7. initio.* Congregatio nostra jussu Alex. Papæ VII. die 23. Decembris 1661. divisa est in tres Provincias, videlicet Lombardiæ, Venætarum, ac Romanam nuncupatas. Provincia Lombardiæ continet loca omnia, quæ in statu Mediolanensi & adjacentibus ditionibus Ducum Sabaudiæ, Mantuæ, ac Parmæ, & Domini Helvetiorum possidet, vel possidebit nostra Congregatio. Provincia Veneta complectitur omnia loca, quæ continentur, seu continebuntur in Dominio Reipublicæ Venetorum, & Principatu Tridentino. Provincia denique Romana comprehendit loca omnia posita, vel ponenda in reliquis Italiæ ditionibus. Et quidem qui professi sunt ante annum 1662. intelliguntur filii ejus Provinciæ, in qua nati sunt: qui vero exinde professionem emiserunt, vel emittent, ejus Provinciæ censentur, in qua ad Religionem admissi fuerint, & in qua professionem emiserint. Qui hac ratione non sit Provinciæ filius, non possit in eadem esse Superior.

Dignitates Præpositi Generalis, Vicarii Generalis, & Procuratoris Generalis ita distribuuntur, ut cuilibet Provinciæ per turnum semper una ex his conferatur. Singulæ Provinciæ singulos habeant Consiliarios, singulos Visitatores, (qui posthac vocentur Præpositi Provinciales, habeantque potestatem ordinariam supra quamlibet domum suæ Provinciæ; singulos denique De-

finit

finitores: Cancellarius tandem ex ea Provincia sit, ex qua Præpositus Generalis.

In primo itaque congressu post Præpositi Generalis electionem ad cæteros Capituli Generalis Officiales eligendos deveniatur; & primum quidem Vicarius Generalis, tum Procurator Generalis (ex Decreto speciali Capituli Generalis anni 1662.) deinde Consiliarij, mox Præpositi Provinciales; tum Definitores, postremo Cancellarius creabuntur: Procurator autem Generalis officio functus, sit ipso jure per subsequens triennium suæ Provinciæ Consiliarius, nisi eligatur in Præpositum Generalem, aut Vicarium Generalem, aut Provinciale. *Ex iisdem Ordinationibus Alexandri V II. loc. cit.*

11. *Lib. 1. c. 11. n. 2.* Confirmationis locus non est post citatas Alex. Ordinat.

12. *Ibid.* Neque Vicarius in Præpositum Generalem eligi potest.

13. *Ibid. num. 6.* Remanet adhuc eadem facultas in Vicario Generali; non enim illi expresse derogatum est per Ordinationem Alexandri, quare Vicarius ea loca, quæ sibi à Præposito Generali designabuntur, visitet, sine præjudicio tamen jurisdictionis Provincialis.

14. *Lib. 1. c. 12. initio.* Tres Consiliarij, *ex prædictis Ordinationibus.*

15. *Lib. 1. c. 13. n. 3.* Quælibet ex tribus nostræ Congregationis Provinciis suam habeat Provinciale, qui in loca omnia illius ordinariam potestatem habeat.

16. *Ibid. n. 40.* Præpositus Provincialis Congregationis Somaschæ. *Ex Ordinat. Alexandri.*

17. *Lib. 1. c. 15. n. 1.* Definitores tres eligentur. *Ex iisdem.*

18. *Lib. 1. c. 19. n. 2.* Primus Consiliarius à dextris, cui adhærebit tertius; à sinistris secundus; ac postea Cancellarius.

19. *Lib. 1. c. 19. n. 7.* Ex professionis ordine, nisi adsint aliqui ex Definitorij Patribus; hi enim omnes cæteris quibuscunque subditis præcedant; & si quan-

O

do

do contingat eos esse subditos in aliqua domo, immediate post Superiorem Domus sedeant. *Ex iisdem.*

20. *Lib. 1. cap. 20. n. 1.* Trium Consiliariorum; trium Visitatorum, seu Provincialium, trium Definitorum, Procuratoris Generalis, & Cancellarij. *Ex Ordin. cit.* Insuper qui Præpositi Generalis, aut Vicarij Generalis munus obierunt, si aliam in Definitorio dignitatem non obtineant, poterunt, donec vixerint, imo & debent pro bono publico cum titulo Assistentium, ac jure suffragij interesse Definitorio, sine tamen præjudicio numeri soliti Definitorij. *Ex Decreto Urbani Papa VIII. die 4. Febr. 1642. ut in Bullario nostro p. 175.*

21. *Lib. 1. c. 20. n. 20.* Imo nemo ullo modo potest esse Superior in eadem Domo, nisi per triennium, quo elapso alterum integrum triennium elabi debet, priusquam ad ejusdem Domus regimen sub quovis titulo sive Superioris, sive Vicarii admoveatur. *Ex Ordin. Alexand.*

22. *Ibid. n. 21.* Illi autem erunt eligendi, qui sint ejus Provinciæ filii. *Ex iisdem.* Qui non ambuisse dignitates &c. Notandum est Breve Clem. X. 5. Febr. 1675. quo ad ambitum profus propellendum, omnibus nostræ Congregationis Clericis, & personis prohibet, ne propter dignitates obtinendas ad externos ullo modo recurrant, sub gravissimis pœnis; quæ extenduntur etiam ad complices, & fautores, ac non revelantes. Itemque Generali, aliisque Superioribus præcipit in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne ullo favore, aut precibus exterorum adducti ad Dignitates Religionis, aut Vocalatum ullum promovere audeant. Videatur Breve, quod in quovis Capitulo Generali, aut Definitorio publicè legi debet.

23. *Lib. 2. c. 4. n. 17.* Huic obligationi celebrandi tres Missas pro Sacerdote nostræ Congregationis defuncto satisfieri potest, celebrando unam duntaxat, & pro reliquis duabus faciendo commemorationem de Defuncto in Missis de Sancto, vel de die occurrenti. *Ex indulto Urbani VIII. die 20. Novemb. 1628. ut in Bullar. nostro pag. 174.*

24. *Lib. 2. c. 5. in fine.* Non est omittendum hoc loco privilegium concessum ab Urbano Papa VIII. 22. Decembris 1632. quod nostra Congregatio in Orphanotrophiis, Seminariis, Academiis, & Convictorum Collegiis etiam non propriis Congregationis, sub nostra tamen cura, & gubernatione existentibus, Oratoria privata habere, nostrique Præbiteri Professi in eis Missæ Sacrificium in personarum in dictis Orphanotrophiis &c. degentium, & commorantium præsentia tam intra, quam extra tempus Paschatis Resurrectionis Dominicæ celebrare possint: *ut in Bullar. nostro pag. 159.*

25. *Lib. 2. c. 8. n. 2.* Ne tamen spirituali commodo, quo subditi gaudent (ut nimirum de Superiorum licentia expiare peccata possint apud Confessarios etiam alterius Instituti) careant ipsi Superiores, neve ita eorum confessiones, si fiant extraneis, evadant irritæ, quod facultatem ejusmodi sibi ipsis concedere nequeant; Sacra Congregatio negotiis Regularium præposita, die 25. Junii 1638. decrevit, ut Superiores (gradum ordine servato) sibi invicem hanc facultatem impertiri possint, hoc est, locorum Præsides, seu Superiores locales a Visitatoribus, seu Provincialibus, hanc impetrare poterunt facultatem. Visitatores vero, seu Provinciales, & Procurator Generalis a totius Religionis Generali Præposito, qui tandem Generalis Præpositus ab eo Patrum numero, qui Congregationem Generalem repræsentat, eandem obtinere facultatem debet. Nec tamen propterea obligantur iidem Patres Superiores ad hanc facultatem petendam toties, quoties ea nominatim indigerint; sed sufficit eam semel petere, cum onera sibi injuncta aggredientur, eaque generaliter uti poterunt, quousque munera sibi imposita absolverint. *Bullar. nostrum pag. 174.*

26. *Lib. 3. c. 6. n. 4.* Non potest Generalis dispensare cum minoribus annis quindecim. *Ex Decreto S. Congregationis super statu Regularium jussu, & auctoritate Alexandri VII. die 1. Junii 1655. ut in nostro Bullar. pag. 180.*

27. *Ibid. n. 10. Repete mox dicta.*

28. Lib. 3. c. 7. n. 27. Haec S. de quovis Collegio pro Domo probationis Laicorum derogavit eadem Sac. Congregatio, quæ pro Novitiatum Clericorum, tum Laicorum in qualibet Provincia nonnatis designat certa Collegia, extra quæ nemo legitime tyrocinium Religiosum facit: In Bullar. nostro pag. 178.

29. Lib. 3. c. 8. n. 1. Quamplura de Novitiis ad professionem admittendis præcipit S. Congregatio decreto supra indicato sub 1. Junii 1655, quæ ut maximi sunt momenti, ita hic ob oculos ponere, operæ pretium futurum est. Recipiantur igitur ad professionem Novitii, sub exacta tamen vita communi ad præscriptum Regula, non obstante quavis laxiori consuetudine, seu potius corruptela in contrarium introducta, servataque forma Sacrorum Canonum, Concilii Tridentini, Constitutionum Apostolicarum, ac præcipue Decretorum Sanctæ mem. Clementis Papa VIII. nec non statutorum prædictæ Congr.

Quod si aliquem ex dictis Novitiis ante professionem a Religione discedere, aut expelli contigerit, alius in ejus locum subrogari possit, dummodo tamen in omnibus servetur forma superius præscripta.

Sed & illud omnino cavendum erit, ne a violentibus ingredi Religionem pro ipso ingressu, nec post susceptum habitum probationis pro admissione ad professionem, vel alio quocunque pretextu, excepto victu, & vestitu Novitii illius temporis, quo in probatione est, ab ipso, vel ejus parentibus, aut propinquis, vel curatorem aliquid accipiat sub panis per Sacros Canones, & Tridentini Concilii statutis.

Ceterum ut prædicti Novitii postquam in Professorum numerum, ut præsertim recepti fuerint, melius in bono spiritu, Regularisque disciplina observantia stabiliantur, & confermentur, statim post Professionem emissam, si in Conventu pro Novitiatu, ut supra, assignato, locus aderit secundi Novitiatus, seu Professorii, ab ea, quæ Novitiorum est, atque antiquorum professorum habitatione distinctus, & segregatus, ibi collocentur, si Collegium eos alere queat; sin minus, transferantur in aliud Collegium ex designatis pro Professorio, seu secundo Novitiatu, ubi si locus cum requisitis ad Novitiatum ipsum præscriptis reperitur, vel accommodatur, aut de novo construatur. Ita tamen

ut,

ut, si prædictæ Religio ex suarum Constitutionum, seu Institutionum vigore majoris cursu novos professos intra Novitiatum decinere consueverit, illis in hac parte minime derogatum esse intelligatur: & nihilominus permittitur Superioribus, ut idipsum facere possint, si rationi, ac Religioni magis expedire judicaverint.

In quo quidem Professorio degant sub regulis, & modo vivendi adhuc strictiori, quam servant antiquiores Professores; ita ut nec in negotiis Collegii se intromittere, nec communibus tractatibus interesse, nec alterius exterioris obedientia officium exercere debeant; ibique permaneant quinque annis spatio ad arbitrium Præpositi Generalis juxta præscriptum Constitutionum Religionis. Quo etiam tempore poterunt, quinimo & debebunt literarum studiis operam navare sub directione, & regimine Superioris, ac Magistri, qui eas qualitates habeat, quibus Novitiorum Magistrum præditum esse oportet, quemadmodum ipsius Clementis Decreto provide sancitum est.

Porro in Collegiis, tam pro primo, quam pro secundo Novitiatu, ut præmittitur, assignatis nec Præpositus, nec Novitiorum Magister deputetur, nisi ab ipsomet Præposito Generali cum toto corpore Definitorii; Familia vero constituatur ad præscriptum Constitutionum ipsius Congregationis, & a Visitatore amoveri non possit, nisi de Præpositi Generalis consensu; neque in eis collocentur, nisi Religiosi graves, devoti, exemplares, & Regularis Observantia, ac puritatis Regula studiosi. Præcipue vero caveatur, ne ibi ponatur aliquis, qui non consentiat servare vitam communem, quæ in prædictis Collegiis ad Regula præscriptam exacte observetur; indeque amoveantur, qui tam Sanctæ Ordinationi contradicere, aut quoquo modo se opponere ausi fuerint.

Ad extremum, Postquam Novitii in Professorum numerum, ut supra, cooptati fuerint, Superiores Regulares, ad quos pertinet, illico Sacram Congregationem edoceant, supra prædicta omnia, & singula fuisse ad unguem adimpleta, & executioni mandata, alioquin poenas in memoratis Decretis Clementis VIII. fel. record. statutas se subituros, ac novas licentias recipiendi Novitios nequaquam fore impetraturos certo sciant.

30. Lib.

30. *Lib. 3. c. 19. n. 13.* Paul. V. concessit, ut singuli Præsbyteri Professi nostræ Congregat. omnibus, & quibuscunque personis degentibus, & commorantibus in Orphanotrophiis, Seminariis, Academiis, & Convictorum Collegiis sub nostra cura, regimine, & administratione existentibus, extremæ Unctionis, nec non etiam tempore Paschæ Resurrectionis, Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramenta ministrare queant. Alexander vero VII. Alumnos, & Convictores Collegiorum sub nostra cura, & regimine existentium posse in Oratoriis, seu Cappellis eorundem Collegiorum, in quibus de licentia Sedis Apostolicæ potest celebrari Missa, confiteri Sacramentaliter sua peccata præsbyteris ab Ordinario approbatis, etiam Sæcularibus, si nollent confiteri Præsbyteris nostræ Congregationis. *Ex nostro Bullar. pag. 183.*

F I N I S.

Errata Corrige.

Pag.	Lin.	Errata	Corrige.
3	13	Appendice Qua	Qua Appendice
8	21	opportunitis	opportunitus
15	32	reum	reum
16	22	fructuosus	fructuosus
21	6	prænotatus	prænotatus
<i>ibid.</i>	7	quisque	quique
<i>ibid.</i>	10	plurimum	plurimum
<i>ibid.</i>	11	concurrere	concurrere
<i>ibid.</i>	26	contestatione	contestatione
<i>ibid.</i>	<i>ibid.</i>	permissa	permissa
<i>ibid.</i>	34	Capitulo	in Capitulo
22	19	accersendi	accersendi
23	25	indictet,	indictet)
29	9	singula	singulas
<i>ibid.</i>	32	suffragii	suffragii
36	36	aliqui	aliquis
40	18	mea	mea
44	21	conscientia	conscientia
48	11	Vicario	Vicario
49	8	Assistentium	Assistentium
55	21	diligenter	diligenter
59	14	libenter	libenter
62	7	quin	quin
66	37	Congregationis	Congregationis
70	20	legatur	agatur
71	2	disciplinam	disciplinam
<i>ibid.</i>	33	quibus	quibus
72	18	Definitorii	Definitorii
74	6	Definitorium	Definitorium
75	5	didignitate	dignitate
76	34	Superiore	Superiores
86	8	imbecillitate	imbecillitate
88	11	esse	esse
90	12	Vicesuperiores	Vicesuperiore
94	22	publica	publica
94	26	contumelietur	contumelietur
124	13	beni	bene
128	19	Kirie	Kyrie
130	22	mulctetur	mulctetur
135	18	humilitatem	humilitate
136	35	curamve	curamve
143	10	quiquam	quidquam
164	31	oro	pro
165	34	peculantior	petulantior
175	31	proprietatis	proprietatis
181	23	præat	præat
188	7	quatocyus	quantocyus
208	9	5. Lib.	8. Lib.

